

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 12 maja 2025 r.

Poz. 620

USTAWA

z dnia 20 marca 2025 r.

o rynku pracy i służbach zatrudnienia^{1), 2)}

¹⁾ Niniejsza ustawa:

1) w zakresie swojej regulacji wdraża:

- a) dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz. Urz. WE L 180 z 19.07.2000, str. 22; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 20, t. 1, str. 23 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1499 z 29.05.2024),
- b) dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. WE L 303 z 02.12.2000, str. 16; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 4, str. 79),
- c) dyrektywę 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium Państw Członkowskich, zmieniającą rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylającą dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG (Dz. Urz. UE L 158 z 30.04.2004, str. 77; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 46),
- d) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 382 z 28.10.2021, str. 1),
- e) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/54/WE z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (Dz. Urz. UE L 204 z 26.07.2006, str. 23 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1500 z 29.05.2024),
- f) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/104/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie pracy tymczasowej (Dz. Urz. UE L 327 z 05.12.2008, str. 9),
- g) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (Dz. Urz. UE L 337 z 20.12.2011, str. 9 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1347 z 22.05.2024),
- h) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/98/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. Urz. UE L 343 z 23.12.2011, str. 1),
- i) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/36/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w charakterze pracownika sezonowego (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 375 oraz Dz. Urz. UE L 2024/1233 z 30.04.2024),
- j) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/54/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie środków ułatwiających korzystanie z praw przyznanych pracownikom w kontekście swobodnego przepływu pracowników (Dz. Urz. UE L 128 z 30.04.2014, str. 8),
- k) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/66/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa (Dz. Urz. UE L 157 z 27.05.2014, str. 1),
- l) dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1883 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu zatrudnienia w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz uchylenia dyrektywy Rady 2009/50/WE (Dz. Urz. UE L 382 z 28.10.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 17 oraz Dz. Urz. UE L 132 z 21.05.2016, str. 21);

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zadania państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy.

2. Zadania państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy są realizowane w celu:

- 1) pełnego i produktywnego zatrudnienia;
- 2) rozwoju zasobów ludzkich;
- 3) wzmacniania integracji i solidarności społecznej;
- 4) zwiększania mobilności na rynku pracy.

2) służy stosowaniu:

- a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 107 z 22.04.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21),
 - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, Dz. Urz. UE L 54 z 24.02.2018, str. 18, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 366 z 20.12.2014, str. 15, Dz. Urz. UE L 76 z 22.3.2017, str. 13 oraz Dz. Urz. UE C 170 z 06.05.2021, str. 4).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, ustawę z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o restrukturyzacji zobowiązań koncesyjnych operatorów stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych, ustawę z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego, ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych, ustawę z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, ustawę z dnia 19 grudnia 2008 r. o postępowaniu kompensacyjnym w podmiotach o szczególnym znaczeniu dla polskiego przemysłu stoczniowego, ustawę z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę, ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich, ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, ustawę z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, ustawę z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi, ustawę z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu, ustawę z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ustawę z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, ustawę z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, ustawę z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 11 września 2019 r. o pracy na statkach rybackich, ustawę z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, ustawę z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, ustawę z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów oraz uchyla się ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

3. Ustawa ma zastosowanie do:

- 1) obywateli polskich poszukujących i podejmujących zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracę za granicą u pracodawców zagranicznych;
- 2) cudzoziemców poszukujących i podejmujących zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej,
 - b) obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej,
 - c) obywateli państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, którzy mogą korzystać ze swobody przepływu osób na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi,
 - d) obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.³⁾), oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. e i f tej umowy,
 - e) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt stały,
 - f) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - g) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
 - h) którym udzielono ochrony uzupełniającej w Rzeczypospolitej Polskiej,
 - i) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zgodę na pobyt ze względów humanitarnych lub zgodę na pobyt tolerowany,
 - j) korzystających w Rzeczypospolitej Polskiej z ochrony czasowej,
 - k) będących stronami postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej, którzy posiadają zaświadczenie wydane na podstawie art. 35 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 223, 389 i 619),
 - l) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127, art. 137a lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, 1222 i 1688 oraz z 2025 r. poz. 619),
 - m) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144, art. 151 ust. 1, art. 151b ust. 1, art. 159 ust. 1, art. 160, art. 161, art. 161b ust. 1, art. 176, art. 186 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5 i 7 lub art. 187 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub posiadających wizę krajową w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”, lub wizę krajową w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
 - n) posiadających zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 114 ust. 1 albo 1a, albo art. 126 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo wizę wydaną w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - o) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej wizę wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub zezwolenie na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 185a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach ruchu bezwizowego w związku z wnioskiem wpisanym do ewidencji wniosków w sprawie pracy sezonowej, o której mowa w art. 73 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 621),
 - p) posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej wizę wydaną w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 186 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

³⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84, Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9, Dz. Urz. UE L 102 z 17.04.2023, str. 61, Dz. Urz. UE L 184 z 21.07.2023, str. 109, Dz. Urz. UE L 2023/2471 z 07.11.2023, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 2024/2134 z 07.08.2024.

- 3) cudzoziemców towarzyszących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, o którym mowa w pkt 2 lit. a–c, jako członkowie rodziny w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 633 i 1688 oraz z 2025 r. poz. 619);
- 4) cudzoziemców – członków rodzin cudzoziemców, o których mowa w pkt 2 lit. g–j;
- 5) cudzoziemców – członków rodzin obywateli polskich, którzy uzyskali zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo po złożeniu wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 108 ust. 1 pkt 2 lub art. 206 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach lub na podstawie umieszczonego w dokumencie podróży odcisku stempla, który potwierdza złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej posiadali zezwolenie na pobyt czasowy;
- 6) cudzoziemców towarzyszących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelowi polskiemu jako członek rodziny w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) bezrobotnym – oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1 lub pkt 2 lit. a–l, n oraz p, lub osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 3, 5 lub 6, niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem osoby uczącej się w szkole dla dorosłych, branżowej szkole II stopnia w formie stacjonarnej lub zaocznej, w szkole policealnej w formie stacjonarnej lub zaocznej, lub przystępującej do egzaminów eksternistycznych z zakresu programu nauczania szkoły dla dorosłych lub branżowej szkoły II stopnia, lub kształcącej się na studiach niestacjonarnych, lub uczącej się w szkole artystycznej realizującej wyłącznie kształcenie artystyczne, niemającą stałego źródła dochodu, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy, zwanym dalej „PUP”, jeżeli:
 - a) ukończyła 18 lat,
 - b) nie ukończyła 60 lat – kobieta lub 65 lat – mężczyzna,
 - c) nie jest wpisana do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zwanej dalej „CEIDG”, jako prowadząca działalność gospodarczą albo
 - d) zgłosiła do CEIDG wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia nadal trwa, albo
 - e) we wniosku o wpis do CEIDG określiła dzień podjęcia działalności gospodarczej i nie upłynął jeszcze okres do, określonego we wniosku o wpis, dnia podjęcia tej działalności,
 - f) nie jest osobą tymczasowo aresztowaną lub nie odbywa kary pozbawienia wolności, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego,
 - g) nie nabyła na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572 oraz z 2025 r. poz. 620) prawa do zasiłku stałego,
 - h) nie jest członkiem zarządu, prokurentem, członkiem rady nadzorczej lub likwidatorem spółki kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18 i 96),
 - i) nie jest prokurentem lub pełnomocnikiem przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną, prowadzącego działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, 1222 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 222),
 - j) nie jest wspólnikiem spółki jawnej, partnerem lub członkiem zarządu w spółce partnerskiej, komplementariuszem w spółce komandytowej, komplementariuszem lub członkiem rady nadzorczej w spółce komandytowo-akcyjnej, prokurentem lub likwidatorem spółki osobowej w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych,
 - k) nie jest dyrektorem w radzie dyrektorów, o której mowa w art. 300⁷³ ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych,

- l) nie podlega, na podstawie odrębnych przepisów, obowiązkowi ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
 - m) nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu na wypadek bezrobocia lub obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w państwach wymienionych w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d,
 - n) nie prowadzi działalności gospodarczej w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie na podstawie zgłoszenia do rejestru lub bez takiego zgłoszenia, jeżeli prawo danego państwa takiego zgłoszenia nie wymaga;
- 2) bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych – oznacza to bezrobotnego nieposiadającego świadectwa ukończenia szkoły kształcącej w zawodzie potwierdzającego posiadanie kwalifikacji zawodowych lub dyplomu ukończenia szkoły kształcącej w zawodzie, świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie, dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, certyfikatu kwalifikacji zawodowej, dyplomu zawodowego, świadectwa czeladniczego, dyplomu mistrzowskiego lub dyplomu ukończenia studiów;
- 3) członku rodziny – oznacza to:
- a) osobę pozostającą z obywatelem polskim lub cudzoziemcem, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2, w związku małżeńskim uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) zstępnego, obywatela polskiego lub cudzoziemca, w wieku do 21 lat lub pozostającego na jego utrzymaniu;
- 4) długotrwale bezrobotnym – oznacza to bezrobotnego zarejestrowanego łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu;
- 5) dodatku aktywizacyjnym – oznacza to świadczenie wypłacone osobie, która, będąc bezrobotnym posiadającym prawo do zasiłku, podjęła samodzielnie zatrudnienie, inną pracę zarobkową albo rozpoczęła działalność gospodarczą;
- 6) doświadczeniu zawodowym – oznacza to doświadczenie uzyskane w trakcie zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia działalności gospodarczej lub odbywania stażu przez okres co najmniej 3 miesięcy;
- 7) EURES – oznacza to europejską sieć służb zatrudnienia państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, realizującą działania obejmujące w szczególności pośrednictwo pracy wraz z doradztwem w zakresie mobilności na rynku pracy;
- 8) giełdzie pracy – oznacza to zorganizowaną przez PUP lub wojewódzki urząd pracy, zwany dalej „WUP”, formę bezpośredniego kontaktu pracodawcy z wieloma kandydatami do pracy, dobranymi spośród osób zarejestrowanych w PUP i osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, w celu pozyskania do pracy kandydatów odpowiadających wymaganiom tego pracodawcy;
- 9) innej pracy zarobkowej – oznacza to wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, albo umowy o pomocy przy zbiorach, o której mowa w art. 91a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 197 i 620), lub w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych;
- 10) instytucji szkoleniowej – oznacza to publiczny lub niepubliczny podmiot prowadzący na podstawie odrębnych przepisów edukację pozaszkolną;
- 11) jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej – oznacza to jednostki organizacyjne pomocy społecznej, o których mowa w art. 6 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 12) klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy – oznacza to wykaz grup zawodów oraz zawodów i specjalności występujących na rynku pracy, ustrukturalizowany zgodnie z Międzynarodowym Standardem Klasyfikacji Zawodów ISCO;
- 13) minimalnym wynagrodzeniu za pracę – oznacza to kwotę minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników przysługującą za pracę w pełnym miesięcznym wymiarze czasu pracy ogłaszaną na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773);
- 14) nielegalnym zatrudnieniu lub nielegalnej innej pracy zarobkowej – oznacza to:
- a) zatrudnienie przez pracodawcę osoby bez potwierdzenia na piśmie w wymaganym terminie rodzaju zawartej umowy i jej warunków,
 - b) niezgłoszenie osoby zatrudnionej lub wykonującej inną pracę zarobkową do ubezpieczeń społecznych;
- 15) ofercie pracy – oznacza to co najmniej jedno wolne miejsce zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;

- 16) opiekunie osoby niepełnosprawnej – oznacza to:
- a) matkę lub ojca,
 - b) opiekuna faktycznego dziecka, przez którego rozumie się osobę faktycznie opiekującą się dzieckiem, jeżeli wystąpiła z wnioskiem do sądu opiekuńczego o przysposobienie dziecka,
 - c) rodzinę zastępczą spokrewnioną albo rodzinę zastępczą niezawodową w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49),
 - d) rodzica zastępczego zawodowego albo prowadzącego rodzinny dom dziecka niepobierającego z tego tytułu wynagrodzenia w przypadkach, o których mowa w art. 54 ust. 6 oraz art. 62 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - e) małżonka,
 - f) inną osobę, na której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – opiekującą się dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, lub osobą niepełnosprawną ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- 17) osobie biernej zawodowo – oznacza to osobę, która ukończyła 18 lat i w danej chwili nie tworzy zasobów siły roboczej, ponieważ nie jest zatrudniona, nie wykonuje innej pracy zarobkowej oraz nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest zarejestrowana w PUP jako bezrobotny albo poszukujący pracy;
- 18) osobie do 30. roku życia – oznacza to osobę, która do dnia zastosowania wobec niej formy pomocy nie ukończyła 30. roku życia;
- 19) osobie niepełnosprawnej – oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.⁴⁾);
- 20) osobie niezarejestrowanej – oznacza to osobę, która nie jest zarejestrowana w PUP jako bezrobotny albo poszukujący pracy;
- 21) osobie samotnie wychowującej dzieci – oznacza to jednego z rodziców albo opiekuna prawnego, wychowującego co najmniej jedno dziecko, będącego panną, kawalerem, wdową, wdowcem, rozwódką, rozwodnikiem albo osobą, w stosunku do której orzeczono separację w rozumieniu odrębnych przepisów, lub osobą pozostającą w związku małżeńskim, jeżeli jej małżonek został pozbawiony praw rodzicielskich lub odbywa karę pozbawienia wolności, jeżeli ten rodzic albo opiekun prawny w roku podatkowym samotnie wychowuje dziecko:
- a) małoletnie,
 - b) bez względu na jego wiek, które zgodnie z odrębnymi przepisami otrzymywało zasiłek pielęgnacyjny, dodatek pielęgnacyjny lub rentę socjalną,
 - c) do ukończenia 25. roku życia uczące się w szkole, o której mowa w przepisach o systemie oświaty, przepisach o szkolnictwie wyższym i nauce lub w przepisach regulujących system oświatowy lub szkolnictwo wyższe obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie;
- 22) osobie zależnej – oznacza to osobę wymagającą ze względu na stan zdrowia lub wiek stałej opieki, połączoną więzami rodzinnymi lub powinowactwem z osobą objętą formą pomocy określoną w ustawie, lub pozostającą z nią we wspólnym gospodarstwie domowym;
- 23) partnerstwie transgranicznym EURES – oznacza to działania sieci EURES w regionach przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, realizowane przez służby zatrudnienia oraz inne podmioty z państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, uprawnione do realizacji działań sieci EURES;
- 24) poszukującym pracy – oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3, która ukończyła 18 lat i poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy, zarejestrowaną w PUP;
- 25) powracającym z zagranicy – oznacza to osobę, która jest obywatelem polskim, niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, niemającą stałego źródła dochodu, spełniającą warunki określone w pkt 1 lit. a–l, i która w okresie ostatnich 24 miesięcy zamieszkiwała co najmniej 12 miesięcy za granicą;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1089, 1165, 1494 i 1961 oraz z 2025 r. poz. 620.

- 26) pozarolniczej działalności – oznacza to pozarolniczą działalność albo współpracę przy prowadzeniu tej działalności w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 27) pracach interwencyjnych – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie bezrobotnych;
- 28) pracodawcy – oznacza to jednostkę organizacyjną, chociażby nie posiadała osobowości prawnej, a także osobę fizyczną, jeżeli zatrudniają one co najmniej jednego pracownika;
- 29) pracy niesubsydiowanej – oznacza to zatrudnienie, wykonywanie innej pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej, bez dofinansowania ze środków Funduszu Pracy;
- 30) programach finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy – oznacza to działania mające na celu wspieranie aktywności zawodowej, podjęcia i utrzymania zatrudnienia przez wykorzystanie form pomocy określonych w ustawie, finansowane lub dofinansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy;
- 31) programach specjalnych – oznacza to działania mające na celu wspieranie aktywności zawodowej, podjęcia i utrzymania zatrudnienia przez wykorzystanie specyficznych elementów wspierających zatrudnienie, samodzielnie lub w połączeniu z formami pomocy określonymi w ustawie;
- 32) projekcie EFS+ – oznacza to projekt obejmujący formy pomocy określone w ustawie, finansowany z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, realizowany przez PUP, prefinansowany z kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie form pomocy ustalonych przez ministra właściwego do spraw pracy;
- 33) projekcie pilotażowym – oznacza to przedsięwzięcie polegające na wdrażaniu nowych metod, narzędzi i sposobów aktywności zawodowej i wsparcia zatrudnienia w celu przygotowywania nowych rozwiązań o charakterze systemowym, finansowane z rezerwy Funduszu Pracy pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy;
- 34) przeciętnym wynagrodzeniu – oznacza to przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674);
- 35) przedsiębiorcy – oznacza to przedsiębiorcę w rozumieniu art. 4 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców;
- 36) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to realizację przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. WE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.⁵⁾) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.⁶⁾);
- 37) przychodach – oznacza to przychody z innego tytułu niż zatrudnienie, inna praca zarobkowa, działalność gospodarcza, zasiłek dla bezrobotnych lub inne świadczenie wypłacane z Funduszu Pracy, podlegające opodatkowaniu na podstawie ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340, 368 i 620);
- 38) przyczynach dotyczących zakładu pracy – oznacza to:
- a) rozwiązanie stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 277), w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,
 - b) rozwiązanie stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 43, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 188 z 09.07.2013, str. 10, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13, Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21, Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020 oraz Dz. Urz. UE L 338 z 15.10.2020, str. 18.

⁶⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 366 z 20.12.2014, str. 15, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13, Dz. Urz. UE L 54 z 24.02.2018, str. 18 oraz Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7.

- c) wygaśnięcie stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy,
 - d) rozwiązanie stosunku pracy, spółdzielczego stosunku pracy przez pracownika na podstawie art. 55 § 1 i 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 39) robotach publicznych – oznacza to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, przedsiębiorstwa społeczne, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 113 i 1635 oraz z 2025 r. poz. 620), zwane dalej „przedsiębiorstwami społecznymi”, spółdzielnie socjalne, o których mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 178 i 620), a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych, spółek wodnych i ich związków;
- 40) składkach na ubezpieczenia społeczne – oznacza to składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe, finansowane z własnych środków płatnika tych składek;
- 41) specyficznych elementach wspierających zatrudnienie – oznacza to finansowanie z Funduszu Pracy racjonalnych wydatków innych niż formy pomocy określone w ustawie, niezbędnych do realizacji działań dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczestników programu specjalnego, adekwatnych do uwarunkowań lokalnego rynku pracy;
- 42) stałym źródle dochodu – oznacza to:
- a) nabycie prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę lub świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie z dnia 8 lutego 2023 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych, których śmierć nastąpiła w związku ze służbą albo podjęciem poza służbą czynności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia (Dz. U. poz. 658), zwanego dalej „świadczeniem pieniężnym przysługującym członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych”, lub renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 1121, 1243, 1562 i 1871) lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2025 r. poz. 305),
 - b) nabycie po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego,
 - c) nabycie prawa do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, przyznanego przez zagraniczny organ emerytalny lub rentowy, w wysokości co najmniej najniższej emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - d) uzyskiwanie miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub rachunkach członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej,
 - e) nabycie na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 619 i 620) prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego,
 - f) nabycie na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246) prawa do zasiłku dla opiekuna,
 - g) pobieranie po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w art. 217 ust. 6;
- 43) starości – oznacza to starostę powiatu lub prezydenta miasta na prawach powiatu, sprawującego zwierzchnictwo nad PUP;
- 44) stażu – oznacza to nabywanie przez bezrobotnego wiedzy i umiejętności przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą;
- 45) szkoleniu – oznacza to pozaszkolne zajęcia mające na celu nabycie wiedzy i umiejętności, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania pracy;

- 46) targach pracy – oznacza to zorganizowaną przez WUP lub PUP formę bezpośredniego kontaktu wielu pracodawców z wieloma kandydatami do pracy w celu prezentacji ofert pracy i pozyskania do pracy kandydatów odpowiadających wymaganiom poszczególnych pracodawców;
- 47) wskaźniku efektywności kosztowej podstawowych form pomocy – oznacza to stosunek kwoty wydatków Funduszu Pracy poniesionych przez samorządy powiatowe na finansowanie podstawowych form pomocy do liczby osób, które w trakcie lub nie później niż w okresie 180 dni od dnia zakończenia realizacji podstawowych form pomocy w roku budżetowym wykonywały pracę niesubsydiowaną przez co najmniej 90 dni;
- 48) wskaźniku efektywności zatrudnieniowej podstawowych form pomocy – oznacza to udział procentowy liczby osób, które w trakcie lub nie później niż w okresie 180 dni od dnia zakończenia realizacji podstawowych form pomocy w roku budżetowym wykonywały pracę niesubsydiowaną przez co najmniej 90 dni, w stosunku do liczby osób, które w danym roku zakończyły realizację tych form pomocy;
- 49) zadaniach fakultatywnych – oznacza to działania wspierające realizację przez publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, zwane dalej „OHP”, określonych w ustawie zadań w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, finansowane ze środków Funduszu Pracy;
- 50) zasiłku – oznacza to zasiłek dla bezrobotnych;
- 51) zatrudnieniu – oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego lub umowy o pracę nakładczą.

Art. 3. 1. Publiczne służby zatrudnienia i OHP stosują zasady równego traktowania w dostępie i korzystaniu z form pomocy określonych w ustawie.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, nie mogą dyskryminować w szczególności ze względu na płeć, wiek, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną, przekonania polityczne, przynależność związkową lub do organizacji pracodawców.

3. Do postępowań o naruszenie zasady równego traktowania stosuje się przepisy ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2024 r. poz. 1175 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 620).

Art. 4. 1. Dostęp do form pomocy świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia i OHP dla osób, o których mowa w art. 1 ust. 3, a także pracodawców, jest dobrowolny.

2. Formy pomocy są świadczone przez publiczne służby zatrudnienia i OHP nieodpłatnie.

DZIAŁ II

Polityka rynku pracy i dialog społeczny

Art. 5. Zadania państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy są realizowane przez publiczne służby zatrudnienia, agencje zatrudnienia, OHP oraz inne instytucje określone w ustawie lub którym minister właściwy do spraw pracy powierzył ich realizację.

Art. 6. 1. Realizacja przez władze publiczne zadań państwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy opiera się na dialogu i współpracy z partnerami społecznymi, w szczególności w ramach:

- 1) działalności Rady Rynku Pracy, a także wojewódzkich rad rynku pracy i powiatowych rad rynku pracy, zwanych dalej „radami rynku pracy”;
- 2) partnerstwa lokalnego.

2. Instytucją partnerstwa lokalnego jest grupa podmiotów działających w przyjętej przez partnerów formie, realizujących przedsięwzięcia i projekty na rzecz rynku pracy.

Art. 7. 1. Rada Rynku Pracy jest organem opiniodawczo-doradczym ministra właściwego do spraw pracy w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy.

2. Wojewódzkie rady rynku pracy są organami opiniodawczo-doradczymi marszałka województwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy.

3. Powiatowe rady rynku pracy są organami opiniodawczo-doradczymi starosty w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy.

4. Kadencja rady rynku pracy trwa 4 lata od dnia jej powołania.

Art. 8. 1. Do zakresu działania Rady Rynku Pracy należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, wzmacniania integracji i solidarności społecznej oraz zwiększania mobilności na rynku pracy;
- 2) opiniowanie rocznych sprawozdań z działalności Funduszu Pracy, a także ocena racjonalności gospodarki środkami tego funduszu;
- 3) realizacja zadań, o których mowa w art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2025 r. poz. 433 i 620);
- 4) opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy;
- 5) opiniowanie przedłożonych przez ministra właściwego do spraw pracy priorytetów wydatkowania środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, zwanego dalej „KFS”, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b;
- 6) realizowanie innych zadań wynikających z odrębnych przepisów.

2. Do zakresu działania wojewódzkich rad rynku pracy należy:

- 1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich, wzmacniania integracji i solidarności społecznej oraz zwiększania mobilności na rynku pracy;
- 2) ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy w województwie;
- 3) składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, w tym opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie;
- 4) ocenianie okresowych sprawozdań z działalności WUP oraz przedstawianie Radzie Rynku Pracy okresowych sprawozdań z działań wojewódzkich rad rynku pracy;
- 5) delegowanie przedstawicieli do komisji konkursowej dokonującej wyboru kandydata na stanowisko dyrektora WUP;
- 6) opiniowanie wniosków o odwołanie dyrektora WUP;
- 7) coroczne opiniowanie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, o której mowa w art. 348 ust. 1;
- 8) opiniowanie priorytetów wydatkowania środków KFS, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 lit. b;
- 9) opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy przeznaczonych dla PUP w danym województwie na finansowanie form pomocy i zadań fakultatywnych;
- 10) delegowanie przedstawiciela do udziału w posiedzeniach organów instytucji lub organizacji, działających na podstawie odrębnych przepisów;
- 11) realizowanie innych zadań wynikających z odrębnych przepisów.

3. Przed wydaniem opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, wojewódzka rada rynku pracy może zasięgnąć opinii powiatowej rady rynku pracy.

4. Wojewódzka rada rynku pracy wydaje opinię o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, o której mowa w art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.⁷⁾).

5. Opinia o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy jest wydawana na okres 5 lat. Po upływie tego okresu art. 68 ust. 7b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe stosuje się.

6. W przypadku wydawania opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, marszałek województwa lub przewodniczący wojewódzkiej rady rynku pracy może zaprosić do udziału w posiedzeniu wojewódzkiej rady rynku pracy:

- 1) przedstawiciela pracodawców, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego, innej organizacji gospodarczej, stowarzyszenia lub samorządu zawodowego, lub sektorowej rady do spraw kompetencji, właściwych dla opiniowanego zawodu;
- 2) dyrektora szkoły występującego o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy;

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 854, 1562, 1635 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 619 i 620.

- 3) przedstawiciela organu prowadzącego szkołę, której dyrektor wystąpił o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- 4) przedstawiciela kuratora oświaty;
- 5) przedstawiciela właściwej miejscowo powiatowej rady rynku pracy ze względu na siedzibę szkoły, która wystąpiła o wydanie opinii o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy.

7. W uzasadnionych przypadkach rozpatrywanie wniosków o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy może być prowadzone w formie obiegujowej. Należy wówczas zapewnić możliwość zajęcia stanowiska przez przedstawicieli podmiotów wymienionych w ust. 6.

8. Do zakresu działania powiatowych rad rynku pracy stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2 pkt 1–6, 10 i 11.

9. Do zakresu działania powiatowych rad rynku pracy należy także opiniowanie priorytetów wydatkowania środków KFS, o których mowa w art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b.

Art. 9. W przypadku gdy PUP realizuje zadania z zakresu aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy na obszarze przekraczającym granice powiatu, tworzy się jedną powiatową radę rynku pracy, która jest powoływana przez starostę sprawującego zwierzchnictwo nad PUP w porozumieniu ze starostą innego powiatu, o którym mowa w art. 42 ust. 2.

Art. 10. 1. W skład Rady Rynku Pracy wchodzi:

- 1) osoby powoływane przez ministra właściwego do spraw pracy spośród przedstawicieli wszystkich organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.⁸⁾);
- 2) jeden przedstawiciel Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) jeden przedstawiciel Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w art. 47 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 4) dwóch przedstawicieli Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, reprezentujących stronę samorządową – jeden z powiatu i jeden z województwa;
- 5) jeden przedstawiciel Komendy Głównej OHP;
- 6) jeden przedstawiciel Ogólnopolskiego Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy;
- 7) jeden przedstawiciel Konwentu Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy.

2. W skład wojewódzkiej rady rynku pracy wchodzi:

- 1) osoby powoływane przez marszałka województwa z każdej spośród działających na terenie województwa wojewódzkich struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 2) jeden przedstawiciel wojewódzkiej rady działalności pożytku publicznego;
- 3) jeden przedstawiciel Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, o którym mowa w art. 55 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 4) jeden przedstawiciel wojewody;
- 5) jeden przedstawiciel organizacji rolników, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz. U. z 2024 r. poz. 263 i 1560);
- 6) jeden przedstawiciel izb rolniczych, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 183);
- 7) jeden przedstawiciel organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy;
- 8) jeden przedstawiciel pracodawców z regionu lub reprezentant organizacji okołobiznesowej z regionu;
- 9) jeden przedstawiciel wojewódzkiej komendy OHP;
- 10) jeden przedstawiciel Wojewódzkiego Konwentu Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568 i 2157, z 2021 r. poz. 2445, z 2022 r. poz. 2666, z 2023 r. poz. 1586 i 1723 oraz z 2025 r. poz. 39.

3. W skład powiatowej rady rynku pracy wchodzi:

- 1) osoby powoływane przez starostę z każdej spośród działających na terenie powiatu terenowych struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 2) jeden przedstawiciel powiatowej rady działalności pożytku publicznego;
- 3) jeden przedstawiciel ośrodka wsparcia ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, prowadzącego działalność na terenie powiatu;
- 4) jeden przedstawiciel organizacji rolników, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników;
- 5) jeden przedstawiciel izb rolniczych, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych;
- 6) jeden przedstawiciel pracodawców z regionu lub reprezentant organizacji okołobiznesowej działającej na terenie powiatu;
- 7) jeden przedstawiciel organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy;
- 8) jeden przedstawiciel jednostek OHP, wskazany przez wojewódzkiego komendanta OHP.

4. Minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa i starosta mogą powołać w skład rad rynku pracy trzech przedstawicieli nauki lub organów jednostek samorządu terytorialnego o szczególnej wiedzy z zakresu rynku pracy i autorytecie w obszarze działania tej rady.

5. Minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa i starosta mogą zapraszać do udziału w posiedzeniach rad rynku pracy przedstawicieli organów, organizacji i instytucji niereprezentowanych w radach rynku pracy, bez prawa udziału w podejmowaniu rozstrzygnięć.

Art. 11. 1. Przewodniczący rady rynku pracy jest wybierany przez członków tej rady, spośród jej członków, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu rady, z uwzględnieniem kolejności przewodniczenia, o której mowa w ust. 2.

2. Wybór kolejności przewodniczenia w radzie rynku pracy uzgadniają członkowie rady rynku pracy, dążąc do zapewnienia możliwości przewodniczenia w radzie rynku pracy jak największej liczbie przedstawicieli organów i organizacji powołanych w skład rady rynku pracy.

3. Kadencja przewodniczącego rady rynku pracy trwa 12 miesięcy od dnia wyboru.

4. Do zadań przewodniczącego rady rynku pracy należy:

- 1) zwoływanie posiedzeń rady rynku pracy i przewodniczenie im;
- 2) formułowanie, w uzgodnieniu z radą rynku pracy, wniosków, opinii i rekomendacji oraz przedkładanie ich organowi, któremu doradzają;
- 3) formułowanie, w uzgodnieniu z radą rynku pracy, stanowisk i opinii oraz prezentowanie ich, w imieniu rady rynku pracy, w kontaktach zewnętrznych;
- 4) kierowanie, po uzgodnieniu z radą rynku pracy, wniosków i zapytań do właściwych organów;
- 5) wykonywanie innych czynności zleconych przez radę rynku pracy.

Art. 12. 1. Członków rad rynku pracy, o których mowa w art. 10 ust. 1–4, powołują odpowiednio minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa lub starosta spośród kandydatów zgłoszonych przez organy i organizacje, o których mowa w tych przepisach, zgodnie z następującym trybem:

- 1) minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa i starosta w formie pisemnej występują do organów i organizacji o zgłoszenie kandydata do rad rynku pracy w terminie 15 dni roboczych od dnia otrzymania zaproszenia do zgłaszania kandydata;
- 2) do zgłoszenia kandydata organy i organizacje załączają opisy kariery zawodowej tego kandydata oraz informacje potwierdzające jego osiągnięcia i doświadczenie w zakresie rynku pracy.

2. Minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa i starosta informują organy i organizacje, o których mowa w ust. 1, w terminie 30 dni roboczych od dnia zakończenia przyjmowania zgłoszeń, o powołaniu kandydatów na członków rad rynku pracy.

3. Członek rady rynku pracy może zostać odwołany odpowiednio przez ministra właściwego do spraw pracy, marszałka województwa lub starostę:

- 1) na wniosek organu lub organizacji, które zgłosiły jego kandydaturę na członka rady rynku pracy;
- 2) z inicjatywy ministra właściwego do spraw pracy, marszałka województwa lub starosty, po zasięgnięciu opinii organu lub organizacji, które zgłosiły jego kandydaturę na członka rady rynku pracy.

4. W przypadku odwołania członka rady rynku pracy, o którym mowa w ust. 3, albo jego śmierci przed upływem kadencji, kadencja członka powołanego na jego miejsce upływa z dniem upływu kadencji rady rynku pracy.

Art. 13. 1. Pracodawca zwalnia pracownika od pracy w celu wzięcia udziału w posiedzeniach rady rynku pracy, szkoleniach, o których mowa w ust. 4, oraz udziału w posiedzeniach organów instytucji lub organizacji, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 10. Za czas zwolnienia pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia ustalonego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy.

2. Na wniosek członków rad rynku pracy zamieszkałych poza miejscowością, w której odbywają się posiedzenia rady rynku pracy i szkolenia, o których mowa w ust. 4, koszty ich przejazdów są refundowane z Funduszu Pracy przez ministra właściwego do spraw pracy, dyrektora WUP i dyrektora PUP, w wysokości i na zasadach określonych dla podróży krajowej w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej.

3. Na wniosek członków rad rynku pracy zamieszkałych poza miejscowością, w której odbywają się posiedzenia organów instytucji lub organizacji, o których mowa w art. 8 ust. 2 pkt 10, koszty ich przejazdów są refundowane ze środków własnych tych instytucji lub organizacji.

4. Ze środków Funduszu Pracy mogą być finansowane koszty obsługi rad rynku pracy i koszty szkoleń członków rad rynku pracy z zakresu rynku pracy. Maksymalny koszt ponoszony na szkolenie na jednego członka rady rynku pracy w roku budżetowym nie może przekroczyć 100 % przeciętnego wynagrodzenia.

5. Szkolenia członków rady rynku pracy z zakresu rynku pracy są finansowane przez ministra właściwego do spraw pracy, marszałka województwa lub starostę, na podstawie faktury lub równoważnego dokumentu księgowego oraz zestawienia, zawierającego:

- 1) liczbę uczestników oraz datę przeprowadzonego szkolenia;
- 2) kwotę opłaty jednostkowej za szkolenie członka rady rynku pracy przewidzianą w umowie o organizację szkolenia;
- 3) temat szkolenia;
- 4) nazwę instytucji szkoleniowej;
- 5) zaświadczenie o ukończeniu szkolenia.

6. Faktura lub równoważny dokument księgowy są wystawiane na ogólną kwotę stanowiącą sumę opłat jednostkowych za zorganizowane szkolenie, wymienionych w załączonym do nich zestawieniu.

7. Przekazanie instytucji szkoleniowej środków finansowych przez ministra właściwego do spraw pracy, marszałka województwa albo starostę następuje w terminie i w sposób wynikający z umowy o organizację szkolenia.

Art. 14. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, organizację i tryb działania rad rynku pracy, mając na względzie zapewnienie sprawnego i skutecznego działania rad rynku pracy.

Art. 15. 1. Dyrektorzy PUP z danego województwa tworzą Wojewódzki Konwent Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy.

2. Przewodniczący Wojewódzkich Konwentów Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy tworzą Ogólnopolski Konwent Dyrektorów Powiatowych Urzędów Pracy.

3. Dyrektorzy WUP tworzą Konwent Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy.

4. Do zadań konwentów, o których mowa w ust. 1–3, należy:

- 1) reprezentowanie urzędów pracy;
- 2) kierowanie do innych organów, organizacji i instytucji opinii lub stanowisk w sprawach z zakresu rynku pracy;
- 3) opiniowanie na wniosek ministra właściwego do spraw pracy projektów aktów prawnych w zakresie rynku pracy;
- 4) rozwijanie wzajemnej współpracy i wymiana doświadczeń.

5. Posiedzeniami konwentów, o których mowa w ust. 1–3, kierują przewodniczący, wybierani zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków spośród dyrektorów albo przewodniczących tworzących konwent.

6. Do zadań przewodniczących konwentów, o których mowa w ust. 1–3, należy:

- 1) zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom konwentu;
- 2) reprezentowanie konwentu na zewnątrz;
- 3) kierowanie w imieniu konwentu wniosków i zapytań do właściwych organów;
- 4) wykonywanie innych czynności zleconych przez konwent.

7. Konwent, o którym mowa w ust. 1–3, przyjmuje regulamin określający tryb jego funkcjonowania.

DZIAŁ III

Publiczne służby zatrudnienia

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 16. Publiczne służby zatrudnienia składają się z organów zatrudnienia wraz z urzędem obsługującym ministra właściwego do spraw pracy oraz urzędami wojewódzkimi, WUP i PUP, realizującymi zadania określone ustawą.

Art. 17. Organami zatrudnienia są:

- 1) minister właściwy do spraw pracy;
- 2) minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w sprawach z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 3) wojewodowie;
- 4) marszałkowie województw;
- 5) starostowie.

Art. 18. 1. Marszałek województwa powołuje dyrektora WUP.

2. Marszałek województwa odwołuje dyrektora WUP po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy. Opinia wojewódzkiej rady rynku pracy nie jest wymagana w przypadkach, o których mowa w art. 52 i art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz w przypadku odwołania dyrektora WUP na jego wniosek.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 1, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę.

4. Stanowisko dyrektora WUP może zajmować osoba:

- 1) będąca obywatelem polskim;
- 2) korzystająca z pełni praw publicznych;
- 3) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) wobec której nie orzeczono prawomocnie zakazu zajmowania stanowisk kierowniczych w urzędach organów władzy publicznej lub pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi;
- 5) posiadająca wykształcenie wyższe;
- 6) mająca co najmniej 3-letni staż pracy na stanowisku kierowniczym lub co najmniej 5-letni staż pracy w publicznych służbach zatrudnienia lub OHP;
- 7) ciesząca się nieposzlakowaną opinią.

5. Zastępców dyrektora WUP powołuje i odwołuje dyrektor WUP.

6. Do zastępców dyrektora WUP przepisy ust. 3 i 4 stosuje się.

Art. 19. 1. Starosta powołuje dyrektora PUP.

2. Starosta odwołuje dyrektora PUP po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Opinia powiatowej rady rynku pracy nie jest wymagana w przypadkach, o których mowa w art. 52 i art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz w przypadku odwołania dyrektora PUP na jego wniosek.

3. Zastępców dyrektora PUP powołuje i odwołuje dyrektor PUP.

4. Do dyrektora PUP i zastępców dyrektora PUP przepisy art. 18 ust. 3 i 4 stosuje się.

5. Dyrektora PUP, o którym mowa w art. 42 ust. 1, powołują i odwołują w porozumieniu właściwi starostowie. Organ właściwy do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy ustalają w porozumieniu właściwi starostowie. Przepisy ust. 2 oraz art. 18 ust. 3 i 4 stosuje się.

Art. 20. 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego realizuje zadania z zakresu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w szczególności przez:

- 1) pełnienie funkcji instytucji łącznikowej;
- 2) prowadzenie punktu kontaktowego, wskazanego w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służącego do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego może przetwarzać dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do:

- 1) pełnienia funkcji instytucji łącznikowej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego;
- 2) prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 2, przepisy art. 50 stosuje się odpowiednio.

Art. 21. Publiczne służby zatrudnienia współpracują z Szefem Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie niezbędnym do realizacji jego zadań ustawowych.

Art. 22. Dzień 27 stycznia ustanawia się Dniem Pracownika Publicznych Służb Zatrudnienia.

Art. 23. 1. Nazwa „Wojewódzki Urząd Pracy” może być używana wyłącznie w nazwie oraz dla określenia działalności WUP.

2. Nazwa „Powiatowy Urząd Pracy” może być używana wyłącznie w nazwie oraz dla określenia działalności PUP.

3. Znak graficzny urzędów pracy przysługuje wyłącznie urzędom pracy.

4. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, wzór znaku graficznego urzędów pracy, mając na uwadze dotychczasowe wzornictwo.

Art. 24. 1. Nazwa „Ochotnicze Hufce Pracy” może być używana wyłącznie w nazwie oraz dla określenia działalności OHP.

2. Znak graficzny OHP przysługuje wyłącznie OHP.

3. Komendant Główny OHP określi, w drodze zarządzenia, wzór znaku graficznego OHP.

Rozdział 2

Zadania ministra właściwego do spraw pracy

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw pracy realizuje zadania w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy przez:

- 1) koordynację działań publicznych służb zatrudnienia, w szczególności:
 - a) realizowanie zadań wynikających z funkcji dysponenta Funduszu Pracy,
 - b) realizowanie zadań związanych z KFS, w szczególności ustalanie planu wydatkowania środków oraz nie więcej niż czterech priorytetów wydatkowania środków KFS na dany rok po zasięgnięciu opinii Rady Rynku Pracy,
 - c) tworzenie, rekomendowanie i upowszechnianie narzędzi, metod i zasobów informacyjnych na potrzeby pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego lub innych form pomocy określonych w ustawie, w tym prowadzenie i udostępnianie internetowych baz danych z zakresu rynku pracy, w szczególności dotyczących ofert pracy,
 - d) opracowanie i monitorowanie realizacji Planu Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia,
 - e) prowadzenie badań i analiz rynku pracy oraz badań i analiz dotyczących realizacji form pomocy określonych w ustawie i upowszechnianie ich wyników, w tym prowadzenie corocznej analizy wskaźników efektywności zatrudnieniowej i kosztowej podstawowych form pomocy,

- f) prowadzenie spraw związanych z badaniami rynku pracy realizowanymi przez ministra właściwego do spraw pracy ujętymi w programie badań statystycznych statystyki publicznej oraz prowadzenie badań, ewaluacji polityk rynku pracy i analiz rynku pracy, a także zlecanie testowania metodologii i prowadzenia badań w oparciu o jednolitą metodologię WUP,
 - g) reprezentowanie publicznych służb zatrudnienia wobec publicznych służb zatrudnienia innych państw,
 - h) zapewnianie jednolitości stosowania prawa, w szczególności przez udzielanie wyjaśnień dotyczących stosowania przepisów ustawy,
 - i) inicjowanie, powierzanie realizacji lub realizowanie i koordynowanie projektów pilotażowych,
 - j) promocję KFS i badanie wyników pomocy udzielonej ze środków KFS;
- 2) planowanie i realizowanie we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego zadań wynikających z programów finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w zakresie należącym do kompetencji ministra właściwego do spraw pracy;
- 3) realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, w tym:
- a) koordynowanie sieci EURES na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udzielanie akredytacji do prowadzenia pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, zwanej dalej „akredytacją”, oraz realizację innych zadań wynikających z udziału w tej sieci,
 - b) monitorowanie, analizę i wspieranie równego traktowania osób, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a i b, korzystających z prawa do swobodnego przepływu pracowników oraz członków ich rodzin w zakresie, o którym mowa w art. 1–10 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 492/2011 z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Unii (Dz. Urz. UE L 141 z 27.05.2011, str. 1, z późn. zm.⁹⁾), w szczególności:
 - zlecanie niezależnych sondaży i analiz oraz publikowanie niezależnych sprawozdań i zaleceń na temat nieuzasadnionych ograniczeń i przeszkód w zakresie prawa do swobodnego przepływu pracowników i ich dyskryminacji,
 - inicjowanie i monitorowanie działań mających na celu przeciwdziałanie nieuzasadnionym ograniczeniom i przeszkodom w zakresie prawa do swobodnego przepływu pracowników oraz ich dyskryminacji,
 - publikowanie informacji o przepisach dotyczących swobodnego przepływu pracowników i ich stosowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - pełnienie funkcji punktu kontaktowego dla odpowiadających mu punktów kontaktowych w innych państwach członkowskich w celu współpracy i wymiany informacji w sprawach swobodnego przepływu pracowników;
- 4) inicjowanie i zawieranie, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, umów międzynarodowych i innych porozumień z partnerami zagranicznymi w obszarze migracji zarobkowych między Rzeczpospolitą Polską a państwami innymi niż wymienione w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c oraz realizację zadań wynikających z tych umów i porozumień;
- 5) ustalanie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy;
- 6) upowszechnianie informacji o agencjach zatrudnienia;
- 7) wprowadzanie i rozwijanie w publicznych służbach zatrudnienia systemów teleinformatycznych i serwisów internetowych zapewniających spójny system obsługi rynku pracy.

2. Minister właściwy do spraw pracy, realizując zadania w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, może:

- 1) prowadzić kampanie informacyjne i promujące działania własne, WUP, PUP i OHP;
- 2) organizować targi pracy.

3. Minister właściwy do spraw pracy opracowuje Plan Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia, który określa:

- 1) priorytety polityki zatrudnienia;
- 2) wartości docelowe dla ilościowych i jakościowych wskaźników realizacji przez publiczne służby zatrudnienia polityk rynku pracy, w tym wskaźników efektywności podstawowych form pomocy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. e;
- 3) zakres danych przekazywanych przez WUP i PUP na temat realizacji wskaźników, o których mowa w pkt 2.

⁹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 107 z 13.04.2016, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21.

4. Plan Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia jest opracowywany, po konsultacjach z Radą Rynku Pracy, na okres 3 lat i podawany do wiadomości na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw pracy.

5. Minister właściwy do spraw pracy sporządza sprawozdanie z realizacji Planu Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia za dany rok w terminie do dnia 31 marca roku kolejnego i przekazuje je do wiadomości Rady Rynku Pracy oraz publikuje na stronie internetowej, o której mowa w ust. 4.

Art. 26. 1. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi i udostępnia systemy teleinformatyczne, które umożliwiają:

- 1) przetwarzanie informacji dotyczących bezrobotnych, poszukujących pracy, osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, a także pracodawców i przedsiębiorców korzystających z form pomocy oraz udzielonych im form pomocy;
- 2) świadczenie przez publiczne służby zatrudnienia usług elektronicznych na rzecz bezrobotnych, poszukujących pracy, osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, oraz pracodawców i przedsiębiorców, związanych z dokonywaniem rejestracji jako bezrobotny albo poszukujący pracy oraz z ubieganiem się o udzielenie form pomocy albo o wpis do rejestru, w szczególności rejestru agencji zatrudnienia oraz rejestru podmiotów, którym udzielono akredytacji, zwanego dalej „rejestrem podmiotów akredytowanych”;
- 3) realizowanie badań kompetencji i zainteresowań zawodowych bezrobotnych, poszukujących pracy, osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo;
- 4) prowadzenie i udostępnianie informacji dotyczących ofert pracy, staży, praktyk studenckich, targów i giełd pracy oraz praktyk zawodowych, z wyłączeniem praktyk zawodowych organizowanych przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe;
- 5) prowadzenie przez WUP rejestrów, w tym rejestru agencji zatrudnienia, oraz prowadzenie przez ministra właściwego do spraw pracy rejestru podmiotów akredytowanych oraz publikowanie informacji o tych agencjach i podmiotach oraz o świadczonych przez nie usługach;
- 6) prowadzenie sprawozdawczości statystycznej z zakresu rynku pracy i działalności publicznych służb zatrudnienia, w tym w zakresie badań ujętych w programie badań statystycznych statystyki publicznej;
- 7) realizację zadań wynikających z przepisów innych ustaw, w tym:
 - a) obsługę umów, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1661 oraz z 2025 r. poz. 620),
 - b) ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy;
- 8) obsługę poczty elektronicznej publicznych służb zatrudnienia;
- 9) obsługę wniosków o dofinansowanie kosztów wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemu teleinformatycznego i technologii cyfrowych w publicznych służbach zatrudnienia, służących realizacji zadań określonych w ustawie;
- 10) świadczenie usług elektronicznych związanych w szczególności z:
 - a) wymianą danych między systemami teleinformatycznymi publicznych służb zatrudnienia,
 - b) pozyskiwaniem i udostępnianiem danych na rzecz innych jednostek administracji publicznej określonych w ustawie,
 - c) przetwarzaniem informacji pozyskiwanych przez publiczne służby zatrudnienia, w tym danych uwierzytelniających i autoryzacyjnych pracowników publicznych służb zatrudnienia;
- 11) prowadzenie punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2.

2. W przypadku niedostępności systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, informacja o tym jest niezwłocznie publikowana w systemie teleinformatycznym. W przypadku planowanej niedostępności systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, informacja o tym jest dodatkowo przekazywana na indywidualne konto, o którym mowa w art. 43 ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi i udostępnia internetowy serwis informacyjny umożliwiający prowadzenie stron internetowych ministra właściwego do spraw pracy oraz WUP i PUP, w ramach których publikowane są w szczególności informacje o formach pomocy określonych w ustawie, o klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz o działaniach publicznych służb zatrudnienia, w tym w ramach sieci EURES, a także dane teleadresowe publicznych służb zatrudnienia.

4. Publiczne służby zatrudnienia używają oprogramowania, które jest zgodne z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw pracy w przepisach wydanych na podstawie ust. 5.

5. Minister właściwy do spraw pracy, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób postępowania w zakresie ogłaszania opisu minimalnych wymagań dla systemu teleinformatycznego lub oprogramowania stosowanego w publicznych służbach zatrudnienia zawierającego strukturę, wymaganą minimalną funkcjonalność, wymagania standaryzujące w zakresie bezpieczeństwa, wydajności i rozwoju systemu oraz zakres komunikacji między elementami struktury systemu, w tym zestawienie struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, o których mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1557 i 1717),
- 2) sposób postępowania w zakresie stwierdzania zgodności oprogramowania z opisem minimalnych wymagań oraz ogłaszania terminu dostosowania oprogramowania,
- 3) sposób postępowania w zakresie ogłaszania opisu wymagań określających minimalny zakres informacji o rynku pracy udostępnianej przez publiczne służby zatrudnienia oraz standardów obowiązujących w zakresie prezentacji tej informacji na stronach internetowych publicznych służb zatrudnienia

– mając na uwadze zapewnienie spójności systemów teleinformatycznych stosowanych w publicznych służbach zatrudnienia, w szczególności w zakresie jednorodności zakresu i rodzaju danych, która umożliwi ich scalanie, a także zachowanie zgodności z minimalnymi wymaganiami i sposobem stwierdzania zgodności oprogramowania, określonymi na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Art. 27. Minister właściwy do spraw pracy pełni funkcję koordynatora publicznych służb zatrudnienia.

Art. 28. Minister właściwy do spraw pracy publikuje corocznie na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra:

- 1) katalog podstawowych form pomocy finansowanych z Funduszu Pracy, dla których w kolejnym roku będą określone wskaźniki, o których mowa w pkt 2 lit. b i c;
- 2) informację, uzyskaną na podstawie badań statystycznych prowadzonych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej, o:
 - a) wydatkach Funduszu Pracy poniesionych w poprzednim roku na finansowanie przez samorządy powiatowe podstawowych form pomocy,
 - b) wartości średniej wskaźnika efektywności zatrudnieniowej form pomocy, uzyskanej w skali kraju przez PUP za rok poprzedni, dla podstawowych form pomocy, o których mowa w pkt 1,
 - c) wartości średniej wskaźnika efektywności kosztowej form pomocy, uzyskanej w skali kraju przez PUP za rok poprzedni, dla podstawowych form pomocy, o których mowa w pkt 1;
- 3) inne opracowania przedstawiające efekty działań urzędów pracy w aktualnej sytuacji na rynku pracy;
- 4) informację o:
 - a) planie wydatkowania środków KFS,
 - b) priorytetach wydatkowania środków KFS, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, na kolejny rok – do dnia 30 września każdego roku.

Art. 29. 1. Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy jest narzędziem stosowanym w zakresie:

- 1) prowadzenia badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy;
- 2) rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy, pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego;
- 3) organizowania form pomocy określonych w ustawie.

2. Wnioskodawcą o wprowadzenie zmian do klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy mogą być urzędy obsługujące ministrów, urzędy centralne, stowarzyszenia zawodowe, partnerzy społeczni oraz inne podmioty prowadzące zorganizowaną działalność w obszarze gospodarki, rynku pracy, edukacji, merytorycznie właściwe dla danego zawodu lub specjalności.

3. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) klasyfikację zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy,
- 2) zakres danych niezbędnych do wnioskowania o wprowadzenie zmian w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy

– mając na względzie potrzeby badań statystycznych i form pomocy określonych w ustawie świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia oraz sprawne rozpatrywanie wniosków o wprowadzenie zmian w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy.

4. Minister właściwy do spraw pracy opracowuje tabele powiązań klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy z Międzynarodowym Standardem Klasyfikacji Zawodów ISCO i publikuje je w serwisie, o którym mowa w art. 26 ust. 3.

Rozdział 3

Zadania w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy realizowane w województwie, w tym funkcjonowanie WUP

Art. 30. 1. Do zadań wojewody w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy należy sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych przez marszałka województwa, starostę, dyrektora WUP, dyrektora PUP, agencje zatrudnienia oraz inne podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy, zwanych dalej „jednostkami kontrolowanymi”, w szczególności w zakresie:

- 1) udzielania przez urzędy pracy form pomocy;
- 2) kontroli realizowania przez podmioty, którym udzielono akredytacji, zobowiązań wynikających z ustawy oraz umowy, na podstawie której udzielono akredytacji, zwanej dalej „umową akredytacyjną”;
- 3) przestrzegania zasad i trybu wydatkowania środków Funduszu Pracy, w tym KFS;
- 4) kontroli realizacji zadań wynikających z ustawy;
- 5) kontroli agencji zatrudnienia w zakresie prawidłowości realizacji działań aktywizacyjnych.

2. Do zadań wojewody należy również:

- 1) organizowanie i finansowanie szkoleń pracowników urzędu wojewódzkiego oraz WUP i PUP;
- 2) realizacja zadań organu wyższego stopnia w postępowaniu administracyjnym w sprawach dotyczących statusu bezrobotnego, poszukującego pracy oraz świadczeń z tytułu bezrobocia.

Art. 31. W postępowaniu administracyjnym w sprawach związanych z wykonywaniem zadań wynikających z ustawy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej:

- 1) organem właściwym jest starosta;
- 2) organem wyższego stopnia jest wojewoda.

Art. 32. 1. Do zadań samorządu województwa w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy należy:

- 1) określanie i koordynowanie regionalnej polityki w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy w ramach strategii rozwoju województwa;
- 2) realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności:
 - a) dokonywanie podziału środków KFS na poszczególne PUP,
 - b) możliwość ustalenia w terminie do dnia 31 października każdego roku listy obejmującej nie więcej niż trzy priorytety wydatkowania KFS na kolejny rok właściwe dla danego województwa, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy,
 - c) publikowanie na stronach internetowych WUP listy priorytetów, o których mowa w:
 - art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b,
 - lit. b oraz art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b – o ile zostały ustalone,
 - d) koordynacja wydatkowania środków KFS na terenie województwa,

- e) wsparcie PUP w realizacji zadań związanych z wydatkowaniem środków KFS,
 - f) promocja KFS,
 - g) badanie wyników pomocy udzielonej ze środków KFS;
- 3) prowadzenie badań i analiz rynku pracy oraz badań i analiz dotyczących realizacji form pomocy i upowszechnianie ich wyników, w tym prowadzenie badania zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności – w celu poprawy efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia;
 - 4) prowadzenie sprawozdawczości z realizowanych zadań, w tym w zakresie badań ujętych w programie badań statystycznych statystyki publicznej, oraz realizowanie i koordynowanie na poziomie województwa spraw związanych z gromadzeniem danych, prowadzeniem badań, ewaluacji polityk rynku pracy i analiz rynku pracy, w tym na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy w oparciu o jednolitą metodologię lub testujące metodologie;
 - 5) współdziałanie z wojewódzką radą rynku pracy w określaniu i realizacji regionalnej polityki w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy;
 - 6) programowanie i wykonywanie zadań finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w tym:
 - a) wykonywanie zadań wynikających z programów, o których mowa w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub przepisach o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027,
 - b) inicjowanie i realizowanie analiz wykorzystywanych w szczególności w działaniach realizowanych przez urzędy pracy;
 - 7) dokonywanie podziału kwot środków Funduszu Pracy między PUP na finansowanie w województwie:
 - a) form pomocy,
 - b) zadań fakultatywnych;
 - 8) koordynowanie na terenie województwa realizacji przez PUP programów finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy;
 - 9) inicjowanie i realizowanie projektów pilotażowych;
 - 10) inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
 - 11) realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w szczególności:
 - a) pełnienie funkcji instytucji właściwej oraz innych instytucji określonych przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyłączeniem instytucji łącznikowej, wymienionej w art. 20 ust. 1 pkt 1, w tym przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o wydanie odpowiednich dokumentów i zaświadczeń w sprawach świadczeń z tytułu bezrobocia,
 - b) wydawanie decyzji w sprawach wymienionych w art. 35 ust. 1–3;
 - 12) realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, w szczególności:
 - a) realizację działań sieci EURES na terenie województwa, w tym koordynowanie realizacji tych działań przez PUP, we współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy, samorządami powiatowymi oraz innymi podmiotami uprawnionymi do realizacji działań sieci EURES,
 - b) realizowanie zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES na terenie działania tych partnerstw;
 - 13) inicjowanie i zawieranie, za zgodą ministra właściwego do spraw zagranicznych oraz ministra właściwego do spraw pracy, porozumień z partnerami zagranicznymi, na poziomie regionalnym, w obszarze migracji zarobkowych między Rzeczpospolitą Polską a państwami innymi niż wymienione w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c oraz realizacja zadań wynikających z tych porozumień oraz z umów i porozumień, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4;

- 14) realizowanie, we współpracy z samorządami powiatowymi, zadań w zakresie pośrednictwa pracy o zasięgu ponadpowiatowym;
- 15) koordynowanie poradnictwa zawodowego w publicznych służbach zatrudnienia na terenie województwa;
- 16) realizowanie poradnictwa zawodowego oraz działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie poradnictwa zawodowego dla pracowników WUP i PUP, służących utrzymaniu wysokiego poziomu świadczonych usług, zachowaniu i wzmacnianiu kompetencji zawodowych, w tym udzielaniu wsparcia doradcom, o których mowa w art. 92 ust. 1, w rozwiązywaniu trudności zawodowych i możliwości ich pokonywania oraz podejmowaniu wspólnych inicjatyw na rzecz rozwoju poradnictwa zawodowego;
- 17) opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa;
- 18) współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy w zakresie:
 - a) opracowywania, gromadzenia i aktualizowania informacji zawodowych o charakterze ogólnokrajowym,
 - b) tworzenia i upowszechniania narzędzi, metod i zasobów informacyjnych na potrzeby pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego lub innych form pomocy określonych w ustawie,
 - c) organizacji szkoleń pracowników WUP i PUP;
- 19) współpraca, w szczególności ze szkołami ponadpodstawowymi, uczelniami i podmiotami ekonomii społecznej w zakresie realizacji poradnictwa zawodowego, w tym promowania uczenia się przez całe życie;
- 20) prowadzenie działań informacyjnych dotyczących rozwoju umiejętności i wsparcia skierowanego do osób do 30. roku życia;
- 21) współpraca na terenie województwa z PUP oraz OHP w zakresie organizacji szkoleń i staży, w szczególności wspieranie metodyczne działań PUP w zakresie organizacji szkoleń i staży;
- 22) organizowanie, prowadzenie i finansowanie szkoleń pracowników WUP i PUP;
- 23) coroczne określanie i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym, w terminie do dnia 30 kwietnia, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, o której mowa w art. 348 ust. 1, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na zawody na rynku pracy określonego w szczególności w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy ogłoszonej w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 24) współdziałanie ze szkołami, uczelniami i innymi podmiotami w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego z potrzebami rynku pracy;
- 25) współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy i innymi organami publicznych służb zatrudnienia w zakresie prowadzenia zbiorów danych;
- 26) udzielanie informacji o zakresie form pomocy;
- 27) inicjowanie programów regionalnych i ich realizowanie, w porozumieniu z PUP;
- 28) prowadzenie kampanii informacyjnych i promujących działania WUP i PUP;
- 29) inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu identyfikację, dotarcie z informacją o możliwościach skorzystania z form pomocy określonych w ustawie i zmotywowanie do aktywności zawodowej osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, samodzielnie lub we współpracy, w szczególności z:
 - a) podmiotami ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
 - b) jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej,
 - c) podmiotami systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
 - d) uczelniami, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, 1871 i 1897 oraz z 2025 r. poz. 619 i 620),
 - e) podmiotami, o których mowa w art. 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 30) rejestrowanie w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, działań, o których mowa w pkt 29;

- 31) prowadzenie rejestru agencji zatrudnienia;
- 32) wspieranie mechanizmów współpracy i koordynacji w zakresie uczenia się przez całe życie, w tym przez dialog społeczny na rzecz rozwijania umiejętności i kwalifikacji dla potrzeb rynku pracy w województwie;
- 33) popularyzowanie uczenia się przez całe życie i upowszechnianie dobrych praktyk w tym zakresie, w szczególności we współpracy z PUP;
- 34) prowadzenie internetowego serwisu informacyjnego WUP, w ramach serwisu, o którym mowa w art. 26 ust. 3.

2. WUP raz na 6 miesięcy, posługując się w szczególności bazą ofert pracy, o której mowa w art. 83 ust. 1, dokonują analizy wynagrodzeń na lokalnym rynku pracy, którą przekazują ministrowi właściwemu do spraw pracy oraz właściwym PUP.

Art. 33. 1. Zadania, o których mowa w art. 32, są zadaniami własnymi samorządu województwa wykonywanymi przez WUP, będący jednostką organizacyjną samorządu województwa.

2. Zadania, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. b–g, pkt 3, 5, 6, 8–10, pkt 11 lit. a oraz pkt 28–31, w imieniu samorządu województwa wykonuje dyrektor WUP.

3. Marszałek województwa może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora WUP lub na jego wniosek innych pracowników tego urzędu do załatwiania w imieniu marszałka województwa spraw, w tym wydawania decyzji i postanowień w trybie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572).

4. W zakresie zadań wynikających z programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Pracy w imieniu zarządu województwa zadania wykonuje dyrektor WUP.

5. Zadania określone w art. 32 ust. 1 pkt 15–20, dla bezrobotnych, poszukujących pracy oraz osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, realizuje centrum poradnictwa zawodowego, będące komórką organizacyjną WUP.

6. WUP informuje ministra właściwego do spraw pracy o utworzeniu centrum poradnictwa zawodowego i o likwidacji centrum poradnictwa zawodowego, z podaniem uzasadnienia.

7. Utworzenie i likwidacja centrum poradnictwa zawodowego wymaga pozytywnej opinii wojewódzkiej rady rynku pracy.

Art. 34. 1. W sprawach, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 11 lit. b, organem właściwym jest marszałek województwa.

2. W postępowaniu administracyjnym w sprawach, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 11, organem wyższego stopnia jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.

3. Właściwość miejscowa marszałka województwa nie ulega zmianie w przypadku zmiany przez bezrobotnego miejsca zamieszkania przed zakończeniem postępowania administracyjnego dotyczącego spraw, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 11 lit. b, i niezarejestrowania się przez niego w PUP właściwym dla nowego miejsca zamieszkania.

Art. 35. 1. W sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, marszałek województwa rozstrzyga, w drodze decyzji, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 223, o przyznaniu albo odmowie przyznania prawa do zasiłku, jeżeli okres ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełniony przez bezrobotnego w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. b–d, lub państwie, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronną umowę międzynarodową o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, ma lub mógłby mieć wpływ na nabycie, ustalenie wysokości lub okres pobierania zasiłku, o którym mowa w art. 225 ust. 1 pkt 2 lit. c.

2. W sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, marszałek województwa rozstrzyga, w drodze decyzji, o odmowie stwierdzenia zachowania prawa do zasiłku nabytego w Rzeczypospolitej Polskiej przez bezrobotnego udającego się do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa określonego w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. b–d.

3. W innych sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, marszałek województwa rozstrzyga, w drodze decyzji, jeżeli podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowi przepis prawa Unii Europejskiej lub przepis dwustronnej umowy międzynarodowej o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych.

4. Wydanie decyzji, o której mowa w ust. 1–3, następuje na podstawie odpowiednich dokumentów wydanych przez instytucje państw określonych w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, innych dokumentów mających wpływ na prawo do zasiłku przedstawionych przez osobę ubiegającą się o przyznanie prawa oraz po sprawdzeniu w systemie teleinformatycznym, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, danych bezrobotnego, o których mowa w art. 55 ust. 3.

5. W sprawach dotyczących koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, dyrektor WUP stwierdza zachowanie prawa do zasiłku nabytego w Rzeczypospolitej Polskiej przez bezrobotnego udającego się do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa określonego w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. b–d, w drodze wydania dokumentu lub zaświadczenia, określonego w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

6. W sprawach, o których mowa w ust. 1–3 i 5, przepisów art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

Art. 36. Samorząd województwa wymienia dane w zakresie świadczeń dla bezrobotnych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2.

Art. 37. Sejmik województwa co najmniej raz w roku dokonuje oceny sytuacji na rynku pracy i realizacji zadań wynikających z ustawy.

Rozdział 4

Zadania w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy realizowane w powiecie, w tym funkcjonowanie PUP

Art. 38. 1. Do zadań samorządu powiatu w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy należą:

- 1) pozyskiwanie i realizowanie ofert pracy;
- 2) rejestrowanie bezrobotnych i poszukujących pracy;
- 3) organizowanie i finansowanie form pomocy określonych w ustawie, w szczególności pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, staży oraz prac interwencyjnych i robót publicznych;
- 4) kontrola prawidłowości realizowanych form pomocy określonych w ustawie;
- 5) realizacja zadań określonych w ustawie w ramach powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- 6) udzielanie informacji o zakresie form pomocy i możliwości ich zastosowania;
- 7) prowadzenie sprawozdawczości z realizowanych zadań, w tym w zakresie badań ujętych w programie badań statystycznych statystyki publicznej oraz we współpracy z WUP, prowadzenie badań i analiz dotyczących rynku pracy i ewaluacji polityk rynku pracy;
- 8) inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- 9) współdziałanie z powiatowymi radami rynku pracy w zakresie rynku pracy oraz wykorzystania środków Funduszu Pracy;
- 10) współpraca z gminami w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, informacji dotyczących form pomocy określonych w ustawie oraz realizacji wobec długotrwale bezrobotnego działań wynikających z porozumienia o współpracy, o którym mowa w art. 198, oraz w zakresie zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 11) współpraca z podmiotami, o których mowa w art. 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 12) współpraca z WUP, w tym w zakresie świadczenia form pomocy określonych w ustawie;
- 13) współpraca, w szczególności ze szkołami ponadpodstawowymi, uczelniami i podmiotami ekonomii społecznej w zakresie realizacji poradnictwa zawodowego, w tym promowania uczenia się przez całe życie oraz działań informacyjnych dotyczących wsparcia skierowanego do osób do 30. roku życia;
- 14) wydawanie decyzji o:
 - a) przyznaniu statusu bezrobotnego,
 - b) odmowie przyznania statusu bezrobotnego oraz utracie statusu bezrobotnego,

- c) odmowie przyznania statusu poszukującego pracy oraz utracie statusu poszukującego pracy,
 - d) przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów,
 - e) obowiązku zwrotu nienależnie pobranego zasiłku, stypendium oraz innych nienależnie pobranych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy,
 - f) odroczeniu terminu spłaty, rozłożeniu na raty lub umorzeniu części albo całości nienależnie pobranego świadczenia udzielonego z Funduszu Pracy, albo należności z tytułu zwrotu środków przyznanych na finansowanie form pomocy, albo odmowie odroczenia terminu spłaty, rozłożenia na raty lub umorzenia;
- 15) realizowanie zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, w zakresie świadczeń dla bezrobotnych, w tym realizowanie decyzji, o których mowa w art. 35, a także wypłaty zasiłków zachowanych zgodnie z art. 35 ust. 5;
- 16) realizowanie zadań wynikających z prawa swobodnego przepływu pracowników między państwami, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, w szczególności:
- a) realizowanie działań sieci EURES na terenie powiatu we współpracy z ministrem właściwym do spraw pracy, samorządami województw oraz innymi podmiotami uprawnionymi do realizacji działań sieci EURES,
 - b) realizowanie zadań związanych z udziałem w partnerstwach transgranicznych EURES na terenie działania tych partnerstw;
- 17) realizowanie zadań wynikających z umów międzynarodowych i innych porozumień z partnerami zagranicznym w obszarze migracji zarobkowych, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4;
- 18) organizowanie i finansowanie szkoleń pracowników PUP;
- 19) realizacja zadań związanych z KFS, w szczególności:
- a) określanie szacunkowego zapotrzebowania na środki KFS na terenie powiatu,
 - b) możliwość zgłoszenia do WUP w terminie do dnia 30 listopada każdego roku nie więcej niż jednego priorytetu wydatkowania KFS na kolejny rok właściwego dla danego powiatu, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy,
 - c) ogłaszanie naborów wniosków o finansowanie kształcenia ustawicznego i ocena wniosków,
 - d) zawieranie umów na realizację kształcenia ustawicznego finansowanego z KFS,
 - e) kontrola i rozliczanie finansowe zawartych umów,
 - f) promocja KFS i badanie wyników pomocy udzielonej ze środków KFS, we współpracy z WUP,
 - g) badanie wyników pomocy udzielonej ze środków KFS, we współpracy z WUP;
- 20) opracowywanie i realizowanie programów finansowanych z rezerwy Funduszu Pracy;
- 21) współpraca z ministrem właściwym do spraw pracy i innymi organami publicznych służb zatrudnienia w zakresie prowadzenia zbiorów danych;
- 22) inicjowanie i realizowanie projektów pilotażowych;
- 23) realizowanie programów regionalnych na podstawie porozumienia zawartego z WUP;
- 24) realizowanie kampanii informacyjnych i promujących działania WUP i PUP;
- 25) inicjowanie i realizowanie przedsięwzięć mających na celu identyfikację, dotarcie z informacją o możliwościach skorzystania z form pomocy określonych w ustawie i zmotywowanie do aktywności zawodowej osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, samodzielnie lub we współpracy, w szczególności z:
- a) podmiotami ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
 - b) jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej,
 - c) podmiotami systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
 - d) uczelniami, o których mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

- 26) rejestrowanie w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, działań, o których mowa w pkt 25;
- 27) realizowanie projektów w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, wynikających z programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Pracy;
- 28) prowadzenie internetowego serwisu informacyjnego PUP w ramach serwisu, o którym mowa w art. 26 ust. 3.

2. Decyzja o pozbawieniu statusu bezrobotnego oraz decyzja o pozbawieniu statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. Zadania, o których mowa w ust. 1, są realizowane zgodnie z Planem Rozwoju Publicznych Służb Zatrudnienia.

Art. 39. 1. Zadania, o których mowa w art. 38 w ust. 1, są zadaniami własnymi samorządu powiatu wykonywanymi przez PUP wchodzące w skład powiatowej administracji zespolonej.

2. Starosta może, w formie pisemnej, upoważnić dyrektora PUP lub na jego wniosek innych pracowników tego urzędu, do załatwiania w imieniu starosty spraw, w tym do wydawania decyzji, postanowień oraz zaświadczeń w trybie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 40. 1. W ramach PUP we współpracy z samorządem gminnym mogą być tworzone i prowadzone lokalne punkty informacyjno-konsultacyjne, będące komórkami organizacyjnymi PUP zlokalizowanymi poza główną siedzibą PUP, które na terenie gminy realizują zadania na rzecz bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, oraz pracodawców, w szczególności udzielają informacji o możliwościach i zakresie form pomocy.

2. W PUP są tworzone miejsca aktywności zawodowej, w których są realizowane zadania w zakresie form pomocy określonych w ustawie.

Art. 41. Utworzenie, likwidacja i zmiana obszaru działania PUP wymaga zgody ministra właściwego do spraw pracy.

Art. 42. 1. PUP realizujący zadania, o których mowa w art. 38 ust. 1, obejmujący obszarem swojego działania kilka powiatów, jest współfinansowany z budżetów tych powiatów.

2. Powiat, którego jednostką organizacyjną jest PUP, o którym mowa w ust. 1, zwany dalej „powiatem prowadzącym”, otrzymuje dotacje celowe na wydatki bieżące z budżetów innych powiatów, których zadania realizuje, zwanych dalej „powiatami dotującymi”.

3. Powiaty dotujące oraz powiat prowadzący zawierają dwustronne porozumienia określające wysokość, terminy i zasady przekazywania dotacji celowej na współfinansowanie kosztów funkcjonowania PUP.

4. Powiat dotujący informuje powiat prowadzący o wysokości otrzymanej dotacji w terminie 14 dni od dnia otrzymania tej dotacji.

5. Kwota środków dotacji celowej na współfinansowanie kosztów funkcjonowania PUP jest przekazywana powiatom prowadzącym w okresach miesięcznych, w wysokości 1/12 kwoty ustalonej na dany rok.

6. W przypadku niezawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 3, wysokość roszczenia przysługującego powiatowi prowadzącemu jest ustalana jako udział w całości poniesionych kosztów, w tym inwestycji i zakupów inwestycyjnych, równy ilorazowi liczby mieszkańców z terenu powiatu dotującego do łącznej liczby mieszkańców z całego obszaru działania PUP według stanu na koniec roku poprzedzającego rok budżetowy, w którym koszty zostały poniesione. Przepis ust. 5 stosuje się.

DZIAŁ IV

Indywidualne konta oraz prowadzenie i udostępnianie dokumentacji w systemie teleinformatycznym

Art. 43. 1. Indywidualne konto w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, zwane dalej „indywidualnym kontem”, może założyć:

- 1) osoba fizyczna:
 - a) zamierzająca dokonać rejestracji jako bezrobotny albo poszukujący pracy oraz ubiegająca się o formę pomocy lub korzystająca z formy pomocy,
 - b) osoba niezarejestrowana, w tym osoba bierna zawodowo;
- 2) pracodawca, przedsiębiorca, agencja zatrudnienia lub inny podmiot ubiegający się o formy pomocy lub korzystający z form pomocy;
- 3) podmiot ubiegający się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub o akredytację.

2. Starosta zapewnia w siedzibie PUP możliwość założenia indywidualnego konta, a także pomoc przy jego zakładaniu.

3. Starosta może pełnić funkcję punktu potwierdzającego, o którym mowa w art. 20c ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

4. Założenie i dostęp do indywidualnego konta wymagają uwierzytelnienia:

- 1) zgodnie z metodami wymienionymi w art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne albo
- 2) z wykorzystaniem certyfikatu podstawowego, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. z 2024 r. poz. 1275 i 1717).

5. Zakładając indywidualne konto:

- 1) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 1 pkt 1, podaje następujące dane:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) miejsce zamieszkania,
 - c) numer PESEL, a w przypadku jego braku – niepowtarzalny identyfikator nadany przez państwo członkowskie Unii Europejskiej dla celów transgranicznej identyfikacji, o którym mowa w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/1501 z dnia 8 września 2015 r. w sprawie ram interoperacyjności na podstawie art. 12 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 235 z 09.09.2015, str. 1, z późn. zm.¹⁰⁾), albo rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) osoba fizyczna, o której mowa w ust. 1 pkt 1, może podać adres elektroniczny i numer telefonu;
- 3) pracodawca, przedsiębiorca, agencja zatrudnienia lub inny podmiot, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, podaje następujące dane:
 - a) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
 - b) numer identyfikacyjny REGON,
 - c) nazwę lub firmę,
 - d) adres siedziby,
 - e) adres elektroniczny,
 - f) numer telefonu.

6. W przypadku gdy pracodawca, przedsiębiorca, agencja zatrudnienia lub inny podmiot, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, jest podmiotem zagranicznym, zamiast danych określonych w ust. 5 pkt 3 lit. a i b podaje inny numer identyfikujący podmiot zagraniczny, kraj wydający numer identyfikujący oraz jego nazwę.

7. Reprezentanci pracodawców, przedsiębiorców, agencji zatrudnienia lub innych podmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, podają dane, o których mowa w ust. 5 pkt 1 lit. a i c, lub dane, o których mowa w ust. 5 pkt 2, jeżeli wyrażą na to zgodę.

8. Administratorem danych osobowych niezbędnych do założenia indywidualnego konta oraz jego obsługi jest minister właściwy do spraw pracy.

9. Administratorem danych osobowych w zakresie informacji przekazanych we wnioskach, w tym wnioskach o udzielenie formy pomocy, wyjaśnieniach, odwołaniach i zażaleniach jest PUP, WUP, wojewoda albo minister właściwy do spraw pracy, który jest ich adresatem.

Art. 44. 1. W przypadku założenia indywidualnego konta, wnioski, w tym wnioski o udzielenie formy pomocy, wyjaśnienia, odwołania i zażalenia wnosi się za pośrednictwem indywidualnego konta. Złożenie wniosku, w tym wniosku o udzielenie formy pomocy, wyjaśnienia, odwołania i zażalenia za pośrednictwem indywidualnego konta następuje w chwili jego zarejestrowania wysłanego z tego konta.

¹⁰⁾ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 28 z 04.02.2016, str. 18.

2. Jeżeli nie ma możliwości wniesienia wniosku, w tym wniosku o udzielenie formy pomocy, wyjaśnienia, odwołania i zażalenia za pośrednictwem indywidualnego konta, składa się go w PUP:

- 1) w którym bezrobotny albo poszukujący pracy jest zarejestrowany;
- 2) w którym pracodawca, przedsiębiorca, agencja zatrudnienia lub inny podmiot zamierza ubiegać się o formy pomocy lub korzysta z formy pomocy;
- 3) miejsca zamieszkania osoby niezarejestrowanej, w tym osoby biernej zawodowo.

3. Wnioski, w tym wnioski o udzielenie formy pomocy, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia albo cyfrowe odwzorowania dokumentów dołączane w systemie teleinformatycznym są podpisywane kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

Art. 45. 1. W przypadku założenia indywidualnego konta, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacje, umowy oraz inne pisma, dotyczące w szczególności statusu bezrobotnego, zasiłku, stypendium, dodatku aktywizacyjnego, form pomocy albo agencji zatrudnienia są doręczane w postaci elektronicznej na indywidualne konto. Informacja o umieszczeniu na indywidualnym koncie decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacji, umowy oraz innego pisma jest przesyłana na wskazany na koncie adres elektroniczny i może być przesłana na numer telefonu.

2. W przypadku założenia indywidualnego konta, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacje, umowy i inne pisma opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo kwalifikowaną pieczęcią urzędu pracy oraz zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

3. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacje i inne pisma uznaje się za doręczone:

- 1) w momencie ich odbioru na indywidualnym koncie;
- 2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, informacji lub innego pisma na indywidualnym koncie – w przypadku ich nieodebrania.

4. Dyrektor WUP, dyrektor PUP, wojewoda i minister właściwy do spraw pracy gromadzą informacje lub dokumenty w sprawie statusu bezrobotnego, zasiłku, form pomocy określonych w ustawie albo agencji zatrudnienia w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 5, w formie dokumentów elektronicznych oraz odwzorowania cyfrowe dokumentów papierowych.

5. Dyrektor WUP, dyrektor PUP, wojewoda i minister właściwy do spraw pracy udostępniają stronom postępowania, na ich wnioski, oraz uprawnionym organom, informacje lub dokumenty zgromadzone w sprawie statusu bezrobotnego, zasiłku, form pomocy określonych w ustawie albo agencji zatrudnienia, o ile nie ma możliwości samodzielnego pobrania tych dokumentów z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 5.

6. System teleinformatyczny, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, generuje automatycznie urzędowe poświadczenie odbioru, o którym mowa w art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów publicznych.

Art. 46. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dziale przepisy rozdziałów 8–10 działu I i rozdziału 1 działu II ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ V

Przetwarzanie danych osobowych

Art. 47. 1. PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 38 ust. 1, przetwarza dane osobowe:

- 1) bezrobotnych korzystających z form pomocy, udzielanych przez publiczne służby zatrudnienia lub podmioty realizujące pomoc w imieniu publicznych służb zatrudnienia, w tym pozyskane od agencji zatrudnienia w ramach realizacji działań, o których mowa w art. 197;
- 2) poszukujących pracy korzystających z form pomocy, udzielanych przez publiczne służby zatrudnienia lub podmioty realizujące pomoc w imieniu publicznych służb zatrudnienia;
- 3) osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, korzystających z form pomocy udzielanych przez publiczne służby zatrudnienia lub podmioty realizujące pomoc w imieniu publicznych służb zatrudnienia;
- 4) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umów i porozumień, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4;
- 5) poręczycieli pomocy określonej w ustawie;
- 6) przedsiębiorców;

- 7) innych podmiotów korzystających z form pomocy;
- 8) osób ubezpieczonych;
- 9) płatników składek;
- 10) osób upoważnionych do reprezentowania podmiotów ubiegających się o pomoc określoną w ustawie lub korzystających z tej pomocy;
- 11) pracowników lub innych osób wskazanych przez organizatorów stażu na opiekunów stażysty;
- 12) pracowników PUP korzystających z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 – dane identyfikacyjne i uwierzytelniające pracownika.

2. PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 38 ust. 1, przetwarza następujące dane bezrobotnych:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo albo obywatelstwa;
- 3) numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia, płeć, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) stan cywilny;
- 5) informacje o sytuacji rodzinnej, obejmujące:
 - a) dane osobowe małżonka: imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz informacje o posiadaniu statusu bezrobotnego albo poszukującego pracy,
 - b) dane osobowe każdego dziecka pozostającego na utrzymaniu, obejmujące imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) w przypadku opiekuna osób niepełnosprawnych opiekującego się osobą niepełnosprawną ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub dzieckiem z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji – dane osobowe każdej osoby niepełnosprawnej lub każdego dziecka, obejmujące imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - d) dane osobowe osoby lub osób zależnych, obejmujące dla każdej osoby: imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 6) adres zamieszkania oraz adres do doręczeń;
- 7) adres elektroniczny lub numer telefonu lub inne dane kontaktowe, o ile je posiadają;
- 8) informacje dotyczące:
 - a) wykształcenia, zawodu, kwalifikacji,
 - b) uprawnień i umiejętności, zwiększających szanse na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej,
 - c) znajomości języków obcych wraz z poziomem znajomości tych języków,
 - d) szkoleń, zainteresowania podjęciem szkolenia i zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w tym zatrudnienia w państwach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c;
- 9) informacje dotyczące rodzaju i stopnia niepełnosprawności oraz przeciwwskazań do wykonywania zawodu, jeżeli ich dotyczą;
- 10) dane dotyczące doświadczenia zawodowego;
- 11) informacje niezbędne do ustalenia statusu lub udzielenia formy pomocy;
- 12) informacje dotyczące:
 - a) oddalenia od rynku pracy – oznaczającego informacje o umiejętnościach, czasie pozostawania bez pracy, miejscu zamieszkania pod względem oddalenia od potencjalnych miejsc pracy i dostępności do nowoczesnych form komunikowania się z PUP i pracodawcami oraz
 - b) gotowości do podjęcia pracy – oznaczającej informacje o zaangażowaniu w samodzielne poszukiwanie pracy, gotowości do dostosowania się do wymagań rynku pracy, dyspozycyjności, powodach skłaniających do podjęcia pracy, powodach rejestracji w PUP, dotychczasowej oraz aktualnej gotowości do współpracy z PUP, innymi publicznymi służbami zatrudnienia lub pracodawcami;

- 13) informacje o pomocy udzielonej na podstawie ustawy, jej przyjęciu albo odmowie jej przyjęcia;
- 14) informacje o pomocy udzielonej przez:
 - a) jednostki organizacyjne pomocy społecznej, obejmujące realizowane na rzecz bezrobotnego świadczenia z pomocy społecznej, informację o działaniach podejmowanych w ramach kontraktu socjalnego lub projektów socjalnych – w zakresie niezbędnym do realizacji celów wynikających z ustawy, przekazywane przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego,
 - b) jednostki obsługujące świadczenia rodzinne, obejmujące specjalny zasiłek opiekuńczy lub świadczenie pielęgnacyjne przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów – w celu ustalenia statusu bezrobotnego, uprawnień do zasiłku lub uprawnień do skorzystania z form pomocy określonych w ustawie, przekazywane przez ministra właściwego do spraw rodziny,
 - c) ośrodki pomocy społecznej w związku z realizacją działań, o których mowa w art. 199,
 - d) agencje zatrudnienia w związku z realizacją działań, o których mowa w art. 197,
 - e) pośredników finansowych dokonujących umorzeń pożyczek, o których mowa w art. 187,
 - f) podmioty realizujące działania z zakresu reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnego, o których mowa w art. 200,
 - g) podmioty realizujące programy specjalne, o których mowa w art. 209,
 - h) podmioty realizujące projekty pilotażowe, o których mowa w art. 211;
- 15) informacje o wyrażeniu zgody albo jej braku na:
 - a) udział w badaniach rynku pracy prowadzonych przez publiczne służby zatrudnienia, organy administracji rządowej, samorządowej lub na ich zlecenie,
 - b) przetwarzanie danych osobowych wraz z ich zakresem na podstawie przepisów Unii Europejskiej o sieci EURES;
- 16) informacje udostępniane przez:
 - a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zakresie określonym w art. 50 ust. 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350 i 620),
 - b) Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w zakresie określonym w art. 42 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 17) informację o byciu dłużnikiem alimentacyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 i 620);
- 18) informację o posiadaniu Karty Dużej Rodziny, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- 19) informacje niezbędne do zgłoszenia bezrobotnego lub członka jego rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, o których mowa w art. 77 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.¹¹⁾);
- 20) informacje niezbędne do ustanowienia zabezpieczenia przyznanej formy pomocy:
 - a) serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - b) adres zamieszkania małżonka,
 - c) sytuację majątkową: wspólność majątkową, uzyskiwane dochody, aktualne zobowiązania finansowe, posiadany majątek;
- 21) numer rachunku służącego do wykonywania transakcji płatniczych, w tym rachunku bankowego oraz rachunku członka spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, zwany dalej „rachunkiem płatniczym”, w celu przekazywania przyznanych świadczeń;
- 22) informację o posiadanym statusie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2–6 – w przypadku cudzoziemca.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915 oraz z 2025 r. poz. 129, 304 i 620.

3. PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 38 ust. 1, przetwarza, w przypadku:

- 1) poszukujących pracy – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1–11, 13–15 i 20–22;
- 2) osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, korzystających z form pomocy – kategorie danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–13, pkt 14 lit. e, pkt 15, 20 i 22, a w przypadku:
 - a) potrzeby ustanowienia zabezpieczenia przyznanej formy pomocy – kategorie danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–13, pkt 14 lit. e, pkt 15 i 20,
 - b) osób zgłoszonych we wnioskach o przyznanie środków KFS lub biorących udział w kształceniu ustawicznym finansowanym ze środków KFS – kategorie danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1–8, 10, 11, 13 i pkt 15 lit. a;
- 3) poręczycieli pomocy określonej w ustawie – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 3, 4, pkt 5 lit. a, pkt 6 i 20;
- 4) cudzoziemców zamierzających wykonywać pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umów i porozumień, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 4 – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1–3, 7, pkt 8 lit. a i b, pkt 10 i 17, oraz dane w zakresie ukończonych szkoleń oraz państwa aktualnego pobytu;
- 5) przedsiębiorców – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1–7, 11, pkt 15 lit. a i pkt 21, oraz:
 - a) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
 - b) numer identyfikacyjny REGON,
 - c) adres prowadzenia działalności gospodarczej,
 - d) adres siedziby,
 - e) nazwę lub firmę,
 - f) adres strony internetowej, o ile posiada,
 - g) informacje dotyczące prowadzonej działalności szkoleniowej, w przypadku gdy przedsiębiorca jest instytucją szkoleniową,
 - h) powiadomienia okręgowego inspektora pracy o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów ustawy, w tym warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,
 - i) dane określone w art. 50 ust. 14 i 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - j) informacje o pomocy udzielanej przez publiczne służby zatrudnienia,
 - k) dane dotyczące doświadczenia zawodowego, w przypadku przedsiębiorców biorących udział w kształceniu ustawicznym finansowanym ze środków KFS,
 - l) informacje o osobach upoważnionych do reprezentowania przedsiębiorcy, obejmujące dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, oraz pełnią funkcję i adres do doręczeń,
 - m) informacje udostępnione przez organy Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie określonym w art. 74 ust. 1 pkt 1,
 - n) informacje niezbędne do ustanowienia zabezpieczenia przyznanej formy pomocy, o których mowa w ust. 2 pkt 20;
- 6) innych podmiotów ubiegających się o formy pomocy lub korzystających z form pomocy – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1–7, 11, pkt 15 lit. a i pkt 21, oraz:
 - a) numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile go posiada,
 - b) numer identyfikacyjny REGON, o ile go posiada,
 - c) adres prowadzenia działalności,
 - d) adres siedziby,
 - e) nazwę lub firmę,
 - f) adres strony internetowej, o ile ją posiada,
 - g) powiadomienia okręgowego inspektora pracy o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów ustawy, w tym warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,

- h) dane określone w art. 50 ust. 14 i 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - i) informacje o pomocy udzielanej przez publiczne służby zatrudnienia,
 - j) dane dotyczące doświadczenia zawodowego, w przypadku osób biorących udział w kształceniu ustawicznym finansowanym ze środków KFS,
 - k) informacje udostępnione przez organy Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie określonym w art. 74 ust. 1 pkt 1,
 - l) informacje niezbędne do ustanowienia zabezpieczenia przyznanej formy pomocy, o których mowa w ust. 2 pkt 20;
- 7) osób ubezpieczonych – dane, o których mowa w art. 50 ust. 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, udostępniane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub dane o ubezpieczonych oraz emerytach i rencistach, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, udostępniane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
 - 8) płatników składek – dane zgromadzone na koncie płatnika składek, udostępniane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 50 ust. 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych lub dane płatnika składek w zakresie określonym w art. 42 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników udostępniane przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
 - 9) pracowników lub innych osób wskazanych przez organizatorów stażu na opiekunów stażysty – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 7, 8 i 10, oraz stanowisko pracy lub pełnioną funkcję;
 - 10) osób upoważnionych do reprezentowania podmiotów ubiegających się o pomoc określoną w ustawie lub korzystających z tej pomocy albo osób uprawnionych do działania w ich imieniu – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 3 i 7, oraz:
 - a) nazwę reprezentowanego podmiotu,
 - b) pełnioną funkcję,
 - c) adres do doręczeń;
 - 11) pracowników PUP – dane, o których mowa w ust. 2 pkt 1, oraz:
 - a) miejsce pracy i dane teleadresowe wykorzystywane do użytku służbowego,
 - b) nazwę i opis zajmowanego stanowiska,
 - c) ukończone szkolenia, a w przypadku szkoleń inicjowanych przez pracodawcę lub finansowanych albo współfinansowanych ze środków Funduszu Pracy, obejmujące numer PESEL lub datę i miejsce urodzenia, koszt szkolenia oraz źródło finansowania;
 - 12) pracowników PUP korzystających z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 – dane identyfikacyjne i uwierzytelniające pracownika.

4. Administratorem danych zgromadzonych przez PUP jest PUP.

Art. 48. 1. WUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–14, 16, 20, 21 oraz 27, przetwarza dane podmiotów, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–4, 6–8 i 10, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 2, 4–7 i 10.

2. WUP w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 22, przetwarza dane o pracownikach PUP i WUP w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, oraz następujące dane:

- 1) miejsce pracy i dane teleadresowe wykorzystywane do użytku służbowego;
- 2) nazwę i opis zajmowanego stanowiska;
- 3) ukończone szkolenia, a w przypadku szkoleń inicjowanych przez pracodawcę lub finansowanych albo współfinansowanych ze środków Funduszu Pracy, obejmujące numer PESEL lub datę i miejsce urodzenia, koszt szkolenia oraz źródło finansowania.

3. WUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–4, 8–12, 25, 26, 29–31 i 34, przetwarza dane identyfikacyjne i uwierzytelniające pracowników WUP korzystających z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1.

4. WUP w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 31, przetwarza dane:

- 1) osób zarządzających podmiotami ubiegającymi się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia, agencjami zatrudnienia oraz je reprezentującymi – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, 6 i 7, oraz:
 - a) pełnionej funkcji,
 - b) prawomocnego ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 362–367, lub prawomocnego skazania za przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów oraz przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym lub prawomocnego ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 84 ust. 1–12 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) zaległości podatkowych, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz zaległości z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych albo składek na ubezpieczenie społeczne rolników, o ile był obowiązany do ich opłacania,
 - d) prawomocnego orzeczenia zakazującego wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia;
- 2) podmiotów ubiegających się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub agencji zatrudnienia – w zakresie, o którym mowa w pkt 1 lit. b–d oraz w art. 47 ust. 2 pkt 1–3 i 7, oraz:
 - a) numer identyfikacji podatkowej (NIP),
 - b) numer identyfikacyjny REGON,
 - c) adres prowadzenia działalności gospodarczej,
 - d) adres siedziby,
 - e) nazwę lub firmę,
 - f) adres strony internetowej,
 - g) powiadomienia okręgowego inspektora pracy o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów ustawy, w tym warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,
 - h) adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1045 i 1841), zwany dalej „adresem do doręczeń elektronicznych”;
- 3) osób działających w imieniu podmiotów ubiegających się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub agencji zatrudnienia – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, 6 i 7;
- 4) pracowników agencji zatrudnienia – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, 6 i 7.

5. Administratorem danych zgromadzonych przez WUP jest WUP.

6. Wojewoda w celu realizacji zadania, o którym mowa w:

- 1) art. 30 ust. 1 pkt 2, przetwarza dane osobowe – w zakresie, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2;
- 2) art. 30 ust. 2 pkt 1, przetwarza dane o pracownikach urzędu wojewódzkiego oraz o pracownikach WUP i PUP; przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Wojewoda jest administratorem przetwarzanych danych osobowych, o których mowa w ust. 6.

Art. 49. 1. Minister właściwy do spraw pracy w celu realizacji zadań, o których mowa w:

- 1) art. 25 ust. 1 pkt 7, przetwarza dane osobowe pracowników publicznych służb zatrudnienia korzystających z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, oraz następujące dane:
 - a) miejsce pracy i dane teleadresowe wykorzystywane do użytku służbowego,
 - b) nazwę i opis zajmowanego stanowiska,

- c) ukończone szkolenia, a w przypadku szkoleń inicjowanych przez pracodawcę lub finansowanych albo współfinansowanych ze środków Funduszu Pracy, obejmujące numer PESEL lub datę i miejsce urodzenia, koszt szkolenia oraz źródło finansowania,
 - d) dane identyfikacyjne i uwierzytelniające pracownika;
- 2) art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a, przetwarza dane osobowe pracowników lub innych osób upoważnionych do reprezentowania podmiotów ubiegających się o akredytację lub pracowników podmiotów, którym udzielono akredytacji, zwanych dalej „podmiotami akredytowanymi”, korzystających z systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1 – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, oraz następujące dane:
- a) miejsce pracy i dane teleadresowe wykorzystywane do użytku służbowego,
 - b) nazwę zajmowanego stanowiska,
 - c) dane identyfikacyjne i uwierzytelniające pracownika;
- 3) art. 25 ust. 1 pkt 4, przetwarza dane osobowe cudzoziemców zamierzających wykonywać lub wykonujących pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 3 pkt 4.
2. Minister właściwy do spraw pracy jest administratorem przetwarzanych przez siebie danych osobowych.
3. Dla celów statystycznych minister właściwy do spraw pracy przetwarza w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 6, dane zanonimizowane.

Art. 50. 1. Dane osobowe przetwarzane przez publiczne służby zatrudnienia w systemach teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1, podlegają zabezpieczeniom polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
 - 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.
2. Spełnienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 1, zapewniają w przypadku pracowników:
- 1) urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy – minister właściwy do spraw pracy;
 - 2) WUP – dyrektor WUP;
 - 3) PUP – dyrektor PUP;
 - 4) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i jednostek obsługujących świadczenia rodzinne, o których mowa w art. 51 ust. 1 pkt 13 – administratorzy danych właściwi dla tych jednostek.

3. Dane osobowe mogą być przetwarzane przez publiczne służby zatrudnienia oraz podmioty, o których mowa w ust. 2 pkt 4, które zapewniają niezbędne środki techniczne i organizacyjne służące zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.¹²⁾), w tym:

- 1) posiadają możliwość identyfikacji osoby uzyskującej informacje oraz zakresu, daty i celu ich uzyskania;
- 2) posiadają zabezpieczenia uniemożliwiające wykorzystanie informacji niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) zapewniają, że dostęp do danych osobowych jest nadzorowany i rejestrowany zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

4. Dane osobowe, o których mowa w art. 47 ust. 1–3, art. 48 ust. 1–4 i 6 oraz art. 49 ust. 1, są przetwarzane przez okres 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono udzielanie pomocy.

5. Dane osobowe, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, 3 i 13, w odniesieniu do osób, które skorzystały z formy pomocy, o której mowa w art. 147 ust. 1 lub art. 161, oraz dane osobowe, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, 3 i pkt 14 lit. e, w odniesieniu do osób, które skorzystały z umorzenia pożyczki, o którym mowa w art. 187, są przetwarzane przez okres 50 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono udzielanie pomocy.

6. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 4 lub 5, zostanie wytoczone powództwo lub zostanie wszczęte postępowanie, okres przetwarzania, o którym mowa w ust. 4 lub 5, przedłuża się do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania.

¹²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

Art. 51. 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań przez publiczne służby zatrudnienia ministrowi właściwemu do spraw pracy udostępniane są następujące dane, w zakresie niezbędnym do realizacji tych zadań, przetwarzane przez:

- 1) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 7–9, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–8, 10, 11, pkt 14 lit. a i pkt 18;
- 2) ministra właściwego do spraw rodziny:
 - a) dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 8 i 9, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–7, 11, pkt 14 lit. b i pkt 18,
 - b) dane, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3 i 18, przetwarzane w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, niezbędne do weryfikacji okoliczności, o których mowa w art. 55 ust. 3 pkt 6;
- 3) ministra właściwego do spraw gospodarki – dane, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, art. 38 i art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541 oraz z 2024 r. poz. 1841), niezbędne do weryfikacji warunku, o którym mowa w art. 2 pkt 1 lit. c–e, art. 73 ust. 1, art. 148 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, art. 153 ust. 6, art. 155 ust. 1 pkt 2 i 6 i ust. 2, art. 158 ust. 3, art. 162 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, art. 220 ust. 1 pkt 4, art. 232, art. 233 ust. 5 pkt 6, art. 309 ust. 2 pkt 7, art. 316 i art. 332 ust. 1 pkt 6;
- 4) ministra właściwego do spraw informatyzacji:
 - a) dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–5 i 7–10, zawarte w rejestrze PESEL, o których mowa w art. 8 pkt 10, 22 i 24 – z wyjątkiem organu wydającego dokument, oraz w art. 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2025 r. poz. 274), niezbędne do weryfikacji warunków, o których mowa w art. 55 ust. 3 pkt 3, art. 142 ust. 9 pkt 3 i ust. 10 pkt 2 lit. c, art. 196 ust. 1 pkt 2 i pkt 10 lit. c, ust. 3 pkt 2 lit. b oraz ust. 4 pkt 2, art. 197 ust. 3 pkt 3 lit. b i art. 198 pkt 2 lit. b,
 - b) dane, o których mowa w art. 100aa ust. 4 pkt 1–4 i 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1251), niezbędne do weryfikacji danych, o których mowa w art. 55 ust. 3 pkt 12;
- 5) Ministra Sprawiedliwości:
 - a) dane podmiotów, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 6, zawarte w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 979 i 1863), zwanym dalej „Krajowym Rejestrem Sądowym”, niezbędne do stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 2 pkt 1, art. 59, art. 66 ust. 3, art. 127 ust. 1 pkt 2, art. 155 ust. 1 pkt 2, ust. 2, ust. 4 pkt 2, art. 163 ust. 1 pkt 5, art. 168 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 1, art. 307 ust. 1 pkt 4, art. 309 ust. 2, art. 316 i art. 322 ust. 2,
 - b) dane zawarte w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 276), zwanym dalej „Krajowym Rejestrem Karnym”, dotyczące osób, określonych w art. 1 ust. 2 pkt 1 oraz podmiotów zbiorowych określonych w art. 1 ust. 3 tej ustawy, niezbędne do stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 4 pkt 3, art. 125 ust. 9 pkt 4, art. 138 ust. 3 pkt 1, art. 148 ust. 1 pkt 1, art. 155 ust. 1 pkt 1, art. 162 ust. 1 pkt 1, art. 177 ust. 1 pkt 1, art. 307 ust. 1 pkt 3, art. 331 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 4 oraz art. 344 ust. 4 pkt 2;
- 6) Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–4, zawarte w rejestrach, o których mowa w art. 449 ust. 2 pkt 4–13 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, oraz informacje o dokumentach uprawniających do wjazdu i legalnego pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub o dokumentach potwierdzających posiadanie prawa pobytu na tym terytorium, niezbędne do weryfikacji warunku, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2–6;
- 7) Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, w celu sprawdzenia okoliczności, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 3, art. 83 ust. 13 pkt 3, art. 125 ust. 9 pkt 3, art. 138 ust. 3 pkt 2 lit. b, art. 155 ust. 1 pkt 4 lit. b, art. 178 ust. 1 pkt 2 lit. b, art. 307 ust. 1 pkt 2, art. 326 ust. 3 pkt 2 i art. 334 ust. 2 pkt 3;
- 8) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w:
 - a) art. 47 ust. 1 pkt 1 i 2, w zakresie określonym w art. 50 ust. 14, 15 i 16 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - b) art. 47 ust. 1 pkt 6–9, w zakresie określonym w art. 50 ust. 14 i 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;

- 9) Państwową Inspekcję Pracy, w celu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712 oraz z 2025 r. poz. 321, 368 i 620), dane, o których mowa w:
- a) art. 47 ust. 1 pkt 4, w zakresie określonym w art. 47 ust. 3 pkt 4,
 - b) art. 47 ust. 1 pkt 6, w zakresie określonym w art. 47 ust. 3 pkt 5,
 - c) art. 47 ust. 1 pkt 7, w zakresie określonym w art. 47 ust. 3 pkt 6;
- 10) wojewodę – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–10, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1–8, 10 i 11 oraz art. 49 ust. 1 pkt 3;
- 11) WUP, a także ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–4, 6–8 i 10, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1–3 i 5–10 oraz dane, o których mowa w art. 48 ust. 2;
- 12) PUP – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i 3;
- 13) jednostki organizacyjne pomocy społecznej w celu realizacji ich zadań ustawowych, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w odrębnych przepisach – dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2 i 7–9, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–8, 10, 11 i 13;
- 14) organy Krajowej Administracji Skarbowej – dane:
- a) osób fizycznych lub przedsiębiorców, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1 i 3 oraz ust. 3 pkt 5 lit. a i e – w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 1, art. 83 ust. 13 pkt 2, art. 125 ust. 9 pkt 2, art. 138 ust. 3 pkt 2 lit. c, art. 140 ust. 2 pkt 2, art. 155 ust. 1 pkt 5, art. 163 ust. 1 pkt 3, art. 177 ust. 1 pkt 4 i art. 178 ust. 1 pkt 3,
 - b) innych podmiotów korzystających z form pomocy, o których mowa w art. 47 ust. 3 pkt 6 lit. a i e – w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 1, art. 125 ust. 9 pkt 2, art. 138 ust. 3 pkt 2 lit. c, art. 140 ust. 2 pkt 2, art. 155 ust. 1 pkt 5, art. 163 ust. 1 pkt 3 i art. 178 ust. 1 pkt 3,
 - c) osób zarządzających podmiotami ubiegającymi się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia, agencjami zatrudnienia oraz je reprezentujących, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1 i 3 – w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1,
 - d) podmiotów ubiegających się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub agencji zatrudnienia, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1 i 3 oraz ust. 3 pkt 5 lit. a i b – w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1,
 - e) podmiotów, które ubiegają się o udzielenie akredytacji, oraz podmiotów akredytowanych, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1 i 3 oraz ust. 3 pkt 5 lit. a i b – w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 334 ust. 2 pkt 2;
- 15) Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości – dane podmiotów świadczących usługi rozwojowe, o których mowa w art. 6aa ust. 2 oraz ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2025 r. poz. 98), w zakresie niezbędnym do weryfikacji warunków, o których mowa w art. 106 oraz art. 128 ust. 2.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, są udostępniane nieodpłatnie w drodze ich wymiany między systemem teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 10, a systemami teleinformatycznymi podmiotów wymienionych w ust. 1.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 14, udostępnienie danych nie stanowi naruszenia przepisów o tajemnicy skarbowej, o których mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111 i 497).

4. Minister właściwy do spraw pracy udostępnia:

- 1) wojewodzie w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 30 ust. 1, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w ustawie, dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–11, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1–11 oraz art. 49 ust. 1 pkt 3;
- 2) WUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–14, 20–22, 27 i 31, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy, dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–3, 6–8 i 10, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 2, 5–7 i 10 oraz dane, o których mowa w art. 48 ust. 2;
- 3) ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 20 ust. 1, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy, dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–3, 6–8 i 10, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i ust. 3 pkt 1, 2, 5–7 i 10 oraz dane, o których mowa w art. 48 ust. 2;

- 4) PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 38 ust. 1, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w ustawie, dane osób fizycznych, o których mowa w art. 47 ust. 1, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 i 3;
- 5) Bankowi Gospodarstwa Krajowego – w celu weryfikacji prawa do umorzenia pożyczki, o którym mowa w art. 187, dane określone w art. 47 ust. 2 pkt 1, 3 i 13 w zakresie skorzystania z formy pomocy, o której mowa w art. 147 ust. 1 lub art. 161;
- 6) organowi właściwemu dłużnika, o którym mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, i organowi właściwemu wierzyciela, o którym mowa w art. 2 pkt 10 tej ustawy – w celu weryfikacji prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego i członków ich rodzin oraz danych dotyczących dłużników alimentacyjnych w celu realizacji działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych – dane w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–3 i 13;
- 7) jednostkom świadczącym pomoc na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w celu realizacji ich zadań ustawowych, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w odrębnych przepisach, dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 8 i 9, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–7, 10, 11 i 18;
- 8) powiatowym i wojewódzkim zespołom do spraw orzekania o niepełnosprawności, w celu realizacji ich zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, w tym weryfikacji danych dotyczących osób, które złożyły wniosek o ustalenie niepełnosprawności albo o ustalenie stopnia niepełnosprawności – dane, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, 8, 10, 11, 13 i pkt 14 lit. d–h, w zakresie dotyczącym osób, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1–3;
- 9) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w celu realizacji ustawowych zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – dane, o których mowa w art. 47 ust. 2 i 3;
- 10) Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego, w celu realizacji ustawowych zadań Centralnego Biura Antykorupcyjnego, dane, o których mowa w art. 47 ust. 2 i 3;
- 11) Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego, w celu realizacji ustawowych zadań Służby Kontrwywiadu Wojskowego, dane, o których mowa w art. 47 ust. 3 pkt 4;
- 12) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, w celu realizacji ich zadań ustawowych, w tym weryfikacji prawa do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, 2, 7–9, w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–3, 5–8, 10 i 13;
- 13) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i wojewodzie, w celu weryfikacji prawa do świadczeń rodzinnych osób ubiegających się o te świadczenia lub osób je pobierających oraz członków ich rodzin – dane w zakresie określonym w art. 47 ust. 2 pkt 1–3 i 13;
- 14) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1, w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1 i 3, oraz dane o okresie wypłacania zasiłku w celu sprawdzenia okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4 lub art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 501);
- 15) Straży Granicznej, w celu realizacji ustawowych zadań Straży Granicznej, dane, o których mowa w art. 47 ust. 3 pkt 4.

5. Dane, o których mowa w ust. 4 pkt 4, 6–8 i 12–14, są udostępniane na wniosek dotyczący określonej osoby fizycznej, złożony z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych.

6. Dane, o których mowa w ust. 4 pkt 9, udostępnia się z uwzględnieniem zasad i trybu określonych w art. 34 ust. 2a ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2024 r. poz. 812, 1222, 1562, 1684 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 179).

7. Dane, o których mowa w ust. 4 pkt 11, udostępnia się Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego w drodze transmisji bez konieczności każdorazowego przedstawiania imiennego upoważnienia wydanego przez Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, okazywanego przez funkcjonariusza Służby Kontrwywiadu Wojskowego wraz z legitymacją służbową, jeżeli jednostka organizacyjna Służby Kontrwywiadu Wojskowego będąca odbiorcą informacji spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiada zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) specyfika lub zakres wykonywanych zadań uzasadnia takie udostępnienie.

Art. 52. 1. PUP, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10:

- 1) może pozyskiwać nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Sądowego udostępniane przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego w drodze teletransmisji danych w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 2 pkt 1, art. 59, art. 66 ust. 3, art. 127 ust. 1 pkt 2, art. 155 ust. 1 pkt 2, ust. 2, ust. 4 pkt 2, art. 163 ust. 1 pkt 5 i art. 168 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 1;
- 2) pozyskuje nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Karnego w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 4 pkt 3, art. 125 ust. 9 pkt 4, art. 138 ust. 3 pkt 1, art. 148 ust. 1 pkt 1, art. 155 ust. 1 pkt 1, art. 162 ust. 1 pkt 1 i art. 177 ust. 1 pkt 1.

2. Marszałek województwa za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10:

- 1) może pozyskać nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Sądowego udostępniane przez Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego w drodze teletransmisji danych w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 4, art. 309 ust. 2, art. 316 i art. 322 ust. 2;
- 2) pozyskuje nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Karnego w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 18 ust. 4 pkt 3 i art. 307 ust. 1 pkt 3.

3. Minister właściwy do spraw pracy za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, pozyskuje nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Karnego w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w art. 331 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 pkt 4 oraz art. 344 ust. 4 pkt 2.

Art. 53. 1. WUP i PUP, w celu realizacji ich zadań, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w ustawie, pozyskują za pośrednictwem systemów teleinformatycznych prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy dane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 50 ust. 14–16 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, są przekazywane w drodze ich wymiany między systemem teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, a systemem teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 54. 1. W celach monitorowania, sprawozdawczości, komunikacji i promocji, oceny, zarządzania finansami, weryfikacji i audytów, określenia kwalifikowalności wydatków oraz beneficjentów obejmowanych wsparciem określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013 (Dz. Urz. UE L 153 z 03.05.2021, str. 48, z późn. zm.¹³⁾), minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wykonujący zadania państwa członkowskiego, minister właściwy do spraw pracy oraz WUP i PUP przetwarzają dane osobowe beneficjentów objętych wsparciem.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, obejmują:

- 1) dane identyfikujące osoby fizyczne:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) adres i adres elektroniczny,
 - c) nazwę podmiotu, który zatrudniał beneficjenta, i adres tego podmiotu,
 - d) numer telefonu,
 - e) numer PESEL, numer identyfikacji podatkowej (NIP), numer identyfikacyjny REGON,
 - f) płeć, wiek, wykształcenie,
 - g) identyfikatory internetowe;
- 2) dane związane z zakresem uczestnictwa osób fizycznych w projekcie, niewskazane w pkt 1, takie jak rodzaj beneficjenta, dane dotyczące przyznanego wsparcia, obywatelstwo, obszar według stopnia urbanizacji (DEGURBA), data rozpoczęcia udziału w projekcie, data zakończenia udziału w projekcie, status na rynku pracy, sytuacja osoby po zakończeniu udziału w projekcie;
- 3) dane osób fizycznych, niewskazane w pkt 1 i 2, które widnieją na dokumentach potwierdzających kwalifikowalność wydatków.

¹³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 224 z 24.06.2021, str. 42 oraz Dz. Urz. UE L 2024/204 z 29.02.2024.

3. Dane, o których mowa w ust. 2, są przekazywane między ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego wykonującym zadania państwa członkowskiego, ministrem właściwym do spraw pracy oraz WUP i PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1.

4. Podmioty, o których mowa w ust. 3, są administratorami w rozumieniu art. 4 pkt 7 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

DZIAŁ VI

Rejestracja oraz status bezrobotnego i poszukującego pracy

Art. 55. 1. Rejestracja bezrobotnych albo poszukujących pracy następuje na wniosek.

2. W celu dokonania rejestracji osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny lub poszukujący pracy:

- 1) składa wniosek o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy za pośrednictwem formularza elektronicznego udostępnionego w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2, albo
- 2) zgłasza się do PUP właściwego ze względu na miejsce zamieszkania.

3. Wniosek o rejestrację jako bezrobotny zawiera następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo albo obywatelstwa;
- 3) numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia, płeć, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) stan cywilny oraz informację o posiadaniu przez małżonka statusu bezrobotnego albo poszukującego pracy;
- 5) liczbę dzieci na utrzymaniu, daty ich urodzenia oraz informację o samotnym wychowywaniu dzieci;
- 6) informację o posiadaniu Karty Dużej Rodziny, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 7) informację o byciu opiekunem osoby niepełnosprawnej;
- 8) adres zamieszkania oraz adres do doręczeń, a także adres elektroniczny lub numer telefonu lub inne dane kontaktowe, jeżeli posiada;
- 9) wykształcenie;
- 10) ukończone szkoły;
- 11) zawody wyuczone, zawody wykonywane lub kwalifikacje cząstkowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 1606);
- 12) zawód, w którym osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny chciałaby pracować i ma ku temu odpowiednie kompetencje i kwalifikacje potwierdzone stosownymi dokumentami lub udokumentowaną ciągłość pracy w okresie minimum 3 miesięcy;
- 13) znajomość języków obcych wraz z poziomem znajomości tych języków;
- 14) posiadane uprawnienia i ukończone szkolenia zwiększające szanse na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- 15) rodzaj i stopień niepełnosprawności, jeżeli dotyczy;
- 16) okresy zatrudnienia z podaniem nazwy pracodawcy, zajmowanego stanowiska pracy, wymiaru czasu pracy i podstawy wykonywania pracy;
- 17) okresy wykonywania innej pracy zarobkowej i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności;
- 18) inne okresy zaliczane do okresu uprawniającego do zasiłku, o których mowa w ustawie;
- 19) sposób rozwiązania ostatniego stosunku pracy albo stosunku służbowego w zakresie koniecznym do ustalenia uprawnień do zasiłku;
- 20) kierunki szkoleń, którymi osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny jest zainteresowana, ewentualne zainteresowanie podjęciem zatrudnienia w państwach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c, oraz informacje o gotowości do wyrażenia zgody albo jej braku na przetwarzanie danych osobowych wraz z ich zakresem na podstawie przepisów Unii Europejskiej o sieci EURES;

- 21) fakty niezbędne do ustalenia możliwości przyznania statusu bezrobotnego, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy;
- 22) numer rachunku płatniczego, w celu przekazywania przyznanych świadczeń;
- 23) informacje niezbędne do zgłoszenia bezrobotnego lub członka jego rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego, o których mowa w art. 77 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 24) informację o posiadanym statusie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2–6 – w przypadku cudzoziemca.

4. Wniosek o rejestrację jako poszukujący pracy zawiera:

- 1) dane, o których mowa w ust. 3 pkt 1–5, 7–17, 20 i 22;
- 2) informację o posiadanym statusie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 – w przypadku cudzoziemca.

5. Osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny albo poszukujący pracy w trybie określonym w ust. 2 pkt 1 do wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy dołącza odwzorowanie cyfrowe:

- 1) świadectw ukończenia szkoły, dyplomów lub innych dokumentów potwierdzających kwalifikacje lub zaświadczeń o ukończeniu szkolenia;
- 2) świadectw pracy i innych dokumentów niezbędnych do ustalenia jej uprawnień przysługujących na podstawie przepisów ustawy;
- 3) dokumentów stwierdzających przeciwwskazania do wykonywania określonych prac, jeżeli takie posiada.

6. Osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny albo poszukujący pracy w trybie określonym w ust. 2 pkt 2, do wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy przedkłada do wglądu pracownikowi PUP dokonującemu rejestracji dowód osobisty, a w przypadku jego braku – inny dokument potwierdzający tożsamość oraz dokumenty, o których mowa w ust. 5.

7. Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o zarejestrowanie jako bezrobotny albo poszukujący pracy w trybie określonym w:

- 1) ust. 2 pkt 1, oprócz dokumentów, o których mowa w ust. 1, dołącza do wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy odwzorowanie cyfrowe dokumentów potwierdzających rodzaj i stopień niepełnosprawności;
- 2) ust. 2 pkt 2 przedkłada do wglądu pracownikowi PUP dokonującemu rejestracji dokumenty potwierdzające rodzaj i stopień niepełnosprawności.

8. Osoba przyjeżdżająca do Rzeczypospolitej Polskiej w celu poszukiwania pracy z państw wymienionych w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, pobierająca zasiłek dla bezrobotnych w jednym z tych państw, zwana dalej „osobą pobierającą zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa”, do wniosku o rejestrację jako poszukujący pracy dołącza oświadczenie o zachowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w państwie rejestracji jako bezrobotny.

9. Do wniosku o rejestrację jako bezrobotny dołącza się oświadczenia o:

- 1) zdolności i gotowości do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub w danej służbie albo innej pracy zarobkowej albo jeżeli jest osobą niepełnosprawną, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy;
- 2) braku stałego źródła dochodu.

10. Informacje i dane przedstawione we wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

11. W zakresie niezbędnym do ustalenia statusu i uprawnień rejestrowanych osób pracownik PUP może sporządzać kopie dokumentów, o których mowa w ust. 5 i ust. 7 pkt 2, oraz wykonać odwzorowanie cyfrowe dokumentów przedłożonych w postaci papierowej.

Art. 56. 1. Dane zawarte we wnioskach o dokonanie rejestracji jako bezrobotny albo poszukujący pracy stanowią element danych, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 1 albo 2.

2. W przypadku utraty statusu bezrobotnego albo poszukującego pracy odnotowuje się ten fakt w systemie, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1.

Art. 57. 1. Rejestracja bezrobotnego w urzędzie pracy wyłącza możliwość rejestracji tej osoby jako:

- 1) poszukującego pracy oraz posiadania takiego statusu przez okres posiadania statusu bezrobotnego;
- 2) bezrobotnego w innym urzędzie pracy.

2. Rejestracja poszukującego pracy w urzędzie pracy wyłącza możliwość rejestracji tej osoby jako poszukującego pracy w innym urzędzie pracy.

Art. 58. 1. W przypadku gdy bezrobotny zarejestrowany w państwie określonym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d oświadczy, że zachowuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawo do zasiłku dla bezrobotnych nabyte w państwie rejestracji jako bezrobotny, jest on rejestrowany jako poszukujący pracy. PUP niezwłocznie przekazuje do WUP oświadczenie bezrobotnego oraz złożone przez niego dokumenty.

2. Osoba pobierająca zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa może być zarejestrowana jako poszukujący pracy tylko w jednym PUP.

Art. 59. Rejestracja bezrobotnych i poszukujących pracy następuje w oparciu o dane pozyskiwane z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Krajowego Rejestru Sądowego, CEIDG oraz z systemu, o którym mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 10.

Art. 60. 1. Bezrobotny:

- 1) jest informowany o:
 - a) warunkach zachowania statusu bezrobotnego oraz o warunkach nabycia prawa do zasiłku, w tym niezbędnych do tego dokumentach,
 - b) przysługujących mu prawach i obowiązkach wynikających z ustawy oraz o formach pomocy;
- 2) składa oświadczenie o zapoznaniu się z informacją, o której mowa w pkt 1.

2. Składający oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczam, że zostałem pouczone o warunkach zachowania statusu bezrobotnego oraz o przysługujących mi prawach i obowiązkach wynikających z ustawy oraz o formach pomocy określonych w ustawie.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

3. Do poszukującego pracy przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio. Składający oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczam, że zostałem pouczone o warunkach zachowania statusu poszukującego pracy oraz o przysługujących mi prawach i obowiązkach wynikających z ustawy oraz o formach pomocy określonych w ustawie.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

4. Osoby będące osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411), mają prawo do otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w zrozumiały dla nich sposób, w szczególności z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2023 r. poz. 20).

Art. 61. 1. Rejestracji osoby ubiegającej się o zarejestrowanie jako bezrobotny albo poszukujący pracy dokonuje się z dniem, w którym osoba:

- 1) wniosła kompletny wniosek o dokonanie rejestracji jako bezrobotny albo poszukujący pracy – w przypadku określonym w art. 55 ust. 2 pkt 1;
- 2) zgłosiła się do PUP – po poświadczeniu przez nią własnoręcznym podpisem przekazanych przez nią danych i złożeniu, w obecności pracownika PUP oświadczeń, o których mowa w art. 55 ust. 9 i art. 60 ust. 1 pkt 2 – w przypadku określonym w art. 55 ust. 2 pkt 2.

2. Rejestracji osoby ubiegającej się o zarejestrowanie jako bezrobotny albo poszukujący pracy nie dokonuje się w przypadku:

- 1) odmowy przekazania wymaganych danych lub
- 2) odmowy poświadczenia przekazanych danych i oświadczenia o prawdziwości przekazanych danych oraz o zapoznaniu się z warunkami zachowania statusu, w sposób określony w ust. 1 pkt 2, lub

3) nieopatrzenia wniosku o dokonanie rejestracji, załączonych do niego dokumentów i oświadczenia o prawdziwości przekazanych danych oraz o zapoznaniu się z warunkami zachowania statusu:

- a) jednym z podpisów, o których mowa w art. 44 ust. 3 – w przypadku wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy złożonego w trybie określonym w art. 55 ust. 2 pkt 1,
- b) podpisem własnoręcznym – w przypadku wniosku o rejestrację jako bezrobotny albo poszukujący pracy złożonego w trybie określonym w art. 55 ust. 2 pkt 2.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach starosta, mając na uwadze obiektywne okoliczności lub przeszkody uniemożliwiające przedłożenie kompletu dokumentów oraz przekazanie wymaganych danych, może wyrazić zgodę na rejestrację jako bezrobotnego albo poszukującego pracy osoby nieposiadającej kompletu dokumentów lub która nie przekazała wymaganych danych.

4. Informację o utracie statusu poszukującego pracy przez osobę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa PUP przekazuje do właściwego WUP.

5. PUP przekazuje do właściwego WUP, na każdy wniosek WUP, informację o okresach pobierania zasiłku przez bezrobotnego, któremu przyznano prawo do zasiłku po okresie pracy w państwie wymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w oparciu o przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wysokości tego zasiłku, datach poszczególnych wypłat, a także informację, czy w okresie posiadania prawa do zasiłku bezrobotny pobierał stypendium, wraz ze wskazaniem okresu pobierania stypendium.

Art. 62. 1. Bezrobotny albo poszukujący pracy zawiadamia PUP:

- 1) za pośrednictwem formularza elektronicznego, udostępnionego w sposób określony w art. 55 ust. 2 pkt 1 albo
- 2) osobiście w PUP, w którym jest zarejestrowany

– o wszelkich zmianach w danych przekazanych w trakcie rejestracji oraz w złożonych oświadczeniach, w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia.

2. W terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, PUP wprowadza dane do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2.

3. W przypadku gdy bezrobotny albo poszukujący pracy zamierza zmienić miejsce zamieszkania, czego skutkiem jest zmiana właściwości PUP, zawiadamia o tym PUP, w którym jest zarejestrowany, i wskazuje PUP właściwy ze względu na planowane miejsce zamieszkania. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

4. PUP, w którym bezrobotny albo poszukujący pracy jest zarejestrowany, przesyła do PUP właściwego ze względu na planowane miejsce zamieszkania bezrobotnego albo poszukującego pracy dane zgromadzone we wniosku o dokonanie rejestracji jako bezrobotny albo poszukujący pracy, kopię dokumentów zgromadzonych w związku z tą rejestracją oraz udzielonymi tej osobie formami pomocy.

5. Do osoby pobierającej zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa przepisy ust. 1 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 63. 1. Status bezrobotnego przysługuje przez okres 3 lat od dnia rejestracji, z wyjątkiem sytuacji, w których zgodnie z ustawą następuje utrata statusu bezrobotnego.

2. Okres, o którym mowa w ust. 1, ulega przedłużeniu o czas niezbędny do zakończenia przez bezrobotnego formy pomocy.

3. W przypadku urodzenia dziecka przez kobietę w okresie, o którym mowa w ust. 1, okres ten ulega przedłużeniu o czas, przez który przysługiwałby jej, zgodnie z odrębnymi przepisami, zasiłek macierzyński.

4. Ponowne nabycie statusu bezrobotnego może nastąpić w wyniku ponownej rejestracji, po upływie 90 dni od dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 1–3. W przypadku ponownej rejestracji okres, o którym mowa w ust. 1, liczy się od początku.

Art. 64. Nie stanowi przeszkody do nabycia oraz posiadania statusu bezrobotnego:

- 1) wykonywanie przez wolontariuszy świadczeń odpowiadających świadczeniu pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491, 1761 i 1940), jeżeli wolontariusz przedstawi właściwemu PUP porozumienie z korzystającym;
- 2) odbywanie praktyki absolwenckiej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244 oraz z 2025 r. poz. 620), jeżeli praktykant przedstawi właściwemu PUP umowę o praktykę absolwencką;
- 3) pełnienie bez wynagrodzenia funkcji członka statutowych władz organizacji pozarządowej, o której mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jeżeli członek przedstawi właściwemu PUP oświadczenie organizacji, w której władzach zasiada, potwierdzające pełnioną przez niego funkcję i niepobieranie wynagrodzenia z tytułu jej pełnienia.

Art. 65. 1. Starosta pozbawia statusu bezrobotnego bezrobotnego, który:

- 1) nie spełnia warunków, o których mowa w art. 2 pkt 1, oraz w stosunku do którego upłynął okres, o którym mowa w art. 63 ust. 1–3; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z dniem, w którym bezrobotny przestał spełniać warunki, o których mowa w art. 2 pkt 1, albo z dniem, w którym upłynął okres, o którym mowa w art. 63 ust. 1–3;
- 2) z własnej winy po skierowaniu przez PUP lub zawarciu umowy nie podjął albo przerwał realizację formy pomocy, chyba że powodem niepodjęcia albo przerwania realizacji było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od następnego dnia po dniu skierowania lub zawarciu umowy, albo od dnia przerwania realizacji, na okres 90 dni;
- 3) odmówił bez uzasadnionej przyczyny propozycji prac społecznie użytecznych; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od dnia odmowy na okres 90 dni;
- 4) otrzymał środki z Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub inne środki publiczne na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej lub na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od następnego dnia po dniu otrzymania środków;
- 5) otrzymał pożyczkę ze środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, z wyłączeniem pożyczki, o której mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lit. a; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od następnego dnia po dniu otrzymania pożyczki;
- 6) rozpoczął realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w art. 199 ust. 1, lub podpisał kontrakt socjalny, o którym mowa w art. 198 pkt 1 lit. b; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje na okres 90 dni od dnia rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego;
- 7) pozostaje niezdolny do pracy wskutek choroby lub przebywania w zakładzie leczenia odwykowego przez nieprzerwany okres 180 dni, przy czym za okres nieprzerwany uważa się również okresy niezdolności do pracy wskutek choroby oraz przebywania w zakładzie leczenia odwykowego w sytuacji, gdy każda kolejna przerwa między okresami niezdolności do pracy wynosi mniej niż 30 dni kalendarzowych; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z upływem ostatniego dnia wskazanego okresu 180-dniowego;
- 8) nie przedstawił zaświadczenia o niezdolności do pracy wskutek choroby, o którym mowa w art. 239 ust. 2; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje z pierwszym dniem niezdolności do pracy;
- 9) złożył wniosek o pozbawienie statusu bezrobotnego; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od dnia złożenia wniosku;
- 10) nie zawiadomił PUP o zamierzonym pobycie za granicą, o którym mowa w art. 229, lub pobyt ten przekroczył okres 30 dni; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje odpowiednio z dniem pierwszego dnia pobytu za granicą lub z upływem ostatniego dnia wskazanego okresu 30-dniowego na okres 90 dni;
- 11) nie utrzymuje kontaktu z PUP co najmniej raz na 90 dni w celu potwierdzenia zainteresowania pomocą określoną w ustawie; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje po upływie 90 dni od dnia ostatniego kontaktu z PUP na okres 90 dni;
- 12) odmówił udziału w przygotowaniu indywidualnego planu działania, zwanego dalej „IPD”, lub z własnej winy przerwał jego realizację; pozbawienie statusu bezrobotnego następuje od dnia odmowy albo od dnia przerwania jego realizacji, na okres 90 dni.

2. W przypadku gdy bezrobotnemu przyznano zasiłek, w tym na podstawie przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, lub państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym, decyzja starosty o pozbawieniu statusu bezrobotnego oznacza także pozbawienie prawa do tego zasiłku.

Art. 66. 1. Starosta nie może pozbawić statusu bezrobotnego z przyczyny, o której mowa w art. 65 ust. 1 pkt 7, kobiety w ciąży z powodu niezdolności do pracy związanej z ciążą trwającą przez nieprzerwany okres 180 dni, z wyłączeniem przypadku złożenia wniosku o pozbawienie tego statusu przez kobietę w ciąży.

2. Starosta nie może pozbawić statusu bezrobotnego:

- 1) matki dziecka albo
- 2) ojca dziecka,

- 3) bezrobotnego po przysposobieniu dziecka,
- 4) bezrobotnego po przyjęciu przez niego dziecka na wychowanie i wystąpieniu do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub po przyjęciu przez niego dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej

– z uwagi na brak zdolności i gotowości do podjęcia zatrudnienia spowodowany opieką nad tym dzieckiem przez okres, przez który przysługiwałby mu, zgodnie z odrębnymi przepisami, zasiłek macierzyński w okresie urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego, z wyłączeniem przypadku złożenia wniosku o pozbawienie tego statusu przez samego bezrobotnego.

3. Starosta nie może pozbawić statusu bezrobotnego bezrobotnego będącego członkiem założycielem spółdzielni, która została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego po dniu zarejestrowania bezrobotnego w PUP, w związku z uwzględnieniem przez starostę jego wniosku o przyznanie środków na założenie spółdzielni socjalnej, do dnia następnego po dniu otrzymania tych środków.

Art. 67. Bezrobotny zawiadamia PUP o okolicznościach powodujących utratę statusu bezrobotnego w terminie 7 dni od daty ich wystąpienia.

Art. 68. 1. Starosta pozbawia statusu poszukującego pracy poszukującego pracy, który:

- 1) nie utrzymuje kontaktu z PUP co najmniej raz na 90 dni w celu potwierdzenia zainteresowania pomocą określoną w ustawie;
- 2) z własnej winy po skierowaniu przez PUP lub zawarciu umowy nie podjął albo przerwał realizację formy pomocy, chyba że powodem niepodjęcia albo przerwania realizacji było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- 3) pobierał w Rzeczypospolitej Polskiej, na zasadach określonych w oparciu o przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zasiłek nabyty w państwach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub został pozbawiony tego zasiłku przez właściwą instytucję tego państwa;
- 4) złożył wniosek o pozbawienie statusu poszukującego pracy.

2. Pozbawienie poszukującego pracy statusu poszukującego pracy z powodów, o których mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 i 2 – następuje na okres 90 dni:
 - a) po upływie 90 dni od dnia ostatniego kontaktu z PUP,
 - b) od dnia następującego po dniu skierowania lub zawarciu umowy albo od dnia przerwania realizacji form pomocy;
- 2) pkt 3 – następuje od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w tym przepisie;
- 3) pkt 4 – następuje od dnia złożenia wniosku.

3. Wniosek o pozbawienie statusu, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, złożony przez poszukującego pracy po skierowaniu do realizacji formy pomocy, pozostawia się bez rozpoznania.

DZIAŁ VII

Formy pomocy kierowane do bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 69. Pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w formach pomocy przysługuje:

- 1) bezrobotnym posiadającym Kartę Dużej Rodziny, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny;
- 2) bezrobotnym powyżej 50. roku życia;
- 3) bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych;
- 4) bezrobotnym niepełnosprawnym;
- 5) długotrwale bezrobotnym;
- 6) bezrobotnym i poszukującym pracy, będącym osobami do 30. roku życia;
- 7) bezrobotnym samotnie wychowującym co najmniej jedno dziecko.

Art. 70. Starosta świadczy pomoc z uwzględnieniem sytuacji i potrzeb osoby, której udzielana jest pomoc, biorąc pod uwagę możliwość zastosowania form pomocy. Przepis stosuje się odpowiednio do pracodawców oraz innych podmiotów.

Art. 71. Poszukujący pracy niezatrudniony i niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej może korzystać na zasadach takich jak bezrobotny z form pomocy.

Art. 72. 1. Z form pomocy mogą korzystać na zasadach określonych w ustawie:

- 1) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1, pkt 2 lit. a–j oraz l oraz pkt 3, 5 i 6;
- 2) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. k, m, n oraz p – z wyłączeniem prawa do świadczeń określonych w art. 111 i art. 234 ust. 1.

2. Na zasadach określonych w ustawie osoby, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. o, mogą korzystać z form pomocy określonych w ustawie dotyczących pracy sezonowej w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem prawa do świadczeń określonych w art. 111 i art. 234 ust. 1.

Art. 73. 1. PUP, przed skierowaniem bezrobotnego do formy pomocy, weryfikuje warunki do posiadania statusu bezrobotnego w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i CEIDG, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego prowadzonego przez ministra właściwego do spraw pracy.

2. PUP, kierując bezrobotnego albo poszukującego pracy do formy pomocy, informuje o jego prawach i obowiązkach związanych z uczestnictwem w tej formie pomocy.

3. Bezrobotny lub poszukujący pracy potwierdza zapoznanie się z prawami i obowiązkami związanymi z uczestnictwem w danej formie pomocy.

4. WUP i PUP umożliwia bezrobotnemu, poszukującemu pracy, osobie niezarejestrowanej, w tym osobie biernej zawodowo, oraz pracodawcy, który skorzystał z form pomocy, dokonanie anonimowej ewaluacji w zakresie satysfakcji, jakości i trafności zaoferowanej pomocy, w tym z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego prowadzonego przez ministra właściwego do spraw pracy.

5. Wyniki ewaluacji, o której mowa w ust. 4, są wykorzystywane przez WUP i PUP do podnoszenia jakości świadczonej pomocy.

Art. 74. 1. PUP przed udzieleniem formy pomocy pozyskuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, od:

- 1) organów Krajowej Administracji Skarbowej – informacje o zaległościach podatkowych;
- 2) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – informacje o niedopełnieniu przez pracodawcę lub przedsiębiorcę obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, lub niezgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych pracowników lub innych osób podlegających obowiązkowi zgłoszenia do ubezpieczeń;
- 3) z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – informacje o zaległościach z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne.

2. Starosta może odmówić przyznania formy pomocy, jeżeli uzyskał informację o naruszeniach, o których mowa w ust. 1.

Art. 75. Bezrobotny może zostać skierowany do udziału w formie pomocy, realizowanej przez inny PUP niż ten, w którym jest zarejestrowany, na warunkach określonych w porozumieniu między PUP.

Art. 76. Bezrobotny może być skierowany do udziału w formie pomocy do przedsiębiorcy niezatrudniającego pracownika na zasadach przewidzianych dla pracodawców.

Art. 77. Bezrobotny albo poszukujący pracy, który bez uzasadnionej przyczyny przerwał realizację formy pomocy określonej w ustawie finansowaną z Funduszu Pracy, z wyłączeniem pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, nie może korzystać z tej formy pomocy przez okres 90 dni od dnia jej przerwania, chyba że powodem przerwania było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej na okres nie krótszy niż miesiąc.

Art. 78. 1. Środki przyznawane pracodawcom i przedsiębiorcom w ramach form pomocy są przyznawane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

2. Środki na podjęcie działalności gospodarczej, na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej są przyznawane, a usługi doradcze i szkoleniowe świadczone w związku z przyznawaniem tych środków są realizowane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

3. Środki przyznane w ramach bonu na zasiedlenie dla osoby planującej podjęcie działalności gospodarczej są przyznawane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 79. 1. Osoby, pracodawcy, przedsiębiorcy lub inne podmioty nie mogą otrzymać finansowania formy pomocy z Funduszu Pracy w części, w której te same koszty zostały sfinansowane z innych środków publicznych.

2. W przypadku sfinansowania z Funduszu Pracy tych samych kosztów, na które zostały przekazane inne środki publiczne, środki Funduszu Pracy podlegają zwrotowi w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania do ich zwrotu. Zwrot środków następuje z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych naliczonymi od dnia przekazania środków.

3. Mikroprzedsiębiorca, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, w celu zatrudnienia osoby pozostającej z nim w stosunku małżeństwa, pokrewieństwa lub powinowactwa lub w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli może ubiegać się o udzielenie formy pomocy, w tym o:

- 1) prace interwencyjne, o których mowa w art. 135;
- 2) refundację wynagrodzeń, nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia, o którym mowa w art. 143;
- 3) grant, o którym mowa w art. 144;
- 4) świadczenie aktywizacyjne, o którym mowa w art. 145;
- 5) refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia jego stanowiska pracy, o którym mowa w art. 154 ust. 1 lub 2;
- 6) pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o której mowa w art. 172 ust. 3 lub 4.

Art. 80. 1. PUP publikuje na stronie internetowej urzędu wykaz pracodawców, przedsiębiorców i innych podmiotów, z którymi w okresie ostatnich 2 lat zawarto umowy w ramach form pomocy.

2. PUP aktualizuje wykaz, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia zawarcia każdej nowej umowy w ramach form pomocy określonych w ustawie.

3. PUP po zakończeniu każdego roku kalendarzowego, w terminie do dnia 31 stycznia, przekazuje właściwej powiatowej radzie rynku pracy wykaz, o którym mowa w ust. 1.

4. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, jest prowadzony w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 4, i zawiera:

- 1) nazwę pracodawcy, przedsiębiorcy albo innego podmiotu, z którym zawarto umowę;
- 2) wskazanie formy pomocy, w tym:
 - a) liczbę utworzonych stanowisk pracy lub stanowisk utworzonych w ramach form pomocy,
 - b) kwotę przyznaną pracodawcy, przedsiębiorcy albo innemu podmiotowi na kształcenie ustawiczne współfinansowane ze środków KFS.

Rozdział 2

Pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe

Art. 81. 1. Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy i osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, w uzyskaniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz pracodawcom pomocy w pozyskaniu kandydatów do pracy.

2. Pośrednictwo pracy jest realizowane w szczególności przez:

- 1) pozyskiwanie i upowszechnianie ofert pracy;
- 2) udzielanie pracodawcom informacji o kandydatach do pracy;
- 3) udzielanie bezrobotnym, poszukującym pracy lub osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, informacji o ofertach pracy upowszechnianych w bazie ofert pracy, o której mowa w art. 83 ust. 1, oraz w innych ogólnodostępnych bazach;
- 4) inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych, poszukujących pracy lub osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, i pracodawców, w tym w formie giełd pracy lub targów pracy;
- 5) nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów z bezrobotnymi, poszukującymi pracy lub osobami niezarejestrowanymi, w tym osobami biernymi zawodowo, oraz pracodawcami.

Art. 82. Z pośrednictwa pracy, o którym mowa w art. 81, oraz pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, o którym mowa w art. 86 ust. 2, w zakresie określonym dla pracodawców, mogą korzystać:

- 1) przedsiębiorca,
- 2) jednostka organizacyjna, chociażby nie posiadała osobowości prawnej, posiadająca siedzibę lub oddział na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 3) osoba fizyczna

– którzy na podstawie umowy powierzają lub zamierzają powierzyć wykonywanie pracy co najmniej jednej osobie.

Art. 83. 1. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi bazę ofert pracy, zwaną dalej „ePracą”.

2. Oferty pracy do ePracy:

- 1) zgłaszają:
 - a) podmioty, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902),
 - b) WUP w przypadku ofert pracy otrzymanych od pracodawców z państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c;
- 2) mogą zgłaszać:
 - a) pracodawcy niebędący podmiotami, o których mowa w pkt 1 lit. a,
 - b) w imieniu pracodawców PUP.

3. Przepisu ust. 2 pkt 1 nie stosuje się:

- 1) do podmiotów umieszczających ogłoszenia o naborze w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zgodnie z przepisami ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409 oraz z 2025 r. poz. 620);
- 2) do Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 3) w przypadku gdy:
 - a) podstawą nawiązania stosunku pracy jest powołanie, mianowanie lub wybór,
 - b) nawiązanie stosunku pracy na podstawie umowy o pracę jest poprzedzone powołaniem lub wyznaczeniem na określoną funkcję;
- 4) do wolnych stanowisk w:
 - a) państwowych komisjach badania wypadków kolejowych, lotniczych lub morskich,
 - b) gabinecie politycznym Prezesa Rady Ministrów, wiceprezesa Rady Ministrów, ministra oraz innego członka Rady Ministrów, doradców lub pełniących funkcje doradców innych osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, a także do wolnych stanowisk doradców i asystentów, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135).

4. PUP zapewnia w swojej siedzibie pomoc przy zgłaszaniu ofert pracy do ePracy.

5. Pracodawca w zgłoszeniu oferty pracy wybiera PUP wiodący w zakresie realizacji oferty pracy, właściwy ze względu na siedzibę pracodawcy albo miejsce wykonywania pracy albo inny wybrany przez siebie PUP.

6. Pracodawca poza wybraniem PUP wiodącego może wybrać dodatkowe PUP odpowiedzialne za realizację oferty pracy, w szczególności, jeżeli miejscem wykonywania pracy określonym w ofercie pracy jest województwo lub teren całego kraju.

7. PUP, o którym mowa w ust. 5, odpowiada za weryfikację, czy oferta pracy nie narusza zasad, o których mowa w ust. 11.

8. Minister właściwy do spraw pracy może w ePracy upowszechniać w automatyczny sposób z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4, ogłoszenia o pracę pochodzące z innych ogólnodostępnych baz publikujących informacje o wolnych miejscach pracy, w tym z Biuletynu Informacji Publicznej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

9. Minister właściwy do spraw pracy może przekazywać w automatyczny sposób z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4, informacje o ofertach pracy upowszechnianych w ePracy podmiotom świadczącym usługi, o których mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. c.

10. Pracodawca, zgłaszając ofertę pracy do ePracy, może nie wyrazić zgody na podawanie do wiadomości publicznej informacji umożliwiających jego identyfikację przez osoby niezarejestrowane, w tym osoby biernie zawodowo. W przypadku, o którym mowa w zdaniu pierwszym, oferta może być udostępniona w pełnym zakresie bezrobotnym lub poszukującym pracy, którzy spełniają wymagania określone w tej ofercie.

11. W ePracy nie mogą być zamieszczane oferty pracy oraz ogłoszenia o pracę, które naruszają zasady równego traktowania w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów prawa pracy lub dyskryminują kandydatów do pracy.

12. PUP, o którym mowa w ust. 5, może nie wprowadzić oferty pracy do ePracy, jeżeli pracodawca w okresie 365 dni przed dniem zgłoszenia oferty pracy został prawomocnie ukarany za wykroczenie lub prawomocnie skazany za przestępstwo przeciwko przepisom prawa pracy albo jest objęty postępowaniem dotyczącym naruszenia przepisów prawa pracy lub w innych uzasadnionych przypadkach.

13. PUP, o którym mowa w ust. 5, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, w ramach weryfikacji pracodawcy zgłaszającego ofertę pracy może pozyskać:

- 1) z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane, o których mowa w art. 50 ust. 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w celu ustalenia, czy pracodawca ma zaległości z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o ile był obowiązany do ich opłacania;
- 2) od organów Krajowej Administracji Skarbowej informacje o zaległościach podatkowych pracodawcy;
- 3) z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informacje o zaległościach pracodawcy z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne.

14. W przypadku stwierdzenia zaległości, o których mowa w ust. 13, PUP, o którym mowa w ust. 5, rozstrzyga, czy są one wystarczające do odmowy publikacji oferty pracy w ePracy.

15. Odmowa publikacji oferty pracy w ePracy przez PUP wymaga przekazania pracodawcy pisemnego uzasadnienia.

Art. 84. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi bazę, w której tworzy życiorysy zawodowe bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, zwane dalej „życiorysami zawodowymi”, obejmujące dane, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1, 6–8, 10 i pkt 15 lit. b, zwaną dalej „Bazą CV”. Życiorysy zawodowe są tworzone w postaci elektronicznej.

Art. 85. 1. Baza CV i ePraca w sposób automatyczny łączą oferty pracy z życiorysami zawodowymi za pomocą danych, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 8 i 10, oraz informacji o wymaganiach pracodawcy określonych w ofercie pracy.

2. Bezrobotny, poszukujący pracy i osoba niezarejestrowana, w tym osoba bierna zawodowo, otrzymują informacje o ofertach pracy dopasowanych do ich życiorysów zawodowych na indywidualne konto, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 lit. a, i na wskazany przez nich adres elektroniczny lub numer telefonu.

3. Pracodawca, który zgłosił ofertę pracy do ePracy, otrzymuje informację o dopasowanych do tej oferty pracy życiorysach zawodowych bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo – o ile osoby te wyraziły zgodę na przekazanie takiej informacji. Wyrażając zgodę bezrobotny, poszukujący pracy i osoba niezarejestrowana, w tym osoba bierna zawodowo, określa zakres przekazywanych danych.

4. Informacja, o której mowa w ust. 3, jest przekazywana na indywidualne konto, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 2, oraz na wskazany przez pracodawcę adres elektroniczny lub numer telefonu.

5. Doradca, o którym mowa w art. 89 ust. 1, ma dostęp do informacji, o których mowa w ust. 1–3.

Art. 86. 1. Pośrednictwo pracy związane ze swobodnym przepływem pracowników na terytorium państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c:

- 1) jest realizowane przez WUP, PUP oraz OHP, wyłącznie w ramach sieci EURES;
- 2) może być realizowane w ramach sieci EURES przez podmioty prowadzące agencje zatrudnienia lub podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1 pkt 4 i 7, po uzyskaniu akredytacji.

2. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES obejmuje następujące rodzaje działań:

- 1) przekazywanie udostępnianych publicznie ofert pracy na portal EURES, o którym mowa w przepisach Unii Europejskiej z zakresu sieci EURES, zwany dalej „portalem EURES”, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4;
- 2) przekazywanie posiadanych danych bezrobotnych, poszukujących pracy lub osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo, na portal EURES przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego prowadzonego przez ministra właściwego do spraw pracy, pod warunkiem że osoby zainteresowane wyrażą na to zgodę;
- 3) pośrednictwo pracy, o którym mowa w art. 81 ust. 2 pkt 1–4, oraz inne usługi świadczone w ramach sieci EURES, określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 107 z 22.04.2016, str. 1, z późn. zm.¹⁴⁾).

3. Z pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES mogą korzystać:

- 1) bezrobotni i poszukujący pracy;
- 2) osoby niezarejestrowane, w tym osoby bierne zawodowo;
- 3) pracodawcy;
- 4) pracodawcy z państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c.

4. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES prowadzone przez OHP jest skierowane do młodzieży w wieku od 14. do 30. roku życia.

5. W pośrednictwie pracy w ramach sieci EURES działania, o których mowa w art. 81 ust. 2 pkt 2 i 4, stosuje się również do pracodawców z państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c.

6. Minister właściwy do spraw pracy opracowuje i zatwierdza Krajowy Plan Działań sieci EURES oraz sprawozdanie z realizacji tego planu, uwzględniając w tych dokumentach działania własne, WUP, PUP, OHP i podmiotów akredytowanych.

7. Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES jest realizowane zgodnie z Krajowym Planem Działań sieci EURES.

8. Wkłady do Krajowego Planu Działań sieci EURES oraz sprawozdania z jego realizacji w części działań planowanych i zrealizowanych przez:

- 1) WUP i PUP z terenu województwa – przygotowuje WUP;
- 2) OHP – przygotowuje Komendant Główny OHP;
- 3) podmiot akredytowany – przygotowuje przedstawiciel tego podmiotu.

9. Wkłady, o których mowa w ust. 8, WUP, Komendant Główny OHP oraz przedstawiciel podmiotu akredytowanego przekazują ministrowi właściwemu do spraw pracy w formie i terminie określonym przez tego ministra.

10. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi, w postaci elektronicznej, bazę monitoringu działań EURES, która zawiera sprawozdania z realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES.

11. Sprawozdania, o których mowa w ust. 10, uzupełniane są w terminie do 30. dnia miesiąca następującego po zakończeniu każdego kwartału przez:

- 1) WUP i PUP, które składają sprawozdania z realizacji działań własnych;
- 2) wojewódzkie jednostki OHP, które składają sprawozdania za działania własne oraz działania odpowiednich jednostek OHP z terenu województwa;
- 3) podmiot akredytowany, który składa sprawozdania z realizacji działań własnych.

Art. 87. 1. Poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu pomocy bezrobotnym, poszukującym pracy i osobom niezarejestrowanym, w tym osobom biernym zawodowo, w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, w planowaniu rozwoju zawodowego, a także przedsiębiorcom w planowaniu działań, których celem jest adaptacja do wymogów rynku pracy, w tym podnoszenie kompetencji zawodowych.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21 oraz Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 21.

2. Poradnictwo zawodowe realizowane jest w szczególności przez:

- 1) udzielanie informacji o rynku pracy, zawodach, kwalifikacjach, możliwościach kształcenia i szkolenia;
- 2) udzielanie porad zawodowych w zakresie możliwości rozwoju zawodowego, w tym pomocy w określeniu kompetencji, umiejętności, zainteresowań, uzdolnień i doświadczenia zawodowego oraz w zakresie umiejętności niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samozatrudnieniu, w szczególności z wykorzystaniem metod i programów, w tym standaryzowanych narzędzi diagnostycznych;
- 3) organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy;
- 4) udzielanie pomocy przedsiębiorcom:
 - a) w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy,
 - b) we wspieraniu rozwoju zawodowego przedsiębiorcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.

3. Poradnictwo zawodowe jest świadczone w formie indywidualnej lub grupowej, z wyjątkiem szkoleń, o których mowa w ust. 2 pkt 3, które są świadczone wyłącznie w formie grupowej.

4. Poradnictwo zawodowe może być świadczone na odległość z wykorzystaniem narzędzi teleinformatycznych.

5. Koszt prowadzenia zajęć przez osoby niebędące pracownikami urzędów pracy w ramach porad grupowych realizowanych przez WUP i PUP lub szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy realizowanych przez PUP, wymagających specjalistycznej wiedzy, którą nie dysponują pracownicy WUP lub PUP, może być finansowany ze środków Funduszu Pracy.

6. Koszt związany z organizacją przez PUP szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy w wysokości nieprzekraczającej 40 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, może być finansowany ze środków Funduszu Pracy.

7. Starosta może zawrzeć z uczelnią umowę przewidującą sfinansowanie z Funduszu Pracy części kosztów wyposażenia akademickiego biura karier, o którym mowa w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w wysokości nieprzekraczającej 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia. Do sfinansowania kosztów wyposażenia akademickiego biura karier prowadzącego działalność gospodarczą mają zastosowanie przepisy dotyczące udzielania pomocy *de minimis*.

8. Starosta, kierując bezrobotnego lub poszukującego pracy na szkolenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, wydaje skierowanie zawierające:

- 1) nazwę PUP wystawiającego skierowanie oraz datę wydania skierowania;
- 2) imię (imiona) i nazwisko oraz numer PESEL osoby kierowanej, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, i adres zamieszkania tej osoby;
- 3) nazwę, termin i miejsce realizacji szkolenia;
- 4) informację o prawach i obowiązkach związanych z uczestnictwem w szkoleniu.

Art. 88. 1. PUP, udzielając pomocy określonej w ustawie, przygotowuje IPD dla:

- 1) bezrobotnego, który jest zarejestrowany łącznie przez okres ponad 90 dni w okresie ostatnich 180 dni;
- 2) bezrobotnego lub poszukującego pracy, będących osobami do 30. roku życia.

2. IPD może być przygotowany również dla poszukującego pracy.

3. Przygotowanie IPD w przypadku, o którym mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1 – następuje niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności, o której mowa w tym przepisie;
- 2) ust. 1 pkt 2 – następuje niezwłocznie po dniu zarejestrowania bezrobotnego lub poszukującego pracy.

4. Przygotowanie IPD dla bezrobotnego może nastąpić przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, na podstawie złożonego ustnie lub pisemnie wniosku bezrobotnego.

5. Przygotowanie IPD następuje w trakcie rozmowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy, podczas której dokonuje się analizy sytuacji bezrobotnego lub poszukującego pracy, biorąc pod uwagę jego oddalenie od rynku pracy i gotowość do wejścia lub powrotu na rynek pracy.

6. IPD obejmuje w szczególności:

- 1) formy pomocy dostosowane do sytuacji i potrzeb bezrobotnego lub poszukującego pracy;
- 2) działania, które bezrobotny lub poszukujący pracy może zrealizować samodzielnie;
- 3) terminy realizacji form pomocy i działań podejmowanych przez bezrobotnego lub poszukującego pracy samodzielnie;
- 4) preferowaną przez bezrobotnego lub poszukującego pracy częstotliwość i formę kontaktu, o którym mowa w ust. 8;
- 5) termin zakończenia realizacji IPD.

7. IPD może być zmieniany przy udziale bezrobotnego lub poszukującego pracy.

8. PUP w okresie realizacji IPD kontaktuje się z bezrobotnym lub poszukującym pracy co najmniej raz na 30 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych w IPD.

9. Kontakt, o którym mowa w ust. 8, może być realizowany w formie spotkania, rozmowy telefonicznej albo wymiany informacji drogą elektroniczną lub pocztową.

10. Jeżeli w wyniku realizacji IPD bezrobotny lub poszukujący pracy nie podjął zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub nie rozpoczął działalności gospodarczej, PUP dokonuje analizy IPD, ustala przyczyny niepowodzenia i przygotowuje przy udziale bezrobotnego lub poszukującego pracy nowy IPD.

11. Jeżeli w wyniku realizacji IPD długotrwale bezrobotny lub bezrobotny, będący osobą do 30. roku życia, podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczął działalność gospodarczą, doradca, o którym mowa w art. 89 ust. 1, za zgodą tego bezrobotnego, może utrzymywać z nim kontakt, mający na celu jego wspieranie w utrzymaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, przez okres do 60 dni od dnia jego wyrejestrowania.

12. Wsparcie, o którym mowa w ust. 11, polega w szczególności na:

- 1) przeprowadzaniu rozmów z osobą, która podjęła zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub rozpoczęła działalność gospodarczą, w celu:
 - a) ustalenia jej sytuacji zawodowej,
 - b) utrzymania jej motywacji do pracy,
 - c) udzielenia informacji o możliwościach skorzystania z pomocy instytucji publicznych w zakresie rozwiązania jej problemów;
- 2) wymianie informacji drogą elektroniczną.

Art. 89. 1. Zadania z zakresu pośrednictwa pracy w PUP realizują:

- 1) młodszy doradca do spraw zatrudnienia;
- 2) doradca do spraw zatrudnienia;
- 3) starszy doradca do spraw zatrudnienia.

2. Młodszym doradcą do spraw zatrudnienia może zostać osoba, która posiada, co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej 6 miesięcy stażu pracy lub wykształcenie wyższe.

3. Doradcą do spraw zatrudnienia może zostać osoba, która posiada wykształcenie wyższe i co najmniej 12 miesięcy stażu pracy.

4. Starszym doradcą do spraw zatrudnienia może zostać osoba, która posiada:

- 1) wykształcenie wyższe i co najmniej 3 lata stażu pracy lub
- 2) wykształcenie wyższe i ukończyła studia podyplomowe z zakresu pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego i posiada co najmniej 12 miesięcy stażu pracy, lub
- 3) wykształcenie wyższe z zakresu pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego i posiada co najmniej 12 miesięcy stażu pracy.

Art. 90. Młodszy doradca do spraw zatrudnienia posiadający staż pracy poniżej 12 miesięcy wykonuje zadania z zakresu pośrednictwa pracy pod nadzorem doradcy do spraw zatrudnienia lub starszego doradcy do spraw zatrudnienia lub przełożonego.

Art. 91. 1. Zadania z zakresu pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES realizują w:

- 1) PUP – młodszy doradca do spraw zatrudnienia, doradca do spraw zatrudnienia i starszy doradca do spraw zatrudnienia;
- 2) WUP i podmiotach akredytowanych – asystenci EURES i doradcy EURES;
- 3) OHP – asystenci EURES, doradcy EURES lub inni wyznaczeni pracownicy spełniający warunki, o których mowa w ust. 2.

2. Asystentem EURES może zostać osoba, która posiada:

- 1) wykształcenie wyższe albo
- 2) co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe oraz co najmniej 12 miesięcy stażu pracy.

3. Doradcą EURES może zostać osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada wykształcenie wyższe;
- 2) posiada znajomość języka angielskiego co najmniej na poziomie B1;
- 3) ukończyła wspólny program szkoleń określony w przepisach Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 4) wykonywała zadania z zakresu pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez okres co najmniej 12 miesięcy.

Art. 92. 1. Zadania z zakresu poradnictwa zawodowego realizują:

- 1) młodszy doradca zawodowy;
- 2) doradca zawodowy;
- 3) starszy doradca zawodowy.

2. Młodszym doradcą zawodowym może zostać osoba, która posiada wykształcenie wyższe.

3. Doradcą zawodowym może zostać osoba, która posiada wykształcenie wyższe i 3 lata stażu pracy lub ukończyła studia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie poradnictwa zawodowego.

4. Starszym doradcą zawodowym może zostać osoba, która:

- 1) ukończyła studia na kierunku związanym z kształceniem w zakresie poradnictwa zawodowego i posiada co najmniej 12 miesięcy stażu pracy lub
- 2) posiada wykształcenie wyższe i ukończyła studia podyplomowe z zakresu poradnictwa zawodowego oraz co najmniej 12 miesięcy stażu pracy, lub
- 3) posiada wykształcenie wyższe i co najmniej 5 lat stażu pracy.

Art. 93. Młodszy doradca zawodowy wykonuje zadania z zakresu poradnictwa zawodowego pod nadzorem doradcy zawodowego, starszego doradcy zawodowego lub przełożonego.

Art. 94. Liczba doradców, o których mowa w art. 92 ust. 1, zatrudnionych w WUP i PUP powinna umożliwiać dostęp do poradnictwa zawodowego wszystkim osobom zarejestrowanym potrzebującym i oczekującym takiej pomocy, w szczególności osobom długotrwale bezrobotnym.

Art. 95. Zadania z zakresu pośrednictwa pracy mogą być realizowane także przez doradców, o których mowa w art. 92 ust. 1.

Art. 96. Zadania z zakresu poradnictwa zawodowego mogą być realizowane przez doradców, o których mowa w art. 89 ust. 1, jeśli posiadają wykształcenie wyższe lub ukończyli studia podyplomowe, w zakresie poradnictwa zawodowego, lub pokrewne.

Art. 97. 1. PUP wyznacza bezrobotnemu, poszukującemu pracy i pracodawcy doradcę, o którym mowa w art. 89 ust. 1.

2. Doradca, o którym mowa w art. 89 ust. 1, wyznaczony dla bezrobotnego lub poszukującego pracy:

- 1) świadczy pomoc z zakresu pośrednictwa pracy oraz ułatwia dostęp do innych form pomocy, w tym informuje o możliwości skorzystania z pomocy w ramach poradnictwa zawodowego;
- 2) może świadczyć pomoc z zakresu poradnictwa zawodowego, spełniając warunek, o którym mowa w art. 96;
- 3) przeprowadza rozmowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy w celu ustalenia jego sytuacji i potrzeb w zakresie możliwości wejścia lub powrotu na rynek pracy;
- 4) przygotowuje IPD i monitoruje jego realizację;
- 5) utrzymuje stały kontakt z bezrobotnym lub poszukującym pracy.

3. Doradca, o którym mowa w art. 89 ust. 1, wyznaczony dla pracodawcy:

- 1) pozyskuje do współpracy pracodawców, w szczególności w zakresie zgłaszania ofert pracy do bazy ofert pracy;
- 2) przeprowadza rozmowy z pracodawcami w celu ustalenia ich oczekiwań w zakresie form pomocy;
- 3) udziela pracodawcom pomocy określonej w ustawie, w szczególności w zakresie pośrednictwa pracy oraz ułatwiania dostępu do innych form pomocy;
- 4) utrzymuje stały kontakt z pracodawcami, z którymi została nawiązana współpraca.

Art. 98. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki realizacji i sposoby świadczenia pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego przez WUP i PUP, a w części dotyczącej pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES także przez OHP, uwzględniając zakres pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, konieczność zapewnienia respektowania praw osób korzystających z tych form pomocy oraz ujednolicenie ich realizacji przez WUP, PUP oraz OHP;
- 2) zawartość ofert pracy zgłaszanych do ePracy w ramach pośrednictwa pracy, w tym pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, uwzględniając konieczność zapewnienia w ofertach pracy zakresu informacji niezbędnego dla znalezienia odpowiednich kandydatów do pracy;
- 3) minimalną liczbę pracowników realizujących w WUP i PUP poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy, w tym pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES, oraz minimalną liczbę pracowników realizujących w OHP pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES, uwzględniając konieczność zapewnienia szerokiej dostępności tych form pomocy dla bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo.

Rozdział 3

Rozwój umiejętności i podnoszenie kwalifikacji

Art. 99. 1. Starosta może udzielić bezrobotnemu lub poszukującemu pracy pomocy w nabywaniu wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji, zwiększających szanse na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, przez finansowanie z Funduszu Pracy:

- 1) na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy wybranego przez niego szkolenia;
- 2) szkolenia zamawianego przez starostę w oparciu o:
 - a) diagnozę zapotrzebowania na zawody, umiejętności lub kwalifikacje na rynku pracy lub
 - b) zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy;
- 3) kosztów potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub kosztów uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności;
- 4) bonu na kształcenie ustawiczne;
- 5) pożyczki edukacyjnej, o której mowa w art. 111, na sfinansowanie form kształcenia lub szkolenia, lub potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności, lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności;
- 6) opłaty pobieranej za postępowanie nostryfikacyjne albo postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;
- 7) opłaty za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334 oraz z 2025 r. poz. 619).

2. Starosta w celu udzielenia pomocy, o której mowa w:

- 1) ust. 1 pkt 1 i 2, wydaje bezrobotnemu lub poszukującemu pracy skierowanie;
- 2) ust. 1 pkt 4, w przypadku szkolenia realizowanego w ramach bonu na kształcenie ustawiczne, wydaje bezrobotnemu lub poszukującemu pracy skierowanie;
- 3) ust. 1 pkt 3 i 5–7, zawiera z bezrobotnym lub poszukującym pracy umowę.

3. Szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, art. 107 ust. 3 pkt 1, oraz szkolenie finansowane w ramach pożyczki edukacyjnej, o której mowa w art. 111, są realizowane w formie kursu, w tym kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

4. Szkolenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, mogą trwać do 24 miesięcy.

5. W ramach pomocy, o której mowa w art. 101 ust. 1 pkt 3, art. 102, art. 107 ust. 3 pkt 3, art. 111 ust. 1, art. 119 ust. 1 oraz art. 125 ust. 11 pkt 2, może być finansowana w szczególności walidacja i certyfikowanie w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.

Art. 100. Starosta, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, może sfinansować wybrane przez niego szkolenie, jeżeli bezrobotny lub poszukujący pracy uzasadni celowość tego szkolenia, a koszt należny instytucji szkoleniowej w części finansowanej przez starostę nie przekroczy 300 % przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 101. 1. Starosta, w przypadkach uzasadnionych potrzebami rynku pracy oraz w oparciu o diagnozę zapotrzebowania na zawody, umiejętności lub kwalifikacje na rynku pracy lub zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy, może sfinansować dla grupy bezrobotnych lub poszukujących pracy:

- 1) szkolenie;
- 2) potwierdzenie nabycia wiedzy i umiejętności;
- 3) uzyskanie dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności.

2. W przypadku szkolenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, starosta finansuje koszt należny instytucji szkoleniowej dla jednego uczestnika do wysokości 300 % przeciętnego wynagrodzenia.

3. Koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, o których mowa w ust. 1 pkt 3, starosta finansuje do wysokości przeciętnego wynagrodzenia dla jednej osoby.

Art. 102. Starosta, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, może sfinansować koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności do wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

Art. 103. Starosta, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, może sfinansować opłatę pobieraną za postępowanie nostryfikacyjne albo postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Art. 104. Starosta, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, może sfinansować opłatę za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Art. 105. 1. Starosta, w celu zapewnienia najwyższej jakości udzielanej pomocy, zamawia usługi w instytucji szkoleniowej, instytucji potwierdzającej nabycie wiedzy i umiejętności lub instytucji wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności, z zachowaniem obowiązujących procedur oraz mając na uwadze zasady konkurencyjności, równego traktowania i przejrzystości.

2. Finansowanie szkolenia jest realizowane na podstawie umowy ze starostą, a w przypadku realizatora szkolenia będącego jednostką założoną i prowadzoną przez starostę właściwego dla PUP, na podstawie porozumienia. Płatność jest dokonywana na rachunek płatniczy realizatora szkolenia.

3. W przypadku potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskiwania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności, płatność jest dokonywana na rachunek płatniczy realizatora działań.

4. Starosta, w celu sfinansowania procesu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub sfinansowania wydania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, może zawrzeć umowę z realizatorem tych działań.

Art. 106. Szkolenia, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 i art. 107 ust. 3 pkt 1, oraz szkolenia finansowane w ramach pożyczki edukacyjnej, o której mowa w art. 111, realizują podmioty wpisane do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, w zakresie świadczenia usług szkoleniowych.

Art. 107. 1. Na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, w oparciu o diagnozę zapotrzebowania na zawody, umiejętności lub kwalifikacje na rynku pracy lub zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy, starosta może przyznać bon na kształcenie ustawiczne stanowiący gwarancję sfinansowania bezrobotnemu lub poszukującemu pracy wskazanego przez niego kształcenia ustawicznego w postaci opłacenia kosztów, o których mowa w ust. 3.

2. Rozpoczęcie kształcenia ustawicznego finansowanego w ramach bonu następuje w terminie 6 miesięcy od dnia przyznania bonu. Zakończenie kształcenia ustawicznego musi nastąpić nie później niż w terminie 30 miesięcy od dnia przyznania bonu. W uzasadnionych przypadkach, z uwagi na szczególną sytuację bezrobotnego lub poszukującego pracy, starosta może zmienić termin realizacji bonu.

3. W ramach bonu starosta finansuje bezrobotnemu lub poszukującemu pracy:

- 1) koszt należny instytucji szkoleniowej za realizację jednego lub kilku szkoleń – w formie wpłaty na rachunek płatniczy instytucji szkoleniowej;
- 2) koszt należny organizatorowi studiów podyplomowych – w formie wpłaty na rachunek płatniczy organizatora studiów;
- 3) koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub koszty uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności – w formie wpłaty na rachunek płatniczy instytucji potwierdzającej nabycie wiedzy i umiejętności lub instytucji wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności.

4. Starosta finansuje koszty, o których mowa w ust. 3, do wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu przyznania bonu, a koszty przekraczające ten limit finansuje bezrobotny lub poszukujący pracy.

5. Cena usług finansowanych przez starostę w ramach bonu nie może być niższa od cen podobnych usług oferowanych na rynku.

Art. 108. 1. Łączne koszty należne instytucjom szkoleniowym, organizatorom studiów podyplomowych, instytucjom potwierdzającym nabycie wiedzy i umiejętności, instytucjom wydającym dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności oraz pobierającym opłaty, o których mowa w art. 103 i art. 104, nie mogą przekroczyć 450 % przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę w okresie kolejnych 3 lat.

2. Do limitu, o którym mowa w ust. 1, nie wlicza się kwoty pożyczki, o której mowa w art. 111 ust. 1.

Art. 109. 1. Osoba, która z własnej winy:

- 1) nie podjęła lub nie ukończyła szkolenia, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 i art. 107 ust. 3 pkt 1,
- 2) nie przystąpiła do procesu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, o których mowa w art. 101 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 102 i art. 107 ust. 3 pkt 3,
- 3) przerwała postępowanie nostryfikacyjne lub postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
- 4) przerwała postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej, o której mowa w art. 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
- 5) nie podjęła lub nie ukończyła studiów podyplomowych, o których mowa w art. 107 ust. 3 pkt 2

– zwraca na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu sfinansowane z Funduszu Pracy koszty należne instytucji szkoleniowej, instytucji potwierdzającej nabycie wiedzy i umiejętności, instytucji wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności, instytucji pobierającej opłaty, o których mowa w art. 103 oraz art. 104, lub organizatorowi studiów podyplomowych.

2. Zwrot, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również kosztów:

- 1) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 1,
- 2) ubezpieczenia, o którym mowa w art. 241,
- 3) przejazdu, o którym mowa w art. 206 ust. 1,
- 4) zakwaterowania, o którym mowa w art. 206 ust. 2

– o ile zostały poniesione.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się w przypadku gdy przyczyną niezrealizowania działań, o których mowa w ust. 1, było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej, trwające co najmniej miesiąc.

Art. 110. Bezrobotny, biorący udział w szkoleniu finansowanym na podstawie umów z innym podmiotem niż PUP, powiadamia PUP o udziale w tym szkoleniu co najmniej na 7 dni przed dniem jego rozpoczęcia.

Art. 111. 1. Starosta może, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, udzielić pożyczki edukacyjnej na sfinansowanie kosztów należnych instytucji prowadzącej kształcenie lub instytucji szkoleniowej, instytucji potwierdzającej nabycie wiedzy i umiejętności lub instytucji wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności, w celu poprawy jego sytuacji na rynku pracy. W ramach pożyczki, o której mowa w zdaniu pierwszym, nie finansuje się studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich oraz kształcenia w szkole doktorskiej.

2. Pożyczka, o której mowa w ust. 1, jest nieoprocentowana i udzielana do wysokości 400 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu podpisania umowy pożyczki.

3. Okres spłaty pożyczki rozpoczyna się nie później niż 3 miesiące od dnia ukończenia działań objętych pożyczką.

4. Spłata pożyczki następuje według planu spłaty rat określonych w umowie pożyczki, przy czym okres spłaty pożyczki nie może przekroczyć 18 miesięcy. Od raty pożyczki niespłaconej w terminie nalicza się odsetki ustawowe za opóźnienie.

5. W przypadku wykorzystania pożyczki na cele inne niż określone w umowie, niepodjęcia lub nieukończenia kształcenia, szkolenia, nieprzystąpienia do procesu potwierdzenia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności z własnej winy, pożyczka podlega zwrotowi na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu w całości wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty pożyczki od dnia jej wypłaty, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

6. Starosta umarza 20 % pożyczki, jeśli pożyczkobiorca ukończył kształcenie, szkolenie, proces potwierdzenia wiedzy i umiejętności lub uzyskał dokument potwierdzający nabycie wiedzy i umiejętności oraz spłacił w terminie 80 % pożyczki.

Art. 112. Jeżeli osoba w trakcie realizacji form pomocy, o których mowa w art. 99 ust. 1, utraciła status bezrobotnego lub poszukującego pracy w przypadkach, o których mowa w art. 65 ust. 1 pkt 1, 4–7, 9 oraz w art. 68 ust. 1 pkt 4, starosta nie zawiesza finansowania tych form.

Art. 113. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb realizacji przez starostę pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w nabywaniu wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji, w tym:

- 1) elementy wniosków o udzielenie pomocy i tryb ich rozpatrywania,
- 2) elementy skierowania na szkolenie,
- 3) elementy umowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy o:
 - a) sfinansowanie kosztów potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub kosztów uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności,
 - b) sfinansowanie opłaty pobieranej za postępowanie nostryfikacyjne albo postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce,
 - c) sfinansowanie opłaty za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych do wykonywania zawodu regulowanego albo do podejmowania lub wykonywania działalności regulowanej,
- 4) sposób i kryteria wyboru instytucji szkoleniowej,
- 5) tryb realizacji i elementy umowy lub porozumienia między starostą a instytucją szkoleniową,
- 6) tryb realizacji i elementy umowy z bezrobotnym lub poszukującym pracy o udzielenie pożyczki edukacyjnej, o której mowa w art. 111,
- 7) elementy zaświadczenia o ukończeniu szkolenia,
- 8) tryb realizacji i rozliczenia bonu na kształcenie ustawiczne,
- 9) prowadzenie ewaluacji i dokumentacji realizacji pomocy

– mając na względzie konieczność ujednolicenia procedur realizacji pomocy.

Art. 114. 1. Starosta może skierować bezrobotnego do odbycia stażu.

2. Organizatorem stażu może być:

- 1) pracodawca;
- 2) przedsiębiorca niezatrudniający pracowników;
- 3) podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, lub jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 lit. b lub c tej ustawy;
- 4) rolnicza spółdzielnia produkcyjna;
- 5) pełnoletnia osoba fizyczna, nieposiadająca statusu bezrobotnego, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodnictwa, sadownictwa, pszczelarstwa i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym lub prowadząca dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

3. Staż może trwać od 3 do 6 miesięcy, a w przypadkach określonych w art. 119 ust. 1 – od 3 do 12 miesięcy.

4. Staż może być realizowany w formie zdalnej. Przepisy art. 67¹⁸, art. 67¹⁹ § 3–5, art. 67²⁴ § 1 pkt 1, 2 i 4, § 2–5, art. 67²⁵, art. 67²⁷, art. 67³¹ § 4, 7–9 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio. Wymiar stażu w formie zdalnej oraz szczegółowe zasady odbywania stażu w formie zdalnej określa się w umowie o organizację stażu, o której mowa w ust. 5.

5. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z organizatorem stażu i bezrobotnym, według przygotowanego przez organizatora stażu programu określonego w umowie. Przy ustalaniu programu stażu powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, wykształcenie oraz dotychczasowa wiedza i umiejętności bezrobotnego.

6. Podmiot lub osoba, o których mowa w ust. 2, zamierzający zorganizować staż dla bezrobotnych, składają do starosty wniosek o zawarcie umowy o zorganizowanie stażu.

Art. 115. 1. U organizatora stażu będącego pracodawcą staż mogą odbywać bezrobotni w liczbie nieprzekraczającej liczby pracowników zatrudnionych u tego organizatora w dniu składania wniosku w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

2. U organizatora stażu, który nie jest pracodawcą albo w dniu składania wniosku zatrudnia pracownika lub pracowników w łącznym wymiarze nieprzekraczającym jednego etatu, staż może odbywać jeden bezrobotny.

3. Bezrobotny nie może odbywać stażu u tego samego organizatora, u którego wcześniej odbywał staż, był zatrudniony, w tym jako młodociany pracownik w celu przygotowania zawodowego lub wykonywał inną pracę zarobkową, jeżeli od dnia zakończenia poprzedniego stażu, zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej u tego organizatora nie upłynęło co najmniej 24 miesiące. Łączny okres staży realizowanych przez bezrobotnego u tego samego organizatora nie może przekroczyć 12 miesięcy.

4. Łączny okres staży odbywanych przez bezrobotnego nie może przekroczyć 24 miesięcy w okresie kolejnych 10 lat.

Art. 116. 1. Przed powierzeniem bezrobotnemu wykonania zadań przewidzianych programem stażu organizator stażu:

- 1) kieruje bezrobotnego, na własny koszt, na wstępne badania lekarskie, na zasadach przewidzianych dla pracowników, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 2) zapoznaje bezrobotnego z obowiązującym regulaminem pracy;
- 3) przekazuje bezrobotnemu na piśmie zakres obowiązków i uprawnień.

2. Na zasadach przewidzianych dla pracowników organizator stażu zapewnia bezrobotnemu odbywającemu staż:

- 1) bezpieczne i higieniczne warunki odbywania stażu;
- 2) szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych;
- 3) odzież i obuwie robocze lub ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia roboczego, ekwiwalent za pranie odzieży roboczej, środki ochrony indywidualnej, niezbędne środki higieny osobistej oraz profilaktyczne posiłki i napoje;
- 4) profilaktyczną ochronę zdrowia;
- 5) okresy odpoczynku;
- 6) ochronę przed mobbingiem;
- 7) maszyny, urządzenia, narzędzia i sprzęt, niezbędne do wykonywania zadań na danym stanowisku.

3. Organizator stażu przestrzega zasady równego traktowania i nie może dyskryminować stażysty.

4. Staż jest realizowany pod nadzorem wyznaczonej przez organizatora stażu osoby, która odpowiada za prawidłową realizację stażu i za opiekę nad osobą odbywającą staż, zwanej dalej „opiekunem stażysty”.

5. Starosta na wniosek bezrobotnego odbywającego staż lub z urzędu może rozwiązać z organizatorem umowę o odbycie stażu w przypadku nierealizowania przez organizatora programu stażu lub niedotrzymywania warunków jego odbywania, po wysłuchaniu organizatora stażu.

6. W przypadku przerwania stażu przez:

- 1) starostę z powodu nierealizowania przez organizatora programu stażu lub niedotrzymywania warunków jego odbywania,
- 2) organizatora stażu bez uzasadnionej przyczyny

– organizator stażu nie może korzystać z form pomocy, z wyłączeniem pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, przez okres 12 miesięcy od dnia przerwania realizacji stażu przez starostę lub przerwania stażu przez organizatora stażu.

Art. 117. 1. Bezrobotny w trakcie odbywania stażu:

- 1) przestrzega ustalonego przez organizatora rozkładu czasu pracy;
- 2) sumiennie i starannie wykonuje zadania objęte programem stażu oraz stosuje się do poleceń organizatora stażu i opiekuna stażysty, o ile nie są one sprzeczne z prawem;
- 3) dba o należyty stan maszyn, urządzeń, narzędzi i sprzętu;
- 4) przestrzega przepisów i zasad obowiązujących u organizatora stażu, w szczególności regulaminu pracy, tajemnicy służbowej, przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.

2. Bezrobotny odbywający staż może wziąć udział w podróży służbowej i szkoleniu zorganizowanym z inicjatywy organizatora stażu lub za jego zgodą na zasadach przewidzianych dla pracowników.

3. Bezrobotny, który w trakcie odbywania stażu utracił status bezrobotnego z powodu nabycia prawa do emerytury albo renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty socjalnej albo świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych lub renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, może ukończyć staż zgodnie z programem, o ile nie pozostaje w zatrudnieniu.

4. Osoba, o której mowa w ust. 3, po wyrażeniu woli kontynuacji stażu, jest rejestrowana jako osoba poszukująca pracy.

5. Bezrobotny, który na okres krótszy niż 6 miesięcy przerwał staż z powodu odbywania ćwiczeń wojskowych lub przeszkolenia wojskowego, może ukończyć ten staż zgodnie z programem, za zgodą starosty i organizatora stażu, jeżeli jest zarejestrowany w PUP jako bezrobotny.

Art. 118. 1. Czas realizacji programu stażu przez bezrobotnego odbywającego staż nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy. Czas realizacji programu stażu bezrobotnego będącego osobą niepełnosprawną zaliczoną do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie może przekraczać 7 godzin na dobę i 35 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy.

2. Czas realizacji programu stażu przez bezrobotnego odbywającego staż nie może być krótszy niż 20 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 3 miesięcy.

3. Bezrobotny nie może odbywać stażu w niedziele i święta, w porze nocnej, w systemie pracy zmianowej ani w godzinach nadliczbowych.

4. Starosta może wyrazić zgodę na realizację stażu w niedziele i święta, w porze nocnej lub w systemie pracy zmianowej, o ile charakter pracy w danym zawodzie wymaga takiego rozkładu czasu pracy.

5. Na wniosek bezrobotnego odbywającego staż organizator stażu udziela 2 dni wolnych za każde 30 dni kalendarzowych odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu organizator stażu udziela dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu. Przy niepełnym miesiącu odbywania stażu przysługujący bezrobotnemu wymiar dni wolnych oblicza się proporcjonalnie, zaokrąglając w górę do pełnych dni.

6. Bezrobotny, który z uzasadnionej przyczyny przerwał staż, może w okresie 6 miesięcy od dnia przerwania udziału w stażu ukończyć ten staż zgodnie z programem za zgodą starosty i organizatora stażu.

Art. 119. 1. Staż może być zakończony potwierdzeniem nabycia wiedzy lub umiejętności przeprowadzanym przez uprawnioną instytucję, w tym określoną w ust. 3 i 4.

2. W przypadku stażu, o którym mowa w ust. 1, program stażu dostosowany jest do wymagań potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności.

3. W przypadku stażu zakończonego egzaminem zawodowym, przeprowadzanym przez okręgową komisję egzaminacyjną, zgodnie z przepisami rozdziału 3b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 620), program stażu uwzględnia wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Uczestnik stażu, który zdał egzamin zawodowy, otrzymuje certyfikat kwalifikacji zawodowej.

4. W przypadku stażu zakończonego egzaminem czeladniczym, przeprowadzanym przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (Dz. U. z 2020 r. poz. 2159), program stażu uwzględnia standardy wymagań egzaminacyjnych ustalone przez Związek Rzemiosła Polskiego, będące podstawą przeprowadzania egzaminu czeladniczego, a w przypadku zawodów określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego – wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe. Uczestnik stażu, który zdał egzamin czeladniczy, otrzymuje świadectwo czeladnicze.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, opiekun stażysty musi posiadać kwalifikacje instruktora praktycznej nauki zawodu, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

6. W przypadku podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej przed ukończeniem programu stażu, bezrobotny ma prawo do potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności oraz uzyskania dodatku do stypendium, o którym mowa w art. 121 ust. 1.

7. Uczestnik stażu, o którym mowa w ust. 1, informuje PUP o wyniku potwierdzenia wiedzy i umiejętności, w terminie 14 dni od powzięcia tej informacji.

8. W przypadku gdy bezrobotny nie uzyskał pozytywnego wyniku potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności, koszty ponownego przystąpienia do potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności nie mogą być sfinansowane z Funduszu Pracy.

Art. 120. 1. Starosta na wniosek organizatora stażu lub z urzędu, po zasięgnięciu opinii organizatora stażu i wysłuchaniu bezrobotnego, może pozbawić bezrobotnego możliwości kontynuowania stażu w przypadku:

- 1) nieusprawiedliwionej nieobecności podczas więcej niż jednego dnia stażu;
- 2) naruszenia podstawowych obowiązków określonych w regulaminie pracy, w szczególności stawienia się do odbycia stażu w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych lub spożycia w miejscu pracy alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 3) usprawiedliwionej nieobecności uniemożliwiającej zrealizowanie programu stażu.

2. Osoba, która z własnej winy nie podjęła albo przerwała realizację stażu, zwraca na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu koszty:

- 1) badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 1,
- 2) przejazdu, o którym mowa w art. 206 ust. 1,
- 3) zakwaterowania, o którym mowa w art. 206 ust. 2

– o ile zostały poniesione.

3. Osoba, która z własnej winy nie podjęła albo przerwała realizację stażu, o którym mowa w art. 119 ust. 1, lub nie przystąpiła do procesu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, zwraca na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu koszty, o których mowa w ust. 2, oraz koszty potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności.

4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się w przypadku gdy przyczyną niepodjęcia lub przerwania programu stażu lub nieprzystąpienia do procesu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub prowadzenia działalności gospodarczej, trwającego co najmniej miesiąc.

Art. 121. 1. Osobie, która odbyła staż, o którym mowa w art. 119 ust. 1, przysługuje dodatek do stypendium po uzyskaniu dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu.

2. Dodatek do stypendium jest finansowany ze środków Funduszu Pracy i wypłacany przez starostę w wysokości 20 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, za każdy pełny miesiąc zrealizowanego stażu.

3. Wysokość dodatku do stypendium za niepełny miesiąc ustala się dzieląc kwotę dodatku za pełny miesiąc przez 30, a następnie mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych realizacji stażu.

4. Dodatek do stypendium jest przyznawany na wniosek osoby, która odbyła staż, o którym mowa w art. 119 ust. 1, złożony w terminie do 3 miesięcy od dnia uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności. Do wniosku należy dołączyć kopię dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności albo jego odwzorowanie cyfrowe.

Art. 122. 1. Organizatorowi stażu przysługuje premia finansowana ze środków Funduszu Pracy po zakończeniu stażu, o którym mowa w art. 119 ust. 1, jeżeli bezrobotny uzyskał w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu dokument potwierdzający nabycie wiedzy i umiejętności.

2. Premia jest wypłacana przez starostę w wysokości 500 zł za każdy pełny miesiąc programu stażu, zrealizowanego dla każdego skierowanego bezrobotnego, na podstawie umowy, o której mowa w art. 114 ust. 5. Kwota premii podlega waloryzacji na zasadach określonych w art. 228 ust. 1 i 2. Przepis art. 228 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Wysokość premii za niepełny miesiąc ustala się dzieląc kwotę premii za pełny miesiąc przez 30, a następnie mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych realizacji stażu.

4. Premia jest przyznawana na wniosek organizatora stażu złożony w terminie do 3 miesięcy od dnia uzyskania przez uczestnika stażu dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności.

Art. 123. 1. Nadzór nad odbywaniem stażu przez bezrobotnego sprawuje starosta.

2. Organizator stażu po zakończeniu stażu wydaje bezrobotnemu opinię zawierającą informacje o realizowanych przez niego zadaniach oraz nabytej wiedzy i umiejętnościach. Starosta wydaje bezrobotnemu zaświadczenie o odbyciu stażu.

Art. 124. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób i tryb organizowania stażu, w tym elementy:

- 1) wniosku o organizację stażu,
- 2) programu stażu,
- 3) umowy o organizację stażu,
- 4) skierowania do odbycia stażu,
- 5) wniosku o dodatek do stypendium,
- 6) wniosku o premię oraz rodzaje dołączanych do niego informacji,
- 7) zaświadczenia o odbyciu stażu

– mając na uwadze sprawną i bezpieczną organizację stażu, skuteczność nabycia wiedzy i umiejętności, prawidłowość wydatkowania środków Funduszu Pracy i konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 125. 1. Środki KFS przeznacza się na wspomaganie podmiotów inwestujących w kształcenie ustawiczne osób pracujących.

2. Celem pomocy udzielanej ze środków KFS jest utrzymanie zatrudnienia i rozwój potencjału osób pracujących przez dostosowanie ich wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji do wymagań zmieniającej się gospodarki.

3. Ustalając plan wydatkowania środków KFS, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, minister właściwy do spraw pracy bierze pod uwagę liczbę pracujących ogółem w kraju i w każdym z województw w roku poprzedzającym rok, w którym przygotowywany jest plan, oraz kwotę przeznaczoną na działania KFS w roku, na który przygotowywany jest plan.

4. Pomoc jest udzielana według ustalanych corocznie równorzędnych priorytetów wydatkowania, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 32 ust. 1 pkt 2 lit. b i art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b.

5. Środki KFS mogą być wydatkowane poza priorytetami wydatkowania, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 32 ust. 1 pkt 2 lit. b i art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b, o ile wnioski spełniające priorytety zostały rozpatrzone.

6. Kwotę równą 0,5 % środków przeznaczonych na KFS w danym roku (podzieloną na 17 równych części) przeznacza się na działania urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy oraz WUP w zakresie promocji oraz badań i analiz KFS.

7. Starosta może przeznaczyć środki KFS na działania, o których mowa w ust. 6, w ramach otrzymanych środków, o których mowa w art. 286 ust. 3, oraz rezerwy, o której mowa w art. 288 ust. 3.

8. Ze środków KFS, z wyłączeniem środków, o których mowa w ust. 6 i 7, mogą korzystać podmioty, które w okresie co najmniej 6 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie środków KFS opłacały składki na Fundusz Pracy lub są zwolnione z ich opłacania z mocy prawa.

9. Ze środków KFS nie mogą korzystać:

- 1) publiczne służby zatrudnienia, z wyłączeniem środków, o których mowa w ust. 6 i 7;
- 2) podmioty, które posiadają zaległości podatkowe lub zaległości z tytułu innych należności publicznoprawnych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lub pozostają pod zarządem komisarycznym lub znajdują się w toku likwidacji albo postępowania upadłościowego lub naruszyły w sposób rażący jakąkolwiek umowę o przyznanie środków KFS, zawartą ze starostą rozpatrującym wniosek o przyznanie środków w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia tego wniosku;
- 3) podmioty, które posiadają zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne;
- 4) podmioty zbiorowe, wobec których sąd orzekł zakaz korzystania z dotacji, subwencji lub innych form pomocy finansowanej ze środków publicznych, przez okres, na który sąd orzekł zakaz.

10. Ze środków KFS mogą być finansowane koszty związane z kształceniem ustawicznym:

- 1) pracowników;
- 2) pracodawców;
- 3) osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą;
- 4) osób świadczących usługi na podstawie umów cywilnoprawnych.

11. Ze środków KFS mogą być finansowane koszty związane z kształceniem ustawicznym obejmujące należności:

- 1) dla instytucji realizującej szkolenia wskazane przez podmiot wnioskujący o udzielenie pomocy na kształcenie ustawiczne;
- 2) dla instytucji potwierdzającej nabytą wiedzę i umiejętności lub wydającej dokumenty potwierdzające nabycie wiedzy i umiejętności;
- 3) dla instytucji realizującej studia podyplomowe;
- 4) dla instytucji realizującej badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia przez osoby pracujące kształcenia lub zadań zawodowych po ukończonym kształceniu;
- 5) z tytułu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem, ponoszone przez podmiot wnioskujący o udzielenie pomocy na kształcenie ustawiczne lub instytucję realizującą to kształcenie.

12. Środki KFS nie mogą zostać przeznaczone na opłacenie kosztów kształcenia ustawicznego, które:

- 1) zostało sfinansowane z innych środków publicznych;
- 2) pracodawca jest obowiązany zapewnić na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) obejmuje działania rozpoczęte przed dniem podpisania umowy o finansowanie.

13. Przy rozpatrywaniu wniosku podmiotu ubiegającego się o finansowanie działań ze środków KFS starosta uwzględnia:

- 1) zgodność dofinansowywanych działań z ustalonymi priorytetami wydatkowania środków KFS na dany rok;
- 2) zgodność wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji nabywanych przez uczestników kształcenia ustawicznego z potrzebami lokalnego lub regionalnego rynku pracy;
- 3) koszty usługi kształcenia ustawicznego wskazanej do sfinansowania ze środków KFS w porównaniu z kosztami podobnych usług dostępnych na rynku.

Art. 126. 1. Na wniosek podmiotu ubiegającego się o pomoc, starosta może przyznać na podstawie umowy środki KFS na finansowanie kosztów, o których mowa w art. 125 ust. 11, w wysokości do 70 % tych kosztów, jednak nie więcej niż 200 % przeciętnego wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym, dla wskazanego we wniosku uczestnika kształcenia ustawicznego.

2. W przypadku podmiotów niezatrudniających pracowników albo zatrudniających w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy nie więcej niż 9 osób, starosta może przyznać na podstawie umowy środki KFS na finansowanie kosztów, o których mowa w art. 125 ust. 11, w wysokości do 90 % tych kosztów, jednak nie więcej niż 200 % przeciętnego wynagrodzenia w danym roku kalendarzowym dla wskazanego we wniosku uczestnika kształcenia ustawicznego.

3. Wysokość środków KFS dla jednego wnioskodawcy w roku kalendarzowym nie może przekroczyć kwoty:

- 1) 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów niezatrudniających pracowników albo które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy nie więcej niż 9 osób;
- 2) 8-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 9 osób, jednak nie więcej niż 49 osób;
- 3) 12-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 49 osób, jednak nie więcej niż 249 osób;
- 4) 14-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 249 osób.

4. Podmiot ubiegający się o pomoc, o której mowa w ust. 1 i 2, składa wniosek w postaci elektronicznej za pośrednictwem indywidualnego konta, do PUP właściwego ze względu na jego siedzibę albo adres prowadzenia działalności.

Art. 127. 1. Podmiot, który zawarł umowę, o której mowa w art. 126 ust. 1 i 2:

- 1) utrzymuje zatrudnienie osoby, na której kształcenie ustawiczne przyznano finansowanie, przez okres co najmniej 3 miesięcy od dnia ukończenia przez nią kształcenia, z wyjątkiem:
 - a) rozwiązania przez tę osobę umowy o pracę,
 - b) rozwiązania z tą osobą umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy,
 - c) wygaśnięcia stosunku pracy,
 - d) otrzymania na tę osobę finansowania w przypadku, o którym mowa w art. 217;
- 2) nie zawiesza albo nie zaprzestaje prowadzenia dotychczasowej działalności gospodarczej przez okres 3 miesięcy od dnia ukończenia kształcenia, w przypadku gdy z finansowania kształcenia ustawicznego skorzystał pracodawca lub osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, chyba że powodem będzie ogłoszenie przez niego upadłości;
- 3) zatrudnia, zawiera umowę lub umowy cywilnoprawne dotyczące świadczenia usług przez okres co najmniej 3 miesięcy od dnia ukończenia kształcenia z osobą, która skorzystała z finansowanego kształcenia ustawicznego, z osobą, o której mowa w art. 125 ust. 10 pkt 4.

2. W przypadku niedotrzymania warunków, o których mowa w ust. 1, podmiot nie otrzyma finansowania z KFS w ciągu roku od dnia ukończenia finansowanego kształcenia.

3. Starosta, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, pozyskuje dane niezbędne do ustalenia, czy podmiot spełnił warunek, o którym mowa w ust. 1, lub dokonuje ustaleń w oparciu o dokumenty pozyskane od podmiotu.

Art. 128. 1. Podmiot dokonuje wyboru realizatora działań finansowanych z udziałem środków KFS, mając na uwadze zasady konkurencyjności, równego traktowania i przejrzystości.

2. Instytucją realizującą szkolenie finansowane ze środków KFS jest realizator wpisany do rejestru, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie świadczenia usług szkoleniowych.

Art. 129. Podmiot, który zawarł umowę o przyznanie środków KFS, nie może dokonać zakupu usług objętych umową, o której mowa w art. 126 ust. 1 i 2, od podmiotów powiązanych z nim osobowo lub kapitałowo. Przez powiązania kapitałowe lub osobowe rozumie się wzajemne powiązania między tym podmiotem a realizatorem działań finansowanych z udziałem środków KFS, polegające na:

- 1) uczestniczeniu w spółce jako wspólnik spółki cywilnej lub spółki osobowej;
- 2) posiadaniu udziałów lub co najmniej 5 % akcji;
- 3) pełnieniu funkcji członka organu nadzorczego lub zarządzającego, prokurenta, pełnomocnika;
- 4) pozostawaniu w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności w wyborze realizatora.

Art. 130. W przypadku finansowania pracownikowi ze środków KFS kosztów kształcenia ustawicznego przepisy działu czwartego rozdziału III ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

Art. 131. 1. Płatność ze środków KFS jest dokonywana przelewem na rachunek płatniczy podmiotu, który zawarł umowę o przyznanie środków KFS, w terminie określonym w umowie.

2. Podmiot, który zawarł umowę o finansowanie kształcenia ustawicznego ze środków KFS, zwraca na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu środki KFS w przypadku gdy:

- 1) osoba, na której kształcenie ustawiczne przyznano finansowanie bez uzasadnionej przyczyny:
 - a) nie podejmie lub nie ukończy tego kształcenia,
 - b) nie przystąpi do procesu potwierdzenia nabytej wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności,
 - c) nie przystąpi do badań lekarskich i psychologicznych wymaganych do podjęcia przez osoby pracujące kształcenia lub zadań zawodowych po ukończonym kształceniu;
- 2) środki KFS zostały wydatkowane niezgodnie z umową;
- 3) niedotrzymane zostały zobowiązania, o których mowa w art. 127 ust. 1.

3. W przypadkach określonych w ust. 2 podmiot, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty, zwraca środki KFS w wysokości odpowiadającej kwocie środków wydatkowanych:

- 1) na kształcenie ustawiczne osoby:
 - a) o której mowa w ust. 2 pkt 1,
 - b) wobec której nie dotrzymano zobowiązań, o których mowa w art. 127 ust. 1,
- 2) niezgodnie z umową

– wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od tych kwot od dnia ich wypłaty.

Art. 132. 1. Starosta może przeprowadzać kontrolę w zakresie przestrzegania postanowień umowy, o której mowa w art. 126 ust. 1 i 2, wydatkowania środków KFS zgodnie z przeznaczeniem, właściwego dokumentowania wykorzystania środków, wywiązywania się ze zobowiązań, o których mowa w art. 127 ust. 1, oraz kontrolę finansowanych działań w trakcie i miejscu ich przeprowadzania.

2. Starosta może pozyskiwać z rejestru PESEL, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, dane, o których mowa w art. 47 ust. 1 pkt 3, 4 i 6–9, w zakresie, o którym mowa w art. 47 ust. 3 pkt 2 i 4–8, w celu weryfikacji warunków, o których mowa w art. 125 ust. 4 i art. 126 ust. 1 i 2.

Art. 133. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb przyznawania środków KFS, w tym:

- 1) elementy wniosku podmiotu ubiegającego się o finansowanie działań ze środków KFS oraz rodzaje dołączanych do niego informacji,
- 2) procedurę naboru wniosków o finansowanie działań ze środków KFS,
- 3) elementy umowy na finansowanie działań ze środków KFS

– mając na względzie prawidłowość wydatkowania środków KFS i konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 134. 1. Pracownicy publicznych służb zatrudnienia i OHP są obowiązani stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym uczestniczyć w szkoleniach i innych formach doskonalenia zawodowego.

2. Pracownicy publicznych służb zatrudnienia i OHP realizujący zadania określone ustawą mogą korzystać ze szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych, dotyczących realizacji zadań wynikających bezpośrednio lub pośrednio z ustawy, finansowanych z Funduszu Pracy.

3. WUP mogą organizować i finansować szkolenia dla pracowników WUP i PUP.

4. PUP mogą organizować i finansować szkolenia dla swoich pracowników.

5. Urzędy wojewódzkie mogą organizować i finansować szkolenia dla pracowników urzędów wojewódzkich, WUP i PUP.

6. OHP mogą organizować i finansować szkolenia dla swoich pracowników.

7. Minister właściwy do spraw pracy może organizować i finansować z Funduszu Pracy szkolenia dla pracowników publicznych służb zatrudnienia, OHP i podmiotów akredytowanych.

8. Maksymalny koszt ponoszony na szkolenie, studia lub studia podyplomowe, na jednego pracownika, o którym mowa w ust. 2, w roku budżetowym, nie może przekroczyć 200 % przeciętnego wynagrodzenia.

9. Do limitu, o którym mowa w ust. 8, nie wlicza się kosztów szkoleń organizowanych i finansowanych przez ministra właściwego do spraw pracy, urząd wojewódzki lub WUP, niebędących pracodawcą pracownika, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 4

Zatrudnienie subsydiowane

Art. 135. 1. Starosta na podstawie zawartej umowy zwraca pracodawcy, który zatrudnił w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 3 do 12 miesięcy skierowanych bezrobotnych, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdego bezrobotnego, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca.

2. Bezrobotny może być skierowany do prac interwencyjnych do przedsiębiorcy niezatrudniającego pracownika na zasadach przewidzianych dla pracodawców.

3. Starosta, kierując bezrobotnego do prac interwencyjnych, bierze pod uwagę jego wiek, stan zdrowia oraz rodzaje uprzednio wykonywanej pracy.

4. Pracodawca stosownie do zawartej umowy, zatrudnia skierowanego bezrobotnego przez okres refundacji wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne oraz przez połowę okresu przysługiwania refundacji po zakończeniu okresu tej refundacji.

5. Niewywiązanie się z warunku, o którym mowa w ust. 4, lub naruszenie innych istotnych warunków umowy wiąże się ze zwrotem uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanej pomocy od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

6. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy albo wygaśnięcia stosunku pracy skierowanego bezrobotnego w trakcie okresu objętego refundacją albo przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 4, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy odpowiedniego bezrobotnego.

7. W przypadku odmowy przyjęcia skierowanego bezrobotnego na zwolnione stanowisko pracy, pracodawca zwraca uzyskaną pomoc w całości wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. W przypadku braku możliwości skierowania bezrobotnego przez PUP na zwolnione stanowisko pracy, pracodawca nie zwraca uzyskanej pomocy za okres, w którym uprzednio skierowany bezrobotny pozostawał w zatrudnieniu.

Art. 136. 1. Starosta zwraca organizatorowi robót publicznych, który zatrudniał skierowanych bezrobotnych przez okres do 6 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

2. Na wniosek organizatora robót publicznych starosta może przyznawać zaliczki z Funduszu Pracy na poczet wypłat wynagrodzeń oraz opłacenia składek na ubezpieczenia społeczne.

3. Organizator robót publicznych może wskazać pracodawcę, u którego będą wykonywane roboty publiczne. W takim przypadku umowa jest zawierana ze wskazanym pracodawcą i beneficjentem pomocy *de minimis* jest wskazany pracodawca uzyskujący refundacje kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne.

4. Kwota zaliczki, o której mowa w ust. 2, nie może przekroczyć należnej organizatorowi robót publicznych kwoty kosztów podlegających refundacji za dany miesiąc poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia skierowanych bezrobotnych.

5. Naruszenie warunków umowy w zakresie zatrudniania skierowanego bezrobotnego przez okres trwania robót publicznych powoduje obowiązek zwrotu uzyskanych refundacji wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanych refundacji od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. Przepisy art. 135 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

6. Organizator robót publicznych jest obowiązany zatrudniać w pierwszej kolejności bezrobotnych będących dłużnikami alimentacyjnymi.

7. Bezrobotni będący dłużnikami alimentacyjnymi w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów mogą zostać skierowani przez starostę, na zasadach dotyczących robót publicznych, do wykonywania przez okres do 6 miesięcy pracy niezwiązanej z wyuczonym zawodem, w wymiarze nieprzekraczającym połowy pełnego wymiaru czasu pracy, w instytucjach użyteczności publicznej oraz organizacjach zajmujących się problematyką kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej lub pomocy społecznej.

Art. 137. Prace interwencyjne i roboty publiczne nie mogą być organizowane w WUP, PUP oraz biurach poselskich, senatorskich i poselsko-senatorskich.

Art. 138. 1. Pracodawca składa wniosek o organizowanie prac interwencyjnych do wybranego PUP.

2. Organizator robót publicznych składa wniosek o organizowanie robót publicznych do PUP właściwego ze względu na miejsce wykonywania tych robót.

3. Wniosek o organizację prac interwencyjnych i robót publicznych może złożyć podmiot:

- 1) jeżeli osoby reprezentujące podmiot ubiegający się o organizację prac interwencyjnych lub robót publicznych lub osoby nim zarządzające w okresie ostatnich 2 lat nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383), przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2024 r. poz. 628, z późn. zm.¹⁵⁾) lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- 2) który na dzień złożenia wniosku nie zalega z:
 - a) wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - b) opłacaniem należnych składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne,
 - c) opłacaniem innych danin publicznych.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1 i 2, zawiera:

- 1) nazwę pracodawcy ubiegającego się o organizowanie prac interwencyjnych albo organizatora robót publicznych, adres siedziby i miejsce prowadzenia działalności;
- 2) wskazanie pracodawcy oraz adresu jego siedziby i miejsca prowadzenia działalności – w przypadku gdy organizator robót publicznych nie będzie jednocześnie pracodawcą dla skierowanych bezrobotnych;
- 3) numer identyfikacyjny REGON;
- 4) numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli został nadany;
- 5) oznaczenie formy organizacyjno-prawnej prowadzonej działalności;
- 6) liczbę bezrobotnych proponowanych do zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych albo robót publicznych oraz okres ich zatrudnienia;
- 7) miejsce i rodzaj prac, które mają być wykonywane przez skierowanych bezrobotnych, oraz niezbędne lub pożądane kwalifikacje;
- 8) wysokość proponowanego wynagrodzenia dla skierowanych bezrobotnych oraz wnioskowaną wysokość refundowanych kosztów poniesionych na wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia skierowanych bezrobotnych.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, dołącza się oświadczenie potwierdzające okoliczności, o których mowa w ust. 3. Oświadczenie, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 850, 879, 1685 i 1721 oraz z 2025 r. poz. 179, 222 i 340.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składają osoby reprezentujące podmiot ubiegający się o organizowanie prac interwencyjnych lub robót publicznych lub osoby nim zarządzające.

7. W przypadku zawarcia umowy z pracodawcą, o którym mowa w art. 136 ust. 3, oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa wskazany przez organizatora robót publicznych pracodawca.

8. Pracodawca organizujący prace interwencyjne albo organizator robót publicznych, będący beneficjentem pomocy w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 468), do wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, dołącza:

- 1) wszystkie zaświadczenia o pomocy *de minimis* oraz pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie otrzymanej w okresie wskazanym odpowiednio w art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023), art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, Dz. Urz. UE L 51 z 22.02.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 275 z 25.10.2022, str. 55 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2391 z 05.10.2023) albo art. 3 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury, (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45, Dz. Urz. UE L 414 z 09.12.2020, str. 15, Dz. Urz. UE L 326 z 21.12.2022, str. 8 oraz Dz. Urz. UE L 2023/2391 z 05.10.2023) albo oświadczenie o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- 2) informacje, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 2 albo ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

9. Do wskazanego przez organizatora robót publicznych pracodawcy przepis ust. 8 stosuje się odpowiednio.

10. Złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w ust. 5, powoduje obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanej pomocy od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

11. Starosta w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, informuje wnioskodawcę o rozpatrzeniu wniosku i wyrażeniu zgody lub jej braku na zorganizowanie prac interwencyjnych lub robót publicznych. W przypadku wniosku niekompletnego starosta wyznacza wnioskodawcy 7-dniowy termin na jego uzupełnienie. Wniosek nieuzupełniony w terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 139. Starosta nie może skierować bezrobotnego do prac interwencyjnych i robót publicznych, jeżeli w okresie ostatnich 90 dni bezrobotny był zatrudniony w ramach tych prac lub robót u danego pracodawcy.

Art. 140. 1. Starosta zwraca:

- 1) podmiotowi prowadzącemu dom pomocy społecznej, o którym mowa w art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zwanemu dalej „podmiotem prowadzącym DPS”,
- 2) jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, o której mowa w art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej „jednostką organizacyjną WRiPZ”

– zatrudniającym skierowanych bezrobotnych lub poszukujących pracy w domu pomocy społecznej albo w jednostce organizacyjnej WRiPZ, przez okres do 12 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej w umowie, nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Starosta nie dokonuje zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, podmiotowi prowadzącemu DPS albo jednostce organizacyjnej WRiPZ, które:

- 1) zalegają z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych albo wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 2) zalegają z opłacaniem innych danin publicznych.

3. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, następuje na wniosek podmiotu prowadzącego DPS albo jednostki organizacyjnej WRiPZ, składany do wybranego PUP.

4. Podmiot prowadzący DPS albo jednostka organizacyjna WRiPZ nie może wystąpić z wnioskiem o zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1, na pracownika, który w okresie ostatnich 6 miesięcy był zatrudniony w tym domu pomocy społecznej albo w tej jednostce organizacyjnej WRiPZ.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 3, zawiera:

- 1) nazwę podmiotu prowadzącego DPS albo jednostki organizacyjnej WRiPZ, adres siedziby i adres prowadzenia działalności;
- 2) numer identyfikacyjny REGON, jeżeli został nadany;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP), jeżeli został nadany;
- 4) oznaczenie formy organizacyjno-prawnej prowadzonej działalności oraz w przypadku domów pomocy społecznej – numer w rejestrze domów pomocy społecznej prowadzonym przez wojewodę;
- 5) liczbę bezrobotnych lub poszukujących pracy proponowanych do zatrudnienia oraz okres ich zatrudnienia;
- 6) miejsce i rodzaj prac, które mają być wykonywane przez skierowanych bezrobotnych lub poszukujących pracy, oraz niezbędne lub pożądane kwalifikacje;
- 7) wysokość proponowanego wynagrodzenia dla skierowanych bezrobotnych lub poszukujących pracy oraz wnioskowaną wysokość podlegających zwrotowi kosztów poniesionych na wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia skierowanych bezrobotnych lub poszukujących pracy.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się oświadczenie o niezaleganiu w dniu jego złożenia z zapłatą wynagrodzeń pracownikom, należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz innych danin publicznych. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

7. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 6, składają osoby reprezentujące wnioskodawcę lub osoby zarządzające wnioskodawcą.

8. Starosta w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, informuje wnioskodawcę o sposobie rozpatrzenia wniosku.

9. W przypadku gdy wniosek, o którym mowa w ust. 3, jest nieprawidłowo wypełniony lub niekompletny, starosta wyznacza wnioskodawcy co najmniej 7-dniowy termin na jego uzupełnienie. Wniosek nieuzupełniony we wskazanym terminie pozostawia się bez rozpoznania.

10. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, starosta zawiera z podmiotem prowadzącym DPS albo jednostką organizacyjną WRiPZ umowę określającą:

- 1) liczbę bezrobotnych lub poszukujących pracy oraz okres, na jaki zostaną zatrudnieni;
- 2) rodzaj i miejsce wykonywanych prac oraz niezbędne lub pożądane kwalifikacje bezrobotnych lub poszukujących pracy;
- 3) terminy i wysokość podlegających zwrotowi przez starostę kosztów poniesionych z Funduszu Pracy na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne;
- 4) obowiązek informowania starosty o każdym przypadku wcześniejszego rozwiązania umowy o pracę ze skierowanym bezrobotnym lub poszukującym pracy oraz o zmianach w zawartej z bezrobotnym lub poszukującym pracy umowie o pracę;
- 5) obowiązek zwrotu uzyskanej pomocy na warunkach określonych w ustawie, w przypadku nieutrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy przez wymagany okres;
- 6) inne dane niestanowiące danych osobowych.

11. Podmiot prowadzący DPS albo jednostka organizacyjna WRiPZ są obowiązane do utrzymania w zatrudnieniu skierowanych bezrobotnych lub poszukujących pracy przez okres wynikający z umowy, o której mowa w ust. 10. Przepisy art. 135 ust. 6 i 7 stosuje się odpowiednio.

12. Niewywiązanie się z warunków, o których mowa w ust. 4 i 11, złożenie niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w ust. 6, lub naruszenie innych warunków umowy powoduje obowiązek zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanych środków od dnia otrzymania pierwszego zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

13. W przypadku gdy podmiotem prowadzącym DPS jest gmina lub powiat koszty, o których mowa w ust. 1, są zwracane domowi pomocy społecznej. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 10, nie może zostać zawarta koszty, o których mowa w ust. 1, są zwracane na podstawie porozumienia. Przepisy ust. 2–12 stosuje się odpowiednio.

Art. 141. 1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego:

- 1) bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia, a nie ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny,
 - 2) poszukującego pracy, który ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny
- o ile nie był on zatrudniony lub nie wykonywał innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy, bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny albo poszukujący pracy.

2. Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje przez okres:

- 1) 12 miesięcy – w przypadku zatrudnienia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 1;
- 2) 1 miesiąca – w przypadku zatrudnienia osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, może być przyznane wielokrotnie.

4. Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego albo poszukującego pracy, o którym mowa w ust. 1.

5. Pracodawca lub przedsiębiorca utrzymuje w zatrudnieniu:

- 1) bezrobotnego przez okres kolejnych 6 miesięcy w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
- 2) poszukującego pracy przez okres kolejnego 1 miesiąca w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

6. Umowa o zatrudnienie skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest zawierana na okres do 12 miesięcy, przy czym dofinansowanie przysługuje co drugi miesiąc.

7. W przypadku niewywiązania się z warunku:

- 1) o którym mowa w ust. 5 pkt 1, oraz nieutrzymania zatrudnienia w okresie przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia pracodawca lub przedsiębiorca zwraca otrzymane środki wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty otrzymanych środków od dnia otrzymania pierwszego dofinansowania wynagrodzenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty;
- 2) o którym mowa w ust. 5 pkt 2, oraz nieutrzymania zatrudnienia przez okres dofinansowania pracodawca lub przedsiębiorca zwraca otrzymane środki za ostatni miesiąc przysługiwania dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od kwoty otrzymanych środków, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

8. W przypadku utrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego albo poszukującego pracy, o którym mowa w ust. 1, przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez co najmniej połowę okresu, o którym mowa w ust. 5, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca 50 % łącznej kwoty, o której mowa w ust. 7, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

9. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w trakcie okresu objętego dofinansowaniem albo przed upływem okresu 6 miesięcy, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

10. W przypadku braku odpowiedniego bezrobotnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, w sytuacji określonej w ust. 9, pracodawca lub przedsiębiorca nie zwracają uzyskanego dofinansowania wynagrodzenia za okres zatrudniania skierowanego bezrobotnego.

11. W przypadku odmowy przyjęcia skierowanego bezrobotnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, na zwolnione stanowisko pracy, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca uzyskaną pomoc w całości wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. W przypadku gdy odmowa przyjęcia skierowanego bezrobotnego na zwolnione stanowisko pracy ma miejsce po utrzymaniu zatrudnienia przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez co najmniej połowę okresu, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca 50 % łącznej kwoty, o której mowa w ust. 7, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

12. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w trakcie okresu objętego dofinansowaniem albo przed upływem okresu jednego miesiąca, o którym mowa w ust. 5, starosta nie kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego poszukującego pracy a pracodawca lub przedsiębiorca nie zwraca uzyskanego dofinansowania.

13. Do dofinansowania, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 138 ust. 3, 5, 6 i 10 stosuje się odpowiednio.

Art. 142. 1. Prace społecznie użyteczne mogą być organizowane na rzecz społeczności lokalnej przez gminę w:

- 1) jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) podmiotach ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 3) organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej;
- 4) podmiotach systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. Starosta może skierować do wykonywania prac społecznie użytecznych bezrobotnego bez prawa do zasiłku korzystającego ze świadczeń pomocy społecznej, jeżeli bezrobotny zamieszkuje lub przebywa na terenie gminy, która organizuje te prace.

3. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się bez nawiązywania stosunku pracy.

4. Gmina do dnia 31 stycznia każdego roku sporządza roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych, który określa w szczególności rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz z oznaczeniem podmiotów, w których będą organizowane prace społecznie użyteczne, oraz liczbę stanowisk i godzin wykonywania prac społecznie użytecznych, i przesyła go właściwemu miejscowo dyrektorowi PUP i kierownikowi ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818 oraz z 2025 r. poz. 620) – dyrektorowi centrum usług społecznych.

5. Kierowanie do prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych zawieranego między starostą a wójtem lub burmistrzem lub prezydentem miasta.

6. Porozumienie, o którym mowa w ust. 5, określa:

- 1) liczbę bezrobotnych, którzy w okresie objętym porozumieniem zostaną skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 2) liczbę stanowisk i godzin wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 3) rodzaj i miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych wraz z oznaczeniem podmiotów, w których będą organizowane te prace, a w przypadku prac społecznie użytecznych wykonywanych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych – zakres codziennych obowiązków domowych wykonywanych w ramach tych prac, obejmujących w szczególności prace o charakterze pomocniczym, z wyłączeniem prac związanych z bezpośrednią opieką nad osobą niepełnosprawną, w szczególności pielęgnacją tych osób, zabiegami higienicznymi i podawaniem leków;
- 4) kwoty i źródła finansowania świadczeń z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 5) terminy refundowania przez starostę z Funduszu Pracy świadczeń z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych wypłaconych bezrobotnym;
- 6) sposób przekazywania między stronami informacji o przebiegu realizacji prac społecznie użytecznych;
- 7) sposób kontroli i zakres monitorowania prac społecznie użytecznych;
- 8) inne dane niestanowiące danych osobowych.

7. W miastach na prawach powiatu prace społecznie użyteczne organizuje się na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, skierowany do właściwego PUP, zawierający informacje, o których mowa w ust. 6.

8. Kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, na podstawie porozumienia, o którym mowa w ust. 5, sporządza listę bezrobotnych, którzy mogą być skierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych na terenie gminy, i przesyła ją do właściwego miejscowo PUP.

9. Lista, o której mowa w ust. 8, zawiera dane bezrobotnego:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 3) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

10. Gmina lub podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 2–4:

- 1) zapewniają bezrobotnemu bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania prac społecznie użytecznych;
- 2) prowadzą ewidencję prac społecznie użytecznych wykonywanych przez bezrobotnego, która zawiera dane:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) miejsce zamieszkania lub pobytu,
 - c) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) ustalają wysokość świadczenia przysługującego bezrobotnemu wykonującemu prace społecznie użyteczne z uwzględnieniem rodzaju wykonywanej pracy;
- 4) niezwłocznie zawiadamiają pisemnie dyrektora PUP i właściwego kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, w przypadku gdy bezrobotny:
 - a) nie zgłosi się do wykonywania prac społecznie użytecznych,
 - b) nie podejmie przydzielonych prac społecznie użytecznych,
 - c) opuści miejsce wykonywania prac społecznie użytecznych,
 - d) naruszy porządek i dyscyplinę w miejscu wykonywania prac społecznie użytecznych.

11. Prace społecznie użyteczne są wykonywane przez bezrobotnego w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo przez okres nie dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym.

12. Bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż wysokość minimalnej stawki godzinowej ogłaszanej na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za każdą godzinę wykonywania prac społecznie użytecznych.

13. Świadczenie nie przysługuje za okres niewykonywania prac społecznie użytecznych, w tym za okres udokumentowanej niezdolności do pracy.

14. Starosta refunduje gminie z Funduszu Pracy za bezrobotnego wykonującego prace społecznie użyteczne:

- 1) do 60 % minimalnej kwoty przysługującego bezrobotnemu świadczenia;
- 2) 100 % minimalnej kwoty przysługującego bezrobotnemu świadczenia, jeżeli został skierowany do wykonania prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych.

15. Świadczenie, o którym mowa w ust. 12, może być w całości finansowane z budżetu gminy.

Rozdział 5

Wsparcie zatrudnienia osób w szczególnej sytuacji

Art. 143. 1. Starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres do 6 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych, poszukujących pracy niezatrudnionych i niewykonywujących innej pracy zarobkowej, opiekunów osoby niepełnosprawnej, zatrudnionych co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy, w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

2. Przepisy art. 135 ust. 3–7 stosuje się odpowiednio.

Art. 144. 1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy środki Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy zdalnej w rozumieniu art. 67¹⁸ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, dla skierowanego bezrobotnego, zwane dalej „grantem”.

2. Grant przysługuje w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej jednak niż 3-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego skierowanego bezrobotnego.

3. Stosownie do zawartej umowy, pracodawca lub przedsiębiorca utrzymuje w zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego przez okres 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez okres 18 miesięcy w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy.

4. Niewywiązanie się z warunku, o którym mowa w ust. 3, lub wykorzystanie grantu niezgodnie z umową, lub jego niewykorzystanie powoduje obowiązek zwrotu grantu wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania grantu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

5. Zwrot grantu następuje w kwocie:

- 1) proporcjonalnej do okresu, w którym warunek określony w ust. 3 nie został spełniony, wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania grantu – w przypadku niewywiązania się z tego warunku;
- 2) odpowiadającej niewykorzystanej części grantu albo w całości wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania grantu – w przypadku wykorzystania grantu niezgodnie z umową lub jego niewykorzystania.

6. Pracodawca lub przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, 852, 1473, 1721 i 1911 oraz z 2025 r. poz. 222), podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach uzyskanych środków Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy zdalnej, w terminie określonym w umowie, o której mowa w ust. 1.

7. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy skierowanego bezrobotnego przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 3, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego.

8. W przypadku odmowy przyjęcia skierowanego bezrobotnego na zwolnione stanowisko pracy pracodawca lub przedsiębiorca zwraca grant w kwocie określonej w ust. 5 pkt 1. W przypadku braku możliwości skierowania odpowiedniego bezrobotnego przez PUP na zwolnione stanowisko pracy pracodawca lub przedsiębiorca nie zwraca wartości otrzymanego grantu.

Art. 145. 1. Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy świadczenie aktywizacyjne za zatrudnienie w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy:

- 1) bezrobotnego lub poszukującego pracy niezatrudnionego i niewykonującego innej pracy zarobkowej rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka;
- 2) bezrobotnego lub poszukującego pracy niezatrudnionego i niewykonującego innej pracy zarobkowej opiekuna powracającego na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad osobą zależną.

2. Świadczenie aktywizacyjne przysługuje przez okres 12 miesięcy w wysokości:

- 1) połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1/4 minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, w przypadku zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy.

3. Pracodawca po upływie okresu przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego, zatrudnia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy przez okres 6 miesięcy.

4. W przypadku rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę w trakcie przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego lub niewywiązania się z warunku utrzymania osoby w zatrudnieniu przez okres 6 miesięcy przypadających po ustaniu prawa do tego świadczenia pracodawca zwraca otrzymane świadczenia aktywizacyjne wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty otrzymanych świadczeń aktywizacyjnych od dnia wypłaty pierwszego świadczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

5. W przypadku utrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy przez okres uzyskiwania świadczenia aktywizacyjnego oraz przez co najmniej połowę okresu wymaganego utrzymania zatrudnienia po ustaniu prawa do świadczenia pracodawca zwraca 50 % łącznej kwoty, o której mowa w ust. 4, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

6. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy, rozwiązania z nim umowy o pracę na podstawie art. 52 albo art. 53 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy w trakcie przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego albo przed upływem okresu 6 miesięcy, o którym mowa w ust. 3, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego lub poszukującego pracy.

7. W przypadku odmowy przyjęcia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy na zwolnione stanowisko pracy pracodawca zwraca otrzymane świadczenia aktywizacyjne wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty świadczenia aktywizacyjnego od dnia wypłaty pierwszego świadczenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. W przypadku braku możliwości skierowania na zwolnione stanowisko pracy odpowiedniego bezrobotnego lub poszukującego pracy przez PUP, pracodawca nie zwraca uzyskanych środków za okres zatrudniania skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy. W przypadku gdy odmowa przyjęcia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy na zwolnione stanowisko pracy ma miejsce po utrzymaniu zatrudnienia przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez co najmniej połowę okresu, o którym mowa w ust. 3, pracodawca zwraca 50 % łącznej kwoty, o której mowa w ust. 4, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

8. Świadczenie aktywizacyjne nie przysługuje w przypadku uzyskania przez pracodawcę prawa do pożyczki z Funduszu Pracy na utworzenie miejsca pracy dla osoby, która miałaby być objęta świadczeniem aktywizacyjnym.

Art. 146. 1. Starosta może na podstawie umowy, po udokumentowaniu poniesionych kosztów, refundować bezrobotnemu koszty opieki nad dzieckiem do 7. roku życia, a w przypadku dziecka niepełnosprawnego – do 18. roku życia, w wysokości określonej w tej umowie, nie wyższej jednak niż połowa zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, na każde dziecko, na opiekę którego poniesiono koszty, jeżeli bezrobotny podejmie zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub zostanie skierowany do innej formy pomocy, oraz pod warunkiem osiągnięcia z tego tytułu miesięcznie przychodów nieprzekraczających minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Refundacja, o której mowa w ust. 1, przysługuje na okres do 6 miesięcy.

3. W przypadku skierowania bezrobotnego do innej formy pomocy refundacja, o której mowa w ust. 1, następuje na okres odbywania tej formy.

4. Na wniosek bezrobotnego starosta może wypłacić zaliczkę na refundację kosztów opieki nad dzieckiem.

5. Na zasadach określonych w ust. 1–4 może nastąpić również refundacja kosztów opieki nad osobą zależną.

Rozdział 6

Wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych stanowisk pracy

Art. 147. 1. Starosta może przyznać z Funduszu Pracy:

- 1) bezrobotnemu,
- 2) absolwentowi centrum integracji społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 1a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 83 i 620), zwanemu dalej „absolwentem CIS”, lub absolwentowi klubu integracji społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 1b tej ustawy, zwanemu dalej „absolwentem KIS”,
- 3) poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej

– jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, zwane dalej „dofinansowaniem podjęcia działalności gospodarczej”, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy.

2. Starosta, uwzględniając specyfikę lokalnego rynku pracy, w tym wielkość i strukturę bezrobocia oraz kwotę środków na formy wsparcia, po uzyskaniu pozytywnej opinii powiatowej rady rynku pracy, może określić dodatkowe warunki dotyczące rodzaju planowanej działalności gospodarczej lub kategorii osób ubiegających się o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

Art. 148. 1. Wniosek o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej może złożyć bezrobotny, który na dzień złożenia wniosku:

- 1) w okresie ostatnich 2 lat nie był prawomocnie skazany za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- 2) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie wykonywał działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie pozostawał w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej;

- 3) nie wykonuje za granicą działalności gospodarczej i nie pozostaje w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności gospodarczej;
- 4) nie skorzystał z bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- 5) nie skorzystał z umorzenia pożyczki, o którym mowa w art. 187;
- 6) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie przerwał z własnej winy realizacji formy pomocy określonej w ustawie;
- 7) nie złożył do innego starosty wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej lub wniosku o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

2. Wniosek o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej może złożyć poszukujący pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, który:

- 1) spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 4–7;
- 2) nie wykonuje działalności gospodarczej i nie pozostaje w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

3. Wniosek o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej może złożyć absolwent CIS lub absolwent KIS, który spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1–5 i 7.

Art. 149. 1. Starosta weryfikuje spełnienie warunków uprawniających do ubiegania się o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej na podstawie posiadanych przez niego danych, rejestrów publicznych, do których ma dostęp, lub oświadczeń złożonych przez wnioskodawcę.

2. Oświadczenie potwierdzające spełnianie warunków, od których zależy przyznanie formy pomocy, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 150. 1. Podstawą przyznania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej jest umowa zawarta przez starostę z bezrobotnym, absolwentem CIS, absolwentem KIS lub poszukującym pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

2. Umowa wymaga ustanowienia zabezpieczenia w jednej lub kilku formach.

3. Starosta może odmówić przyjęcia zaproponowanego zabezpieczenia, jeżeli uzna, że wskazane zabezpieczenie nie jest wystarczające do pokrycia zobowiązań, które mogą powstać w związku z nieprawidłową realizacją umowy.

Art. 151. 1. Do obowiązków osoby, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, należy:

- 1) rozliczenie otrzymanych środków;
- 2) zwrot niewydatkowanych środków;
- 3) wykonywanie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- 4) niezawieszanie wykonywania działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 5) niepodejmowanie zatrudnienia w okresie, o którym mowa w pkt 3.

2. Do okresu wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, nie wlicza się okresu zawieszenia działalności gospodarczej oraz okresu przekraczającego łącznie 90 dni przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

3. Do okresu wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, wlicza się okres prowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170), zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lub 2 tej ustawy.

Art. 152. 1. Jeżeli osoba, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, nabędzie prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, jest obowiązana do zwrotu równowartości podatku od towarów i usług zakupionych w ramach umowy.

2. Zwrot równowartości podatku od towarów i usług zakupionych w ramach umowy jest dokonywany w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia złożenia pierwszej deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której kwota tego podatku mogła być wykazana do odliczenia.

3. Zwrot równowartości podatku od towarów i usług po terminie określonym w ust. 2 powoduje konieczność zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

Art. 153. 1. Osoba, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, dokonuje zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu, jeżeli naruszyła obowiązki określone w art. 151 ust. 1.

2. W przypadku wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości osoba, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, jest obowiązana do zwrotu tej części środków, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia otrzymania środków do dnia dokonania zwrotu.

3. Osoba, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi, polegającej na świadczeniu usług dziennego opiekuna dla co najmniej jednego dziecka niepełnosprawnego lub polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, w tym usług mobilnych, dokonuje zwrotu otrzymanych środków proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do upływu 12 miesięcy wykonywania działalności gospodarczej, bez odsetek, jeżeli działalność gospodarcza była wykonywana przez okres krótszy niż 12 miesięcy. W przypadku naruszenia innych warunków umowy przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

4. Do poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, który otrzymał dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy przez osobę, o której mowa w ust. 3 i 4, wywołuje takie same skutki prawne, jak zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej.

6. W przypadku śmierci osoby wykonującej działalność gospodarczą przed upływem 12 miesięcy jej prowadzenia i nieprowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 151 ust. 3, zwrot środków następuje proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do upływu 12 miesięcy wykonywania działalności gospodarczej, bez odsetek.

7. Zwrot środków, o którym mowa w ust. 1–3 i 6, jest dokonywany na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

8. Dochodzenie roszczeń wynikających z zawartej umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841 oraz z 2025 r. poz. 620).

Art. 154. 1. Starosta może zrefundować z Funduszu Pracy koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3:

- 1) przedsiębiorcy;
- 2) niepublicznemu przedszkolu lub niepublicznej innej formie wychowania przedszkolnego, niepublicznej szkole, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 3) osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, zamieszkującej lub mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będącej posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1176, 1635 i 1757) lub prowadzącej dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, 340 i 620), zwanej dalej „producentem rolnym”.

2. Starosta może zrefundować z Funduszu Pracy koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3:

- 1) związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć – żłobkom lub klubom dziecięcym tworzonym i prowadzonym przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, 743 i 858 oraz z 2025 r. poz. 620), zwanym dalej „żłobkiem lub klubem dziecięcym”;
- 2) związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, w tym usług mobilnych – przedsiębiorcy lub przedsiębiorstwu społecznemu, prowadzącym działalność polegającą na świadczeniu usług rehabilitacyjnych.

3. Starosta może zrefundować z Funduszu Pracy przedsiębiorcy koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dziennego opiekuna sprawującego opiekę nad co najmniej jednym dzieckiem niepełnosprawnym dla skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

4. Wysokość refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest określona w umowie i stanowi:

- 1) nie więcej niż 4-krotność przeciętnego wynagrodzenia albo
- 2) więcej niż 4-krotność, jednak nie więcej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

5. Przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 4, jest przyjmowane w wysokości obowiązującej w dniu zawarcia umowy.

6. W przypadku wykorzystania stanowiska pracy w pracy zmianowej wysokość przyznanej refundacji określona w umowie stanowi kwotę nie wyższą niż iloczyn kwoty, o której mowa w ust. 4 pkt 1 albo 2, oraz liczby skierowanych bezrobotnych lub skierowanych poszukujących pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy zatrudnionych na tym stanowisku pracy.

Art. 155. 1. Wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 154 ust. 1, może złożyć przedsiębiorca, w tym żłobek lub klub dziecięcy lub podmiot świadczący usługi rehabilitacyjne, niepubliczne przedszkole lub niepubliczna inna forma wychowania przedszkolnego lub niepubliczna szkoła, jeżeli na dzień złożenia wniosku:

- 1) wnioskodawca, osoby reprezentujące wnioskodawcę i osoby zarządzające wnioskodawcą w okresie ostatnich 2 lat nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- 2) przez ostatnie 6 miesięcy przedsiębiorca, w tym żłobek lub klub dziecięcy lub podmiot świadczący usługi rehabilitacyjne, wykonywał działalność gospodarczą, a w przypadku niepublicznego przedszkola lub niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego lub niepublicznej szkoły – działalność na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 3) w okresie ostatnich 6 miesięcy wnioskodawca nie zmniejszył wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełnił wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia;
- 4) wnioskodawca nie zalega z:
 - a) wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - b) opłacaniem należnych składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne;
- 5) wnioskodawca nie zalega z opłacaniem innych danin publicznych;
- 6) wnioskodawca nie posiada nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych.

2. Wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 154 ust. 2 i 3, może złożyć przedsiębiorca, w tym żłobek lub klub dziecięcy lub podmiot świadczący usługi rehabilitacyjne, który spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 4–6, oraz nie zmniejszył wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełnił wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia w okresie ostatnich 6 miesięcy lub w okresie swego funkcjonowania, w przypadku gdy wykonuje działalność gospodarczą krócej niż 6 miesięcy.

3. Wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 154 ust. 2 pkt 2, może złożyć przedsiębiorstwo społeczne, które spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 4–6 oraz nie zmniejszyło wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełniło wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia w okresie ostatnich 6 miesięcy lub w okresie posiadania statusu przedsiębiorstwa społecznego, w przypadku gdy posiada ten status krócej niż 6 miesięcy.

4. Wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy może złożyć producent rolny, który:

- 1) spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 3–6;
- 2) przez ostatnie 6 miesięcy posiadał gospodarstwo rolne lub prowadził dział specjalny produkcji rolnej;
- 3) w okresie ostatnich 6 miesięcy zatrudniał w każdym miesiącu co najmniej jednego pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy.

5. Warunek dotyczący niezmnieszenia wymiaru czasu pracy i zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełnienia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia jest weryfikowany również na dzień podpisania umowy w odniesieniu do wniosków, o których mowa w ust. 1–4.

Art. 156. 1. Podstawą refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest umowa zawarta przez starostę z przedsiębiorcą, w tym żłobkiem lub klubem dziecięcym lub podmiotem świadczącym usługi rehabilitacyjne, przedsiębiorstwem społecznym, niepublicznym przedszkolem lub niepubliczną inną formą wychowania przedszkolnego, niepubliczną szkołą lub producentem rolnym.

2. W przypadku gdy przedsiębiorcy, w tym żłobkowi lub klubowi dziecięcemu lub podmiotowi świadczącemu usługi rehabilitacyjne, przedsiębiorstwu społecznemu, niepublicznemu przedszkolu lub niepublicznej innej formie wychowania przedszkolnego, niepublicznej szkole lub producentowi rolnemu przysługuje prawo do obniżenia podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, refundacja obejmuje wydatki na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy bez podatku od towarów i usług.

3. W przypadku gdy podmiot, który zawarł umowę o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, nabyte prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, przepisy art. 152 stosuje się odpowiednio.

Art. 157. 1. Do obowiązków podmiotu, który zawarł umowę o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, należy:

- 1) rozliczenie wydatków niezbędnych do wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;
- 2) utrzymanie stanowiska pracy utworzonego w związku z przyznaną refundacją przez okres co najmniej 18 miesięcy, a w przypadku przyznania refundacji w kwocie nie większej niż 4-krotność przeciętnego wynagrodzenia – co najmniej przez 12 miesięcy;
- 3) zatrudnienie na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy łącznie przez okres wskazany w pkt 2 w wymiarze czasu pracy określonym w umowie, nie mniejszym niż:
 - a) pełny wymiar czasu pracy – w przypadku skierowanego bezrobotnego zatrudnionego na stanowisku, o którym mowa w art. 154 ust. 1, lub
 - b) połowa pełnego wymiaru czasu pracy – w przypadku skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, zatrudnionego na stanowisku, o którym mowa w art. 154 ust. 1, lub skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, zatrudnionego na stanowisku pracy, o którym mowa w art. 154 ust. 2 lub 3.

2. Starosta przed dokonaniem refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy i skierowaniem bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, do podmiotu, z którym zawarł umowę o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, stwierdza utworzenie stanowiska pracy, jego wyposażenie lub doposażenie.

3. W przypadku zwolnienia wyposażonego lub doposażonego stanowiska pracy z powodu rozwiązania stosunku pracy przez bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, lub rozwiązania umowy o pracę przez podmiot, który zawarł umowę o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, bez wypowiedzenia, lub wygaśnięcia umowy o pracę, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy odpowiedniego bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3.

Art. 158. 1. W przypadku gdy podmiot, z którym została zawarta umowa o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, naruszył obowiązek określony w art. 157 ust. 1 pkt 2 lub 3, zwraca otrzymane środki wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu, proporcjonalnie do okresu niezatrudnienia na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy w odpowiednim wymiarze czasu pracy określonym w umowie lub nieutrzymania stanowiska pracy przez wymagany okres.

2. W przypadku wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości podmiot, który otrzymał refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, zwraca tę część środków, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia otrzymania środków do dnia dokonania zwrotu.

3. Do okresu, o którym mowa w art. 157 ust. 1 pkt 2 i 3, jest wliczany okres wykonywania pracy na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 3 tej ustawy.

4. W przypadku śmierci osoby fizycznej wykonującej działalność gospodarczą przed upływem określonego w umowie okresu utrzymania stanowiska pracy lub zatrudnienia na wyposażonym lub doposażonym stanowisku pracy oraz nieprowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w ust. 3, zwrot refundacji następuje proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do określonego w umowie upływu okresu zatrudnienia lub utrzymania stanowiska pracy, bez odsetek.

5. Zwrot środków, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, jest dokonywany na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Art. 159. Do wniosków o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz umów o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy przepisy art. 149, art. 150 ust. 2 i 3 oraz art. 153 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 160. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób składania i rozpatrywania wniosków o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- 2) informacje zawarte we wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej i we wniosku o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz dokumenty składane z wnioskiem,
- 3) formy zabezpieczenia umowy,
- 4) sposób realizacji umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej oraz umowy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, w tym sposób rozliczania wydatków

– mając na względzie uproszczenie ubiegania się o środki, sprawną realizację zadań starosty w zakresie przyznawania środków i rozliczania zawartych umów, zapewnienie racjonalności i efektywności gospodarowania środkami publicznymi, a także zgodność udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 161. Starosta może przyznać z Funduszu Pracy:

- 1) bezrobotnemu,
- 2) absolwentowi CIS,
- 3) absolwentowi KIS,
- 4) poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej, w tym poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej

– jednorazowo środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy na jednego członka założyciela spółdzielni lub na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej.

Art. 162. 1. Wniosek o środki na założenie spółdzielni socjalnej może złożyć bezrobotny lub poszukujący pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4, który na dzień złożenia wniosku:

- 1) w okresie ostatnich 2 lat nie był prawomocnie skazany za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- 2) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie wykonywał działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie pozostawał w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej;
- 3) nie wykonuje za granicą działalności gospodarczej i nie pozostaje w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności gospodarczej;
- 4) nie skorzystał z bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- 5) nie skorzystał z umorzenia pożyczki, o którym mowa w art. 187;
- 6) w okresie ostatnich 12 miesięcy nie przerwał z własnej winy realizacji formy pomocy określonej w ustawie;
- 7) w okresie ostatnich 6 miesięcy nie był członkiem zarządu spółdzielni socjalnej;
- 8) nie złożył do innego starosty wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej lub wniosku o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

2. Wniosek o środki na założenie spółdzielni socjalnej może złożyć poszukujący pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, który:

- 1) spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1 i 4–8;
- 2) nie wykonuje działalności gospodarczej i nie pozostaje w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

3. Wniosek o środki na założenie spółdzielni socjalnej może złożyć absolwent CIS lub absolwent KIS, który spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 1–5, 7 i 8.

4. Bezrobotni, absolwenci CIS, absolwenci KIS lub poszukujący pracy, o których mowa w art. 161 pkt 4, zamierzający założyć spółdzielnię socjalną mogą złożyć wspólny wniosek o środki na założenie spółdzielni socjalnej.

5. Do wniosku o środki na założenie spółdzielni socjalnej bezrobotny, absolwent CIS, absolwent KIS lub poszukujący pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4, dołączają pisemne oświadczenia założycieli spółdzielni socjalnej o:

- 1) wykorzystaniu zgodnie z przeznaczeniem środków Funduszu Pracy przyznanych na założenie spółdzielni socjalnej, które będą wniesione przez członków do spółdzielni socjalnej;
- 2) zwrocie równowartości podatku od towarów i usług zakupionych w ramach przyznanych środków, o ile spółdzielnia socjalna będzie miała prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego.

Art. 163. 1. Wniosek o środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej mogą złożyć osoba lub osoby spełniające warunki określone w art. 162 ust. 1–4, a spółdzielnia socjalna na dzień złożenia wniosku:

- 1) zobowiązała się do przyjęcia osoby składającej wniosek na członka oraz do jej zatrudnienia przez okres co najmniej 12 miesięcy od dnia przystąpienia do spółdzielni socjalnej, po wniesieniu środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- 2) nie zalega z wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- 3) nie zalega z opłacaniem innych danin publicznych;
- 4) nie posiada nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych;
- 5) nie znajduje się w stanie likwidacji.

2. Osoba ubiegająca się o środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej może przystąpić do spółdzielni socjalnej, w której osoby reprezentujące spółdzielnię socjalną i osoby zarządzające tą spółdzielnią w okresie ostatnich 2 lat nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego.

Art. 164. 1. Podstawą przyznania środków na założenie spółdzielni socjalnej jest umowa zawarta przez starostę z osobą zakładającą spółdzielnię socjalną.

2. Podstawą przyznania środków na przystąpienie do spółdzielni socjalnej jest umowa zawarta przez starostę z osobą przystępującą do spółdzielni socjalnej oraz ze spółdzielnią socjalną.

3. W przypadku gdy spółdzielnia socjalnej przysługuje prawo do obniżenia podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej obejmują wydatki bez podatku od towarów i usług.

4. W przypadku gdy spółdzielnia socjalna nabędzie prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, przepisy art. 152 stosuje się odpowiednio.

Art. 165. 1. Do obowiązków osoby, która otrzymała środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, należy:

- 1) rozliczenie otrzymanych środków;
- 2) zwrot niewydatkowanych środków;
- 3) członkostwo w spółdzielni socjalnej przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- 4) niepodjęcie zatrudnienia poza spółdzielnią socjalną w okresie 12 miesięcy od dnia założenia lub przystąpienia do spółdzielni socjalnej.

2. Osoba, która otrzymała środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej, przedkłada staroście potwierdzenie wpłaty środków do spółdzielni socjalnej.

Art. 166. 1. Osoba, która otrzymała środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, dokonuje zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu, jeżeli naruszyła obowiązki, o których mowa w art. 165 ust. 1.

2. W przypadku wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości osoba, która otrzymała środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, zwraca tę część środków, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia otrzymania środków do dnia dokonania zwrotu.

3. Jeżeli niespełnienie obowiązków, o których mowa w art. 165 ust. 1, wykorzystanie środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobranie środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości wynika z działania lub zaniechania spółdzielni socjalnej, obowiązek zwrotu środków spoczywa na spółdzielni socjalnej.

4. Środki, o których mowa w ust. 1–3, są zwracane na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

5. Środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej nie podlegają zwrotowi, jeżeli osoba, która je otrzymała i przekazała na rzecz spółdzielni, zmarła.

6. Środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej nie podlegają zwrotowi osobie, która je otrzymała, jeżeli wystąpiła ze spółdzielni socjalnej po upływie 12 miesięcy od dnia jej założenia lub przystąpienia do spółdzielni socjalnej.

7. Środki, o których mowa w ust. 5 i 6, spółdzielnia socjalna wykorzystuje na działalność gospodarczą.

Art. 167. Starosta może przyznać z Funduszu Pracy spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwu społecznemu:

- 1) środki na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu zawarcia umowy;
- 2) finansowanie kosztów wynagrodzenia wypłacanego miesięcznie w wysokości nie wyższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy dla zatrudnionego skierowanego bezrobotnego lub zatrudnionego skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4.

Art. 168. 1. Wniosek o środki na utworzenie stanowiska pracy może złożyć spółdzielnia socjalna lub przedsiębiorstwo społeczne, które na dzień złożenia wniosku:

- 1) w okresie ostatnich 6 miesięcy nie zmniejszyły wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełniły wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia;
- 2) przez ostatnie 6 miesięcy spółdzielnia socjalna wykonywała działalność gospodarczą, a przedsiębiorstwo społeczne posiadało status przedsiębiorstwa społecznego;
- 3) spełniają warunki, o których mowa w art. 163 ust. 1 pkt 2–5 i ust. 2.

2. Wniosek o finansowanie kosztów wynagrodzenia może złożyć spółdzielnia socjalna lub przedsiębiorstwo społeczne, które:

- 1) nie zmniejszyły wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełniły wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia w okresie ostatnich 6 miesięcy lub w okresie swego funkcjonowania, w przypadku gdy spółdzielnia socjalna wykonywała działalność gospodarczą krócej niż 6 miesięcy, a przedsiębiorstwo społeczne posiadało status przedsiębiorstwa społecznego krócej niż 6 miesięcy;
- 2) spełniają warunki, o których mowa w art. 163 ust. 1 pkt 2–5 i ust. 2.

Art. 169. 1. Podstawą przyznania środków na utworzenie stanowiska pracy lub finansowanie kosztów wynagrodzenia jest umowa zawarta przez starostę ze spółdzielnią socjalną lub przedsiębiorstwem społecznym.

2. W przypadku gdy spółdzielnia socjalnej lub przedsiębiorstwu społecznemu przysługuje prawo do obniżenia podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, środki na utworzenie stanowiska pracy obejmują wydatki bez podatku od towarów i usług.

3. W przypadku gdy spółdzielnia socjalna lub przedsiębiorstwo społeczne nabędzie prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, przepisy art. 152 stosuje się odpowiednio.

4. Do obowiązków spółdzielni socjalnej i przedsiębiorstwa społecznego, które otrzymały środki na utworzenie stanowiska pracy, należy:

- 1) rozliczenie wydatków niezbędnych do utworzenia stanowiska pracy;
- 2) zwrot niewydatkowanych środków;
- 3) zatrudnienie na utworzonym stanowisku pracy łącznie przez okres 18 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4;
- 4) utrzymanie utworzonego stanowiska pracy przez okres co najmniej 18 miesięcy.

5. Do obowiązków spółdzielni socjalnej i przedsiębiorstwa społecznego, które otrzymały finansowanie kosztów wynagrodzenia, należy:

- 1) rozliczenie wynagrodzeń wypłaconych skierowanemu bezrobotnemu lub skierowanemu poszukującemu pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4, przez wymagany okres;
- 2) zatrudnienie łącznie przez okres 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4.

6. W przypadku gdy podmiot, z którym została zawarta umowa o środki na utworzenie stanowiska pracy, naruszył obowiązek określony w ust. 4 pkt 3 lub 4, dokonuje zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu, proporcjonalnie do okresu niezatrudniania na utworzonym stanowisku pracy lub nieutrzymania stanowiska pracy przez wymagany okres.

7. W przypadku gdy podmiot, z którym została zawarta umowa o finansowanie kosztów wynagrodzenia, naruszył obowiązek określony w ust. 5 pkt 2, dokonuje zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu, proporcjonalnie do okresu niezatrudniania skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy, o którym mowa w art. 161 pkt 4.

8. W przypadku naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, lub obowiązku, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, spółdzielnia socjalna lub przedsiębiorstwo społeczne zwracają całość otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia ich otrzymania do dnia dokonania zwrotu.

9. W przypadku wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości spółdzielnia socjalna lub przedsiębiorstwo społeczne, które otrzymały środki na utworzenie stanowiska pracy lub finansowanie kosztów wynagrodzenia, zwracają tę część środków, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia otrzymania środków do dnia dokonania zwrotu.

10. Środki, o których mowa w ust. 6–9, są zwracane na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Art. 170. Do wniosków o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej oraz wniosków spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwa społecznego o środki na utworzenie stanowiska pracy lub o finansowanie kosztów wynagrodzenia przepisy art. 149 stosuje się odpowiednio. Do umów o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, umów o środki na utworzenie stanowiska pracy i umów o finansowanie kosztów wynagrodzenia przepisy art. 150 ust. 2 i 3 oraz art. 153 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 171. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób składania i rozpatrywania wniosku o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, wniosku o środki na utworzenie stanowiska pracy oraz wniosku o finansowanie kosztów wynagrodzenia,
- 2) informacje zawarte we wniosku o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, wniosku o środki na utworzenie stanowiska pracy oraz wniosku o finansowanie kosztów wynagrodzenia oraz dokumenty składane z wnioskiem,
- 3) formy zabezpieczenia umowy,
- 4) sposób realizacji umowy o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, umowy o środki na utworzenie stanowiska pracy oraz umowy o finansowanie kosztów wynagrodzenia, w tym sposób rozliczania wydatków

– mając na względzie uproszczenie ubiegania się o środki, sprawną realizację zadań starosty w zakresie przyznawania środków i rozliczania zawartych umów, zapewnienie racjonalności i efektywności gospodarowania środkami publicznymi, a także zgodność udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 172. 1. Z Funduszu Pracy lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej mogą być finansowane:

- 1) pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane:
 - a) bezrobotnym,
 - b) niezatrudnionym i niewykonującym innej pracy zarobkowej,
 - c) poszukującym pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3,
 - d) studentom ostatniego roku studiów niezatrudnionym i niewykonującym innej pracy zarobkowej,
 - e) powracającym z zagranicy;
- 2) usługi doradcze i szkoleniowe dla osób, którym udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

2. Z Funduszu Pracy i ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2021–2027 i kolejnych mogą być finansowane:

- 1) pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej udzielane osobom, które w okresie ostatnich 3 miesięcy przed miesiącem złożenia wniosku o pożyczkę średniomiesięcznie uzyskiwały wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zasiłki lub inne świadczenia wypłacane z Funduszu Pracy, lub inne przychody w wysokości nieprzekraczającej przeciętnego wynagrodzenia;
- 2) usługi doradcze i szkoleniowe dla osób, którym udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Z Funduszu Pracy lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej mogą być finansowane pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, w tym skierowanych przez PUP, udzielane przedsiębiorcom, niepublicznym przedszkolom lub niepublicznym innym formom wychowania przedszkolnego, niepublicznym szkołom lub producentom rolnym.

4. Z Funduszu Pracy lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej mogą być także finansowane pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3:

- 1) związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć – udzielane żłobkom lub klubom dziecięcym;
- 2) związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, w tym usług mobilnych – udzielane podmiotom świadczącym usługi rehabilitacyjne.

5. Z Funduszu Pracy lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej mogą być finansowane pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dziennego opiekuna sprawującego opiekę nad co najmniej jednym dzieckiem niepełnosprawnym dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, udzielane przedsiębiorcom.

6. Z Funduszu Pracy mogą być finansowane pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej w rozumieniu art. 67¹⁸ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy dla pracowników, o których mowa w art. 67¹⁹ § 6 i 7 tej ustawy, udzielane przedsiębiorcom.

Art. 173. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego wybiera pośredników finansowych, którzy udzielają pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, utworzenie stanowiska pracy lub dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej oraz zapewniają usługi doradcze i szkoleniowe.

2. Pośrednik finansowy przyjmuje wnioski o pożyczkę oraz dokonuje ich oceny, zawiera umowy pożyczki oraz dokonuje wypłat środków w ramach udzielonych pożyczek.

3. Pośrednikiem finansowym może zostać bank lub instytucja finansowa w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146, 222 i 525).

Art. 174. 1. Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej jest udzielana na wniosek osoby, o której mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1, po przedstawieniu opisu i kosztorysu zamierzonej działalności gospodarczej, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 20-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

2. Pożyczka może stanowić do 100 % kosztów podjęcia działalności gospodarczej.

3. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,25 %.

4. Okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 7 lat, z możliwością skorzystania z karencji w spłacie kapitału na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

5. Spłata pożyczki jest dokonywana na rachunek płatniczy właściwego pośrednika finansowego.

6. Pożyczkobiorca nie ponosi opłat i kosztów z tytułu udzielenia i obsługi pożyczki.

Art. 175. 1. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy, o której mowa w art. 172 ust. 3–5, jest udzielana na wniosek podmiotu po przedstawieniu kosztorysu dotyczącego tworzonego stanowiska pracy, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 10-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

2. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,25 %.

3. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy może zostać udzielona osobie, której udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej, nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od udzielenia pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej lub po upływie 3 miesięcy od rozpoczęcia spłaty pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

4. Okres spłaty pożyczki na utworzenie stanowiska pracy nie może być dłuższy niż 3 lata, chyba że pożyczkobiorca korzysta jednocześnie z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej. W takim przypadku okres spłaty pożyczki na utworzenie stanowiska pracy może zostać wydłużony do końca okresu spłaty pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

5. Pożyczkobiorcy nie przysługuje prawo do karencji w spłacie pożyczki.

6. Do pożyczki na utworzenie stanowiska pracy stosuje się przepisy art. 174 ust. 5 i 6.

Art. 176. 1. Pożyczka na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, o której mowa w art. 172 ust. 6, jest udzielana na wniosek przedsiębiorcy po przedstawieniu kosztorysu dotyczącego dostosowywanego stanowiska pracy, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 3-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

2. Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,25 %.

3. Okres spłaty pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej nie może być dłuższy niż 3 lata. Pożyczkobiorcy nie przysługuje prawo do karencji w spłacie pożyczki.

4. Do pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej stosuje się przepisy art. 174 ust. 5 i 6.

Art. 177. 1. Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej może zostać udzielona osobom, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1, które:

- 1) w okresie 2 lat przed wystąpieniem z wnioskiem o pożyczkę nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym, na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- 2) w okresie 12 miesięcy przed wystąpieniem z wnioskiem o pożyczkę nie wykonywały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności gospodarczej i nie pozostawały w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności gospodarczej;
- 3) na dzień złożenia wniosku nie wykonują za granicą działalności gospodarczej i nie pozostają w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności gospodarczej;
- 4) na dzień złożenia wniosku nie posiadają nieuregulowanych w terminie zobowiązań publicznoprawnych lub cywilnoprawnych.

2. W przypadku składania oświadczeń o spełnieniu warunków, od których zależy przyznanie pożyczki, stosuje się przepis art. 149 ust. 2.

3. Podejmowana działalność gospodarcza nie może być jednocześnie finansowana w ramach pożyczki i innych środków publicznych.

Art. 178. 1. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy może zostać udzielona podmiotom, o których mowa w art. 172 ust. 3–5, a pożyczka na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej przedsiębiorcom, jeżeli:

- 1) nie zalegają ze spłatą rat pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej oraz pożyczki na utworzenie stanowiska pracy;
- 2) nie zalegają z:
 - a) wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - b) opłacaniem należnych składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne;
- 3) nie zalegają z opłacaniem innych danin publicznych;
- 4) nie posiadają nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych.

2. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy lub pożyczka na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej może zostać udzielona, jeżeli wnioskodawca, osoby reprezentujące wnioskodawcę i osoby zarządzające wnioskodawcą w okresie ostatnich 2 lat nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego.

3. Warunki, o których mowa w ust. 1 i 2, muszą być spełnione na dzień złożenia wniosku.

4. Tworzone stanowisko pracy nie może być jednocześnie finansowane w ramach pożyczki i refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 154 ust. 1–3, lub innych środków publicznych.

5. W przypadku składania oświadczeń o spełnieniu warunków, od których zależy przyznanie pożyczki, stosuje się przepis art. 149 ust. 2.

Art. 179. 1. Podstawą udzielenia pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej jest umowa zawierana między pośrednikiem finansowym a osobą, o której mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1. Umowa pożyczki jest zawierana po podjęciu przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej.

2. Umowa z powracającym z zagranicy może zostać zawarta, jeżeli powracający z zagranicy będzie zamieszkiwał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Podstawą udzielenia pożyczki na utworzenie stanowiska pracy lub na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej jest umowa zawierana między pośrednikiem finansowym a pożyczkobiorcą, o którym mowa w art. 172 ust. 3–6.

4. Formą zabezpieczenia spłaty i zwrotu udzielonych pożyczek jest weksel własny in blanco wraz z innym zabezpieczeniem. Wybór form zabezpieczenia zależy od oceny zdolności kredytowej pożyczkobiorcy i ryzyka kredytowego.

Art. 180. 1. Do obowiązków osoby, która otrzymała pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej, należy:

- 1) wykonywanie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy;
- 2) niezawieszanie wykonywania działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy;
- 3) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych;
- 4) wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem;
- 5) zwrot niewydatkowanych środków;
- 6) poddanie się kontroli.

2. Do okresu wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie wlicza się okresu zawieszenia działalności gospodarczej oraz okresu przekraczającego łącznie 90 dni przerwy w wykonywaniu działalności gospodarczej z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego.

3. Do okresu wykonywania działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wlicza się okres prowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lub 2 tej ustawy.

Art. 181. 1. Do obowiązków podmiotu, który otrzymał pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 172 ust. 3, należy:

- 1) zatrudnienie łącznie przez okres 24 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy, w pełnym wymiarze czasu pracy bezrobotnego lub zatrudnienie łącznie przez okres 12 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, w wymiarze określonym w umowie, nie mniejszym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- 2) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur, innych równoważnych dokumentów księgowych lub dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na wynagrodzenie i składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, zatrudnionego na utworzonym stanowisku pracy;
- 3) wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) zwrot niewydatkowanych środków;
- 5) poddanie się kontroli.

2. Do obowiązków podmiotu, który otrzymał pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 172 ust. 4 lub 5, należy:

- 1) zatrudnienie łącznie przez okres 12 miesięcy na utworzonym stanowisku pracy w wymiarze określonym w umowie, nie mniejszym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy, bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3;
- 2) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur, innych równoważnych dokumentów księgowych lub dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków na wynagrodzenie i składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, zatrudnionego na utworzonym stanowisku pracy;

- 3) wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) zwrot niewydatkowanych środków;
- 5) poddanie się kontroli.

3. Podmiot, który otrzymał pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 172 ust. 3–5, może przeznaczyć nie więcej niż 25 % wartości pożyczki na koszty wynagrodzenia bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, zatrudnionego na utworzonym stanowisku pracy.

4. Do obowiązków przedsiębiorcy, który otrzymał pożyczkę na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, o której mowa w art. 172 ust. 6, należy:

- 1) utrzymanie zatrudnienia pracownika, dla którego dostosowano stanowisko pracy do pracy zdalnej, łącznie przez okres 6 miesięcy w wymiarze czasu pracy określonym w umowie, nie mniejszym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- 2) rozliczenie pożyczki na podstawie opłaconych faktur lub innych równoważnych dokumentów księgowych;
- 3) wykorzystanie środków zgodnie z przeznaczeniem;
- 4) zwrot niewydatkowanych środków;
- 5) poddanie się kontroli.

5. Do okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 lub ust. 4 pkt 1, wlicza się okres wykonywania pracy na utworzonym stanowisku pracy lub na dostosowanym stanowisku pracy do pracy zdalnej w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 14 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 3 tej ustawy.

Art. 182. 1. Pożyczkobiorca dokonuje zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania pożyczki, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki, jeżeli wykonywał działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Kwota pożyczki do zwrotu, o której mowa w ust. 1, podlega zwiększeniu o kwotę uzyskanej korzyści wynikającej z różnicy oprocentowania równego wysokości odsetek ustawowych dla niespłaconej części pożyczki w stosunku do oprocentowania równego stopie referencyjnej obliczonej zgodnie z metodologią określoną w Komunikacie Komisji z dnia 19 stycznia 2008 r. w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (Dz. Urz. UE C 14 z 19.01.2008, str. 6) obowiązującego w dniu zawarcia umowy pożyczki, oraz o kwotę uzyskanej korzyści wynikającej z różnicy oprocentowania spłaconej części pożyczki w stosunku do oprocentowania równego stopie referencyjnej.

3. W przypadku wykorzystania środków pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości pożyczkobiorca dokonuje zwrotu tej części pożyczki, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania środków. Do kwoty pożyczki do zwrotu dolicza się kwotę lub kwoty uzyskanych korzyści, o których mowa w ust. 2. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie.

4. Pożyczkobiorca dokonuje zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej polegającej na prowadzeniu żłobka lub klubu dziecięcego z miejscami integracyjnymi, polegającej na świadczeniu usług przez dziennego opiekuna dla co najmniej jednego dziecka niepełnosprawnego lub polegającej na świadczeniu usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, w tym usług mobilnych, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki, proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 12 miesięcy wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli wykonywał działalność gospodarczą przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub zawiesił wykonywanie działalności gospodarczej łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie.

5. W przypadku wykorzystania środków pożyczki, o której mowa w ust. 4, niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości pożyczka jest zwracana zgodnie z ust. 3.

6. Do pożyczkobiorcy będącego poszukującym pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, któremu udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 183. 1. Pożyczkobiorca dokonuje zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 172 ust. 3, wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania pożyczki, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku pracy bezrobotnego przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub w mniejszym wymiarze czasu pracy niż wynikający z umowy.

2. W przypadku wykorzystania środków pożyczki, o której mowa w ust. 1, niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości pożyczkobiorca dokonuje zwrotu tej części pożyczki, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania środków. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie.

3. Pożyczkobiorca dokonuje zwrotu niespłaconej kwoty pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania pożyczki w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki, jeżeli pożyczkobiorca rozwiązał stosunek pracy z pracownikiem, dla którego dostosowano stanowisko pracy do pracy zdalnej, w drodze wypowiedzenia albo na mocy porozumienia stron z przyczyn nie dotyczących pracownika, albo zmniejszył wymiar czasu pracy tego pracownika w okresie krótszym niż 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy zdalnej na dostosowanym stanowisku pracy.

4. W przypadku wykorzystania środków pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości pożyczkobiorca dokonuje zwrotu tej części pożyczki, która została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dnia otrzymania środków. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie.

5. Kwota pożyczki, o której mowa w ust. 1–4, podlega zwiększeniu o kwotę lub kwoty uzyskanych korzyści, o których mowa w art. 182 ust. 2.

6. Pożyczkobiorca zwraca niespłaconą kwotę pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, lub na utworzenie stanowiska pracy, o którym mowa w art. 172 ust. 4 lub 5, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy od dnia doręczenia wezwania pośrednika finansowego do zwrotu pożyczki, proporcjonalnie do okresu, jaki pozostał do 12 miesięcy zatrudnienia na utworzonym stanowisku pracy, jeżeli zatrudniał na utworzonym stanowisku pracy poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, lub bezrobotnego przez okres krótszy niż 12 miesięcy lub w mniejszym wymiarze czasu pracy niż wynikający z umowy. Pozostała część pożyczki jest spłacana według nowego harmonogramu, na warunkach określonych w umowie.

7. W przypadku wykorzystania środków pożyczki, o której mowa w ust. 6, niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem warunków umowy, pobrania środków nienależnie lub w nadmiernej wysokości, pożyczka jest zwracana zgodnie z ust. 2 i 5.

8. Jeżeli pracownik, dla którego dostosowano stanowisko pracy do pracy zdalnej, rozwiąże stosunek pracy z pożyczkobiorcą przed upływem 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy zdalnej, pożyczkobiorca spłaca pożyczkę zgodnie z przyjętym harmonogramem.

9. W przypadku gdy pożyczkobiorca, który utworzył stanowisko pracy z wykorzystaniem pożyczki, o której mowa w art. 172 ust. 3, nie utrzymał na utworzonym stanowisku pracy zatrudnienia bezrobotnego łącznie przez okres 24 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy, spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki wraz z odsetkami równymi stopie referencyjnej, o której mowa w art. 182 ust. 2, obowiązującej w dniu zawarcia umowy, naliczonymi od dnia naruszenia obowiązku, zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki.

Art. 184. 1. W przypadku śmierci pożyczkobiorcy korzystającego z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej i nieprowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 180 ust. 3, osoba obowiązana do spłaty pożyczki spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki.

2. W przypadku śmierci pożyczkobiorcy korzystającego z pożyczki na utworzenie stanowiska pracy lub na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, oraz nieprowadzenia przedsiębiorstwa przez osoby, o których mowa w art. 181 ust. 5, osoba obowiązana do spłaty pożyczki spłaca pozostały do spłaty kapitał pożyczki zgodnie z przyjętym harmonogramem spłaty pożyczki.

Art. 185. Spłata rat pożyczki po terminie wynikającym z harmonogramu spłat pożyczki powoduje konieczność zapłaty odsetek równych stopie referencyjnej, o której mowa w art. 182 ust. 2, naliczonych od daty spłaty wynikającej z harmonogramu.

Art. 186. 1. Minister właściwy do spraw pracy, na wniosek pożyczkobiorcy korzystającego jednocześnie z pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej oraz pożyczki na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego, skierowanego przez PUP, może umorzyć jednorazowo należności z tytułu udzielonej pożyczki na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego, skierowanego przez PUP, w wysokości należności pozostałej do spłaty na dzień złożenia wniosku spełniającego warunki określone w ust. 2, jednak nie wyższej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

2. Warunkami umorzenia są:

- 1) utrzymanie, przez co najmniej 12 miesięcy od dnia zatrudnienia, pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego, skierowanego przez PUP;
- 2) niezaleganie ze spłatą rat pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Z dniem wpływu wniosku, o którym mowa w ust. 1, do pośrednika finansowego, spłata pożyczki na utworzenie pierwszego stanowiska pracy dla bezrobotnego, skierowanego przez PUP, ulega zawieszeniu.

4. W przypadku stwierdzenia braku spełnienia warunków, o których mowa w ust. 2, pożyczkobiorca spłaca zaległe raty pożyczki wraz z odsetkami zgodnie z harmonogramem ustalonym przez pośrednika finansowego.

Art. 187. 1. Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej udzielona osobie uprawnionej do otrzymania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej, podlega jednorazowo, na wniosek pożyczkobiorcy, umorzeniu przez pośrednika finansowego w części równej 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia, jednak nie wyższej niż 50 % wartości pożyczki.

2. Warunkami umorzenia, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) wykonywanie przez pożyczkobiorcę działalności gospodarczej przez co najmniej 12 miesięcy;
- 2) niezaleganie ze spłatą rat pożyczki;
- 3) nieskorzystanie z dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej.

3. Pośrednik finansowy informuje o umorzeniu pożyczki w terminie 7 dni od dnia umorzenia PUP, w którym bezrobotny lub poszukujący pracy był zarejestrowany przed udzieleniem pożyczki, a w przypadku absolwenta CIS lub absolwenta KIS – PUP właściwy ze względu na aktualne miejsce zamieszkania.

4. Przeciętne wynagrodzenie jest przyjmowane w wysokości obowiązującej w dniu zawarcia umowy pożyczki.

5. Umorzenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy pożyczek współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Art. 188. 1. Minister właściwy do spraw pracy może umorzyć w całości lub w części należności z tytułu niespłaconych pożyczek, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3–6, finansowanych w całości ze środków Funduszu Pracy, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 56 lub art. 57 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39).

2. Do umarzania należności, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 58 ust. 2–4 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 189. Umorzenie, o którym mowa w art. 186 i art. 187, a także umorzenie, o którym mowa w art. 188, dokonane na podstawie przesłanek określonych w art. 56 ust. 1 pkt 5 i art. 57 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 190. 1. Bank Gospodarstwa Krajowego zarządza środkami Funduszu Pracy przekazanymi przez ministra właściwego do spraw pracy oraz pełni funkcję koordynatora realizacji pożyczek i świadczenia usług doradczych i szkoleniowych, o których mowa w art. 172.

2. Podstawę realizacji zadań w zakresie określonym w ust. 1 stanowi umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Art. 191. Do zadań Banku Gospodarstwa Krajowego w zakresie, o którym mowa w art. 190 ust. 1, należy w szczególności:

- 1) dokonywanie wyboru pośredników finansowych i zawieranie z nimi umów;
- 2) przekazywanie środków pośrednikom finansowym;
- 3) gromadzenie środków z tytułu spłat i zwrotu pożyczek oraz oprocentowania wolnych środków;

- 4) monitorowanie realizacji pożyczek oraz zapewnienia świadczenia usług doradczych i szkoleniowych przez pośredników finansowych;
- 5) prowadzenie rozliczeń i sporządzanie sprawozdawczości dla ministra właściwego do spraw pracy;
- 6) opracowanie regulaminu udzielania pożyczek w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, a w przypadku pożyczek współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – również z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego;
- 7) opracowywanie jednolitych wzorów wniosków o udzielenie pożyczek oraz wzorów innych niezbędnych dokumentów;
- 8) opracowywanie jednolitych wzorów rozliczeń i sprawozdań w zakresie udzielonych pożyczek;
- 9) sprawowanie kontroli realizacji pożyczek przez pośredników finansowych;
- 10) opiniowanie wniosków o umorzenie należności z tytułu udzielonych pożyczek przed przekazaniem ich do ministra właściwego do spraw pracy;
- 11) monitorowanie dochodzenia roszczeń z tytułu niespłaconych pożyczek udzielanych przez pośredników finansowych.

Art. 192. Do zadań pośrednika finansowego w zakresie, o którym mowa w art. 173 ust. 1, należy w szczególności:

- 1) rozpatrywanie wniosków oraz zawieranie umów w sprawie udzielania pożyczek;
- 2) monitorowanie realizacji umów dotyczących udzielonych pożyczek;
- 3) bieżąca obsługa finansowa pożyczek oraz naliczanie odsetek za niedotrzymanie przez pożyczkobiorców warunków określonych w umowach;
- 4) dochodzenie roszczeń z tytułu niespłaconych pożyczek;
- 5) opiniowanie, w zakresie finansowym oraz formalnoprawnym, wniosków pożyczkobiorców w przedmiocie umorzenia należności z tytułu udzielonych pożyczek, o którym mowa w art. 186 i art. 188;
- 6) przekazywanie Bankowi Gospodarstwa Krajowego skompletowanych i zweryfikowanych pod względem merytorycznym i finansowym wniosków o umorzenie pożyczek, o którym mowa w art. 186 i art. 188;
- 7) umarzanie pożyczek w zakresie, o którym mowa w art. 187;
- 8) prowadzenie rozliczeń i sporządzanie sprawozdawczości dla Banku Gospodarstwa Krajowego;
- 9) zapewnienie dostępu do usług doradczych i szkoleniowych, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 pkt 2;
- 10) przekazywanie, na wniosek starosty, informacji o wynikach monitorowania zatrudnienia przez wymagany okres osób skierowanych przez PUP u pożyczkobiorców, na utworzonych stanowiskach pracy.

Art. 193. 1. Pośrednicy finansowi podejmują współpracę z uczelniami, a za ich pośrednictwem z organizacjami działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności akademickimi inkubatorami przedsiębiorczości, akademickimi biurami karier i centrami informacyjno-doradczymi, w celu zapewnienia możliwości skorzystania z usług doradczych i szkoleniowych przez osoby ubiegające się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej oraz pożyczkobiorców, którym takiej pożyczki udzielono.

2. Pośrednicy finansowi w miejscu obsługi osób ubiegających się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej zapewniają tym osobom dostęp do danych kontaktowych instytucji, o których mowa w ust. 1, w celu skorzystania z usług doradczych i szkoleniowych w zakresie przedsiębiorczości, obejmujących w szczególności sporządzanie opisu i kosztorysu przedsięwzięcia.

3. Pożyczkobiorcy mogą skorzystać z usług doradczych i szkoleniowych świadczonych przez instytucje, o których mowa w ust. 1, w szczególności w zakresie:

- 1) zakładania działalności gospodarczej;
- 2) form opodatkowania planowanej działalności gospodarczej;
- 3) prowadzenia księgowości.

4. Usługi doradcze i szkoleniowe świadczone pożyczkobiorcom mogą być finansowane ze środków, o których mowa w art. 172 ust. 1 i 2, do wysokości 30 % przeciętnego wynagrodzenia na jedną uprawnioną osobę.

Art. 194. Do zadań starosty należy współpraca z Bankiem Gospodarstwa Krajowego i pośrednikami finansowymi, polegająca na:

- 1) wydawaniu opinii w zakresie dostępności bezrobotnych lub poszukujących pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, posiadających kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na planowanym do utworzenia stanowisku pracy ze środków pożyczki, o której mowa w art. 172 ust. 3–5;
- 2) wydawaniu zaświadczeń potwierdzających spełnianie warunków do przyznania pożyczki, w tym posiadanie statusu bezrobotnego lub poszukującego pracy przez osoby ubiegające się o pożyczkę na podjęcie działalności gospodarczej lub do umorzenia, o którym mowa w art. 187 ust. 1;
- 3) kierowaniu bezrobotnych lub poszukujących pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, na utworzone stanowiska pracy;
- 4) monitorowaniu, we współpracy z pośrednikami finansowymi, zatrudnienia przez wymagany okres bezrobotnych lub poszukujących pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, skierowanych przez PUP, u pożyczkobiorców na utworzonych stanowiskach pracy.

Art. 195. 1. Pożyczkobiorca, któremu została udzielona pożyczka na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, skierowanych przez PUP, informuje z 14-dniowym wyprzedzeniem PUP oraz pośrednika finansowego o terminie zatrudnienia oraz potwierdza zatrudnienie bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, w terminie 7 dni od dnia zatrudnienia.

2. Pożyczkobiorca, który otrzymał pożyczkę na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, skierowanych przez PUP, informuje PUP oraz pośrednika finansowego o rozwiązaniu umowy o pracę ze skierowanym bezrobotnym lub poszukującym pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, nie później niż w terminie 7 dni od dnia jej rozwiązania.

3. W przypadku gdy PUP w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, nie skieruje bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, spełniającego wymagania utworzonego stanowiska pracy, pożyczkobiorca może zatrudnić na tym stanowisku bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3, bez skierowania PUP.

Art. 196. 1. Pośrednicy finansowi przetwarzają dane osobowe osób składających wnioski o udzielenie pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – płeć, miejsce urodzenia, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) serię i numer dowodu osobistego, o ile posiada;
- 4) datę urodzenia;
- 5) wiek;
- 6) adres zamieszkania oraz adres do doręczeń;
- 7) adres elektroniczny i numer telefonu, o ile posiada;
- 8) wykształcenie, kwalifikacje, ukończone szkolenia;
- 9) doświadczenie zawodowe;
- 10) informacje niezbędne do ustalenia statusu uprawniającego do złożenia wniosku o udzielenie pożyczki:
 - a) status na rynku pracy,
 - b) posiadanie statusu studenta,
 - c) posiadanie statusu opiekuna osoby niepełnosprawnej oraz dane osobowe osoby niepełnosprawnej lub dziecka niepełnosprawnego, obejmujące: imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - d) informacje o uzyskiwanych dochodach,
 - e) informacje o zamieszkiwaniu za granicą w okresie ostatnich 24 miesięcy;
- 11) numer rachunku płatniczego;
- 12) informacje o wyrażeniu albo niewyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w związku z działaniami informacyjno-promocyjnymi i badawczymi.

2. W przypadku osób składających wnioski o udzielenie pożyczki na utworzenie stanowiska pracy, o której mowa w art. 172 ust. 3–5, lub pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, o której mowa w art. 172 ust. 6, oraz pożyczkobiorców korzystających z pożyczek, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1, ust. 2 pkt 1 lub ust. 3–6, poza danymi wskazanymi w ust. 1, pośrednicy finansowi przetwarzają następujące dane osobowe:

- 1) numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 2) numer identyfikacyjny REGON;
- 3) adres wykonywania działalności gospodarczej lub innej działalności uprawniającej do ubiegania się o pożyczkę, o której mowa w art. 172 ust. 3–6.

3. W celu ustanowienia zabezpieczenia umowy pożyczki, o której mowa w art. 179 ust. 1 lub 3, pośrednik finansowy może, w zależności od zaproponowanej przez wnioskodawcę formy zabezpieczenia, przetwarzać dane osobowe pożyczkobiorcy lub poręczyciela w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz ich dane osobowe dotyczące:

- 1) stanu cywilnego;
- 2) małżonka:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) serię i numer dowodu osobistego, o ile posiada,
 - d) adres zamieszkania;
- 3) sytuacji majątkowej: wspólności majątkowej, uzyskiwanych dochodów, aktualnych zobowiązań finansowych, posiadanego majątku.

4. W celu realizacji umowy pożyczki na utworzenie stanowiska pracy, pośrednik finansowy, a w przypadku wniosku o umorzenie pożyczki, o którym mowa w art. 186 ust. 1, w celu jego rozpatrzenia – także Bank Gospodarstwa Krajowego i minister właściwy do spraw pracy przetwarzają, poza danymi wskazanymi w ust. 1 i 2, dane osobowe pracownika pożyczkobiorcy, zatrudnionego na utworzonym dzięki pożyczce stanowisku pracy:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) datę urodzenia;
- 4) adres zamieszkania oraz adres do doręczeń;
- 5) miejsce i okres zatrudnienia.

5. W przypadku zawarcia umowy pożyczki na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, pośrednik finansowy przetwarza dane osobowe pracownika pożyczkobiorcy, o których mowa w ust. 4.

6. W celu rozpatrzenia wniosku o umorzenie pożyczki, o którym mowa w art. 188, pośrednik finansowy, Bank Gospodarstwa Krajowego, a także minister właściwy do spraw pracy przetwarzają, poza danymi wskazanymi w ust. 1–5, dane osobowe dotyczące sytuacji rodzinnej i majątkowej pożyczkobiorcy oraz osób zamieszkujących z pożyczkobiorcą we wspólnym gospodarstwie domowym. W szczególnych przypadkach, gdy jest to niezbędne do rozpatrzenia wniosku o umorzenie pożyczki, mogą być również przetwarzane dane osobowe dotyczące zdrowia pożyczkobiorcy lub osób zamieszkujących z nim we wspólnym gospodarstwie domowym.

7. Do innych osób obowiązanych do zwrotu pożyczki lub należności z nią związanych przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio.

8. Dane osobowe, o których mowa w ust. 1–6, są przetwarzane przez okres 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym przyznano pomoc *de minimis*.

Rozdział 7

Zlecanie zadań agencjom zatrudnienia

Art. 197. 1. Starosta może zawrzeć z agencją zatrudnienia umowę na doprowadzenie skierowanego bezrobotnego do zatrudnienia, z tytułu którego osoba będzie osiągała miesięcznie wynagrodzenie w wysokości co najmniej połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, trwającego przez okres 180 dni w okresie 240 dni od dnia skierowania bezrobotnego do agencji zatrudnienia.

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1:

- 1) zalicza się okres zatrudnienia, podejmowanego na podstawie oferty pracy przedstawionej przez agencję zatrudnienia;
- 2) nie zalicza się okresu zatrudnienia, z tytułu którego osoba będzie osiągała wynagrodzenie dofinansowane lub refundowane z Funduszu Pracy lub Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa:

- 1) liczbę bezrobotnych, którzy będą kierowani do agencji zatrudnienia;
- 2) tryb kierowania bezrobotnego do agencji zatrudnienia, w tym zasady uzupełniania liczby bezrobotnych, o których mowa w pkt 1, w przypadku niestawienia się bezrobotnego skierowanego przez PUP w agencji zatrudnienia lub rezygnacji bezrobotnego z udziału w tej formie pomocy;
- 3) zakres danych o bezrobotnym, przekazywanych agencji zatrudnienia przez PUP, obejmujący:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres zamieszkania,
 - d) wykształcenie, uprawnienia i doświadczenie zawodowe;
- 4) dane przekazywane staroście przez agencję zatrudnienia w formie pisemnej, obejmujące:
 - a) informacje mające wpływ na status bezrobotnego,
 - b) nazwę i dane identyfikacyjne pracodawcy zgłaszającego osobę do ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwotę wynagrodzenia należnego agencji zatrudnienia za utrzymanie przez osobę zatrudnienia spełniającego warunki, o których mowa w ust. 1;
- 6) warunki i tryb przekazania środków Funduszu Pracy przysługujących agencji zatrudnienia;
- 7) inne informacje niestanowiące danych osobowych.

4. Wynagrodzenie należne agencji zatrudnienia, o którym mowa w ust. 3 pkt 5, nie może przekroczyć 150 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu opublikowania ogłoszenia o wszczęciu postępowania w celu wyłonienia agencji zatrudnienia, a w przypadku długotrwale bezrobotnego oraz bezrobotnego, będącego osobą do 30. roku życia – 200 % tego wynagrodzenia.

5. Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 4, następuje w dwóch częściach:

- 1) 15 % wynagrodzenia – po utrzymaniu przez osobę przez okres 30 dni zatrudnienia spełniającego warunki, o których mowa w ust. 1,
- 2) 85 % wynagrodzenia – po utrzymaniu przez osobę przez okres kolejnych 150 dni zatrudnienia spełniającego warunki, o których mowa w ust. 1

– niezwłocznie po pozyskaniu przez PUP informacji, o których mowa w ust. 7.

6. W przypadku gdy okres, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, jest krótszy niż 150 dni, wynagrodzenie jest obliczane proporcjonalnie do okresu utrzymania zatrudnienia z kwoty 85 % wynagrodzenia.

7. Starosta pozyskuje z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane, o których mowa w art. 50 ust. 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, w celu ustalenia, czy osoba była zatrudniona przez okresy, o których mowa w ust. 5, oraz czy podjęte zatrudnienie spełniało warunki, o których mowa w ust. 1, lub dokonuje ustaleń w oparciu o dokumenty pozyskane od osoby lub jej pracodawcy.

8. Pozyskanie informacji, o których mowa w ust. 5, następuje:

- 1) niezwłocznie po upływie 30 dni od dnia utraty statusu bezrobotnego z powodu podjęcia zatrudnienia;
- 2) po uzyskaniu od agencji zatrudnienia informacji o utracie przez osobę zatrudnienia, nie później niż po upływie 240 dni od dnia skierowania bezrobotnego do agencji zatrudnienia.

9. W okresie udziału bezrobotnego w działaniach realizowanych przez agencję zatrudnienia, zgodnie z umową, o której mowa w ust. 1, PUP nie kieruje bezrobotnego do innych form pomocy określonych w ustawie, z wyjątkiem sfinansowania kosztów przejazdu, o których mowa w art. 206 ust. 1.

Rozdział 8

Wsparcie dla długotrwale bezrobotnych

Art. 198. W celu zaplanowania i realizacji działań umożliwiających powrót na rynek pracy długotrwale bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej starosta i kierownik ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektor centrum usług społecznych, zawierają porozumienie o współpracy, które określa zasady współpracy, zakres pomocy możliwej do udzielenia długotrwale bezrobotnemu oraz tryb wymiany informacji obejmujących:

- 1) informacje o udzielonej długotrwale bezrobotnemu pomocy i jej efektach oraz planowanych wobec tej osoby działaniach realizowanych przez:
 - a) starostę i inne podmioty lub instytucje działające na jego zlecenie lub realizujące wobec długotrwale bezrobotnego działania na skutek skierowania przez starostę,
 - b) ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, w ramach kontraktu socjalnego;
- 2) informacje o długotrwale bezrobotnym obejmujące:
 - a) imię (imiona) i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) inne informacje niestanowiące danych osobowych.

Art. 199. 1. PUP może skierować długotrwale bezrobotnego do centrum integracji społecznej w celu realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, z powiadomieniem właściwego dla miejsca zamieszkania lub miejsca pobytu długotrwale bezrobotnego ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych.

2. Centrum integracji społecznej realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w ust. 1, po zakończeniu jego realizacji przekazuje PUP zaświadczenie, o którym mowa w art. 13 ust. 5a ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

Art. 200. 1. Starosta może sfinansować z Funduszu Pracy działania w zakresie reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnego, mające na celu odbudowanie i podtrzymanie u długotrwale bezrobotnego umiejętności pełnienia ról społecznych w życiu społecznym i zawodowym oraz zmotywowanie długotrwale bezrobotnego do podejmowania aktywności zawodowej, zlecone:

- 1) instytucjom tworzącym centra integracji społecznej lub kluby integracji społecznej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub
- 2) podmiotom ekonomii społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, prowadzącym działalność statutową na rzecz integracji i reintegracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

2. Realizacja działań w zakresie reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnego odbywa się na podstawie umowy, która określa:

- 1) liczbę długotrwale bezrobotnych;
- 2) zakres działań obejmujący w szczególności indywidualne lub grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty motywacyjne, grupy terapeutyczne i grupy wsparcia;
- 3) okres realizacji;
- 4) przewidywane efekty, z podaniem mierników pozwalających ocenić indywidualne efekty;
- 5) kwotę i tryb przekazania środków Funduszu Pracy przysługujących z tytułu realizacji działań w zakresie reintegracji społecznej;
- 6) zasady i zakres dokumentowania działań w zakresie reintegracji społecznej podjętych wobec długotrwale bezrobotnego oraz sposób wymiany informacji;
- 7) sposób kontroli i zakres monitorowania;
- 8) inne informacje niestanowiące danych osobowych.

3. Działania, o których mowa w ust. 1, są realizowane w wymiarze 4 godzin dziennie przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

4. Kwota środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie zleconych działań w zakresie reintegracji społecznej jest ustalana z uwzględnieniem stawki godzinowej pracy trenera, w wysokości do 5 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

5. W okresie udziału długotrwale bezrobotnego w działaniach, o których mowa w ust. 1, PUP nie kieruje do tego bezrobotnego innych form pomocy określonych w ustawie, z wyjątkiem sfinansowania kosztów przejazdu, o których mowa w art. 206 ust. 1.

6. Do zlecania działań w zakresie reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnego, w zakresie nieuregulowanym w ustawie przepisy ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stosuje się odpowiednio.

Rozdział 9

Pakiet aktywizacyjny

Art. 201. 1. PUP może skierować bezrobotnego do realizacji pakietu aktywizacyjnego, składającego się z więcej niż jednej formy pomocy.

2. W ramach pakietu aktywizacyjnego, o którym mowa w ust. 1, dopuszcza się maksymalnie trzy formy pomocy, o których mowa w art. 28 pkt 1.

Rozdział 10

Wsparcie dla osób do 30. roku życia

Art. 202. 1. PUP powierza co najmniej jednemu doradcy, o którym mowa w art. 89 ust. 1, funkcję doradcy do spraw osób do 30. roku życia, którego zadaniem jest w szczególności przygotowanie IPD.

2. Sporządzenie IPD jest poprzedzone oceną umiejętności cyfrowych bezrobotnego lub poszukującego pracy, będących osobami do 30. roku życia. Ocena umiejętności cyfrowych następuje przez wypełnienie ankiety umiejętności cyfrowych udostępnionej w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3. PUP może odstąpić od przeprowadzenia oceny umiejętności cyfrowych, jeżeli bezrobotny lub poszukujący pracy był już poddany tej ocenie.

3. Osobie do 30. roku życia w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji jako bezrobotny lub poszukujący pracy PUP przedstawia propozycję zatrudnienia, stażu, szkolenia lub innej formy pomocy, zgodnie z IPD.

4. W przypadkach uzasadnionych wynikami oceny, o której mowa w ust. 2, PUP umożliwia bezrobotnemu lub poszukującemu pracy, będącym osobami do 30. roku życia, nabycie umiejętności cyfrowych.

5. Nabycie umiejętności cyfrowych przez osoby do 30. roku życia może nastąpić w ramach:

- 1) szkolenia, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2, albo szkolenia realizowanego w ramach bonu na kształcenie ustawiczne lub stażu – w przypadku gdy program tego szkolenia albo stażu obejmuje nabycie umiejętności cyfrowych;
- 2) poradnictwa zawodowego, o którym mowa w art. 87.

Art. 203. WUP, PUP lub OHP mogą utworzyć ze środków Funduszu Pracy lub innych środków publicznych punkt obsługi osób do 30. roku życia, oferujący:

- 1) kompleksową informację w zakresie:
 - a) zatrudnienia i innych form pomocy,
 - b) możliwości skorzystania ze świadczeń z pomocy społecznej i mieszkalnictwa socjalnego,
 - c) świadczeniodawców udzielających świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w tym w zakresie rehabilitacji,
 - d) dalszego kształcenia,
 - e) podjęcia zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej;
- 2) możliwość uzyskania poradnictwa zawodowego i psychologicznego.

Art. 204. 1. Minister właściwy do spraw pracy może opracować resortowy program zatrudnienia i podnoszenia umiejętności kierowany do osób do 30. roku życia.

2. Program, o którym mowa w ust. 1, może dotyczyć realizacji form pomocy, o których mowa w art. 99 i art. 114.

3. Program, o którym mowa w ust. 1, wraz z kosztami jego obsługi jest finansowany z Funduszu Pracy.

Rozdział 11

Dodatkowe formy pomocy

Art. 205. 1. PUP może skierować bezrobotnego lub poszukującego pracy na badania lekarskie lub psychologiczne mające na celu stwierdzenie zdolności bezrobotnego lub poszukującego pracy do wykonywania pracy, uczestnictwa w formie pomocy lub wykluczenie przeciwwskazań do wykonywania pracy związanej z formą pomocy.

2. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są finansowane z Funduszu Pracy, w formie wpłaty na konto wykonawcy badania albo bezrobotnego lub poszukującego pracy.

3. Koszty zwracane bezrobotnemu lub poszukującemu pracy nie mogą być wyższe niż 120 % kosztów analogicznego badania.

Art. 206. 1. Starosta może na podstawie umowy finansować z Funduszu Pracy przez okres do 12 miesięcy koszty przejazdu w związku z podjęciem przez bezrobotnego lub poszukującego pracy zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub udziału w formie pomocy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub udział w formie pomocy nastąpiły na podstawie:
 - a) skierowania lub informacji z PUP,
 - b) umowy ze starostą,
 - c) skierowania agencji zatrudnienia w przypadku określonym w art. 197;
- 2) uzyskiwane wynagrodzenie lub inny przychód nie przekracza 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Starosta może na podstawie umowy finansować z Funduszu Pracy przez okres, o którym mowa w ust. 1, koszty zakwaterowania w związku z podjęciem przez bezrobotnego lub poszukującego pracy zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub udziału w formie pomocy, gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) na podstawie:
 - a) skierowania lub informacji z PUP,
 - b) umowy ze starostą,
 - c) skierowania agencji zatrudnienia w przypadku określonym w art. 197

– podjął zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub udział w formie pomocy poza miejscem zamieszkania w miejscowości, do której czas dojazdu i powrotu do miejsca zamieszkania wynosi łącznie ponad 3 godziny dziennie;
- 2) mieszka w hotelu lub wynajętym mieszkaniu w miejscowości lub w pobliżu miejscowości, w której jest zatrudniony lub bierze udział w innej formie pomocy;
- 3) uzyskuje wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w miesiącu, za który jest dokonywany zwrot kosztów zakwaterowania.

3. Starosta może zwrócić bezrobotnemu koszt przejazdu do pracodawcy i powrotu do miejsca zamieszkania w przypadku skierowania go do pracodawcy, który zgłosił ofertę pracy.

4. Starosta może zwrócić bezrobotnemu lub poszukującemu pracy koszt przejazdu na badania lekarskie lub psychologiczne i powrotu do miejsca zamieszkania, jeżeli na badania te został skierowany przez starostę i dojeżdża do tych miejsc.

5. Na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy starosta może wypłacić zaliczkę na sfinansowanie kosztów przejazdu.

6. Starosta refunduje z Funduszu Pracy koszty wyżywienia i zakwaterowania bezrobotnego lub poszukującego pracy związane ze szkoleniem odbywanym poza miejscem zamieszkania, jeżeli wynika to z umowy zawartej z instytucją szkoleniową.

7. Do zorganizowanego przez starostę przejazdu bezrobotnych lub poszukujących pracy w związku z ich udziałem w formie pomocy przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 207. 1. Starosta może finansować z Funduszu Pracy koszty zorganizowanego przejazdu bezrobotnych lub poszukujących pracy, skierowanych przez starostę do udziału w targach pracy i giełdach pracy organizowanych przez WUP, w ramach pośrednictwa pracy na terenie innego powiatu.

2. Zorganizowany przejazd bezrobotnych lub poszukujących pracy na miejsce targów pracy i giełd pracy, o których mowa w ust. 1, i z powrotem, odbywa się z miejsc określonych przez PUP.

3. WUP, PUP lub OHP organizując targi pracy mogą sfinansować z Funduszu Pracy w szczególności koszty związane z upowszechnianiem informacji o targach pracy, wynajmem, montażem i transportem sprzętu, koszty usług teleinformatycznych oraz koszty wynajmu powierzchni i stoisk wystawienniczych.

Art. 208. 1. Na wniosek bezrobotnego starosta może na podstawie umowy przyznać bon na zasiedlenie w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 200 % przeciętnego wynagrodzenia za pracę, w związku z zamiarem podjęcia przez bezrobotnego zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z zamiarem podjęcia zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, wynosi co najmniej 80 km lub łączny najkrótszy czas dotarcia do tej miejscowości i powrotu do dotychczasowego miejsca zamieszkania przekracza 3 godziny dziennie.

2. Starosta może zażądać od bezrobotnego dokumentów potwierdzających dotychczasowe miejsce zamieszkania wskazane we wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Środki Funduszu Pracy przyznane w ramach bonu na zasiedlenie bezrobotny przeznacza na pokrycie kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia, wykonywaniem innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, o których mowa w ust. 1.

4. Bezrobotny, któremu został przyznany bon na zasiedlenie, jest obowiązany:

- 1) w okresie 240 dni liczonych od dnia zawarcia umowy z PUP, przez okres co najmniej 180 dni być zatrudniony, wykonywać inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą, o których mowa w ust. 1;
- 2) z tytułu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, o których mowa w pkt 1, osiągać wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie;
- 3) nie później niż w terminie 30 dni następujących po upływie 240 dni od dnia podpisania umowy z PUP złożyć oświadczenie o spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 1, oraz oświadczenie lub dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, o których mowa w pkt 1 i 2.

5. W przypadku niespełnienia przez bezrobotnego obowiązku, o którym mowa w ust. 4 pkt 3, PUP wzywa do złożenia oświadczeń lub dokumentów, wyznaczając mu termin nie krótszy niż 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

6. Do okresu 180 dni, o których mowa w ust. 4 pkt 1, wlicza się okres, w którym bezrobotny po otrzymaniu bonu na zasiedlenie został powołany do ćwiczeń wojskowych lub przeszkolenia wojskowego na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.¹⁶⁾).

7. Oświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 3, zawierają:

- 1) nazwę pracodawcy lub zleceniodawcy, lub nazwę działalności gospodarczej;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) pracodawcy, zleceniodawcy lub przedsiębiorcy;
- 3) miejsce zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- 4) formę i okres zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub okres wykonywanej działalności gospodarczej;
- 5) informację o spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 4 pkt 2;
- 6) informację o odległości lub czasie dotarcia – od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszkał w związku z podjęciem zatrudnienia, wykonywaniem innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

8. Oświadczenia, o których mowa w ust. 4 pkt 3, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenia jest obowiązany do zawarcia w nich klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

9. Na wniosek bezrobotnego starosta z uzasadnionej przyczyny może przedłużyć okres 240 dni, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, nie dłużej jednak niż o 90 dni, o ile wniosek ten zostanie złożony przed upływem 30 dni, o których mowa w ust. 4 pkt 3. Wnioski złożone po terminie starosta pozostawia bez rozpoznania.

10. Starosta może pozyskać z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane, o których mowa w art. 50 ust. 14–16 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, w celu ustalenia, czy osoba spełniła warunki, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, lub dokonać ustaleń w oparciu o dokumenty pozyskane od osoby lub jej pracodawcy.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1248, 1585, 1871 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39 i 620.

11. Do okresu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, o których mowa w ust. 4 pkt 1, nie zalicza się:

- 1) okresu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej u pracodawcy lub zleceniodawcy, u którego osoba była zatrudniona lub wykonywała inną pracę zarobkową w okresie 180 dni przypadających bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotny;
- 2) okresu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej z tytułu, którego osoba będzie osiągała wynagrodzenie dofinansowane lub refundowane z Funduszu Pracy;
- 3) okresu wykonywania działalności gospodarczej, na którą osoba w ciągu ostatnich 12 miesięcy otrzymała z Funduszu Pracy dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

12. Kwota bonu na zasiedlenie podlega zwrotowi na wezwanie starosty:

- 1) w całości – w przypadku niewywiązania się osoby z któregośkolwiek z warunków, o których mowa w ust. 1, 4 lub 5;
- 2) proporcjonalnie do okresu niepozostawania w zatrudnieniu, niewykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej – w przypadku gdy okres zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej jest krótszy niż 180 dni.

13. Zwrot kwoty bonu, o której mowa w ust. 12, następuje bez odsetek ustawowych w terminie nie krótszym niż 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

Rozdział 12

Programy specjalne

Art. 209. 1. Starosta może inicjować i realizować program specjalny w celu wspierania aktywności zawodowej i przywracania na rynek pracy bezrobotnych.

2. Program specjalny może być realizowany samodzielnie przez starostę lub we współpracy z:

- 1) publicznymi służbami zatrudnienia,
- 2) agencjami zatrudnienia,
- 3) podmiotami ekonomii społecznej,
- 4) podmiotami, o których mowa w art. 36 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej,
- 5) gminami,
- 6) pracodawcami

– na podstawie pisemnego porozumienia.

3. W przypadku podmiotów ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. b i c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, pisemne porozumienie, o którym mowa w ust. 2, jest zawierane z jednostkami tworzącymi lub prowadzącym te podmioty.

4. Program specjalny jest finansowany z kwoty środków na finansowanie form pomocy, o której mowa w art. 267 ust. 1.

5. Realizowane w ramach programu specjalnego formy pomocy i specyficzne elementy wspierające zatrudnienie są finansowane z Funduszu Pracy.

6. Maksymalna wysokość środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie specyficznych elementów wspierających zatrudnienie na jednego uczestnika programu specjalnego nie może przekroczyć 150 % przeciętnego wynagrodzenia.

7. Specyficzne elementy wspierające zatrudnienie, zakupione z Funduszu Pracy przez PUP, mogą stać się własnością uczestnika programu specjalnego po zakończeniu programu specjalnego lub po zakończeniu udziału w programie specjalnym z powodu podjęcia zatrudnienia, o ile są niezbędne do uzyskania lub utrzymania zatrudnienia.

8. Minister właściwy do spraw pracy może przyznać na realizację programów specjalnych środki z rezerwy Funduszu Pracy, o której mowa w art. 267 ust. 2.

Rozdział 13

Programy regionalne

Art. 210. 1. Program regionalny jest inicjowany przez marszałka województwa.

2. Program regionalny może być inicjowany na wniosek starosty, wojewódzkiej rady rynku pracy albo wojewódzkiej rady dialogu społecznego.

3. Program regionalny jest inicjowany na podstawie diagnozy sytuacji na rynku pracy dokonanej na podstawie analiz i prognoz dotyczących w szczególności:

- 1) sytuacji bezrobotnych i poszukujących pracy na rynkach pracy województwa, powiatów i gmin;
- 2) zapotrzebowania pracodawców i przedsiębiorców na zawody, umiejętności lub kwalifikacje na regionalnym rynku pracy;
- 3) mobilności siły roboczej.

4. Program regionalny jest realizowany przez WUP w porozumieniu z PUP.

5. Na podstawie diagnozy sytuacji na rynku pracy WUP określa grupy bezrobotnych, poszukujących pracy, pracodawców i przedsiębiorców, dla których jest konieczne przygotowanie programu regionalnego, oraz dokonuje wyboru powiatów o najwyższym udziale tych bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie.

6. WUP przekazuje PUP przewidzianym do udziału w programie regionalnym założenia programu regionalnego, obejmujące w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji na wojewódzkim rynku pracy, z uwzględnieniem sytuacji w poszczególnych powiatach i gminach;
- 2) wykaz powiatów proponowanych do objęcia programem regionalnym;
- 3) proponowaną:
 - a) liczbę i strukturę uczestników programu regionalnego w poszczególnych powiatach,
 - b) wysokość środków Funduszu Pracy w przeliczeniu na jednego uczestnika programu regionalnego,
 - c) wysokość środków Funduszu Pracy dla poszczególnych powiatów;
- 4) oczekiwane wskaźniki efektywności programu regionalnego dla poszczególnych powiatów.

7. Po akceptacji założeń programu regionalnego przez starostę, PUP przygotowuje propozycję działań, którymi zostaną objęci uczestnicy programu regionalnego w powiecie.

8. WUP we współpracy z PUP:

- 1) uzgadnia zakres działań, którymi zostaną objęci uczestnicy programu regionalnego, oraz przewidywane wskaźniki efektywności programu regionalnego dla powiatu;
- 2) dokonuje analizy czynników mogących wpłynąć negatywnie na efektywność programu regionalnego w powiecie oraz uzgadnia propozycję działań niezbędnych do podjęcia w przypadku wystąpienia zagrożenia realizacji programu regionalnego w powiecie.

9. Podstawą wdrożenia programu regionalnego jest porozumienie zawarte między WUP a PUP, które określa w szczególności:

- 1) wykaz powiatów, na terenie których będzie realizowany program regionalny, i uzasadnienie wyboru tych powiatów;
- 2) liczbę i strukturę uczestników programu regionalnego, ogółem i odrębnie dla poszczególnych powiatów;
- 3) zakres działań planowanych do realizacji w ramach programu regionalnego w poszczególnych powiatach;
- 4) koszt programu regionalnego, ogółem i odrębnie dla poszczególnych powiatów, oraz źródła finansowania;
- 5) wskaźniki efektywności, ogółem dla programu regionalnego i odrębnie dla poszczególnych powiatów;
- 6) czynniki mogące wpłynąć negatywnie na efektywność programu regionalnego oraz działania niezbędne do podjęcia w przypadku wystąpienia zagrożenia realizacji programu regionalnego.

10. Programy regionalne są finansowane ze środków Funduszu Pracy.

11. Marszałek województwa monitoruje realizację programu regionalnego w poszczególnych powiatach oraz wdraża działania zaradcze w przypadku wystąpienia zagrożenia realizacji programu regionalnego.

Rozdział 14

Projekty pilotażowe

Art. 211. 1. Projekt pilotażowy może być inicjowany przez ministra właściwego do spraw pracy, marszałka lub starostę.

2. Projekt pilotażowy wymaga akceptacji ministra właściwego do spraw pracy.

3. Projekt pilotażowy zawierający w szczególności opis nowych rozwiązań o charakterze systemowym wraz z uzasadnieniem potrzeby ich wdrożenia zostaje przedłożony ministrowi właściwemu do spraw pracy.

4. Projekt pilotażowy po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw pracy, jest realizowany na podstawie umowy zawieranej między ministrem właściwym do spraw pracy, a podmiotem, o którym mowa w ust. 6.

5. Umowa, o której mowa w ust. 4, określa w szczególności warunki realizacji projektu pilotażowego, wysokość środków przeznaczonych na ten cel i sposób ich wydatkowania.

6. Projekt pilotażowy może być realizowany samodzielnie lub we współpracy przez:

- 1) WUP;
- 2) PUP;
- 3) podmioty ekonomii społecznej;
- 4) OHP;
- 5) agencje zatrudnienia;
- 6) instytucje szkoleniowe;
- 7) jednostki samorządu terytorialnego;
- 8) podmioty tworzące centra integracji społecznej lub podmioty prowadzące kluby integracji społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 9) inne podmioty współpracujące z urzędami pracy.

7. W przypadku podmiotów ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. b i c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, umowa, o której mowa w ust. 4, jest zawierana z jednostkami tworzącymi lub prowadzącymi te podmioty.

8. Projekt pilotażowy wraz z kosztami obsługi jest finansowany z rezerwy Funduszu Pracy, o której mowa w art. 267 ust. 2.

9. Minister właściwy do spraw pracy zamieści w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy wytyczne określające warunki i tryb inicjowania, realizacji i koordynacji projektów pilotażowych.

10. W celu realizacji projektu pilotażowego, realizator przetwarza dane osobowe, o których mowa w art. 47 ust. 2 pkt 1–14 i 16–21 i ust. 3 pkt 1, 2, 5, 6 oraz 8–12, w tym dane, o których mowa w art. 9 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

11. Dane osobowe, o których mowa w ust. 10, mogą przetwarzać wyłącznie osoby posiadające pisemne upoważnienie. Osoby posiadające pisemne upoważnienie są obowiązane do zachowania tych danych w tajemnicy.

12. Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 10, przepisy art. 50 ust. 4 i 6 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 15

Program aktywizacyjny dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych

Art. 212. 1. Minister właściwy do spraw pracy może opracować resortowy program aktywizacyjny dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych.

2. W ramach programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych mogą być podejmowane działania mające na celu wspieranie aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych.

3. Program aktywizacyjny dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych wraz z kosztami jego obsługi jest finansowany z Funduszu Pracy.

4. Powierzenie realizacji zadań w zakresie programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych odbywa się po przeprowadzeniu konkursu ofert ogłaszanego przez ministra właściwego do spraw pracy.

5. Konkurs ofert jest kierowany do:

- 1) podmiotów ekonomii społecznej;
- 2) publicznych służb zatrudnienia;
- 3) OHP;
- 4) agencji zatrudnienia;
- 5) instytucji szkoleniowych;
- 6) jednostek samorządu terytorialnego.

6. Na stronie podmiotowej ministra właściwego do spraw pracy w Biuletynie Informacji Publicznej umieszcza się ogłoszenie o konkursie ofert oraz informacje o wyniku tego konkursu.

7. W przypadku podmiotów ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. b i c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, ofertę składają jednostki tworzące te podmioty.

8. Do wyboru realizatorów zadań nie stosuje się przepisów o prowadzeniu działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych, o których mowa w dziale II rozdziale 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Art. 213. 1. W ogłoszeniu o konkursie ofert określa się:

- 1) zadanie będące przedmiotem konkursu ofert;
- 2) wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania;
- 3) terminy i warunki realizacji zadania;
- 4) kryteria oceny ofert;
- 5) miejsce i termin składania ofert – przy czym termin ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia ogłoszenia konkursu;
- 6) termin rozstrzygnięcia konkursu ofert;
- 7) termin i sposób ogłoszenia wyników konkursu ofert;
- 8) informację o możliwości odwołania konkursu ofert przed upływem terminu na złożenie ofert oraz możliwości przedłużenia terminu złożenia ofert i terminu rozstrzygnięcia konkursu ofert;
- 9) dodatkowe warunki lub informacje – o ile jest to konieczne.

2. Oferta złożona w konkursie ofert zawiera:

- 1) szczegółowy sposób realizacji zadania;
- 2) termin i miejsce realizacji zadania;
- 3) harmonogram działań w zakresie realizacji zadania;
- 4) kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania;
- 5) inne postanowienia wynikające z dodatkowych warunków lub informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 9.

3. Do oferty dołącza się:

- 1) aktualny odpis z odpowiedniego rejestru lub inne dokumenty informujące o statusie prawnym podmiotu składającego ofertę i umocowaniu osób go reprezentujących;
- 2) oświadczenie osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu składającego ofertę potwierdzające, że w stosunku do podmiotu składającego ofertę nie stwierdzono niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków publicznych;
- 3) oświadczenie osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu składającego ofertę o niekaralności zakazem pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi oraz o niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

5. Minister właściwy do spraw pracy może powołać zespół do oceny ofert w składzie co najmniej trzech osób. W przypadku powołania zespołu minister właściwy do spraw pracy wyznacza przewodniczącego zespołu.

6. Do członków zespołu biorących udział w przeprowadzaniu konkursu ofert oraz dokonywaniu wyboru najkorzystniejszych ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, dotyczące wyłączenia pracownika.

Art. 214. 1. Realizacja programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych odbywa się na podstawie umowy.

2. Umowa określa:

- 1) liczbę osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych objętych programem;
- 2) zakres działań i okres ich realizacji;
- 3) przewidywane efekty, z podaniem mierników pozwalających ocenić indywidualne efekty;
- 4) kwotę i tryb przekazania środków Funduszu Pracy przysługujących z tytułu realizacji programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych;
- 5) kwotę przekazywanych środków;
- 6) termin i sposób rozliczenia przyznanych środków z Funduszu Pracy;
- 7) termin zwrotu niewykorzystanej części środków z Funduszu Pracy;
- 8) sposób kontroli i zakres monitorowania realizacji programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych, w tym rozliczania przyznanych środków z Funduszu Pracy;
- 9) warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy;
- 10) inne postanowienia wynikające z dodatkowych warunków lub informacji, o których mowa w art. 213 ust. 1 pkt 9.

Art. 215. 1. Do środków z Funduszu Pracy przekazanych na realizację programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych przepisy art. 57, art. 168 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

2. Środki Funduszu Pracy przyznane na realizację programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych:

- 1) wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem,
- 2) niewykorzystane,
- 3) pobrane nienależnie,
- 4) pobrane w nadmiernej wysokości

– podlegają zwrotowi na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy.

3. Środki Funduszu Pracy, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 3 i 4, podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Rozdział 16

Program wsparcia w sytuacji szczególnej

Art. 216. 1. W sytuacji nagłego zdarzenia, mogącego mieć negatywny wpływ na poziom zatrudnienia na obszarze kraju, województwa lub powiatu, w szczególności w przypadku zwolnień grupowych, minister właściwy do spraw pracy może ogłosić program wsparcia w sytuacji szczególnej.

2. Program wsparcia w sytuacji szczególnej zawiera w szczególności opis rozwiązań mających na celu zminimalizowanie negatywnych skutków nagłego zdarzenia oraz jego wpływu na poziom zatrudnienia na obszarze kraju, województwa lub powiatu. Rozwiązania przyjęte w tym programie mogą obejmować inne formy wsparcia niż określone w ustawie.

3. Program wsparcia w sytuacji szczególnej może być opracowany przez ministra właściwego do spraw pracy, marszałka lub starostę.

4. W przypadku gdy program wsparcia w sytuacji szczególnej jest opracowywany przez marszałka lub starostę wymaga akceptacji ministra właściwego do spraw pracy.

5. Program wsparcia w sytuacji szczególnej jest realizowany na podstawie umowy zawieranej między ministrem właściwym do spraw pracy a podmiotem, o którym mowa w ust. 7.

6. Umowa, o której mowa w ust. 5, określa w szczególności warunki realizacji programu wsparcia w sytuacji szczególnej, wysokość środków przeznaczonych na ten cel i sposób ich wydatkowania oraz rozliczania.

7. Program wsparcia w sytuacji szczególnej może być realizowany samodzielnie lub we współpracy przez:

- 1) WUP;
- 2) PUP;
- 3) podmioty ekonomii społecznej;
- 4) OHP;
- 5) agencje zatrudnienia;
- 6) instytucje szkoleniowe;
- 7) jednostki samorządu terytorialnego;
- 8) podmioty tworzące centra integracji społecznej lub podmioty prowadzące kluby integracji społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 9) inne podmioty współpracujące z urzędami pracy.

8. W przypadku podmiotów ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 lit. b i c ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, umowa, o której mowa w ust. 6, jest zawierana z jednostkami tworzącymi lub prowadzącymi te podmioty.

9. Program wsparcia w sytuacji szczególnej wraz z kosztami jego obsługi jest finansowany z rezerwy Funduszu Pracy, o której mowa w art. 267 ust. 2.

Rozdział 17

Zwolnienia monitorowane

Art. 217. 1. Pracodawca planujący zwolnienie z przyczyn dotyczących zakładu pracy co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy, zwane dalej „zwolnieniem monitorowanym”, uzgadnia z PUP właściwym dla siedziby tego pracodawcy lub właściwym ze względu na miejsce wykonywania pracy zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników, w tym pracowników niepełnosprawnych, dotyczące w szczególności:

- 1) pośrednictwa pracy;
- 2) poradnictwa zawodowego;
- 3) szkoleń, potwierdzenia nabytej wiedzy i umiejętności oraz uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności.

2. W przypadku zwolnienia monitorowanego pracodawca podejmuje działania polegające na zapewnieniu pracownikom przewidzianym do zwolnienia lub będącym w trakcie wypowiedzenia lub osobom zwolnionym w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego pomocy, o której mowa w ust. 1, i realizuje te działania w formie programu.

3. Program, o którym mowa w ust. 2, może być realizowany także przez starostę, marszałka województwa, agencję zatrudnienia lub instytucję szkoleniową.

4. Program może być finansowany:

- 1) przez pracodawcę;
- 2) przez pracodawcę i jednostki administracji publicznej;
- 3) na podstawie porozumienia organizacji i osób prawnych z udziałem pracodawcy.

5. Pracodawcy, w ramach programu, o którym mowa w ust. 2, mogą na wniosek pracownika finansować świadczenie szkoleniowe.

6. Świadczenie szkoleniowe jest przyznawane przez pracodawcę na wniosek pracownika i przysługuje po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego na czas udziału pracownika w szkoleniach, w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy.

7. W okresie korzystania ze świadczenia szkoleniowego zwolnionemu pracownikowi przysługuje pomoc w zakresie poradnictwa zawodowego udzielana przez właściwy dla zwolnionego pracownika PUP. Pracownik ten może być skierowany na jednorazowe szkolenie organizowane i finansowane przez PUP, na zasadach określonych w ustawie.

8. Po przyznaniu przez pracodawcę świadczenia szkoleniowego PUP refunduje pracodawcy składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe finansowane ze środków własnych pracodawcy, w wysokości określonej w odrębnych przepisach.

9. Pracodawca wypłaca co miesiąc zwolnionemu pracownikowi, na podstawie zawartej z nim umowy, począwszy od miesiąca, w którym pracownik rozpoczął szkolenie, świadczenie szkoleniowe w wysokości równej wynagrodzeniu pracownika, obliczanemu jak za urlop wypoczynkowy, nie wyższej jednak niż 200 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Rozdział 18

Świadczenia dla bezrobotnych

Art. 218. 1. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu za każdy dzień kalendarzowy od dnia zarejestrowania się w PUP, z wyjątkiem art. 219 i art. 220, jeżeli w okresie 18 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień zarejestrowania, łącznie przez okres co najmniej 365 dni:

- 1) był zatrudniony i osiągał wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy, z wyjątkiem zwolnienia ze składki kategorii osób, o których mowa w art. 261–265; w okresie tym nie uwzględnia się okresów urlopów bezpłatnych trwających łącznie dłużej niż 30 dni;
- 2) wykonywał pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą i osiągał z tego tytułu dochód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 3) świadczył usługi na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło lub umowy o świadczenie usług, do której stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, albo współpracował przy wykonywaniu tych umów, za które powinny być opłacone składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, z wyjątkiem art. 261, przy czym podstawę wymiaru tych składek stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę w przeliczeniu na okres pełnego miesiąca;
- 4) opłacał składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, z wyjątkiem art. 261, przy czym podstawę wymiaru tych składek stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 5) wykonywał pracę w okresie tymczasowego aresztowania lub odbywania kary pozbawienia wolności, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 6) wykonywał pracę w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, będąc członkiem tej spółdzielni, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 7) opłacał składkę na Fundusz Pracy w związku z pracą za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwie niewymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w wysokości 9,75 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy miesiąc zatrudnienia;
- 8) był zatrudniony za granicą i przybył do Rzeczypospolitej Polskiej jako repatriant;
- 9) był zatrudniony, pełnił służbę lub wykonywał inną pracę zarobkową i osiągał wynagrodzenie lub dochód, od którego istnieje obowiązek opłacania składki na Fundusz Pracy.

2. Do 365 dni, o których mowa w ust. 1, zalicza się również okresy:

- 1) zawodowej służby wojskowej, zasadniczej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie, służby w aktywnej rezerwie w dniach tej służby, odbywania ćwiczeń wojskowych w ramach pasywnej rezerwy, służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny lub służby zastępczej oraz służby w charakterze personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. poz. 1907), skierowanego przez właściwy organ obrony cywilnej do wykonania zadań w czasie stanu wojennego i w czasie wojny, a także służby w charakterze funkcjonariusza, o którym mowa w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin;

- 2) urlopu wychowawczego udzielonego na podstawie odrębnych przepisów;
- 3) pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, renty szkoleniowej oraz przypadające po ustaniu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej albo zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności okresy pobierania zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli podstawę wymiaru tych zasiłków i świadczenia, z uwzględnieniem kwoty składek na ubezpieczenia społeczne, stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę;
- 4) niewymienione w ust. 1, za które były opłacane składki na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, jeżeli podstawę wymiaru składek stanowiła kwota wynosząca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę;
- 5) za które przyznano odszkodowanie z tytułu niezgodnego z przepisami rozwiązania przez pracodawcę stosunku pracy lub stosunku służbowego, oraz okres, za który wypłacono pracownikowi odszkodowanie z tytułu skrócenia okresu wypowiedzenia umowy o pracę;
- 6) świadczenia usług na podstawie umowy uaktywniającej, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 7) pobierania renty rodzinnej, w przypadku gdy nastąpił zbieg prawa do tej renty z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy i wybrano pobieranie renty rodzinnej;
- 8) pobierania świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych w przypadku gdy nastąpił zbieg prawa do tego świadczenia z prawem do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 9) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem przez osoby, o których mowa w art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 10) pobierania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, lub zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 11) zatrudnienia z wynagrodzeniem poniżej minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie w przypadku osób, którym na podstawie art. 15g ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 340, 1089, 1222, 1473 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 179), obniżono wymiar czasu pracy, co skutkowało obniżeniem wysokości wynagrodzenia poniżej minimalnego wynagrodzenia za pracę, jeżeli przed wskazanym obniżeniem wymiaru czasu pracy osiągały miesięcznie wynagrodzenie w kwocie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 12) podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 13) finansowania składek za ubezpieczonego ze środków, o których mowa w art. 16 ust. 4a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę.

3. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zakładów karnych i aresztów śledczych, zarejestrowanym w okresie 30 dni od dnia zwolnienia, jeżeli suma okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, przypadających w okresie 18 miesięcy przed ostatnim pozbawieniem wolności oraz wykonywania pracy w okresie pozbawienia wolności wynosiła co najmniej 365 dni, przy czym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy stanowiła kwota w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę. W przypadku pozbawienia wolności w okresie pobierania zasiłku, po zwolnieniu z zakładu karnego lub aresztu śledczego przysługuje prawo do zasiłku na okres skrócony o okres pobierania zasiłku przed pozbawieniem wolności i w trakcie przerw w odbywaniu kary. W przypadku pozbawienia wolności w okresie, o którym mowa w art. 220 ust. 2, prawo do zasiłku przysługuje na okres, na jaki zostałoby przyznane po upływie okresu wskazanego w art. 220 ust. 2, gdyby pozbawienie wolności nie miało miejsca.

4. Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnym zwolnionym z zasadniczej służby wojskowej lub okresowej służby wojskowej, jeżeli okres jej odbywania wynosił co najmniej 240 dni i przypadał w okresie 18 miesięcy poprzedzających dzień zarejestrowania się w PUP.

5. Okresy wymienione w ust. 1 i 2, które stanowiły już raz podstawę do nabycia prawa do zasiłku, nie mogą być ponownie uwzględnione do 365 dni, o których mowa w ust. 1, z wyjątkiem nabycia prawa do zasiłku na okres uzupełniający w trybie art. 226 ust. 3.

Art. 219. 1. Prawo do zasiłku nie przysługuje bezrobotnemu, który przed rejestracją w PUP:

- 1) rozwiązał ostatni stosunek pracy lub stosunek służbowy za wypowiedzeniem, chyba że rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego za wypowiedzeniem nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub pracownik rozwiązał umowę o pracę w trybie art. 55 § 1 i 1¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 2) spowodował rozwiązanie z własnej winy ostatniego stosunku pracy lub stosunku służbowego bez wypowiedzenia;
- 3) rozwiązał ostatni stosunek pracy zawarty na podstawie skierowania przez starostę do pracodawcy otrzymującego w związku z tym skierowaniem środki z Funduszu Pracy.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku gdy ostatni stosunek pracy lub stosunek służbowy nie stanowi podstawy nabycia prawa do zasiłku.

Art. 220. 1. Prawo do zasiłku od dnia zarejestrowania w PUP nie przysługuje bezrobotnemu, który:

- 1) otrzymał odszkodowanie za skrócenie okresu wypowiedzenia umowy o pracę;
- 2) otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub odprawy pieniężnej bezwarunkowej;
- 3) odbywa odpłatną praktykę absolwencką i otrzymuje z tego tytułu miesięczne świadczenie pieniężne w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 4) zarejestrował się jako bezrobotny w okresie, zgłoszonego do CEIDG, zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej, jeśli okres prowadzenia tej działalności stanowi podstawę lub jest uwzględniany do nabycia prawa do zasiłku;
- 5) rozwiązał ostatni stosunek pracy lub stosunek służbowy na mocy porozumienia stron, chyba że porozumienie stron nastąpiło z powodu zmiany miejsca zamieszkania lub z powodu upadłości, likwidacji pracodawcy lub zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn dotyczących zakładu pracy;
- 6) z własnej winy po skierowaniu przez PUP lub zawarciu umowy nie podjął albo przerwał realizację formy pomocy, chyba że powodem niepodjęcia albo przerwania realizacji było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej;
- 7) odmówił bez uzasadnionej przyczyny propozycji prac społecznie użytecznych;
- 8) odmówił udziału w przygotowaniu IPD.

2. Bezrobotnemu, o którym mowa w ust. 1, spełniającemu warunki określone w art. 218 zasiłek przysługuje:

- 1) po upływie okresu, za który otrzymał ekwiwalent, odprawę lub odszkodowanie, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;
- 2) po zakończeniu odbywania praktyki absolwenckiej i otrzymywania z tego tytułu miesięcznie świadczenia pieniężnego w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę;
- 3) po okresie 90 dni od dnia zarejestrowania się w PUP w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 4 i 5;
- 4) po upływie okresu wskazanego w art. 65 ust. 1 pkt 2 – w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 6;
- 5) po upływie okresu wskazanego w art. 65 ust. 1 pkt 3 – w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 7;
- 6) po upływie okresu wskazanego w art. 65 ust. 1 pkt 12 – w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 8.

3. Okresy zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności, pobierania zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia, zaprzestaniu wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności oraz uzyskiwania przychodu, wymienione w art. 226 ust. 1, oraz okresy wymienione w art. 226 ust. 2, wlicza się do okresów, o których mowa w ust. 2.

Art. 221. W przypadku udokumentowania przez bezrobotnego okresu uprawniającego do zasiłku po dniu zarejestrowania się w PUP, jednak w okresie posiadania statusu bezrobotnego, prawo do zasiłku przysługuje od dnia udokumentowania tego prawa na okres, o którym mowa w art. 225 ust. 1.

Art. 222. 1. W przypadku gdy bezrobotny spełnia warunki do nabycia zasiłku określone w art. 218, a okresy jego ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełnione w państwie, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, lub państwie, z którym Rzeczpospolita Polska zawarła dwustronną umowę międzynarodową o zabezpieczeniu społecznym, mogą mieć wpływ jedynie na ustalenie wysokości lub okres pobierania zasiłku, o którym mowa w art. 225 ust. 1 pkt 2 lit. c, starosta wydaje decyzję na podstawie art. 38 ust. 1 pkt 14 lit. d, z uwzględnieniem jedynie okresów wymienionych w art. 218 ust. 1 i 2.

2. Po wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 1, PUP niezwłocznie przekazuje sprawę do WUP w celu ustalenia, czy okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełnione przez bezrobotnego w państwie, o którym mowa w ust. 1, mają wpływ na ustalenie wysokości lub okres pobierania zasiłku, o którym mowa w art. 225 ust. 1 pkt 2 lit. c.

3. W przypadku ustalenia, że okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełnione przez bezrobotnego w państwie, o którym mowa w ust. 1, mają wpływ na ustalenie wysokości lub okres pobierania zasiłku, o którym mowa w art. 225 ust. 1 pkt 2 lit. c, marszałek województwa wydaje decyzję na podstawie art. 35 ust. 1.

4. Wydanie przez marszałka województwa decyzji, o której mowa w ust. 3, oznacza uchylenie decyzji wydanej na podstawie ust. 1, przy czym świadczenia wypłacone na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1, zalicza się na poczet świadczeń wynikających z decyzji, o której mowa w ust. 3.

5. W przypadku ustalenia, że okresy ubezpieczenia, zatrudnienia lub pracy na własny rachunek spełnione przez bezrobotnego w innym państwie, o którym mowa w ust. 1, nie mają ani nie mogłyby mieć wpływu na ustalenie wysokości lub okres pobierania zasiłku, o którym mowa w art. 225 ust. 1 pkt 2 lit. c, marszałek województwa umarza prowadzone postępowanie administracyjne.

6. Do spraw, o których mowa w ust. 1, przepisu art. 221 nie stosuje się.

Art. 223. 1. W przypadku osoby pobierającej zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa, WUP, w celu wykonania obowiązków określonych w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, sprawdza w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, dane dotyczące posiadania statusu poszukującego pracy.

2. WUP niezwłocznie przekazuje do PUP informację wskazującą okres, w którym bezrobotny, zarejestrowany w państwie określonym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, zachowuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawo do zasiłku dla bezrobotnych nabyte w państwie rejestracji jako bezrobotny. W stosunku do takiej osoby w okresie wskazanym przez WUP, PUP przeprowadza kontrolę, tak jak gdyby osoba ta była zarejestrowana jako bezrobotna na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. PUP niezwłocznie informuje WUP o zaistnieniu okoliczności, które mogą mieć wpływ na prawo do zasiłku nabyte w państwie określonym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, a także o przedstawieniu przez poszukującego pracy dokumentu stwierdzającego niezdolność do pracy.

4. Stwierdzenie zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 35 ust. 5, następuje na podstawie danych uzyskanych z systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1, dotyczących posiadania przez bezrobotnego prawa do zasiłku dla bezrobotnych, okresu, na jaki przysługuje zasiłek, wysokości zasiłku oraz wszelkich innych okoliczności wpływających na wypłatę zasiłku.

5. W przypadku, o którym mowa w art. 35 ust. 5, WUP, po otrzymaniu z instytucji państwa określonego w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d informacji dotyczących rejestracji bezrobotnego w państwie poszukiwania pracy, niezwłocznie przekazuje te informacje do PUP.

6. Okres zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 35 ust. 5, może zostać przedłużony zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przed przedłużeniem tego okresu WUP sprawdza w PUP, czy wobec bezrobotnego nie jest planowane zastosowanie jednej z form pomocy oraz czy nie ma dla niego propozycji zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

7. PUP niezwłocznie powiadamia WUP o utracie statusu bezrobotnego przez bezrobotnego, wobec którego jest prowadzone postępowanie administracyjne w sprawie, o której mowa w art. 35 ust. 1, jeżeli utrata statusu nastąpi przed wydaniem w tej sprawie ostatecznej decyzji administracyjnej.

8. PUP niezwłocznie powiadamia WUP o utracie prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez bezrobotnego, który korzysta z uprawnienia do zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określonego w art. 35 ust. 5.

9. W okresie pobierania przez osobę zasiłku dla bezrobotnych z innego państwa, PUP przekazuje WUP co miesiąc, na jego wniosek, informacje dotyczące form pomocy zastosowanych wobec tej osoby.

10. WUP przekazuje właściwemu PUP odpis wydanej decyzji administracyjnej w sprawie, o której mowa w art. 35 ust. 1, w terminie 7 dni od dnia jej wydania.

11. WUP niezwłocznie informuje właściwy PUP o wniesieniu odwołania od decyzji administracyjnej wydanej w sprawie, o której mowa w art. 35 ust. 1.

Art. 224. 1. Wysokość zasiłku wynosi:

- 1) 1662,00 zł w okresie pierwszych 90 dni posiadania prawa do zasiłku;
- 2) 1305,20 zł w okresie kolejnych dni posiadania prawa do zasiłku.

2. Bezrobotnemu, którego łączne okresy wymienione w art. 218 ust. 1, ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 wynoszą co najmniej 20 lat, przysługuje zasiłek w wysokości 120 % kwoty zasiłku określonego w ust. 1.

3. Do okresu, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również okresy pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego, okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, okres zatrudnienia za granicą osoby, która przesiedliła się do kraju na warunkach repatriacji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. 620), oraz okresy urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących, opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych, stanowiących przerwę w zatrudnieniu spowodowaną opieką nad dzieckiem:

- 1) w wieku do 4 lat – w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie z okresami, o których mowa w art. 218 ust. 2 pkt 2, bez względu na liczbę dzieci – do 6 lat;
- 2) na które, ze względu na stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny, przysługuje zasiłek pielęgnacyjny – dodatkowo do 3 lat na każde dziecko.

4. Do okresu, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również:

- 1) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przebyte przed dniem 1 stycznia 1997 r., jeżeli podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne lub zaopatrzenie emerytalne i Fundusz Pracy stanowiła kwota wynosząca co najmniej połowę wówczas obowiązującego najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów; okres prowadzenia pozarolniczej działalności przed dniem 1 stycznia 1997 r. podlega zaliczeniu pod warunkiem opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy z tego tytułu, o ile podstawę wymiaru tych składek stanowiła kwota wynosząca co najmniej połowę wówczas obowiązującego najniższego wynagrodzenia za pracę;
- 2) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przebyte przed dniem 1 maja 2004 r. za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwie wymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, za które były opłacane składki na Fundusz Pracy.

5. Do okresu uprawniającego do zasiłku, od którego zależy wysokość i okres pobierania zasiłku, zalicza się również okresy zatrudnienia, o których mowa w art. 340.

Art. 225. 1. Okres pobierania zasiłku wynosi:

- 1) 180 dni albo
- 2) 365 dni – dla bezrobotnych:
 - a) niepełnosprawnych,
 - b) będących członkami rodzin wielodzietnych posiadających Kartę Dużej Rodziny, o której mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
 - c) powyżej 50. roku życia oraz posiadających jednocześnie co najmniej łącznie 20-letni okres wymieniony w art. 218 ust. 1, ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5,
 - d) którzy mają na utrzymaniu co najmniej jedno dziecko w wieku do 18. roku życia, a w przypadku dziecka niepełnosprawnego do 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub uczelni i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności, a małżonek bezrobotnego jest także bezrobotny i utracił prawo do zasiłku z powodu upływu okresu jego pobierania po dniu nabycia prawa do zasiłku przez tego bezrobotnego,
 - e) samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18. roku życia, a w przypadku dziecka niepełnosprawnego do 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub uczelni i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

2. W przypadku urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek w okresie, o którym mowa w ust. 1, lub w ciągu 30 dni po jego zakończeniu, okres ten ulega przedłużeniu o okres, przez który przysługiwałby jej, zgodnie z odrębnymi przepisami, zasiłek macierzyński.

3. Okres pobierania zasiłku, o którym mowa w ust. 1 i 2, ulega skróceniu o okres zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, odbywania szkolenia oraz stażu, przypadających na okres, w którym przysługiwałby zasiłek, oraz o okresy nieprzysługiwania zasiłku, o których mowa w art. 220 ust. 1 i 2 oraz art. 229.

Art. 226. 1. Bezrobotny, który utracił status bezrobotnego na okres krótszy niż 365 dni z powodu podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, pozarolniczej działalności, lub uzyskiwania przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie i zarejestrował się w PUP jako bezrobotny w okresie 14 dni od dnia ustania zatrudnienia, zaprzestania wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności, pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego po ustaniu zatrudnienia, zaprzestaniu wykonywania innej pracy zarobkowej, prowadzenia pozarolniczej działalności, lub uzyskiwania przychodu przekraczającego połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, posiada prawo do zasiłku na okres skrócony o okres pobierania zasiłku przed utratą statusu bezrobotnego oraz o okresy, o których mowa w art. 225 ust. 3.

2. W przypadku:

- 1) powołania do i zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, zasadniczej służby wojskowej, służby w aktywnej rezerwie w dniach tej służby, odbywania ćwiczeń wojskowych w ramach pasywnej rezerwy lub służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny oraz służby zastępczej, a także stawienia się do i zwolnienia z terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie,
- 2) bezrobotnych odbywających szkolenia lub staże organizowane przez inny podmiot niż PUP,
- 3) personelu obrony cywilnej, o którym mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej, w czasie wykonywania zadań obrony cywilnej

– przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

3. Osoba, która utraciła na okres krótszy niż 365 dni status bezrobotnego, a w dniu kolejnej rejestracji spełnia warunki określone w art. 218, uzyskuje prawo do zasiłku na okres skrócony o poprzedni okres pobierania zasiłku oraz o okresy, o których mowa w art. 225 ust. 3.

Art. 227. Do obliczania okresu przysługiwania zasiłku nie stosuje się ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego w zakresie dotyczącym terminów oraz ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 i 1237) w zakresie dotyczącym sposobu obliczania terminów.

Art. 228. 1. Zasiłek podlega corocznej waloryzacji z dniem 1 czerwca o średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w poprzednim roku. Nie dokonuje się waloryzacji zasiłków, w przypadku gdy średnioroczny poziom cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem nie zmienił się lub uległ zmniejszeniu.

2. Średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, o którym mowa w ust. 1, ustala się na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Podwyższenie kwoty zasiłku w związku z waloryzacją, o której mowa w ust. 1, powoduje podwyższenie świadczeń, których wysokość uzależniona jest od wysokości zasiłku.

4. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, o którym mowa w ust. 2, ogłasza, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, kwoty zasiłków po waloryzacji.

Art. 229. Bezrobotny, który w okresie nie dłuższym niż 30 dni przebywa za granicą, nie zostaje pozbawiony statusu bezrobotnego, jeżeli o zamierzonym pobycie za granicą zawiadomił PUP. Zasiłek za ten okres nie przysługuje. Całkowity okres zgłoszonego pobytu za granicą nie może przekroczyć łącznie 30 dni w okresie jednego roku kalendarzowego.

Art. 230. Bezrobotny, który nabył w Rzeczypospolitej Polskiej prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia i udaje się do innego państwa, o którym mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, w celu poszukiwania pracy, zachowuje prawo do tych świadczeń na zasadach określonych w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Art. 231. 1. Bezrobotny przesyła do właściwego PUP:

- 1) oświadczenie o przychodach,
- 2) inne dokumenty niezbędne do ustalenia uprawnień do świadczeń przewidzianych w ustawie

– w terminie 7 dni od dnia uzyskania tych przychodów, przy czym przepis art. 62 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. Oświadczenie o przychodach jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

Art. 232. Bezrobotny zawiadamia PUP w terminie 7 dni o podjęciu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub o złożeniu wniosku o wpis do CEIDG oraz o zaistnieniu innych okoliczności powodujących utratę prawa do zasiłku. Przepis art. 62 stosuje się odpowiednio.

Art. 233. 1. Bezrobotnemu posiadającemu prawo do zasiłku przysługuje dodatek aktywizacyjny.

2. Dodatek aktywizacyjny przysługuje w wysokości 50 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1, przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek.

3. Starosta przyznaje dodatek aktywizacyjny od dnia złożenia wniosku po udokumentowaniu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej albo prowadzenia działalności gospodarczej.

4. Dodatek aktywizacyjny jest przyznawany bezrobotnemu, który z własnej inicjatywy rozpoczął działalność gospodarczą, zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

5. Dodatek aktywizacyjny nie przysługuje w przypadku:

- 1) podjęcia przez bezrobotnego z własnej inicjatywy:
 - a) zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej u pracodawcy, który był jego ostatnim pracodawcą, lub dla którego ostatnio wykonywał inną pracę zarobkową przed zarejestrowaniem jako bezrobotny,
 - b) pracy za granicą Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawcy zagranicznego;
- 2) przebywania na urlopie bezpłatnym;
- 3) nieobecności nieusprawiedliwionej;
- 4) podjęcia działalności gospodarczej w wyniku otrzymania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej lub innych środków publicznych;
- 5) podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej w wyniku otrzymania środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, o których mowa w art. 161;
- 6) zgłoszonego do CEIDG zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

Art. 234. 1. Bezrobotnemu w okresie odbywania szkolenia, o którym mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 i art. 87 ust. 2 pkt 3, oraz szkolenia realizowanego w ramach bonu na kształcenie ustawiczne przysługuje stypendium wypłacane przez starostę.

2. Wysokość stypendium, o którym mowa w ust. 1, wynosi miesięcznie 120 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin. W przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie.

3. Bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do stypendium oraz zasiłku przysługuje stypendium w wysokości nie niższej niż zasiłek.

4. Stypendium za okres szkolenia nie przysługuje za dni nieobecności na szkoleniu.

5. Do bezrobotnych odbywających szkolenie stosuje się przepisy o usprawiedliwianiu nieobecności pracowników wydane na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, a prawo do stypendium za okres usprawiedliwionej nieobecności bezrobotny zachowuje za okresy zwolnienia, za które pracownicy, zgodnie z tymi przepisami, zachowują prawo do wynagrodzenia.

6. Stypendium przysługuje za dni nieobecności na szkoleniu w przypadku usprawiedliwienia tej nieobecności obowiązkiem stawiennictwa przed sądem lub organem administracji publicznej.

7. Za okres udokumentowanej niezdolności do pracy bezrobotny zachowuje prawo do stypendium w wysokości 50 % kwoty stypendium.

8. Wysokość stypendium, o którym mowa w ust. 2 i 7, przysługującego bezrobotnemu nie może być niższa niż 20 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1.

9. Stypendium nie przysługuje bezrobotnemu, jeżeli w okresie odbywania szkolenia przysługuje mu z tego tytułu inne stypendium, dieta lub innego rodzaju świadczenie pieniężne w wysokości równej lub wyższej niż stypendium finansowane z Funduszu Pracy.

Art. 235. 1. Bezrobotnemu w okresie odbywania stażu, o którym mowa w art. 114 ust. 1 i art. 119 ust. 1, oraz osobie, o której mowa w art. 117 ust. 3, przysługuje stypendium wypłacane przez starostę. Przepisy art. 234 ust. 3–7 stosuje się.

2. Wysokość stypendium, o którym mowa w ust. 1, wynosi miesięcznie 160 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, jeżeli miesięczny wymiar stażu jest równy maksymalnemu wymiarowi określonego w art. 118 ust. 1. W przypadku niższego miesięcznego wymiaru stażu wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie.

3. Stypendium, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również za dni wolne, o których mowa w art. 118 ust. 5.

4. W przypadku osoby, o której mowa w art. 117 ust. 3, stypendium określone w ust. 1 jest finansowane ze środków Funduszu Pracy. Jeżeli osoba, o której mowa w art. 117 ust. 3, jest osobą niepełnosprawną, stypendium jest finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a w przypadku ich braku – z Funduszu Pracy.

Art. 236. 1. Bezrobotnemu uczestniczącemu w zleconych przez starostę działaniach w zakresie reintegracji społecznej, o których mowa w art. 200, przysługuje stypendium w wysokości 60 % kwoty zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1, wypłacane przez starostę.

2. Bezrobotnemu uprawnionemu w tym samym okresie do zasiłku stypendium nie przysługuje.

3. Bezrobotny zachowuje prawo do stypendium w wysokości 30 % zasiłku za okres usprawiedliwionej nieobecności przypadającej w okresie realizowania działań w zakresie reintegracji społecznej, o których mowa w art. 200.

Art. 237. 1. Zasiłek albo dodatek aktywizacyjny:

- 1) wypłaca się w okresach miesięcznych z dołu na rachunek płatniczy;
- 2) za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę przysługującego zasiłku albo dodatku aktywizacyjnego przez 30 i mnożąc przez liczbę dni kalendarzowych przypadających w okresie, za który przysługuje zasiłek albo dodatek aktywizacyjny.

2. Zasiłek albo dodatek aktywizacyjny wypłacany jest w terminach ustalonych przez PUP, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu okresu, za który świadczenie jest wypłacane.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do stypendium, o którym mowa w art. 234 ust. 1, art. 235 ust. 1 i art. 236 ust. 1.

Art. 238. 1. Bezrobotny zachowuje prawo do zasiłku i stypendium za okres udokumentowanej niezdolności do pracy przypadający w okresie przysługiwania zasiłku lub stypendium, za który na podstawie odrębnych przepisów pracownicy zachowują prawo do wynagrodzenia lub przysługują im zasiłki z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa.

2. W przypadku nieuzyskania przez starostę zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, bezrobotny, z wyjątkiem bezrobotnego odbywającego leczenie w zakładzie leczenia odwykowego lub sanatoryjnego, przedstawia wydruk zaświadczenia lekarskiego albo zaświadczenie lekarskie, o których mowa w art. 55a ust. 6 albo 7 tej ustawy.

Art. 239. 1. Bezrobotnemu uprawnionemu do zasiłku lub stypendium, w przypadku czasowej niezdolności do pracy z powodu choroby lub pobytu w podmiocie leczniczym wykonującym działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne lub konieczności osobistego sprawowania opieki nad członkiem rodziny w przypadkach, o których mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, PUP wypłaca zasiłek lub stypendium po otrzymaniu zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55 ust. 1 albo art. 55a ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, albo wydruku zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55a ust. 6 tej ustawy.

2. Bezrobotny zawiadamia PUP o niezdolności do pracy w terminie 2 dni od dnia wystawienia zaświadczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 55 ust. 1 albo art. 55a ust. 6 albo 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, oraz dostarcza do PUP wydruk zaświadczenia lekarskiego albo zaświadczenie lekarskie, o których mowa w art. 55a ust. 6 albo 7 tej ustawy, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania.

3. W uzasadnionych przypadkach starosta może wyrazić zgodę na dostarczenie zaświadczenia po przekroczeniu terminu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 240. 1. Okresy pobierania zasiłku oraz stypendium przyznanego na podstawie art. 234 ust. 1, art. 235 ust. 1, art. 236 ust. 1 wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Okresów pobierania zasiłku i stypendium nie wlicza się do:

- 1) okresów wymaganych do nabycia prawa do zasiłku oraz ustalania wysokości i okresu pobierania zasiłku;
- 2) okresu zatrudnienia, od którego zależy nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego;
- 3) stażu pracy określonego w odrębnych przepisach, wymaganego do wykonywania niektórych zawodów.

3. Do okresu pobierania świadczeń socjalnych przysługujących na urlopie energetycznym lub urlopie górniczym, górniczych zasiłków socjalnych, okresu uprawnienia do świadczenia górniczego lub okresu pobierania stypendium na przekwalifikowanie, określonych w odrębnych przepisach, przepisy ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 241. Starosta ubezpiecza osobę, której sfinansował pomoc w nabywaniu wiedzy i umiejętności, o której mowa w art. 100, art. 101 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 102 oraz art. 107 ust. 3 pkt 1–3, z wyjątkiem osoby posiadającej z tego tytułu prawo do stypendium, od następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku ze szkoleniem, studiami podyplomowymi lub potwierdzeniem nabycia wiedzy i umiejętności oraz w drodze do miejsca szkolenia, studiów podyplomowych lub potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności i z powrotem.

Art. 242. 1. Starosta ustala i opłaca, na zasadach i w wysokości określonych w odrębnych przepisach, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zasiłków wypłaconych bezrobotnym.

2. Starosta ustala i opłaca, na zasadach i w wysokości określonych w odrębnych przepisach, składki na ubezpieczenia społeczne od stypendiów wypłaconych na podstawie art. 234 ust. 1, art. 235 ust. 1 i art. 236 ust. 1.

Art. 243. Uprawnionym do zasiłku, stypendium i innych świadczeń wypłacanych z Funduszu Pracy przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie, jeżeli PUP z przyczyn niezależnych od tych uprawnionych nie dokonał ich wypłaty w terminie.

Art. 244. 1. Świadczenia z tytułu bezrobocia przysługujące bezrobotnym i innym uprawnionym osobom stanowią ich prawa majątkowe i przechodzą po ich śmierci, w równych częściach, na małżonka oraz inne osoby spełniające warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej zgodnie z przepisami o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W razie braku takich osób prawa te wchodzą do spadku.

2. W przypadku śmierci bezrobotnego lub poszukującego pracy decyzje w przedmiocie prawa do zasiłku lub innych świadczeń z tytułu bezrobocia wygasają.

Art. 245. 1. Na zasadach określonych w ustawie zasiłek i inne świadczenia z tytułu bezrobocia przysługują osobom, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 1, pkt 2 lit. a–j oraz l oraz pkt 3, 5 i 6.

2. Na zasadach określonych w ustawie zasiłek przysługuje osobom, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. n.

Art. 246. 1. Osoba, która pobrała nienależne świadczenie pieniężne, jest obowiązana do zwrotu w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji starosty w przedmiocie obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia pieniężnego, kwoty otrzymanego świadczenia wraz z przekazaną od tego świadczenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne.

2. Za nienależnie pobrane świadczenie pieniężne uważa się:

- 1) świadczenie pieniężne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do jego pobierania, jeżeli pobierający to świadczenie był pouczony o tych okolicznościach;
- 2) świadczenie pieniężne wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) koszty badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 2, poniesione w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 4) koszty przejazdu, o których mowa w art. 206 ust. 1, poniesione w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 5) koszty zakwaterowania, o których mowa w art. 206 ust. 2, poniesione w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 6) zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli organ rentowy, który przyznał świadczenie, nie dokonał jego pomniejszenia na zasadach określonych w art. 253;

- 7) zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych albo prawo do renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin;
- 8) koszty, o których mowa w art. 109 ust. 1, w przypadkach określonych w tym przepisie lub gdy sfinansowanie tych kosztów nastąpiło na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez bezrobotnego lub poszukującego pracy;
- 9) koszty, o których mowa w art. 120, w przypadkach określonych w tym przepisie lub gdy sfinansowanie tych kosztów nastąpiło na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez bezrobotnego lub poszukującego pracy;
- 10) zasiłek wypłacony za okres, za który w związku z orzeczeniem sądu wypłacono:
 - a) wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy lub
 - b) odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy o wypowiedaniu umowy o pracę wypowiedzenia umowy o pracę, lub
 - c) odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązaniu umowy o pracę w tym trybie;
- 11) świadczenie pieniężne wypłacone z Funduszu Pracy za okres po śmierci uprawnionego;
- 12) świadczenie przedemerytalne wypłacone w kwocie zaliczkowej, jeżeli organ rentowy odmówił wydania decyzji ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego.

3. Kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 247. 1. Starosta może odroczyć termin spłaty lub rozłożyć na raty należności z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia albo należności z tytułu zwrotu środków przyznanych na finansowanie form pomocy.

2. Starosta z urzędu lub na żądanie podmiotu obowiązanego do zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy, może umorzyć te należności w całości albo w części.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się, jeżeli wystąpiła jedna z przesłanek:

- 1) w postępowaniu egzekucyjnym lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że podmiot obowiązany do zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, nie posiada majątku, z którego można dochodzić należności;
- 2) dochodzenie należności, o których mowa w ust. 1, mogłoby pozbawić osobę obowiązaną do ich zwrotu lub osobę pozostającą na jej utrzymaniu niezbędnych środków utrzymania;
- 3) osoba obowiązana do zwrotu należności, o których mowa w ust. 1, zmarła, nie pozostawiając majątku, z którego można dochodzić należności;
- 4) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że dalsza egzekucja będzie bezskuteczna z powodu braku majątku lub źródła dochodu obowiązanego, z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty egzekucyjne;
- 5) osoba prawna została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można dochodzić należności, o których mowa w ust. 1, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 6) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
- 7) zachodzi interes publiczny.

4. W przypadku gdy umorzenie w całości albo w części należności, o której mowa w ust. 1, nastąpiło w sytuacji wystąpienia jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 3 pkt 5 i 6, lub w przypadku gdy miejsce pobytu osoby obowiązanej do zwrotu tej należności nie jest znane, decyzję o umorzeniu należności pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia.

5. Odroczenie terminu spłaty, rozłożenie na raty, umorzenie w całości albo w części należności, o której mowa w ust. 1, stanowi dla przedsiębiorcy lub pracodawcy pomoc *de minimis* i jest przyznawane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 248. 1. Od należności z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia i należności z tytułu zwrotu środków przyznanych na finansowanie formy pomocy, których termin spłaty odroczone lub które rozłożono na raty, nie nalicza się odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia wydania decyzji w przedmiocie odroczenia terminu spłaty lub rozłożenia na raty do dnia upływu terminu spłaty określonego w decyzji.

2. Jeżeli zapłata odroczonej lub rozłożonej na raty należności z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia nie zostanie dokonana w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 1, pozostała do spłaty kwota staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od terminu spłaty określonego w decyzji, o której mowa w art. 246 ust. 1.

3. Jeżeli spłata odroczonej lub rozłożonej na raty należności z tytułu zwrotu środków przyznanych na finansowanie form pomocy nie zostanie dokonana w terminie określonym w decyzji, o której mowa w ust. 1, pozostała do spłaty kwota staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie naliczonymi od terminów płatności określonych w przepisach regulujących zwrot należności w poszczególnych formach pomocy.

Art. 249. Starosta może nie dochodzić należności z tytułu zwrotu nienależnie pobranego świadczenia lub środków przyznanych na finansowanie form pomocy, których kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł.

Art. 250. Obowiązek zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, o którym mowa w art. 246 ust. 2 pkt 11, obciąża w równych częściach małżonka oraz inne osoby spełniające warunki wymagane do uzyskania:

- 1) renty rodzinnej na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych.

Art. 251. 1. Roszczenia z tytułu zasiłków, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia spełnienia warunków do ich nabycia przez uprawnioną osobę, a roszczenia PUP z tytułu tych świadczeń wygasają z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty.

2. Roszczenia do należnych a niepobраниch kwot zasiłków i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 12 miesięcy od dnia postawienia ich do dyspozycji osobom uprawnionym do ich pobrania.

3. Roszczenia z tytułu umów o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, a także innych umów będących podstawą przyznania środków na finansowanie formy pomocy pracodawcy lub przedsiębiorcy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia wykonania umowy, a w przypadku jej niewykonania – od dnia, w którym umowa powinna być wykonana.

4. Roszczenia pracodawców z tytułu należności z Funduszu Pracy lub refundacji z Funduszu Pracy należnych świadczeń ulegają przedawnieniu z upływem 12 miesięcy od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne.

5. W zakresie nieuregulowanym w ust. 1–4 przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny dotyczące zawieszenia i przerwania biegu terminu przedawnienia stosuje się odpowiednio.

Art. 252. Roszczenia starosty z tytułu nienależnie pobranych zasiłków, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy przyznanych decyzją administracyjną w przypadku śmierci obowiązanej do zwrotu dłużnika wygasają, z wyjątkiem art. 246 ust. 2 pkt 11.

Art. 253. 1. W przypadku przyznania bezrobotnemu albo poszukującemu pracy prawa do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę za okres, za który pobierał zasiłek, stypendium, dodatek aktywizacyjny albo inne świadczenie pieniężne z tytułu pozostawania bez pracy, pobrane z tego tytułu kwoty w wysokości uwzględniającej zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych i składkę na ubezpieczenie zdrowotne zalicza się na poczet przyznanego przez organ rentowy świadczenia. Kwoty te traktuje się jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Kwota zaliczona na poczet przyznanego świadczenia, o której mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż ustalona za poszczególne miesiące okresu, o którym mowa w ust. 1, kwota emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub renty rodzinnej.

3. Organ rentowy przekazuje kwotę zaliczoną na poczet przyznanego świadczenia, o której mowa w ust. 1, na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu, który wypłacił zasiłek, stypendium, dodatek aktywizacyjny albo inne świadczenie pieniężne z tytułu pozostawania bez pracy.

4. W przypadku przyznania bezrobotnemu prawa do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych albo prawa do renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin na okres, w którym był bezrobotny, pozbawienie statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku, następuje za okres, za który przyznano emeryturę, świadczenie przedemerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy, rentę szkoleniową, rentę socjalną, zasiłek macierzyński, zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, rentę rodzinną w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, świadczenie pieniężne przysługujące członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych albo prawo do renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin.

Art. 254. Kwoty zasiłków, stypendiów i innych świadczeń z tytułu bezrobocia finansowanych z Funduszu Pracy za należyty okres zaokrągla się w górę do 10 groszy.

Art. 255. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku, ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, przeciętną stopę bezrobocia w kraju oraz na obszarze powiatów według stanu na dzień 30 czerwca danego roku.

Art. 256. 1. Osoby podejmujące pracę za granicą u pracodawcy zagranicznego w państwie niewymienionym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d mogą opłacać składkę na Fundusz Pracy pod warunkiem zawiadomienia na piśmie PUP właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej o przystąpieniu do opłacania tych składek.

2. Wysokość składki, o której mowa w ust. 1, wynosi 9,75 % przeciętnego wynagrodzenia za każdy miesiąc zatrudnienia.

3. Składki na Fundusz Pracy nie mogą być opłacane za okres wsteczny.

4. Opłacone składki na Fundusz Pracy nie podlegają zwrotowi, chyba że zostały wpłacone w wyższej od obowiązującej za dany okres wysokości.

5. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, tryb opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby, o których mowa w ust. 1, uwzględniając ich dobrowolny charakter oraz brak możliwości ich opłacania za okresy wsteczne.

DZIAŁ VIII

Fundusz Pracy

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 257. 1. Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym.

2. Dysponentem Funduszu Pracy jest minister właściwy do spraw pracy.

Rozdział 2

Przychody Funduszu Pracy

Art. 258. Przychodami Funduszu Pracy są:

- 1) składki na Fundusz Pracy, o których mowa w ustawie;
- 2) dotacje z budżetu państwa;
- 3) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie w szczególności projektów EFS+, działań z zakresu udziału w sieci EURES oraz innych działań publicznych służb zatrudnienia prefinansowanych lub realizowanych z wkładem ze środków Funduszu Pracy;

- 4) odsetki od środków Funduszu Pracy, w szczególności od:
 - a) środków pozostających na rachunkach bankowych dysponenta Funduszu Pracy oraz samorządów województw, samorządów powiatów, OHP i wojewodów,
 - b) środków pozostających na wyodrębnionych rachunkach bankowych jednostek organizacyjnych realizujących zadania finansowane ze środków Funduszu Pracy,
 - c) wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 5) środki z tytułu spłaty rat i odsetek od pożyczek udzielonych z Funduszu Pracy;
- 6) środki ze sprzedaży akcji i udziałów, o których mowa w art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2024 r. poz. 1198 i 1925);
- 7) środki z tytułu spłaty pożyczek udzielonych osobom fizycznym podejmującym działalność gospodarczą ze środków przekazanych do Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników;
- 8) środki wycofywane z Banku Gospodarstwa Krajowego zgodnie z umową, o której mowa w art. 295 ust. 2;
- 9) środki z tytułu kar pieniężnych, grzywien oraz innych opłat i wpłat, o których mowa w ustawie;
- 10) środki przekazywane do Funduszu Pracy na podstawie art. 19 ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;
- 11) środki z tytułu zwrotu równowartości podatku od towarów i usług dokonywanego w przypadkach, o których mowa w ustawie;
- 12) środki, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 105 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 427);
- 13) inne wpływy.

Rozdział 3

Składka na Fundusz Pracy

Art. 259. 1. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, opłacają:

- 1) pracodawcy oraz inne jednostki organizacyjne za:
 - a) osoby pozostające w stosunku pracy lub stosunku służbowym,
 - b) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy o pracę nakładczą,
 - c) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, oraz za osoby z nimi współpracujące, z wyłączeniem osób świadczących pracę na podstawie umowy uaktywniającej, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
 - d) osoby wykonujące pracę w okresie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
 - e) osoby pobierające stypendia sportowe,
 - f) osoby otrzymujące świadczenie socjalne przysługujące na urlopie energetycznym lub urlopie górniczym,
 - g) żołnierzy zawodowych oraz funkcjonariuszy niespełniających warunków do nabycia prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, za których, po zwolnieniu ze służby lub rozwiązaniu stosunku pracy, odprowadzono składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od uposażenia lub wynagrodzenia wypłaconego w okresie służby lub stosunku pracy na podstawie odrębnych przepisów,
 - h) funkcjonariuszy, którzy w chwili zwolnienia ze służby spełniają jedynie warunki do nabycia prawa do policyjnej renty inwalidzkiej, w przypadku przekazania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe,
 - i) członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tej funkcji;

- 2) rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych lub spółdzielnie usług rolniczych – za swoich członków;
- 3) Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej – za małżonka Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) inne niż wymienione w pkt 1–3 osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym lub zaopatrzeniu emerytalnemu, z wyjątkiem:
 - a) duchownych,
 - b) osób pobierających na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy,
 - c) osób pobierających na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów zasiłek dla opiekuna,
 - d) osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników,
 - e) żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej,
 - f) osób odbywających zastępcze formy służby wojskowej,
 - g) osób przebywających na urlopach wychowawczych oraz pobierających zasiłek macierzyński,
 - h) osób świadczących pracę na podstawie umowy uaktywniającej, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
 - i) osób sprawujących osobistą opiekę nad dzieckiem, o których mowa w art. 6a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - j) osób pobierających zasiłek lub inne świadczenie finansowane z Funduszu Pracy,
 - k) osób otrzymujących stypendium doktoranckie,
 - l) pobierających stypendium słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Publicznej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego,
 - m) osób pobierających świadczenie szkoleniowe, o którym mowa w art. 217 ust. 6,
 - n) osób niepodjęających zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej ze względu na potrzebę udzielenia wsparcia osobie pobierającej świadczenie wspierające, o których mowa w art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
 - o) osób zwolnionych z opłacania składek na własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe, za wskazany jeden miesiąc kalendarzowy w danym roku kalendarzowym, o których mowa w art. 17a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

2. W przypadku gdy kwoty, o których mowa w ust. 1, pochodzą z różnych źródeł, obowiązek opłacania składek na Fundusz Pracy powstaje wtedy, gdy łączna kwota stanowiąca podstawę wymiaru składek, ustalona zgodnie z ust. 1, wynosi co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

3. Osoba, do której ma zastosowanie przepis ust. 2, składa stosowne oświadczenie każdemu pracodawcy lub w terenowej jednostce organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli sama opłaca składki na ubezpieczenia społeczne.

Art. 260. Wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa.

Art. 261. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy opłaca się za osoby wymienione w art. 259 ust. 1, które nie osiągnęły wieku wynoszącego co najmniej 55 lat w przypadku kobiet i co najmniej 60 lat w przypadku mężczyzn.

Art. 262. 1. Pracodawcy nie opłacają obowiązkowych składek na Fundusz Pracy przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za osoby zatrudnione, które ukończyły 50. rok życia i w okresie 30 dni przed dniem zatrudnienia pozostawały w ewidencji bezrobotnych PUP.

2. Pracodawcy nie opłacają obowiązkowych składek na Fundusz Pracy przez okres 12 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po zawarciu umowy o pracę, za skierowanych przez PUP zatrudnionych bezrobotnych, którzy nie ukończyli 30. roku życia.

Art. 263. Pracodawcy nie opłacają składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników powracających z urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego w okresie 36 miesięcy, począwszy od pierwszego miesiąca po powrocie z urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego.

Art. 264. Przedsiębiorcy Polskiego Związku Głuchych i Polskiego Związku Niewidomych oraz Związku Ociemniałych Żołnierzy Rzeczypospolitej Polskiej, Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi Stowarzyszenie oraz zakłady aktywności zawodowej nie opłacają obowiązkowych składek na Fundusz Pracy za zatrudnionych pracowników o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Art. 265. 1. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy opłaca się za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne.

2. Poboru obowiązkowych składek na Fundusz Pracy dokonuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Koszty poboru obowiązkowych składek na Fundusz Pracy obciążają ten Fundusz i są potrącane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wysokości 0,5 % kwoty pobranych składek.

4. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, pomniejszone o koszty poboru tych składek, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni roboczych od dnia ich rozliczenia.

5. W razie nieopłacenia obowiązkowych składek na Fundusz Pracy lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wymierzyć podmiotowi lub osobie, o których mowa w art. 259 ust. 1, dodatkową opłatę do wysokości 100 % nieopłaconych składek.

6. Od obowiązkowych składek na Fundusz Pracy nieopłaconych w terminie Zakład Ubezpieczeń Społecznych pobiera odsetki za zwłokę w wysokości i na zasadach, o których mowa w art. 23 i art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

7. Obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, należności z tytułu dodatkowej opłaty, o której mowa w ust. 5, i należności z tytułu odsetek za zwłokę, o których mowa w ust. 6, nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub egzekucji sądowej.

8. Pobraną dodatkową opłatę, o której mowa w ust. 5, oraz pobrane odsetki za zwłokę, o których mowa w ust. 6, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy w terminie określonym w ust. 4.

9. W przypadku nieprzekazania w terminie określonym w ust. 4 obowiązkowych składek na Fundusz Pracy, dodatkowej opłaty, o której mowa w ust. 5, oraz pobranych odsetek za zwłokę, o których mowa w ust. 6, na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy należne są od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odsetki ustawowe za opóźnienie.

Rozdział 4

Finansowanie z Funduszu Pracy świadczeń obligatoryjnych i form pomocy

Art. 266. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom powiatów, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki Funduszu Pracy na wypłatę następujących świadczeń obligatoryjnych:

- 1) zasiłków oraz należnych od tych zasiłków składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o których mowa w art. 242 ust. 1,
- 2) dodatków aktywizacyjnych, o których mowa w art. 233 ust. 1,
- 3) świadczeń integracyjnych przyznawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych świadczeń

– do wysokości faktycznych potrzeb.

Art. 267. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom powiatów, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym kosztów realizacji form pomocy, o których mowa w art. 300 ust. 2, do wysokości kwot środków ustalonych zgodnie z ust. 2–8.

2. Z kwoty środków ujętych w planie finansowym Funduszu Pracy na finansowanie form pomocy dla samorządów powiatów wyodrębnia się rezerwę Funduszu Pracy pozostającą w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy, stanowiącą 20 % tej kwoty środków.

3. Minister właściwy do spraw pracy może przeznaczyć środki rezerwy, o której mowa w ust. 2, w szczególności na zwiększanie w ciągu roku kwot środków dla samorządów powiatów na finansowanie w roku budżetowym kosztów realizacji form pomocy, w tym w związku z rejestracją bezrobotnego lub poszukującego pracy, o której mowa w art. 55 ust. 2, w PUP właściwym ze względu na miejsce zamieszkania.

4. Kwota środków wynikająca z planu finansowego Funduszu Pracy na finansowanie form pomocy dla samorządów powiatów oraz kwota środków przeznaczonych na realizację projektów EFS+, o której mowa w art. 270 ust. 1 i 2, pomniejszona o rezerwę, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między województwa przez ministra właściwego do spraw pracy według algorytmu.

5. Marszałek województwa może przeznaczyć w ramach kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej na finansowanie form pomocy dla samorządów powiatów w województwie nie więcej niż 5 % tej kwoty na finansowanie realizacji programów regionalnych, o których mowa w art. 210.

6. Kwota środków ustalona dla województwa zgodnie z ust. 4 jest dzielona między samorządy powiatów przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa.

7. Sejmik województwa określając kryteria, o których mowa w ust. 6, bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) kwotę środków Funduszu Pracy ustaloną dla samorządu powiatu na realizację projektów EFS+;
- 2) liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie;
- 3) stopę bezrobocia;
- 4) strukturę bezrobocia, w tym liczbę zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych powyżej 50. roku życia.

8. Marszałek województwa informuje ministra właściwego do spraw pracy o kwotach środków wynikających z dokonanego podziału, o którym mowa w ust. 6, dla samorządów powiatów, w tym środków przeznaczonych na realizację projektów EFS+ w podziale na środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej i środki krajowe.

9. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie informacji, o której mowa w ust. 8, zawiadamia starostów o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków Funduszu Pracy na finansowanie form pomocy, w tym na realizację projektów EFS+.

Art. 268. Wyboru form pomocy dla bezrobotnych i innych uprawnionych osób, w ramach kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej dla samorządu powiatu zgodnie z art. 267 ust. 7, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy.

Art. 269. Starosta może zawierać umowy, porozumienia i udzielać zleceń dotyczących realizacji form pomocy dla bezrobotnych i poszukujących pracy, powodujących powstawanie zobowiązań przechodzących na rok następny do wysokości 30 % kwoty środków Funduszu Pracy ustalonej na dany rok budżetowy, o której mowa w art. 267 ust. 9. Zobowiązania te obciążają kwotę środków Funduszu Pracy ustaloną na rok następny.

Art. 270. 1. Podstawę wydatkowania środków Funduszu Pracy na finansowanie w województwie projektów EFS+ w ramach programów, o których mowa w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i w przepisach o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, stanowi umowa zawarta między zarządem województwa a ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, po uprzednim uzgodnieniu treści umowy oraz wysokości środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie tych projektów, w poszczególnych latach realizacji tych programów, z ministrem właściwym do spraw pracy.

2. Jeżeli łączna wysokość kwot środków Funduszu Pracy z przeznaczeniem na realizację projektów EFS+, ustalonych zgodnie z ust. 1, różni się od kwoty środków Funduszu Pracy określonej na ten cel w planie finansowym Funduszu Pracy na dany rok, minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego odpowiednio zmienia wysokość tych kwot tak, aby ich łączna wysokość odpowiadała kwocie określonej w planie finansowym Funduszu Pracy na dany rok.

3. Umowy o dofinansowanie projektów EFS+ zawierane w województwie powodujące powstawanie zobowiązań przechodzących na rok następny i kolejny mogą być zawierane do wysokości kwot ustalonych dla województwa zgodnie z ust. 1 i 2.

Art. 271. 1. WUP i PUP mogą realizować projekty ze środków innych niż środki Funduszu Pracy, w szczególności projekty finansowane z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, inne niż projekty EFS+. W ramach tych projektów zadania mogą być realizowane w zakresie i celu określonym w art. 1 ust. 2.

2. Jeżeli w projektach, o których mowa w ust. 1, są realizowane formy pomocy wskazane w ustawie, są one realizowane w sposób i na zasadach określonych w ustawie.

3. Środki Funduszu Pracy, będące w dyspozycji WUP i PUP, mogą stanowić wkład własny na realizację projektów, o których mowa w ust. 1. W ramach wkładu własnego finansowane są formy pomocy określone w art. 300 ust. 2 oraz zadania fakultatywne WUP i PUP określone w art. 300 ust. 3 pkt 4, 6, 8–12, 15–17, 19 i 27–30.

Art. 272. 1. Minister właściwy do spraw pracy ustala na dany rok budżetowy limit środków Funduszu Pracy przeznaczonych na finansowanie refundacji, o której mowa w art. 348 ust. 1.

2. Środki Funduszu Pracy przekazywane są na wyodrębniony rachunek bankowy OHP w transzach według składanego zapotrzebowania.

Rozdział 5

Finansowanie zadań fakultatywnych oraz wynagrodzeń pracowników z Funduszu Pracy

Art. 273. 1. Minister właściwy do spraw pracy ustala kwoty środków na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych dla samorządów powiatów, samorządów województw, wojewodów oraz OHP.

2. Minister właściwy do spraw pracy z kwoty środków wynikającej z planu finansowego Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych, wyodrębnia kwotę środków na finansowanie przez ministra zadań określonych w art. 300 ust. 3 w zakresie nieprzewidzianym do realizacji przez samorządy powiatów, samorządy województw, wojewodów i OHP.

3. Z kwoty środków wynikającej z planu finansowego Funduszu Pracy na finansowanie zadań fakultatywnych wyodrębnia się rezerwę Funduszu Pracy pozostającą w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy, stanowiącą 5 % tej kwoty.

Art. 274. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom powiatów, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych do wysokości kwot środków ustalonych zgodnie z ust. 2–5.

2. Kwota środków Funduszu Pracy ustalona na finansowanie zadań fakultatywnych dla samorządów powiatów jest dzielona między województwa przez ministra właściwego do spraw pracy według algorytmu.

3. Kwoty środków dla województw ustalone zgodnie z ust. 2 są dzielone między samorządy powiatów przez zarząd województwa według kryteriów określonych przez sejmik województwa.

4. Sejmik województwa określając kryteria, o których mowa w ust. 3, bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) kwotę środków Funduszu Pracy ustaloną dla samorządu powiatu na realizację form pomocy;
- 2) liczbę bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie;
- 3) stopę bezrobocia;
- 4) strukturę bezrobocia;
- 5) kwotę środków Funduszu Pracy wydatkowaną w roku ubiegłym przez samorząd powiatu na zadania fakultatywne.

5. Marszałek województwa informuje ministra właściwego do spraw pracy o kwotach środków wynikających z dokonanego podziału, o którym mowa w ust. 3.

6. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie informacji, o której mowa w ust. 5, zawiadamia starostów o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań fakultatywnych.

Art. 275. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom województw, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych do wysokości kwot środków ustalonych zgodnie z ust. 2.

2. Kwota środków Funduszu Pracy ustalona na finansowanie zadań fakultatywnych dla samorządów województw jest dzielona między województwa przez ministra właściwego do spraw pracy według algorytmu.

3. Minister właściwy do spraw pracy zawiadamia marszałków województw o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań fakultatywnych dla samorządów województw.

Art. 276. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje OHP, na wyodrębniony rachunek bankowy, środki Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych do wysokości kwot środków ustalonych na dany rok budżetowy.

2. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje urzędowi wojewódzkim, na wyodrębnione rachunki bankowe, środki Funduszu Pracy na finansowanie w roku budżetowym zadań fakultatywnych do wysokości kwot środków ustalonych na dany rok budżetowy.

3. Minister właściwy do spraw pracy z kwoty środków, o której mowa w art. 273 ust. 2, może na wniosek marszałka województwa, wojewody lub starosty przyznać dodatkową kwotę środków na finansowanie kosztów wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemów teleinformatycznych służących realizacji zadań wynikających z ustawy.

4. Minister właściwy do spraw pracy zawiadamia Komendanta Głównego OHP oraz wojewodę o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań fakultatywnych.

Art. 277. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zasady gospodarki finansowej Funduszu Pracy, w tym:

- 1) tryb ustalania kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań określonych w ustawie, w tym kwot środków na finansowanie form pomocy, o których mowa w art. 267 ust. 9, oraz kwot środków na finansowanie zadań fakultatywnych, o których mowa w art. 274 ust. 6, art. 275 ust. 3 i art. 276 ust. 4, mając na względzie zapewnienie finansowania realizacji zadań przez samorządy powiatów i samorządy województw, wojewodów oraz OHP,
- 2) algorytm podziału środków Funduszu Pracy na województwa na finansowanie form pomocy dla samorządów powiatów, o którym mowa w art. 267 ust. 4,
- 3) algorytm podziału środków Funduszu Pracy na województwa na finansowanie zadań fakultatywnych dla samorządów powiatów, o którym mowa w art. 274 ust. 2, oraz algorytm podziału środków Funduszu Pracy na województwa na finansowanie zadań fakultatywnych dla samorządów województw, o którym mowa w art. 275 ust. 2,
- 4) tryb ustalania kwot środków rezerwy Funduszu Pracy, o której mowa w art. 267 ust. 2, oraz rezerwy, o której mowa w art. 273 ust. 3, pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy, oraz przeznaczenie tych rezerw, mając na względzie zapewnienie finansowania dodatkowego wsparcia dla realizacji zadań na rzecz bezrobotnych i innych uprawnionych osób,
- 5) obowiązki kierowników jednostek realizujących zadania finansowane ze środków Funduszu Pracy związane z obsługą finansowo-księgową tych środków,
- 6) tryb przekazywania środków Funduszu Pracy przez ministra właściwego do spraw pracy oraz postępowanie z niewykorzystanymi środkami,
- 7) tryb powierzania przez starostę bankom i innym instytucjom dokonywania wypłat świadczeń pieniężnych dla bezrobotnych i innych uprawnionych osób

– biorąc pod uwagę zapewnienie racjonalności gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

Art. 278. Środki trwałe, wartości niematerialne i prawne lub wyposażenie zakupione ze środków Funduszu Pracy przez publiczne służby zatrudnienia i OHP na potrzeby związane z realizacją zadań określonych w ustawie stają się własnością Skarbu Państwa albo właściwego samorządu terytorialnego do wyłącznej dyspozycji odpowiednio urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw pracy, wydzielonej komórki organizacyjnej urzędu obsługującego właściwego wojewodę realizującej zadania określone w ustawie, PUP, WUP i OHP.

Art. 279. Minister właściwy do spraw pracy, na wniosek wojewody, marszałka województwa, Komendanta Głównego OHP lub starosty zaopiniowany przez marszałka województwa, z kwoty określonej w planie finansowym Funduszu Pracy może w trakcie roku budżetowego przyznać dodatkową kwotę środków Funduszu Pracy na finansowanie kosztów wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemu teleinformatycznego, służących realizacji zadań wynikających z ustawy.

Art. 280. 1. W celu wsparcia samorządów powiatów realizujących zadania w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy, minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, oraz składek na ubezpieczenia społeczne od wypłaconego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników PUP realizujących zadania określone w ustawie.

2. Środki na dofinansowanie, o których mowa w ust. 1, są przekazywane samorządom powiatów w roku budżetowym w wysokości proporcjonalnej do udziału PUP w wydatkach ogółem w skali kraju poniesionych z Funduszu Pracy przez PUP na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia wykazanych w informacji uzyskanej na podstawie badań statystycznych prowadzonych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej w roku przed rokiem poprzedzającym rok, w którym przekazywane są środki.

3. Starosta niezwłocznie informuje dyrektora PUP o wysokości środków przyznanych samorządowi powiatu przez ministra właściwego do spraw pracy na dany rok budżetowy.

4. Środki na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, oraz składek na ubezpieczenia społeczne od wypłaconego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników PUP realizujących zadania określone w ustawie, są przekazywane samorządom powiatów w okresach miesięcznych, w wysokości 1/12 kwoty ustalonej na dany rok budżetowy.

5. Starosta przekazuje niezwłocznie do dyspozycji dyrektora PUP środki na dofinansowanie, o których mowa w ust. 4.

6. Środki, o których mowa w ust. 5, niewykorzystane do dnia 31 grudnia roku budżetowego, podlegają zwrotowi na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy do dnia 31 stycznia następnego roku budżetowego.

7. Przekazane samorządom powiatów środki, o których mowa w ust. 4, stanowią dochód powiatu, o którym mowa w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572 i 1717).

8. Środki, o których mowa w ust. 4, stanowią dodatkowe źródło finansowania wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne pracowników PUP realizujących zadania określone w ustawie i zwiększają kwotę w planie finansowym PUP na ten cel.

Art. 281. 1. Minister właściwy do spraw pracy może przeznaczyć w roku budżetowym środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników WUP wykonujących zadania wynikające z:

- 1) realizacji w województwie projektów EFS+ do wysokości 1,3 % kwoty środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i Funduszu Pracy przeznaczonej w danym roku na realizację projektów EFS+ w województwie, przy czym środki te nie stanowią wydatków projektów EFS+;
- 2) obsługi KFS w województwie – do wysokości 12-krotności 70 % przeciętnego wynagrodzenia za czwarty kwartał roku poprzedzającego rok, w którym sporządzany jest plan finansowy Funduszu Pracy.

2. Minister właściwy do spraw pracy zawiadamia dyrektora WUP o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków Funduszu Pracy na finansowanie kosztów, o których mowa w ust. 1.

Art. 282. Starosta w ramach kwoty przyznanej na finansowanie zadań fakultatywnych może przeznaczyć środki Funduszu Pracy na finansowanie kosztów zarządzania realizowanymi projektami EFS+ do wysokości 3 % kwoty środków Funduszu Pracy przeznaczonej w danym roku na realizację projektów EFS+. Środki te nie stanowią wydatków projektów EFS+.

Art. 283. 1. Pracownikom WUP i PUP oraz pracownikom OHP, może być przyznany dodatek motywacyjny w wysokości do 1000 zł miesięcznie, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Dodatek motywacyjny może przyznać:

- 1) dyrektor WUP lub dyrektor PUP – w przypadku pracowników WUP lub PUP;
- 2) kierownik danej jednostki – w przypadku pracowników OHP.

3. Wysokość dodatku motywacyjnego określa się, biorąc pod uwagę:

- 1) szczególne zaangażowanie pracownika w wykonywanie pracy;
- 2) jakość wykonywanej pracy;
- 3) podnoszenie kwalifikacji lub kompetencji zawodowych związanych z wykonywaną pracą.

4. Tryb przyznawania dodatku motywacyjnego pracownikom WUP lub PUP określa regulamin wynagradzania, o którym mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych.

5. Tryb przyznawania dodatku motywacyjnego pracownikom OHP określa się w drodze zarządzenia.

6. Dodatek motywacyjny nie stanowi podstawy naliczania świadczeń, odszkodowań i innych wypłat wynikających z odrębnych przepisów, w tym dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

7. Dodatek motywacyjny wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne, składkami na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy i wpłatami na Pracownicze Plany Kapitałowe jest finansowany z Funduszu Pracy.

Rozdział 6

Środki Funduszu Pracy na finansowanie zadań w ramach KFS

Art. 284. Na finansowanie zadań w ramach KFS w danym roku budżetowym przeznacza się środki w wysokości nie niższej niż 4 % i nie wyższej niż 6 % przychodów Funduszu Pracy uzyskanych ze składek na Fundusz Pracy w roku poprzedzającym rok, w którym sporządzany jest plan finansowy Funduszu Pracy.

Art. 285. Starosta w terminie 30 dni od dnia publikacji informacji, o której mowa w art. 28 pkt 4 lit. a, określa szacunkowe zapotrzebowanie na środki KFS na finansowanie kosztów związanych z kształceniem ustawicznym, o których mowa w art. 125 ust. 11.

Art. 286. 1. Podział kwot środków KFS na kształcenie ustawiczne w województwie między poszczególne PUP dokonywany jest przez zarząd województwa z uwzględnieniem zapotrzebowania, o którym mowa w art. 285, oraz sytuacji na rynku pracy.

2. Marszałek województwa do dnia 10 grudnia danego roku budżetowego informuje ministra właściwego do spraw pracy o kwotach środków KFS dla poszczególnych PUP wynikających z podziału, o którym mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie informacji, o której mowa w ust. 2, zawiadamia starostów o ustalonych na rok budżetowy kwotach środków KFS dla PUP na kształcenie ustawiczne.

Art. 287. 1. Dyrektor PUP niezwłocznie po otrzymaniu od starosty zawiadomienia, o którym mowa w art. 286 ust. 3, publikuje na stronie internetowej PUP informację o dostępnej na dany rok kwocie środków KFS i ogłasza termin lub terminy naboru wniosków o przyznanie środków KFS na finansowanie kształcenia ustawicznego w ramach priorytetów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 32 ust. 1 pkt 2 lit. b i art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b, wraz z zasadami i kryteriami wyboru.

2. Podmioty, o których mowa w art. 125 ust. 8, mogą złożyć do PUP właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce prowadzenia działalności wnioski o przyznanie środków KFS na finansowanie kształcenia ustawicznego, w terminie wynikającym z ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, oraz w terminie określonym w dodatkowych naborach ogłaszanych w przypadku nierozdysponowania ustalonej na rok budżetowy kwoty środków KFS.

Art. 288. 1. Rezerwę KFS, pozostającą w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy, stanowią:

- 1) środki KFS na kształcenie ustawiczne w województwie niepodzielone między PUP do dnia 30 czerwca danego roku;
- 2) kwoty ze środków KFS, które nie zostaną wykorzystane w roku budżetowym przez poszczególne PUP, zgłoszone przez marszałka województwa do ministra właściwego do spraw pracy do dnia 31 sierpnia danego roku w celu zmniejszenia kwot środków KFS, o których mowa w art. 286 ust. 3;
- 3) kwoty ze środków KFS, które nie zostaną wykorzystane przez poszczególne PUP w okresie od dnia 1 września do dnia 31 października roku budżetowego, zgłoszone przez marszałka województwa do ministra właściwego do spraw pracy do dnia 31 października danego roku w celu zmniejszenia kwot środków KFS, o których mowa w art. 286 ust. 3.

2. Minister właściwy do spraw pracy informuje o możliwości wystąpienia przez samorząd powiatu, za pośrednictwem marszałka województwa, z wnioskiem o środki rezerwy KFS dla PUP.

3. Minister właściwy do spraw pracy na podstawie wniosków, o których mowa w ust. 2, ustala kwotę środków rezerwy KFS dla poszczególnych PUP i zawiadamia starostów o ustalonej kwocie środków rezerwy KFS.

4. Rezerwa KFS jest przeznaczona na kształcenie ustawiczne w ramach priorytetów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 32 ust. 1 pkt 2 lit. b i art. 38 ust. 1 pkt 19 lit. b, obowiązujących w danym roku. Przepis art. 125 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

5. Rezerwa KFS, o której mowa w ust. 1, niewykorzystana na kształcenie ustawiczne po dniu 31 października danego roku, może być przeznaczona przez ministra właściwego do spraw pracy na realizację innych zadań określonych w ustawie.

Art. 289. Kwoty środków KFS, w ramach limitu określonego w zawiadomieniu, o którym mowa w art. 286 ust. 3 oraz art. 288 ust. 3, są przekazywane na wniosek starosty przez ministra właściwego do spraw pracy na wyodrębniony rachunek bankowy samorządu powiatu.

Rozdział 7

Umowy dotyczące finansowania zadań z Funduszu Pracy

Art. 290. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje corocznie na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, środki Funduszu Pracy na pokrycie kosztów przygotowania i przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminu zawodowego, o których mowa w art. 9fa ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w wysokości wynikającej z tego przepisu, nie wyższej niż 50 mln zł.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa w szczególności tryb przekazywania środków oraz sposób ich rozliczenia.

Art. 291. 1. Minister właściwy do spraw pracy na wniosek wojewody przekazuje, na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu wojewódzkiego, środki Funduszu Pracy z przeznaczeniem dla gmin na dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników, o którym mowa w art. 122 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

2. Minister właściwy do spraw pracy na wniosek wojewody przekazuje, na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu wojewódzkiego, środki Funduszu Pracy z przeznaczeniem dla gmin na dofinansowanie pracodawcom kosztów praktyki, o którym mowa w art. 7a ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwentów.

3. Podstawą przekazywania środków, o których mowa w ust. 1 i 2, jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a wojewodą.

4. Umowa, o której mowa w ust. 3, określa w szczególności wysokość środków oraz tryb ich przekazywania i sposób rozliczania otrzymanych środków.

Art. 292. 1. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać corocznie ministrowi właściwemu do spraw rodziny środki Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63b ust. 1 i art. 63c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

2. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać corocznie ministrowi właściwemu do spraw rodziny środki Funduszu Pracy na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858 oraz z 2025 r. poz. 619).

3. Na zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, przeznacza się środki w kwocie nie większej niż 250 mln zł rocznie.

4. Na zadania, o których mowa w ust. 1, realizowane przez wojewodę środki są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy wojewody na wniosek wojewody.

Art. 293. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje corocznie ministrowi właściwemu do spraw rodziny środki Funduszu Pracy w kwocie:

- 1) nie większej niż 70 mln zł – na realizację zadań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 13a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) nie większej niż 85 mln zł – na dofinansowanie, o którym mowa w art. 197 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 294. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego środki Funduszu Pracy na realizację programów, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, wraz z kosztami ich obsługi, w wysokości nie większej niż 20 mln zł rocznie.

Art. 295. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy w Banku Gospodarstwa Krajowego środki Funduszu Pracy na finansowanie lub współfinansowanie:

- 1) pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 lub ust. 2 pkt 1, wraz z usługami doradczymi i szkoleniowymi, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 pkt 2, pożyczek na utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 172 ust. 3–5, oraz pożyczek na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej, o których mowa w art. 172 ust. 6;
- 2) kosztów związanych z udzielaniem i obsługą pożyczek.

2. Podstawę przekazywania środków finansowych stanowi umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa w szczególności:

- 1) wysokość środków finansowych przekazywanych przez ministra właściwego do spraw pracy do Banku Gospodarstwa Krajowego, w tym wynagrodzenie Banku Gospodarstwa Krajowego;
- 2) warunki i tryb przekazywania środków finansowych;
- 3) tryb udzielania pożyczek, w tym podział zadań realizowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego oraz pośredników finansowych, o których mowa w art. 173;
- 4) warunki, jakie powinien spełniać pośrednik finansowy w zakresie okresu funkcjonowania na rynku, posiadania doświadczenia dotyczącego udzielania pożyczek na podjęcie lub rozwój działalności gospodarczej i wysokości posiadanego kapitału;
- 5) sposób świadczenia usług doradczych i szkoleniowych, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 2 lub ust. 2 pkt 2;
- 6) sposób realizacji i finansowania działań promocyjno-informacyjnych;
- 7) obowiązki związane z udzielaniem pomocy *de minimis*, o których mowa w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- 8) warunki i tryb kontroli prawidłowości realizacji umowy, o której mowa w ust. 2, oraz podmioty uprawnione do jej przeprowadzania;
- 9) sposób wykorzystania spłaconego kapitału, odsetek od pożyczek oraz innych przychodów, w tym środków odzyskanych w wyniku działań windykacyjnych;
- 10) zobowiązanie pośredników finansowych do prowadzenia działań windykacyjnych;
- 11) sposób wycofywania środków z Banku Gospodarstwa Krajowego;
- 12) tryb rozliczania otrzymanych środków oraz sporządzania sprawozdawczości dla ministra właściwego do spraw pracy.

4. Środki z tytułu spłaconych i zwróconych pożyczek oraz z tytułu oprocentowania pożyczek są wykorzystywane do udzielania kolejnych pożyczek, świadczenia usług doradczych i szkoleniowych, a także finansowania kosztów związanych z ich obsługą.

Art. 296. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, może przekazać na wyodrębniony rachunek bankowy w Banku Gospodarstwa Krajowego środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej lub pożyczek na utworzenie stanowiska pracy oraz usług doradczych i szkoleniowych, a także kosztów związanych z udzielaniem i obsługą pożyczek.

2. Przed przekazaniem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej na finansowanie zadań, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw pracy uzgadnia z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego treść umowy, o której mowa w art. 295 ust. 2, oraz wysokość środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie tych zadań.

3. Środki Funduszu Pracy mogą stanowić współfinansowanie krajowe programów lub projektów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w ust. 1. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Minister właściwy do spraw pracy i minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego mogą, na podstawie porozumienia, udostępniać sobie wzajemnie informacje dotyczące realizacji pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej lub pożyczek na utworzenie stanowiska pracy oraz usług doradczych i szkoleniowych w zakresie przeprowadzanych kontroli, w tym zawierające dane osobowe.

Art. 297. 1. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych środki Funduszu Pracy na finansowanie zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków pogrzebowych, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 421 i 620), wraz z kosztami ich obsługi.

2. Podstawę przekazywania środków, o których mowa w ust. 1, stanowi umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa w szczególności terminy oraz wysokość przekazywanych środków, tryb ich przekazywania oraz wysokość kosztów związanych z obsługą wypłaty świadczeń.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonuje rozliczenia otrzymanych środków w terminie 15 dni od dnia upływu miesiąca, w którym dokonano wypłaty świadczeń.

Art. 298. Podstawę wydatkowania w danym roku budżetowym środków Funduszu Pracy na dofinansowanie części zadań realizowanych przez WUP, w tym na:

- 1) przygotowywanie na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy:
 - a) badań dotyczących rynku pracy, na podstawie jednolitej metodologii,
 - b) opracowań, prognoz, ekspertyz, analiz, wydawnictw i konkursów dotyczących rynku pracy,
 - c) opracowań informacji zawodowych o charakterze centralnym,
- 2) dofinansowanie kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników WUP realizujących zadania określone w pkt 1

– stanowi umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw pracy a zarządem województwa.

Art. 299. 1. Minister właściwy do spraw pracy, WUP i PUP mogą przeznaczyć środki Funduszu Pracy na prefinansowanie wydatków na realizację działań z zakresu udziału w sieci EURES oraz innych działań publicznych służb zatrudnienia określonych w ustawie, finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej innych niż środki przeznaczone na realizację projektów EFS+.

2. Rodzaj działań, o których mowa w ust. 1, oraz wydatków na ich realizację określa:

- 1) porozumienie zawarte między ministrem właściwym do spraw pracy a WUP lub PUP lub
- 2) umowa zawarta przez podmioty, o których mowa w ust. 1, z Unią Europejską, w tym na współfinansowanie partnerstw transgranicznych EURES.

3. Wydatki, o których mowa w ust. 2, podlegają refundacji ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej do wysokości zatwierdzonej zgodnie z umową zawartą z Unią Europejską.

4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, określa w szczególności tryb oraz zasady udzielania i rozliczania środków Funduszu Pracy, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z uwzględnieniem okresów i terminów wynikających z umów zawartych z Unią Europejską.

5. Minister właściwy do spraw pracy, WUP, PUP i OHP mogą przeznaczyć środki Funduszu Pracy na wydatki związane z prowadzeniem pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES inne niż wydatki, o których mowa w ust. 1–3, związane z poniesionymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami kosztami rozpowszechniania ofert pracy, korespondencji, komunikowania się, usług teleinformatycznych, tłumaczeń pisemnych i ustnych wraz z obsługą techniczną, podróży służbowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami, wynajmu pomieszczeń i powierzchni, wynajmu sprzętu oraz organizacji targów pracy.

Rozdział 8

Zadania finansowane z Funduszu Pracy

Art. 300. 1. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie następujących świadczeń obligacyjnych:

- 1) zasiłków oraz należnych od tych zasiłków składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o których mowa w art. 242 ust. 1;
- 2) zasiłków przedemerytalnych, świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków pogrzebowych wraz z kosztami ich obsługi, o których mowa w przepisach o świadczeniach przedemerytalnych;
- 3) dodatków aktywizacyjnych, o których mowa w art. 233 ust. 1;
- 4) świadczeń integracyjnych przyznawanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych świadczeń.

2. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie kosztów realizacji następujących form pomocy:

- 1) szkoleń, potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, o których mowa w art. 99, art. 101, art. 102, wraz ze stypendium, o którym mowa w art. 234 ust. 1, i składkami na ubezpieczenia społeczne opłacanymi od stypendium, o których mowa w art. 242 ust. 2, oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, o którym mowa w art. 241;
- 2) opłat pobieranych za postępowanie nostryfikacyjne albo postępowanie, o którym mowa w art. 327 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, określonych w art. 103;
- 3) opłat za przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji zawodowych, o których mowa w art. 104;
- 4) bonu na kształcenie ustawiczne, o którym mowa w art. 107, wraz ze stypendium, o którym mowa w art. 234 ust. 1, i składkami na ubezpieczenia społeczne opłacanymi od stypendium, o których mowa w art. 242 ust. 2, oraz ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków, o którym mowa w art. 241;
- 5) pożyczek edukacyjnych, o których mowa w art. 111;
- 6) stażu, o którym mowa w art. 114 i art. 119 w zakresie stypendium, o którym mowa w art. 235 ust. 1, i składek na ubezpieczenia społeczne opłacanych od stypendium, o których mowa w art. 242 ust. 2, potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, o których mowa w art. 119 ust. 1, dodatku do stypendium, o którym mowa w art. 121 ust. 1, i premii, o której mowa w art. 122 ust. 1;
- 7) prac interwencyjnych, o których mowa w art. 135;
- 8) robót publicznych, o których mowa w art. 136;
- 9) zwrotu kosztów poniesionych przez podmiot prowadzący DPS, jednostkę organizacyjną WRiPZ albo dom pomocy społecznej z tytułu zatrudnienia bezrobotnych lub poszukujących pracy, o którym mowa w art. 140;
- 10) dofinansowania wynagrodzeń bezrobotnych, którzy ukończyli 50. rok życia, albo poszukujących pracy, którzy ukończyli 60 lat – w przypadku kobiet lub 65 lat – w przypadku mężczyzn, o którym mowa w art. 141 ust. 1;
- 11) prac społecznie użytecznych, o których mowa w art. 142;
- 12) refundacji wynagrodzeń, nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne opiekunów osoby niepełnosprawnej, o której mowa w art. 143;
- 13) grantu, o którym mowa w art. 144;
- 14) świadczenia aktywizacyjnego, o którym mowa w art. 145;

- 15) refundacji kosztów opieki nad dzieckiem i osobą zależną, o której mowa w art. 146 ust. 1 i 5;
- 16) dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej;
- 17) refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 154 ust. 1–3;
- 18) środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, o których mowa w art. 161;
- 19) środków na utworzenie stanowiska pracy oraz finansowania kosztów wynagrodzenia zatrudnionych w spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwie społecznym, o których mowa w art. 167;
- 20) umów zawartych z agencją zatrudnienia, o których mowa w art. 197;
- 21) zleconych działań w zakresie reintegracji społecznej długotrwale bezrobotnych, o których mowa w art. 200, wraz ze stypendium, o którym mowa w art. 236, i składkami na ubezpieczenia społeczne opłacanymi od stypendium, o których mowa w art. 242 ust. 2;
- 22) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 1;
- 23) przejazdów, o których mowa w art. 206 ust. 1, 3, 4 i 7;
- 24) zakwaterowania, o którym mowa w art. 206 ust. 2;
- 25) wyżywienia, o którym mowa w art. 206 ust. 6;
- 26) bonu na zasiedlenie, o którym mowa w art. 208;
- 27) specyficznych elementów wspierających zatrudnienie, o których mowa w art. 209 ust. 5;
- 28) zatrudnienia wspieranego, w zakresie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 29) wsparcia, o którym mowa w art. 12 ust. 3a ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych;
- 30) wsparcia, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- 31) refundacji pracodawcom składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, o których mowa w art. 217 ust. 8.

3. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie kosztów realizacji następujących zadań fakultatywnych:

- 1) organizowania partnerstwa lokalnego, o którym mowa w art. 6 ust. 2, w tym organizowania przez publiczne służby zatrudnienia spotkań i konferencji z udziałem przedstawicieli instytucji partnerstwa lokalnego;
- 2) przejazdów i szkoleń członków rad rynku pracy, o których mowa w art. 13 ust. 2 i 3, oraz obsługi tych rad;
- 3) reprezentowania przez ministra właściwego do spraw pracy publicznych służb zatrudnienia, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1 lit. g;
- 4) wprowadzania, rozwijania i eksploatacji systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 7, i technologii cyfrowych w publicznych służbach zatrudnienia i OHP służących realizacji zadań wynikających z ustawy;
- 5) budowy, funkcjonowania i rozwijania systemu teleinformatycznego do obsługi umów, o którym mowa w ustawie z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów, w zakresie właściwości ministra właściwego do spraw pracy;
- 6) określenia zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 3;
- 7) usług pocztowych, usług tłumaczenia oraz materiałów biurowych i papierniczych, ponoszonych w ramach wykonywania zadań wynikających z koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 11;
- 8) opracowywania i rozpowszechniania informacji zawodowych oraz zakupu materiałów i wyposażenia w celu prowadzenia pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego przez publiczne służby zatrudnienia i OHP;
- 9) poradnictwa zawodowego oraz działań o charakterze metodyczno-szkoleniowym w zakresie poradnictwa zawodowego, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 16;
- 10) szkoleń, studiów lub studiów podyplomowych dla pracowników publicznych służb zatrudnienia, OHP i podmiotów akredytowanych, o których mowa w art. 134 ust. 2 i 7;
- 11) utworzenia punktu obsługi osób do 30. roku życia, o którym mowa w art. 203;
- 12) organizacji giełd pracy i targów pracy oraz kosztów z nimi związanych, o których mowa w art. 207 ust. 1 i 3;

- 13) zarządzania projektami EFS+, o którym mowa w art. 282;
- 14) dodatków motywacyjnych, o których mowa w art. 283;
- 15) przygotowania badań dotyczących rynku pracy, opracowań, wydawnictw i innych materiałów oraz wynagrodzeń, o których mowa w art. 298;
- 16) pokrywania wydatków na realizację działań z zakresu udziału w sieci EURES oraz działań publicznych służb zatrudnienia, o których mowa w art. 299;
- 17) opracowywania, wydawania lub rozpowszechniania informacji o świadczonej pomocy określonej w ustawie dla pracodawców, bezrobotnych i poszukujących pracy oraz innych osób określonych w ustawie;
- 18) wezwań, zawiadomień i innych druków niezbędnych do ustalenia uprawnień do zasiłku i innych świadczeń z tytułu bezrobocia, przekazywania bezrobotnym należnych świadczeń pieniężnych oraz kosztów komunikowania się z pracodawcami, OHP, bezrobotnymi, poszukującymi pracy, organami rentowymi, urzędami skarbowymi oraz innymi podmiotami w zakresie, w jakim korespondencja ta dotyczy zadań finansowanych z Funduszu Pracy;
- 19) badań, analiz i ekspertyz, w tym ich upowszechniania, opracowywania programów, wydawnictw oraz konkursów dotyczących rynku pracy i udzielonej pomocy;
- 20) promocji oraz pomocy prawnej zatrudnionym za granicą w ramach umów międzynarodowych;
- 21) przeprowadzania audytu zewnętrznego projektów EFS+;
- 22) przeprowadzania operacyjnego audytu zewnętrznego, o którym mowa w art. 361;
- 23) postępowania sądowego lub egzekucyjnego w sprawach nienależnie pobranych świadczeń pieniężnych, zwrotu środków przyznanych na finansowanie form pomocy lub innych wypłat z Funduszu Pracy wraz z kosztami zastępstwa procesowego;
- 24) obsługi wyodrębnionych rachunków bankowych Funduszu Pracy;
- 25) korespondencji, komunikowania się, przekazywania środków pieniężnych oraz innych dokumentów niezbędnych do realizacji refundacji kosztów wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników;
- 26) spłaty odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań pokrywanych z Funduszu Pracy;
- 27) kampanii informacyjnych i promujących działania ministra właściwego do spraw pracy, WUP, PUP oraz OHP;
- 28) przedsięwzięć mających na celu identyfikację, dotarcie z informacją o możliwościach skorzystania z form pomocy określonych w ustawie i zmotywowanie do aktywności zawodowej osób niezarejestrowanych, w tym osób biernych zawodowo;
- 29) konferencji, seminariów, posiedzeń lub spotkań, w tym o charakterze międzynarodowym, organizowanych przez ministra właściwego do spraw pracy, WUP, PUP, OHP i konwent, o którym mowa w art. 15 ust. 1–3, w szczególności dla kadry publicznych służb zatrudnienia i OHP;
- 30) opracowywania i rozpowszechniania przez publiczne służby zatrudnienia i OHP materiałów informacyjnych i szkoleniowych dotyczących nabywania umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia;
- 31) opracowywania, upowszechniania i wdrażania klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy i informacji zawodowych;
- 32) przeprowadzania kontroli przez PUP w zakresie prawidłowości realizacji form pomocy określonych w ustawie finansowanych ze środków Funduszu Pracy oraz zakupu materiałów eksploatacyjnych w związku z przeprowadzaną kontrolą;
- 33) zajęć i szkoleń, o których mowa w art. 87 ust. 5, organizacji szkoleń, o których mowa w art. 87 ust. 6, oraz wyposażenia akademickich biur karier, o których mowa w art. 87 ust. 7.

4. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na dofinansowanie kosztów:

- 1) wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne od wypłaconego dofinansowania do wynagrodzeń, o których mowa w art. 280 ust. 1;
- 2) wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy oraz odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych pracowników WUP, o których mowa w art. 281 ust. 1.

5. Środki Funduszu Pracy przeznacza się na finansowanie zadań dotyczących aktywności zawodowej:

- 1) działań w ramach KFS, o których mowa w art. 125;
- 2) pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej lub utworzenie stanowiska pracy, o których mowa w art. 172, wraz z kosztami związanymi z udzielaniem pożyczek oraz usług doradczych i szkoleniowych;
- 3) projektów pilotażowych, o których mowa w art. 211, wraz z kosztami ich obsługi;
- 4) programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców, o którym mowa w art. 78 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wraz z kosztami jego obsługi;
- 5) programu aktywizacyjnego dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych, o którym mowa w art. 214 ust. 1, wraz z kosztami jego obsługi;
- 6) przygotowania i przeprowadzenia egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz egzaminu zawodowego, o których mowa w art. 290;
- 7) dofinansowania pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników oraz dofinansowania pracodawcom kosztów praktyki, o których mowa w art. 291;
- 8) zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1, art. 63b ust. 1 i art. 63c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;
- 9) zadań wynikających z ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic”;
- 10) zadań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 13a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz dofinansowania, o którym mowa w art. 197 ust. 1 tej ustawy;
- 11) programów, o których mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, wraz z kosztami ich obsługi;
- 12) refundacji pracodawcom wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników, o której mowa w art. 348 ust. 1;
- 13) szkoleń pracowników, o których mowa w ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 5 i 620), oraz kosztów związanych z realizacją tych zadań przez PUP;
- 14) zadań wynikających z przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 654, 1473, 1635 i 1717 oraz z 2025 r. poz. 620);
- 15) restrukturyzacji zatrudnienia w zakresie i na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 239);
- 16) szkoleń z języka polskiego organizowanych przez okręgowe izby lekarskie, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 17) szkoleń z języka polskiego organizowanych przez okręgowe izby pielęgniarów i położnych, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) programu wsparcia w sytuacji szczególnej, o którym mowa w art. 216, wraz z kosztami jego obsługi;
- 19) programu zatrudnienia i podnoszenia umiejętności kierowanego do osób do 30. roku życia, o którym mowa w art. 204, wraz z kosztami jego obsługi.

6. Środki Funduszu Pracy przeznacza się także na finansowanie kosztów:

- 1) poboru składek, o którym mowa w art. 265 ust. 3;
- 2) spłaty i obsługi kredytów i pożyczek wraz z odsetkami, zaciągniętych przez dysponenta Funduszu Pracy, o których mowa w art. 302 ust. 3;
- 3) należności umorzonych na podstawie art. 247 ust. 2;
- 4) należności niedochodzonych na podstawie art. 249;
- 5) wpłat powitalnych i dopłat rocznych na rzecz osób fizycznych, o których mowa w art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.

Rozdział 9

Inne postanowienia dotyczące Funduszu Pracy

Art. 301. 1. O ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do środków Funduszu Pracy wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, niewykorzystanych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości przepisy art. 168 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio, z tym że środki te podlegają zwrotowi na rachunek bankowy dysponenta Funduszu Pracy.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, pobrane nienależnie lub w nadmiernej wysokości podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

3. Do środków Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację projektów EFS+ oraz innych projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, stosuje się przepisy art. 207 tej ustawy.

4. O ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do należności Funduszu Pracy wraz z odsetkami, wynikających z umów zawartych przez marszałka województwa albo starostę, przepisy art. 247 ustawy stosuje się odpowiednio.

5. Umorzenie w całości albo w części należności Funduszu Pracy, o których mowa w ust. 4, wymaga opinii wojewódzkiej rady rynku pracy lub powiatowej rady rynku pracy.

Art. 302. 1. Środki Funduszu Pracy mogą być przeznaczone na finansowanie zadań, w tym zadań publicznych służb zatrudnienia i OHP, wskazanych w ustawie lub w innych ustawach.

2. Zmiany w planie Funduszu Pracy dokonywane na podstawie art. 29 ust. 12 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, powodujące zmniejszenie łącznej kwoty środków na finansowanie kosztów realizacji form pomocy oraz zadań dotyczących aktywności zawodowej w celu jej przeznaczenia na inne cele, wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych i następnie uzyskania przez dysponenta Funduszu Pracy opinii sejmowej komisji właściwej do spraw budżetu.

3. Dysponent Funduszu Pracy, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych, może zaciągać kredyty i pożyczki na uzupełnienie środków niezbędnych do wypłaty zasiłków.

Art. 303. Ze środków Funduszu Pracy mogą być udzielane nieoprocentowane pożyczki Funduszowi Solidarnościowemu na finansowanie wydatków, o których mowa w art. 6b ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848).

Art. 304. W sprawach z zakresu gospodarowania środkami Funduszu Pracy nieuregulowanych w niniejszym dziale przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ IX

Agencje zatrudnienia

Rozdział 1

Agencje zatrudnienia

Art. 305. 1. Agencjami zatrudnienia są podmioty wpisane do rejestru agencji zatrudnienia, świadczące usługi w zakresie pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej.

2. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie:

- 1) pośrednictwa pracy, które obejmuje usługi wskazane w art. 81 ust. 2, oraz:
 - a) kierowanie osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, o którym mowa w art. 338 ust. 1,
 - b) kierowanie cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 337,
 - c) gromadzenie i udostępnianie informacji o wolnych i poszukiwanych miejscach pracy za pośrednictwem systemów teleinformatycznych,
- 2) pracy tymczasowej, polegającej na zatrudnianiu pracowników i kierowaniu tych pracowników oraz osób niebędących pracownikami do wykonywania pracy tymczasowej na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy użytkownika, na zasadach określonych w przepisach o zatrudnianiu pracowników tymczasowych

– jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców i wymaga wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

3. Prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej na rzecz cudzoziemców, od których wymagane jest posiadanie zezwolenia na pracę lub oświadczenia o powierzeniu pracy cudzoziemcowi, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest możliwe po 2 latach od wpisu do rejestru agencji zatrudnienia i świadczeniu usługi, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lub 2.

4. Prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 3, jest możliwe po uzyskaniu zmiany wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia.

5. Wpisowi do rejestru agencji zatrudnienia podlega również wykonywanie usług, o których mowa w ust. 2, przez przedsiębiorcę zagranicznego:

- 1) prowadzącego działalność gospodarczą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach oddziału w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2025 r. poz. 89 i 619);
- 2) z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego nienależących do Unii Europejskiej oraz państw niebędących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, który może korzystać ze swobody świadczenia usług na podstawie umów zawartych przez te państwa z Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, posiadającego uprawnienia i prowadzącego zgodnie z prawem działalność w zakresie pośrednictwa pracy lub pracy tymczasowej na terytorium tego państwa oraz zamierzającego świadczyć tę usługę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) z państw spoza Unii Europejskiej, spoza Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz państw nieposiadających umów w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, oraz pracy tymczasowej, o ile prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą w postaci spółki zgodnie z ustawą z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) świadczącego usługi pośrednictwa pracy lub pracy tymczasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile na podstawie odrębnych przepisów lub umów międzynarodowych jest uprawniony do prowadzenia takiej działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Przedsiębiorca zagraniczny, o którym mowa w ust. 5, wskazuje we wniosku o wpis do rejestru agencji zatrudnienia osobę przebywającą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej upoważnioną do jego reprezentowania oraz działania w jego imieniu, w tym wobec organów kontroli.

7. Agencje zatrudnienia świadczące usługi wskazane w ust. 2 pkt 1 lit. a i b i pkt 2 są obowiązane posiadać lokal na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w którym są świadczone usługi, przeznaczony na biuro agencji zatrudnienia, w którym agencja zatrudnienia zapewnia możliwość bezpośredniego kontaktu z przedstawicielami agencji. W lokalu przechowywane są dokumenty związane ze świadczeniem przez agencje zatrudnienia usług pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej, w tym dokumentacja pracownicza pracowników tymczasowych oraz dokumentacja osób niebędących pracownikami agencji pracy tymczasowej skierowanych do wykonywania pracy tymczasowej.

Art. 306. 1. Nie wymaga wpisu do rejestru agencji zatrudnienia świadczenie usług, o których mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1, przez:

- 1) OHP;
- 2) centra integracji społecznej oraz kluby integracji społecznej, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 3) podmioty, o których mowa w art. 236 ust. 16 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny;
- 4) akademickie biura karier, o których mowa w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, jeżeli uczelnie w tym zakresie nie prowadzą działalności gospodarczej;
- 5) centra usług społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
- 6) jednostki samorządu terytorialnego;
- 7) stowarzyszenia, fundacje, organizacje społeczne i zawodowe, jeśli nie prowadzą działalności gospodarczej.

2. Nie wymaga wpisu do rejestru agencji zatrudnienia:

- 1) działalność w zakresie kierowania za granicę do pracodawców zagranicznych własnych pracowników, jeżeli wynika to z umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska;
- 2) działalność w zakresie kierowania za granicę do zatrudnienia polegającego na czasowym przyjęciu do rodziny w zamian za określone świadczenia w celu doskonalenia umiejętności językowych lub zawodowych na okres do 2 lat;
- 3) działalność, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. a, prowadzona przez organy określone w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, kierujące nauczycieli do pracy za granicą w środowiskach polonijnych;
- 4) pomoc instytucji szkoleniowych udzielana nieodpłatnie uczestnikom lub absolwentom szkoleń, polegająca na informowaniu o sytuacji na rynku pracy i zapotrzebowaniu na zawody, kwalifikacje i umiejętności;
- 5) działalność w zakresie organizowania praktycznej nauki zawodu, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- 6) działalność w zakresie kierowania osób do podmiotów w celu nabywania umiejętności praktycznych, w szczególności odbywania praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową.

3. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w ust. 2, są obowiązane posiadać lokal, w którym są świadczone usługi.

Art. 307. 1. O wpis do rejestru agencji zatrudnienia nie może ubiegać się podmiot, który:

- 1) posiada zaległości podatkowe, zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Emerytur Pomostowych oraz zalega z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, o ile był obowiązany do ich opłacania;
- 2) posiada zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne;
- 3) jest podmiotem, w imieniu lub na rzecz którego działają lub działały osoby zarządzające tym podmiotem lub go reprezentujące ukarane prawomocnym wyrokiem za wykroczenie, o którym mowa w art. 362–367, lub skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym lub ukarane prawomocnym wyrokiem za wykroczenie, o którym mowa w art. 84 ust. 1–12 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzenia pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) jest podmiotem, w stosunku do którego została otwarta likwidacja lub ogłoszono jego upadłość;
- 5) został wykreślony z rejestru agencji zatrudnienia w przypadkach, o których mowa w art. 315 ust. 1 pkt 4–9;
- 6) wydano wobec niego prawomocne orzeczenie zakazujące wykonywania działalności gospodarczej objętej wpisem;
- 7) jest podmiotem wpisanym do rejestru agencji zatrudnienia, który ponownie wystąpił z wnioskiem o dokonanie wpisu do rejestru;
- 8) jest podmiotem, który wystąpił z wnioskiem o dokonanie wpisu do rejestru agencji zatrudnienia po stwierdzeniu przez Państwową Inspekcję Pracy prowadzenia przez ten podmiot usług agencji zatrudnienia bez wymaganego wpisu do rejestru agencji zatrudnienia;
- 9) nie posiada lokalu, w którym są świadczone usługi, w przypadku usług wskazanych w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz pkt 2.

2. O wpis do rejestru agencji zatrudnienia nie może ubiegać się także podmiot, jeżeli przeszkoda, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 5, 6 lub 8, dotyczy osoby zarządzającej nim lub go reprezentującej.

3. Podmiot, który wykreślono z rejestru agencji zatrudnienia na skutek wydania decyzji, o której mowa w art. 317 ust. 1, może uzyskać ponowny wpis do rejestru nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji.

Art. 308. 1. Rejestr agencji zatrudnienia prowadzi marszałek województwa.

2. Rejestr agencji zatrudnienia jest jawny i zawiera dane, o których mowa w art. 309 ust. 2, oraz datę dokonania wpisu oraz wskazanie daty, od której podmiot świadczy usługi, o których mowa w art. 305 ust. 3.

3. Wpisu do rejestru agencji zatrudnienia dokonuje marszałek województwa:

- 1) właściwy ze względu na siedzibę lub adres stałego miejsca wykonywania działalności podmiotu ubiegającego się o wpis;
- 2) wskazany przez przedsiębiorcę zagranicznego spośród marszałków województw właściwych ze względu na adres miejsca świadczenia usług – w przypadku przedsiębiorcy zagranicznego, o którym mowa w art. 305 ust. 5.

4. Marszałek województwa z urzędu prostuje wpis do rejestru agencji zatrudnienia zawierający błędy pisarskie oraz oczywiste omyłki. Sprostowanie następuje w formie czynności materialno-technicznej.

5. Rejestr agencji zatrudnienia jest prowadzony w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5.

6. Minister właściwy do spraw pracy przetwarza dane o agencjach zatrudnienia przekazane przez marszałków województw w formie dokumentu elektronicznego.

Art. 309. 1. Wpis do rejestru agencji zatrudnienia jest dokonywany na podstawie wniosku o wpis do rejestru agencji zatrudnienia złożonego przez podmiot zamierzający prowadzić agencję zatrudnienia.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera następujące dane:

- 1) oznaczenie podmiotu zamierzającego prowadzić agencję zatrudnienia z podaniem pełnej nazwy podmiotu, a w przypadku gdy wniosek składa przedsiębiorca jako:
 - a) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – imię (imiona) i nazwisko oraz nazwę firmy,
 - b) wspólnik spółki cywilnej – imiona i nazwiska, nazwę firmy lub nazwę wspólników;
- 2) adres do doręczeń elektronicznych i adres siedziby lub adres stałego miejsca wykonywania działalności podmiotu zamierzającego prowadzić agencję zatrudnienia, oraz adresy lokali, w których będą świadczone usługi agencji zatrudnienia wraz z nazwą gminy, powiatu i województwa, numerem telefonu oraz adresem elektronicznym;
- 3) oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności;
- 4) określenie rodzaju świadczonych usług:
 - a) pośrednictwo pracy lub
 - b) praca tymczasowa;
- 5) informację o świadczeniu pośrednictwa pracy w zakresie wykonywania wyłącznie usługi, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. c;
- 6) numer identyfikacji podatkowej (NIP), o ile posiada;
- 7) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym albo informację o wpisie do CEIDG – w przypadku przedsiębiorcy, o ile posiada.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, podmiot zamierzający prowadzić agencję zatrudnienia dołącza:

- 1) oświadczenie następującej treści: „Oświadczam, że znane mi są i spełniam warunki prowadzenia agencji zatrudnienia odpowiednio w zakresie pośrednictwa pracy lub pracy tymczasowej określone w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;
- 2) dowód wniesienia opłaty, o której mowa w art. 310 ust. 1, lub jego cyfrowe odwzorowanie wraz z danymi umożliwiającymi identyfikację podmiotu obowiązującego do wniesienia tej opłaty;
- 3) zaświadczenia o braku zaległości, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz zaświadczenie o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, a także oświadczenie o niekaralności za wykroczenia, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, w okresie dwóch lat przed dniem złożenia tego oświadczenia.

4. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

5. Oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, składają osoby reprezentujące podmiot zamierzający prowadzić agencję zatrudnienia i osoby zarządzające takim podmiotem. Oświadczenie zawiera datę oraz podpis osoby składającej ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji. W przypadku zmiany osób zarządzających lub reprezentujących, agencja zatrudnienia zawiadamia marszałka województwa o zmianie oraz dostarcza aktualne oświadczenia, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3, i dokumenty, o których mowa w ust. 3 pkt 3, w terminie 14 dni od dnia dokonania zmiany.

6. Przedsiębiorca zagraniczny, o którym mowa w art. 305 ust. 5, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza sporządzone przez tłumacza przysięgłego tłumaczenie na język polski dokumentu uprawniającego tego przedsiębiorcę do prowadzenia działalności w zakresie pośrednictwa pracy lub pracy tymczasowej na terytorium państwa pochodzenia oraz dokument potwierdzający upoważnienie wydane dla osoby składającej wniosek do reprezentowania przedsiębiorcy zagranicznego.

7. Podmiot zamierzający prowadzić usługę pośrednictwa pracy i pracy tymczasowej składa jeden wniosek, o którym mowa w ust. 1.

8. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, jest składany w postaci elektronicznej z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2.

Art. 310. 1. Wpis do rejestru agencji zatrudnienia podlega opłacie w wysokości 1000 zł. Tej samej opłacie podlega zmiana wpisu, o której mowa w art. 313 ust. 2.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód samorządu województwa właściwego ze względu na siedzibę podmiotu lub adres stałego miejsca wykonywania działalności albo adres wskazany przez przedsiębiorcę zagranicznego jako adres miejsca świadczenia usług.

3. Opłata, o której mowa w ust. 1, nie podlega zwrotowi w przypadku wydania przez marszałka województwa odmowy wpisu podmiotu do rejestru agencji zatrudnienia lub odmowy zmiany wpisu, w przypadkach, o których mowa w art. 314.

4. Wykreślenie z rejestru agencji zatrudnienia nie podlega opłacie, o której mowa w ust. 1.

Art. 311. Przed dokonaniem wpisu do rejestru agencji zatrudnienia marszałek województwa może dokonać sprawdzenia:

- 1) danych podanych we wniosku, o którym mowa w art. 309 ust. 1, lub oświadczeniach, o których mowa w art. 309 ust. 3 pkt 1 i 3,
- 2) spełnienia przez podmiot zamierzający prowadzić agencję zatrudnienia warunków określonych w art. 307 – w celu stwierdzenia, czy podmiot spełnia warunki prowadzenia działalności agencji zatrudnienia.

Art. 312. 1. Marszałek województwa dokonuje wpisu podmiotu do rejestru agencji zatrudnienia w terminie 14 dni od dnia wpływu do niego wniosku, o którym mowa w art. 309 ust. 1, wraz z oświadczeniem o spełnieniu warunków wymaganych do wykonywania działalności gospodarczej, dla której rejestr jest prowadzony, zaświadczeniami o braku zaległości, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz zaświadczeniem o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, a także oświadczeniem o niekaralności za wykroczenia, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, w okresie dwóch lat przed dniem złożenia tego oświadczenia.

2. Jeżeli marszałek województwa nie dokona wpisu w terminie, o którym mowa w ust. 1, a od dnia wpływu wniosku, o którym mowa w art. 309 ust. 1, upłynęło 21 dni, podmiot może rozpocząć działalność. Nie dotyczy to przypadku, gdy marszałek województwa wezwał podmiot do uzupełnienia wniosku nie później niż przed upływem 14 dni od dnia jego otrzymania. W takim przypadku termin, o którym mowa w ust. 1, biegnie od dnia wpływu uzupełnienia wniosku.

Art. 313. 1. Marszałek województwa zmienia wpis w rejestrze agencji zatrudnienia w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o zmianę wpisu w tym rejestrze dotyczącego zmiany:

- 1) danych, o których mowa w art. 309 ust. 2 pkt 1–3, w zakresie zmiany oznaczenia podmiotu oraz adresu siedziby lub adresu stałego miejsca wykonywania działalności podmiotu, adresów lokali, w których są świadczone usługi agencji zatrudnienia, i adresu do doręczeń, numeru telefonu i adresu elektronicznego oraz zmiany oznaczenia formy prawnej prowadzonej działalności;
- 2) rodzaju świadczonych usług, o których mowa w art. 309 ust. 2 pkt 4 i 5;
- 3) w zakresie prowadzenia przez agencję zatrudnienia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 305 ust. 3.

2. W przypadku złożenia wniosku o zmianę wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia w związku z zamiarem prowadzenia działalności gospodarczej, o której mowa w art. 305 ust. 3, marszałek województwa zmienia wpis po weryfikacji warunków, o których mowa w art. 307 ust. 1 i 2, oraz uiszczeniu opłaty, o której mowa w art. 310 ust. 1.

3. Wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, składane są:

- 1) oświadczenie następującej treści: „Oświadczam, że przez okres co najmniej 2 lat świadczyłem usługi pośrednictwa pracy lub pracy tymczasowej, o których mowa w art. 305 ust. 2.”. Oświadczenie składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń;

- 2) zaświadczenia o braku zaległości, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz zaświadczenie o niekaralności za przestępstwa, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, a także oświadczenie o niekaralności za wykroczenia, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 3, w okresie dwóch lat przed dniem złożenia tego oświadczenia;
- 3) dowód wniesienia opłaty, o której mowa w art. 310 ust. 1, lub jego cyfrowe odwzorowanie wraz z danymi umożliwiającymi identyfikację podmiotu obowiązanej do wniesienia tej opłaty.

4. W przypadku złożenia wniosku o zmianę wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia dotyczącego zmiany adresu siedziby lub adresu stałego miejsca wykonywania działalności agencji zatrudnienia, która skutkuje zmianą marszałka województwa właściwego do dokonania zmian wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia, właściwym do dokonania takich zmian jest marszałek województwa właściwy ze względu na nową siedzibę lub adres stałego miejsca wykonywania działalności agencji zatrudnienia. W takim przypadku dotychczasowy marszałek województwa przekazuje niezwłocznie dokumenty dotyczące agencji zatrudnienia do marszałka województwa właściwego ze względu na nową siedzibę lub adres stałego miejsca wykonywania działalności agencji zatrudnienia.

5. W przypadku:

- 1) zgłoszenia przez podmiot zmiany adresu siedziby lub adresu stałego miejsca wykonywania działalności podmiotu do innego marszałka województwa, przed zakończeniem postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru agencji zatrudnienia lub wszczęcia z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wykreślenia podmiotu z tego rejestru,
- 2) złożenia przez podmiot wniosku o wykreślenie z rejestru agencji zatrudnienia, w którym wskazano nowy adres siedziby lub adres stałego miejsca wykonywania działalności znajdujący się w innym województwie,
- 3) zmiany adresu siedziby lub adresu stałego miejsca wykonywania działalności podmiotu, bez złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 4

– właściwość miejscowa marszałka województwa nie ulega zmianie.

6. W przypadku złożenia wniosku o zmianę adresu miejsca świadczenia usług przez przedsiębiorcę zagranicznego przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 314. Marszałek województwa w drodze decyzji odmawia:

- 1) wpisu podmiotu do rejestru agencji zatrudnienia w przypadku:
 - a) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 307 ust. 1 i 2,
 - b) gdy w wyniku dokonanego sprawdzenia, o którym mowa w art. 311, stwierdzono niezgodność danych we wniosku, o którym mowa w art. 309 ust. 1, ze stanem faktycznym po uprzednim wezwaniu podmiotu do złożenia wyjaśnień w tej sprawie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania,
 - c) gdy wniosek, o którym mowa w art. 309 ust. 1, złoży podmiot wykreślony z rejestru na podstawie art. 315 ust. 1 pkt 2, 4–9 lub art. 317 ust. 3, jeżeli nie upłynęły 3 lata od wydania decyzji, o której mowa w art. 317 ust. 1;
- 2) zmiany wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia w przypadku:
 - a) niespełnienia warunku, o którym mowa w art. 305 ust. 3,
 - b) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 307 ust. 1 i 2,
 - c) gdy stwierdzono niezgodność danych we wniosku, o którym mowa w art. 313 ust. 1, ze stanem faktycznym po uprzednim wezwaniu podmiotu do złożenia wyjaśnień w tej sprawie w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania.

Art. 315. 1. Marszałek województwa w drodze decyzji wykreśla podmiot z rejestru agencji zatrudnienia w przypadku:

- 1) pisemnego wniosku podmiotu o wykreślenie z rejestru agencji zatrudnienia;
- 2) postawienia przedsiębiorcy w stan likwidacji lub prawomocnego postanowienia o ogłoszeniu upadłości;
- 3) nieprowadzenia agencji zatrudnienia w okresie 2 kolejnych okresów sprawozdawczych, stwierdzonych na podstawie informacji, o której mowa w art. 323, złożonych za 2 kolejne pełne lata kalendarzowe od uzyskania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, chyba że podmiot ten wykaże, w toku prowadzonego postępowania w sprawie wykreślenia z tego rejestru, że na dzień wszczęcia tego postępowania prowadził działalność objętą wpisem;
- 4) naruszenia przez podmiot warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w art. 305 ust. 3, art. 307 ust. 1 pkt 3, 4 i 6 oraz ust. 2, art. 319, art. 321, art. 337 oraz art. 338 ust. 1–7;
- 5) nieusunięcia przez podmiot, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania, naruszeń warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w art. 307 ust. 1 pkt 1, 2 i 9, art. 322 ust. 1 pkt 3 i ust. 2, art. 323 ust. 1–3 oraz art. 324;

- 6) złożenia przez podmiot oświadczenia, o którym mowa w art. 309 ust. 3 pkt 1 lub 3, lub oświadczenia, o którym mowa w art. 313 ust. 3 pkt 1, niezgodnego ze stanem faktycznym;
- 7) występowania niezgodności danych w rejestrze agencji zatrudnienia, o których mowa w art. 309 ust. 2, niezgodności danych we wniosku o zmianę wpisu, o którym mowa w art. 313 ust. 1, w informacji, o której mowa w art. 313 ust. 2, ze stanem faktycznym, a w przypadku zmiany osób zarządzających lub reprezentujących, niezłożenia zawiadomienia oraz oświadczenia, o których mowa w art. 309 ust. 5, a także dokumentów, o których mowa w art. 309 ust. 3 pkt 3, po uprzednim wezwaniu podmiotu do dostarczenia prawidłowych danych lub dokumentów w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania;
- 8) powierzania, na podstawie przepisów o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym bez ważnego dokumentu uprawniającego do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) dwukrotnego niespełnienia obowiązku poddania się kontroli Państwowej Inspekcji Pracy lub kontroli, o której mowa w art. 326 ust. 1, bez uzasadnionej przyczyny.

2. Marszałek województwa może odstąpić od wykreślenia podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia, jeżeli przed dniem zakończenia kontroli w podmiocie kontrolowanym, naruszenie przez niego warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1, 2 i 9, zostanie usunięte.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, przepis art. 309 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku wydania decyzji o:

- 1) odmowie wpisu do rejestru agencji zatrudnienia na podstawie art. 314,
 - 2) wykreśleniu z rejestru agencji zatrudnienia na podstawie ust. 1, art. 316 albo art. 317 ust. 3
- odmowa wpisu albo wykreślenie z tego rejestru następuje, gdy decyzja stanie się ostateczna.

Art. 316. Marszałek województwa z urzędu, w drodze decyzji, wykreśla podmiot z rejestru agencji zatrudnienia po sprawdzeniu informacji w CEIDG albo Krajowym Rejestrze Sądowym o wykreśleniu przedsiębiorcy z tej ewidencji albo tego rejestru. Wydanie decyzji o wykreśleniu następuje automatycznie, bez uprzedniego wszczynania postępowania administracyjnego.

Art. 317. 1. Marszałek województwa wydaje decyzję o zakazie wykonywania przez podmiot działalności objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia, w przypadku gdy:

- 1) podmiot złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 309 ust. 3 pkt 1 lub 3, lub oświadczenie, o którym mowa w art. 313 ust. 3 pkt 1, niezgodne ze stanem faktycznym;
- 2) podmiot nie usunął naruszeń warunków wymaganych prawem do prowadzenia agencji zatrudnienia, o których mowa w:
 - a) art. 315 ust. 1 pkt 5, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania,
 - b) art. 315 ust. 1 pkt 7, w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania;
- 3) stwierdzi naruszenie przez podmiot warunków wymaganych prawem do prowadzenia agencji zatrudnienia, określonych w art. 315 ust. 1 pkt 2, 4, 8 i 9.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podlega natychmiastowemu wykonaniu.

3. W przypadku gdy decyzja, o której mowa w ust. 1, stanie się ostateczna, marszałek województwa wykreśla podmiot z rejestru agencji zatrudnienia.

4. Organem wyższego stopnia w stosunku do marszałka województwa w sprawach dotyczących decyzji, o których mowa w ust. 1, art. 314, art. 315 ust. 1 oraz art. 316, jest samorządowe kolegium odwoławcze.

5. W przypadku gdy podmiot wykonuje działalność gospodarczą objętą wpisem także na podstawie wpisów do innych rejestrów agencji zatrudnienia przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Podmiot, który wykreślono z rejestru agencji zatrudnienia na skutek wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, może uzyskać ponowny wpis do rejestru nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji.

Art. 318. 1. Marszałek województwa doręcza pisma agencji zatrudnienia wyłącznie na adres do doręczeń elektronicznych wskazany w rejestrze agencji zatrudnienia.

2. Jeżeli agencja zatrudnienia nie dokona zmiany wpisu do rejestru agencji zatrudnienia w przypadku zmiany adresu, o którym mowa w ust. 1, doręczenie pisma pod dotychczasowy adres do doręczeń ma skutek prawny.

Art. 319. Agencje zatrudnienia, podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2, nie mogą dyskryminować w szczególności ze względu na płeć, wiek, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną, przekonania polityczne lub przynależność związkową osób, dla których poszukują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Art. 320. Agencja zatrudnienia ma obowiązek współpracować z organami zatrudnienia w zakresie realizacji polityki rynku pracy.

Art. 321. 1. Agencja zatrudnienia, podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2:

- 1) nie mogą pobierać kwot innych niż określone w art. 338 ust. 3 pkt 16 od osób, dla których poszukują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz osób zatrudnionych lub niebędących pracownikami agencji pracy tymczasowej lub którym udzielają pomocy w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, a także w planowaniu rozwoju zawodowego;
- 2) przed skierowaniem osoby do pracy za granicą albo pracy tymczasowej, do podmiotu działającego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przekazują jej na piśmie informację o kosztach, opłatach i innych należnościach, w tym określonych w art. 338 ust. 3 pkt 16, związanych z kierowaniem do pracy oraz podjęciem i wykonywaniem pracy za granicą.

2. Do osób kierowanych za granicę w celu nabywania umiejętności praktycznych, w formie odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego – niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 322. 1. Agencja zatrudnienia składa wnioski o zmianę wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia w przypadku:

- 1) zmiany danych, o których mowa w art. 309 ust. 2 pkt 1–3, w terminie 14 dni od dnia ich powstania;
- 2) zmiany rodzaju świadczonych usług, o których mowa w art. 309 ust. 2 pkt 4 i 5;
- 3) rozpoczęcia prowadzenia działalności na rzecz cudzoziemców, o której mowa w art. 305 ust. 3.

2. Agencja zatrudnienia przedstawia marszałkowi województwa informację o zaprzestaniu, zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności, w terminie 14 dni od dnia zaprzestania, zawieszenia albo wznowienia tej działalności.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, oraz informacja, o której mowa w ust. 2, zawierają dane określone w ust. 1 albo informację o zaprzestaniu, zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności oraz datę wypełnienia dokumentu i podpis osoby uprawnionej do reprezentowania podmiotu, ze wskazaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz informacji, o której mowa w ust. 2, przepis art. 309 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 323. 1. Agencja zatrudnienia przedstawia marszałkowi województwa informację o działalności agencji zatrudnienia w zakresie świadczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usług, o których mowa w art. 305 ust. 2 – w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, dotyczy również podmiotów, które zgłosiły zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i zawiera dane o:

- 1) liczbie:
 - a) osób, które podjęły zatrudnienie za pośrednictwem agencji zatrudnienia, z uwzględnieniem grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1,
 - b) osób, które podjęły inną pracę zarobkową za pośrednictwem agencji zatrudnienia, z uwzględnieniem grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1,
 - c) osób, które podjęły zatrudnienie lub inną pracę zarobkową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem agencji zatrudnienia, z uwzględnieniem ich obywatelstwa i grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1,
 - d) osób, kierowanych do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych, z uwzględnieniem ich obywatelstwa i grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1;

- 2) działalności w zakresie pracy tymczasowej obejmującej w szczególności:
- a) liczbę osób skierowanych przez agencję zatrudnienia do wykonywania pracy tymczasowej, w tym zatrudnionych w agencjach zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony, w przedziałach do 3 miesięcy, od 3 do 12 miesięcy oraz powyżej 12 miesięcy, z uwzględnieniem grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1,
 - b) liczbę osób skierowanych przez agencję zatrudnienia do wykonywania pracy tymczasowej niebędących pracownikami agencji zatrudnienia, skierowanych na podstawie umowy prawa cywilnego, w przedziałach do 3 miesięcy, od 3 do 12 miesięcy oraz powyżej 12 miesięcy, z uwzględnieniem grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1,
 - c) liczbę osób skierowanych przez agencję zatrudnienia do wykonywania pracy tymczasowej, z uwzględnieniem obywatelstwa osoby kierowanej, w tym liczby osób kierowanych do pracy za granicą u zagranicznych pracodawców użytkowników,
 - d) liczbę pracodawców użytkowników korzystających z usług agencji zatrudnienia, w tym liczbę zagranicznych pracodawców użytkowników,
 - e) liczbę zawieranych przez agencję zatrudnienia umów o pracę oraz umów prawa cywilnego z zakresu pracy tymczasowej, z pracownikami tymczasowymi oraz z osobami niebędącymi pracownikami, z podaniem państwa zatrudnienia, z uwzględnieniem grupy elementarnej zawodów, ujętej w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, o której mowa w art. 29 ust. 1;
- 3) liczbie cudzoziemców, w stosunku do których agencja zatrudnienia świadczyła usługę wskazaną w art. 305 ust. 3, z uwzględnieniem ich obywatelstwa.

3. W przypadku konieczności zmiany informacji, o której mowa w ust. 1, agencja zatrudnienia przedstawia marszałkowi województwa zmienioną informację w terminie do dnia 1 marca danego roku.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy agencji zatrudnienia świadczącej wyłącznie usługę, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. c.

5. Do informacji, o której mowa w ust. 1, przepis art. 309 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

Art. 324. W dokumentach, ogłoszeniach i ofertach pracy agencja zatrudnienia umieszcza numer wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, a ogłaszane oferty pracy do wykonywania pracy tymczasowej oznacza się jako „oferty pracy tymczasowej”.

Art. 325. 1. Podmioty świadczące usługi, o których mowa w art. 305 ust. 2, podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2, niezwłocznie zwracają osobie, na rzecz której świadczą lub świadczyły usługi z zakresu działalności agencji zatrudnienia, złożone przez nią oryginały dokumentów, w szczególności dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie, kwalifikacje oraz doświadczenie zawodowe.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy agencji zatrudnienia świadczącej wyłącznie usługę, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. c.

Art. 326. 1. Marszałek województwa właściwy ze względu na:

- 1) siedzibę lub adres stałego miejsca wykonywania działalności agencji zatrudnienia,
 - 2) adres wskazany przez przedsiębiorcę zagranicznego jako adres miejsca świadczenia usług
- sprawuje kontrolę nad agencją zatrudnienia w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, o których mowa w art. 305 ust. 3, art. 307 ust. 1 pkt 1–4 i 9 i ust. 2, art. 323 oraz art. 324.
2. Marszałek województwa za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, pozyskuje z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane, o których mowa w art. 50 ust. 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w odniesieniu do:
- 1) osób zarządzających podmiotem ubiegającym się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub zarządzających agencją zatrudnienia oraz osób je reprezentujących, podmiotu składającego wniosek o wpis do rejestru agencji zatrudnienia – przed dokonaniem wpisu,
 - 2) agencji zatrudnienia – co najmniej raz na kwartał
- w celu ustalenia, czy podmioty lub osoby wskazane w pkt 1 i 2 mają zaległości z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych, o ile były obowiązane do ich opłacania.

3. Marszałek województwa za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, może pozyskać:

- 1) od organów Krajowej Administracji Skarbowej, informacje o zaległościach podatkowych:
 - a) osób zarządzających podmiotem ubiegającym się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub zarządzających agencją zatrudnienia oraz osób je reprezentujących,
 - b) podmiotu ubiegającego się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub agencji zatrudnienia– w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2;
- 2) z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, informacje o zaległościach:
 - a) osób zarządzających podmiotem ubiegającym się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub zarządzających agencją zatrudnienia oraz osób je reprezentujących,
 - b) podmiotu ubiegającego się o wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub agencji zatrudnienia– z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2.

Art. 327. 1. Marszałek województwa przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w postaci elektronicznej zbiorczą informację z województwa dotyczącą informacji, o których mowa w art. 323, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, za rok poprzedni.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera również dane o liczbie:

- 1) podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego prowadzących działalność w zakresie pośrednictwa pracy, w tym kierujących do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych;
- 2) podmiotów posiadających wpis do rejestru agencji zatrudnienia na koniec okresu sprawozdawczego prowadzących działalność w zakresie agencji pracy tymczasowej;
- 3) decyzji o:
 - a) wykreśleniu podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia, w tym z powodu nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,
 - b) zakazie wykonywania przez podmiot działalności objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia, w tym z powodu naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia,
 - c) odmowie wpisu do rejestru agencji zatrudnienia;
- 4) przeprowadzonych kontroli, w tym liczbę stwierdzonych przypadków nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia;
- 5) przedsiębiorców zagranicznych wpisanych do rejestru agencji zatrudnienia.

3. Marszałek województwa udostępnia, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5, na wniosek Państwowej Inspekcji Pracy informacje w postaci elektronicznej, obejmujące wykaz podmiotów, w stosunku do których wydano decyzję o:

- 1) wykreśleniu podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia, w tym z powodu nieprzestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, z wyszczególnieniem podmiotów wykreślonych w związku z powiadomieniem okręgowego inspektora pracy, o których mowa w art. 37 ust. 3 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy;
- 2) zakazie wykonywania przez podmiot działalności objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia, w tym z powodu naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia.

4. Marszałek województwa raz na kwartał przekazuje Państwowej Inspekcji Pracy wykaz podmiotów, o którym mowa w ust. 3, za okres 12 miesięcy poprzedzających miesiąc sporządzenia wykazu.

Art. 328. Podmiot przechowuje wszystkie dokumenty niezbędne do wykazania spełniania warunków wymaganych do wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia przez cały okres posiadania wpisu do tego rejestru oraz przez okres 3 lat od dnia wykreślenia podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia.

Art. 329. W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszego rozdziału w zakresie działalności gospodarczej, o której mowa w art. 305 ust. 2, w tym przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Rozdział 2

Akredytacja

Art. 330. Akredytacja jest udzielana w następujących kategoriach, zwanych dalej „kategoriemi akredytacji”:

- 1) kategorii członka EURES w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej z zakresu sieci EURES, uprawniającej do prowadzenia wszystkich rodzajów działań, o których mowa w art. 86 ust. 2, albo
- 2) kategorii partnera EURES w rozumieniu przepisów Unii Europejskiej z zakresu sieci EURES, uprawniającej do prowadzenia jednego rodzaju działań wybranego spośród rodzajów działań wymienionych w art. 86 ust. 2 lub prowadzenia dwóch takich rodzajów działań.

Art. 331. 1. Podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji składa do ministra właściwego do spraw pracy wniosek o udzielenie akredytacji.

2. W zależności od rodzaju podmiotu ubiegającego się o udzielenie akredytacji wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa w imieniu podmiotu osoba uprawniona do jego reprezentacji albo osoba fizyczna wykonująca działalność gospodarczą albo składają wspólnicy spółki cywilnej.

3. O udzielenie akredytacji w kategorii członka EURES może ubiegać się podmiot, który spełnia następujące kryteria akredytacyjne:

- 1) posiada wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub jest podmiotem, o którym mowa w art. 306 ust. 1 pkt 4 i 7;
- 2) nie jest podmiotem, w stosunku do którego występują okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1–8 oraz ust. 2, oraz spełnia warunki określone w art. 323 ust. 1 i 2;
- 3) nie jest podmiotem, w stosunku do którego jest prowadzone postępowanie, które może skutkować wykreśleniem z rejestru agencji zatrudnienia na podstawie art. 315 ust. 1;
- 4) posiada stronę internetową;
- 5) posiada systemy teleinformatyczne umożliwiające realizację pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES w postaci elektronicznej bazy z ofertami pracy oraz elektronicznej bazy danych osób, które poszukują pracy;
- 6) posiada minimum 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu pośrednictwa pracy w zakresie kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych lub w zakresie kierowania cudzoziemców do pracy do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w ciągu 5 lat poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie akredytacji;
- 7) posiada minimum roczne doświadczenie w informowaniu lub doradztwie na temat warunków życia i pracy związanych ze swobodnym przepływem pracowników w Unii Europejskiej, w ciągu 2 lat poprzedzających złożenie wniosku o udzielenie akredytacji.

4. O udzielenie akredytacji w kategorii partnera EURES może ubiegać się podmiot, który spełnia następujące kryteria akredytacyjne:

- 1) uzasadni, że nie może prowadzić wszystkich rodzajów działań, o których mowa w art. 86 ust. 2;
- 2) zamierza realizować jedno albo dwa rodzaje działań wybrane z działań wymienionych w art. 86 ust. 2;
- 3) posiada wpis do rejestru agencji zatrudnienia lub jest podmiotem, o którym mowa w art. 306 ust. 1 pkt 4 i 7;
- 4) nie jest podmiotem, w stosunku do którego występują okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1–8 oraz ust. 2, oraz spełnia warunki określone w art. 323 ust. 1 i 2;
- 5) nie jest podmiotem, w stosunku do którego jest prowadzone postępowanie, które może skutkować wykreśleniem z rejestru agencji zatrudnienia na podstawie art. 315 ust. 1;
- 6) posiada stronę internetową;
- 7) posiada systemy teleinformatyczne umożliwiające realizację pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES w postaci:
 - a) elektronicznej bazy z ofertami pracy, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji zamierza podczas realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES udostępniać oferty pracy, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES, lub
 - b) elektronicznej bazy danych osób, które poszukują pracy, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji zamierza podczas realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES udostępniać dane osób, które poszukują pracy, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 8) posiada doświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 6 i 7, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji zamierza prowadzić wszystkie działania, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 3.

5. O ponowne udzielenie akredytacji nie może ubiegać się podmiot, z którym minister właściwy do spraw pracy rozwiązał uprzednio umowę akredytacyjną w drodze wypowiedzenia w przypadku, o którym mowa w art. 336 ust. 2 pkt 2, a od dnia rozwiązania tej umowy nie upłynęły 2 lata.

6. Minister właściwy do spraw pracy ogłasza, w szczególności na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra oraz na stronie internetowej rejestru podmiotów akredytowanych, informacje o terminach składania wniosków o udzielenie akredytacji w kategorii członka EURES lub kategorii partnera EURES.

Art. 332. 1. Wniosek o udzielenie akredytacji zawiera:

- 1) oznaczenie podmiotu z podaniem pełnej nazwy podmiotu, a w przypadku gdy wniosek składa przedsiębiorca jako:
 - a) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą – imię (imiona) i nazwisko oraz nazwę firmy,
 - b) wspólnik spółki cywilnej – imiona i nazwiska, nazwę firmy lub nazwę wspólników;
- 2) adres, pod którym podmiot prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza tym terytorium, o ile taki przypadek występuje, wraz z podaniem formy organizacyjnej prowadzenia działalności poza tym terytorium;
- 3) adres, pod którym podmiot będzie prowadził pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES wraz z planowanym zakresem działań i usług do realizacji w ramach tego pośrednictwa pod tym adresem, z podaniem nazwy gminy, powiatu, województwa i kraju, o ile dysponuje lokalem pod tym adresem;
- 4) oznaczenie formy prawnej prowadzonej działalności;
- 5) numer identyfikacji podatkowej (NIP) – o ile podmiot taki numer posiada;
- 6) numer w Krajowym Rejestrze Sądowym albo informację o wpisie do CEIDG – o ile podmiot posiada;
- 7) adres elektroniczny i inne dane teleadresowe;
- 8) informację o wpisie do rejestru agencji zatrudnienia – o ile podmiot taki wpis posiada;
- 9) kategorię akredytacji, o którą podmiot wnioskuje;
- 10) planowany przez podmiot zakres działań i usług do realizacji w pośrednictwie pracy w ramach sieci EURES;
- 11) uzasadnienie, że podmiot nie może prowadzić wszystkich działań, o których mowa w art. 86 ust. 2, w przypadku gdy podmiot ubiega się o udzielenie akredytacji w kategorii partnera EURES;
- 12) informację o posiadanych przez podmiot systemach teleinformatycznych umożliwiających realizację pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 13) adres strony internetowej podmiotu oraz informacje o zakresie tematycznym tej strony i jej funkcjonalnościach;
- 14) informację o posiadaniu lub nieposiadaniu elektronicznej bazy z ofertami pracy oraz elektronicznej bazy danych osób, które poszukują pracy wraz z zakresem danych i informacji występujących w tych bazach;
- 15) opis doświadczenia podmiotu w realizacji pośrednictwa do pracy za granicą lub kierowania cudzoziemców do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w informowaniu lub doradztwie dotyczącym warunków życia i pracy związanych ze swobodnym przepływem pracowników w Unii Europejskiej, z uwzględnieniem internetowych i poza-internetowych kanałów komunikacji z bezrobotnymi, poszukującymi pracy, osobami zarejestrowanymi i pracodawcami, w tym świadczonych usług elektronicznych;
- 16) informację o stanie zatrudnienia w podmiocie na dzień złożenia wniosku o udzielenie akredytacji, w tym o przewidywanej liczbie osób do realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES oraz innych działań wynikających z realizacji umowy akredytacyjnej, a także informację o znajomości języków obcych przez te osoby;
- 17) informację o opłatach pobieranych przez podmiot od pracodawców za realizację pośrednictwa pracy;
- 18) informację o pozbawieniu akredytacji, w przypadku gdy podmiot posiadał ją w przeszłości;
- 19) inne informacje, które podmiot chciałby dodatkowo podać.

2. W przypadku gdy podmiot ubiega się o akredytację w kategorii partnera EURES, może on nie podawać we wniosku o udzielenie akredytacji informacji o:

- 1) posiadanej elektronicznej bazy z ofertami pracy, w przypadku gdy podmiot nie zamierza podczas realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES udostępniać oferty pracy, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 2) posiadanej elektronicznej bazy danych osób, które poszukują pracy, w przypadku gdy podmiot nie zamierza podczas realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES udostępniać danych osób, które poszukują pracy, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 3) doświadczeniu, o którym mowa w art. 331 ust. 3 pkt 6 i 7, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji nie zamierza prowadzić wszystkich działań, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 3.

3. Wniosek o udzielenie akredytacji składany jest w postaci elektronicznej i zawiera dane w ustalonym formacie elektronicznym.

4. Wniosek o udzielenie akredytacji składany jest z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5, po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych.

5. Podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji dołącza do wniosku o jej udzielenie oświadczenie potwierdzające:

- 1) spełnianie kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 331 ust. 3 pkt 2;
- 2) nieprowadzenie w stosunku do podmiotu postępowania, które może skutkować wykreśleniem z rejestru agencji zatrudnienia na podstawie art. 315 ust. 1;
- 3) znajomość przepisów art. 86, art. 91 i rozdziału 2 w dziale IX oraz przepisów Unii Europejskiej w zakresie realizacji działań sieci EURES;
- 4) posiadanie zasobów finansowych umożliwiających realizację działań sieci EURES wynikających z ustawy oraz przepisów Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES;
- 5) kompletność danych zawartych we wniosku o udzielenie akredytacji oraz ich zgodność z prawdą.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Podmiot składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

7. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5, składają osoby reprezentujące podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji i osoby zarządzające tym podmiotem.

8. Minister właściwy do spraw pracy odmawia, w drodze decyzji, udzielenia akredytacji, w przypadku gdy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji:

- 1) w kategorii członka EURES – nie spełnia kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 331 ust. 3;
- 2) w kategorii partnera EURES – nie spełnia kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 331 ust. 4;
- 3) nie przedstawi we wniosku o udzielenie akredytacji danych i informacji niezbędnych do oceny:
 - a) spełniania przez ten podmiot kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 331 ust. 3 i 4,
 - b) możliwości realizacji przez ten podmiot zobowiązań wynikających z umowy akredytacyjnej;
- 4) nie złoży oświadczenia, o którym mowa w ust. 5;
- 5) odmówi zawarcia umowy akredytacyjnej.

Art. 333. 1. Minister właściwy do spraw pracy zawiera umowę akredytacyjną z podmiotem spełniającym kryteria akredytacyjne, o których mowa w art. 331 ust. 3 albo 4.

2. Umowa akredytacyjna zawiera w szczególności:

- 1) informację o udzielonej kategorii akredytacji;
- 2) zakres zobowiązań podmiotu, któremu udziela się akredytacji, w związku z realizacją działań sieci EURES wynikających z ustawy oraz przepisów Unii Europejskiej w zakresie sieci EURES, w tym związanych z planowaniem, realizacją, monitorowaniem i sprawozdawczością;
- 3) rodzaj działań określonych w art. 86 ust. 2, do realizacji których zobowiązuje się podmiot, któremu udziela się akredytacji;
- 4) zobowiązanie podmiotu, któremu udziela się akredytacji, do:
 - a) współpracy z organami zatrudnienia przy realizacji działań sieci EURES z uwzględnieniem konieczności zachowania równowagi na krajowym rynku pracy,
 - b) udziału, przy wykorzystaniu systemów teleinformatycznych, o których mowa w art. 26 ust. 1, oraz zgodnie z technicznymi normami i formatami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy oraz zmiany rozporządzeń (UE) nr 492/2011 i (UE) nr 1296/2013, w systemie wymiany informacji oraz udostępniania ofert pracy lub danych bezrobotnych, poszukujących pracy lub osób niezarejestrowanych, które poszukują pracy,

- c) realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES we współpracy wyłącznie z podmiotami uprawnionymi do realizacji działań tej sieci z państw, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–c,
 - d) niepobierania opłat od bezrobotnych, poszukujących pracy i osób niezarejestrowanych za pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES,
 - e) zapewnienia odpowiednio wykwalifikowanych i przeszkolonych osób do realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES oraz pozostałych działań związanych z realizacją zobowiązań wynikających z umowy akredytacyjnej, z których co najmniej jedna posiada znajomość języka angielskiego w stopniu wystarczającym do wykonywania zadań,
 - f) zapewnienia dostępu do informacji o realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES na stronie internetowej podmiotu, któremu jest udzielana akredytacja, oraz za pośrednictwem innych sposobów przepływu informacji stosowanych przez ten podmiot,
 - g) używania akronimu oraz znaku towarowego EURES wyłącznie podczas realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES,
 - h) umieszczania w dokumentach, ogłoszeniach i ofertach pracy związanych z realizacją pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES numeru wpisu do rejestru podmiotów akredytowanych,
 - i) informowania ministra właściwego do spraw pracy o zmianie formy prawnej lub oznaczenia podmiotu lub zmianie adresu jego siedziby, w terminie 14 dni od dnia ich powstania,
 - j) informowania ministra właściwego do spraw pracy o zaprzestaniu spełniania kryteriów akredytacyjnych, o których mowa w art. 331 ust. 3 pkt 1–5 albo ust. 4 pkt 3–7, w terminie 14 dni od dnia zaprzestania ich spełniania,
 - k) informowania ministra właściwego do spraw pracy o planowanych zmianach w zakresie rodzaju działań do realizacji w pośrednictwie pracy w ramach sieci EURES, o których mowa w art. 86 ust. 2, w terminie co najmniej 30 dni przed dniem wdrożenia planowanych przez podmiot zmian;
- 5) sposoby realizacji pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES, w tym zakres danych, które należy zawrzeć w zgłoszeniach ofert pracy;
- 6) informację o wysokości opłat pobieranych od pracodawców przez podmiot, któremu jest udzielana akredytacja, za realizację pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES;
- 7) okres, na jaki umowa akredytacyjna zostaje zawarta;
- 8) datę, od której obowiązuje umowa akredytacyjna.

3. W przypadku gdy podmiot, który ubiegał się o udzielenie akredytacji w kategorii partnera EURES:

- 1) wybrał do realizacji rodzaje działań, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 1 lub 2 – umowa akredytacyjna zawiera zobowiązanie, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. b;
- 2) nie wybrał do realizacji rodzajów działań, o których mowa w art. 86 ust. 2 pkt 1 lub 2 – umowa akredytacyjna nie zawiera zobowiązania, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. b.

4. Akredytacja jest udzielana na czas określony z możliwością jej przedłużenia na czas nieokreślony.

5. Przedłużenie akredytacji na czas nieokreślony jest możliwe pod warunkiem niestwierdzenia przez ministra właściwego do spraw pracy uchybień związanych z realizacją przez podmiot, któremu udzielono akredytacji, zadań określonych w ustawie, umowie akredytacyjnej oraz przepisach Unii Europejskiej z zakresu sieci EURES obowiązujących w okresie pozostawania w mocy umowy akredytacyjnej na czas określony.

6. Minister właściwy do spraw pracy udziela podmiotowi akredytacji z dniem wskazanym w umowie akredytacyjnej jako dzień, od którego umowa obowiązuje.

7. Zmiana formy prawnej lub oznaczenia podmiotu lub adresu jego siedziby nie skutkuje pozbawieniem podmiotu akredytacji.

8. W przypadku gdy podmiot, któremu udzielono akredytacji, chce zmienić kategorię akredytacji w trakcie obowiązywania umowy akredytacyjnej z:

- 1) kategorii członka EURES na kategorię partnera EURES, konieczna jest odpowiednia zmiana umowy akredytacyjnej;
- 2) kategorii partnera EURES na kategorię członka EURES, konieczna jest pozytywna weryfikacja przez ministra właściwego do spraw pracy spełniania przez podmiot, któremu udzielono akredytacji w kategorii partnera EURES, kryteriów akredytacji obowiązujących w kategorii członka EURES, określonych w art. 331 ust. 3, a następnie odpowiednia zmiana umowy akredytacyjnej.

Art. 334. 1. Minister właściwy do spraw pracy niezwłocznie po zawarciu umowy akredytacyjnej udostępnia jej treść wojewodzie właściwemu ze względu na siedzibę podmiotu akredytowanego.

2. Minister właściwy do spraw pracy może pozyskać:

- 1) z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 10, dane, o których mowa w art. 50 ust. 14a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, w celu ustalenia, czy podmiot ubiegający się o udzielenie akredytacji oraz podmiot akredytowany, mają zaległości z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych, o ile był obowiązany do ich opłacania;
- 2) od organów Krajowej Administracji Skarbowej, informacje o zaległościach podatkowych podmiotu ubiegającego się o udzielenie akredytacji oraz podmiotu akredytowanego, w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 1;
- 3) z systemu teleinformatycznego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego informacje o zaległościach podmiotu ubiegającego się o udzielenie akredytacji oraz podmiotu akredytowanego, z tytułu niepłacenia składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne, w celu ustalenia okoliczności, o których mowa w art. 307 ust. 1 pkt 2.

Art. 335. 1. Rejestr podmiotów akredytowanych prowadzi minister właściwy do spraw pracy.

2. Rejestr podmiotów akredytowanych jest jawny i zawiera dane, o których mowa w art. 332 ust. 1 pkt 1–10 i 13, oraz datę dokonania wpisu.

3. Rejestr podmiotów akredytowanych jest prowadzony w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5.

4. Minister właściwy do spraw pracy dokonuje z urzędu w formie czynności materialno-technicznej:

- 1) wpisu do rejestru podmiotów akredytowanych niezwłocznie po rozpoczęciu obowiązywania umowy akredytacyjnej;
- 2) zmiany wpisu do rejestru podmiotów akredytowanych niezwłocznie po rozpoczęciu obowiązywania zmiany kategorii akredytacji na podstawie zmian dokonanych w umowie akredytacyjnej;
- 3) wykreślenia podmiotu pozbawionego akredytacji z rejestru podmiotów akredytowanych niezwłocznie po rozwiązaniu lub wygaśnięciu umowy akredytacyjnej;
- 4) sprostowania wpisu do rejestru podmiotów akredytowanych zawierającego błędy pisarskie oraz oczywiste omyłki.

Art. 336. 1. Pozbawienie akredytacji następuje po:

- 1) rozwiązaniu umowy akredytacyjnej w trybie wypowiedzenia przez ministra właściwego do spraw pracy lub podmiot akredytowany albo
- 2) wygaśnięciu umowy akredytacyjnej po zakończeniu okresu, na jaki została zawarta.

2. Minister właściwy do spraw pracy wypowiada umowę akredytacyjną, w przypadku gdy podmiot akredytowany:

- 1) przestał spełniać kryteria akredytacyjne, o których mowa w art. 331 ust. 3 pkt 1–5 albo ust. 4 pkt 3–7, lub
- 2) naruszył przepisy ustawy lub umowy akredytacyjnej i nie usunął tych naruszeń w wyznaczonym przez ministra właściwego do spraw pracy lub wojewodę terminie, o ile naruszenia te były możliwe do usunięcia.

3. Okoliczności, o których mowa w ust. 2, stwierdza minister właściwy do spraw pracy lub wojewoda.

4. Minister właściwy do spraw pracy stwierdza okoliczności, o których mowa w ust. 2, w szczególności na podstawie powiadomienia otrzymanego od:

- 1) wojewody w sprawie naruszenia ustawy lub umowy akredytacyjnej przez podmiot akredytowany;
- 2) marszałka województwa w sprawie wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia podmiotu akredytowanego lub naruszenia przez ten podmiot ustawy w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia.

5. Wojewoda stwierdza okoliczności, o których mowa w ust. 2, w szczególności w wyniku kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2 lub na podstawie powiadomienia otrzymanego od:

- 1) marszałka województwa w sprawie wykreślenia z rejestru agencji zatrudnienia podmiotu akredytowanego lub naruszenia przez ten podmiot ustawy w zakresie przestrzegania warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, stwierdzonego w wyniku kontroli przeprowadzonej na podstawie art. 326 ust. 1, lub powiadomienia otrzymanego od okręgowego inspektora pracy;

- 2) okręgowego inspektora pracy w sprawie naruszenia ustawy przez podmiot akredytowany w zakresie:
 - a) opłacania składek na Fundusz Pracy,
 - b) dokonania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia działalności, której prowadzenie jest uzależnione od uzyskania wpisu do tego rejestru,
 - c) prowadzenia działalności przez podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2, zgodnie z warunkami określonymi w art. 319, art. 321 i art. 325.
6. Wojewoda powiadamia niezwłocznie ministra właściwego do spraw pracy o naruszeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 1.
7. Marszałek województwa powiadamia niezwłocznie ministra właściwego do spraw pracy o wykreśleniu z rejestru agencji zatrudnienia podmiotu akredytowanego oraz o naruszeniach, o których mowa w ust. 4 pkt 2, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 5.

Rozdział 3

Kierowanie cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przez agencje zatrudnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 337. 1. Agencja zatrudnienia w ramach świadczonej usługi kierowania cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może kierować cudzoziemców wyłącznie bezpośrednio do tych podmiotów.

2. Skierowanie cudzoziemca przez agencję zatrudnienia do podmiotu, o którym mowa w ust. 1, powierzającego wykonanie zatrudnienia lub inną pracę zarobkową cudzoziemcowi, odbywa się na podstawie pisemnej umowy zawartej między agencją zatrudnienia a tym cudzoziemcem.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa w szczególności:

- 1) podmiot powierzający wykonanie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i jego siedzibę;
- 2) okres zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej;
- 3) rodzaj umowy oraz warunki zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i wynagrodzenia, a także przysługujące cudzoziemcowi kierowanemu do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej świadczenia socjalne;
- 4) warunki ubezpieczeń społecznych, jakimi cudzoziemiec będzie objęty;
- 5) obowiązki i uprawnienia agencji zatrudnienia oraz cudzoziemca kierowanego do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;
- 6) zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zawartej między agencją zatrudnienia a cudzoziemcem kierowanym do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

4. Agencja zatrudnienia przedstawia cudzoziemcowi kierowanemu do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przed podpisaniem umowy, o której mowa w ust. 2, jej pisemne tłumaczenie na język dla niego zrozumiały.

5. Agencja zatrudnienia informuje na piśmie:

- 1) cudzoziemca kierowanego do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w języku dla niego zrozumiałym, o zasadach dotyczących wjazdu, pobytu i pracy cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) podmiot, do którego agencja zatrudnienia kieruje cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, o zasadach dotyczących wjazdu, pobytu i pracy cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz o obowiązkach, o których mowa w art. 17–19 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Agencja zatrudnienia prowadzi w formie pisemnej, w postaci papierowej albo elektronicznej wykaz:

- 1) podmiotów, do których są kierowani cudzoziemcy do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zawierający w szczególności oznaczenie podmiotu i określenie adresu jego siedziby;
- 2) cudzoziemców kierowanych do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, zawierający imię (imiona) i nazwisko, obywatelstwo i datę urodzenia cudzoziemca oraz oznaczenie podmiotu, do którego skierowano cudzoziemca do pracy, i określenie jego siedziby oraz okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Rozdział 4

Podejmowanie pracy za granicą u pracodawców zagranicznych

Art. 338. 1. Podejmowanie pracy za granicą następuje w drodze bezpośrednich uzgodnień dokonywanych przez osoby podejmujące pracę z pracodawcami zagranicznymi lub za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia, a także agencji zatrudnienia wyłącznie w ramach świadczonej usługi kierowania osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych.

2. Kierowanie osób do pracy za granicą u pracodawców zagranicznych za pośrednictwem agencji zatrudnienia odbywa się wyłącznie bezpośrednio do pracodawcy zagranicznego na podstawie pisemnej umowy zawieranej przez te agencje z osobami kierowanymi przed ich skierowaniem do pracy.

3. Umowa, o której mowa w ust. 2, określa w szczególności:

- 1) oznaczenie pracodawcy zagranicznego i jego siedzibę;
 - 2) miejsce pracy, a w przypadku braku stałego lub głównego miejsca pracy określenie regionu lub kraju, na obszarze którego pracownik będzie wykonywał pracę;
 - 3) okres pracy;
 - 4) rodzaj umowy;
 - 5) warunki pracy, w tym właściwe dla danego stanowiska pracy długość typowego dnia lub tygodnia pracy oraz maksymalny dobowy wymiar pracy;
 - 6) warunki wynagradzania;
 - 7) walutę, w której wynagrodzenie ma być wypłacane;
 - 8) świadczenia pieniężne lub w naturze, związane z pracą za granicą, w przypadku gdy ma to zastosowanie;
 - 9) przysługujące osobie kierowanej do pracy świadczenia socjalne;
 - 10) warunki ubezpieczenia społecznego;
 - 11) warunki ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków i chorób tropikalnych, jeśli dotyczy;
 - 12) warunki repatriacji pracownika, w przypadku gdy ma to zastosowanie;
 - 13) dane do kontaktu z przedstawicielami agencji zatrudnienia w okresie pracy za granicą, zawierające numer telefonu lub adres do doręczeń elektronicznych, a także dni i przedziały godzinowe, kiedy możliwy jest taki kontakt;
 - 14) obowiązki i uprawnienia stron;
 - 15) zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zawartej między agencją zatrudnienia a osobą kierowaną, w tym stronę pokrywającą koszty dojazdu i powrotu osoby skierowanej do pracy w przypadku niewywiązania się pracodawcy zagranicznego z warunków umowy oraz tryb dochodzenia związanych z tym roszczeń;
 - 16) kwoty należne agencji zatrudnienia z tytułu faktycznie poniesionych kosztów związanych ze skierowaniem do pracy za granicą, poniesione na:
 - a) dojazd i powrót osoby skierowanej,
 - b) wydanie wizy,
 - c) badania lekarskie,
 - d) tłumaczenia dokumentów;
 - 17) informację o trybie i warunkach dopuszczania cudzoziemców do rynku pracy w państwie wykonywania pracy.
4. Agencja zatrudnienia przedstawia osobie kierowanej do pracy za granicą u pracodawcy zagranicznego, przed podpisaniem umowy, o której mowa w ust. 2, jej pisemne tłumaczenie na język dla niego zrozumiały.
5. Agencja zatrudnienia zawiera z pracodawcą zagranicznym, do którego zamierza kierować osoby do pracy za granicą, pisemną umowę określającą w szczególności:
- 1) liczbę miejsc pracy;
 - 2) okres pracy;

- 3) rodzaj oraz warunki pracy, zasady wynagradzania, a także przysługujące osobom podejmującym pracę świadczenia socjalne;
- 4) zakres odpowiedzialności cywilnej stron w przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania umowy zawartej między pracownikiem a pracodawcą, w tym stronę pokrywającą koszty dojazdu i powrotu osoby skierowanej do pracy w razie niewywiązania się pracodawcy zagranicznego z warunków umowy, oraz tryb dochodzenia związanych z tym roszczeń.

6. Agencja zatrudnienia prowadzi w formie pisemnej, w postaci papierowej oraz elektronicznej wykaz:

- 1) podmiotów, do których są kierowane osoby do pracy za granicą, zawierający w szczególności oznaczenie podmiotu i określenie adresu jego siedziby oraz nazwę państwa pochodzenia podmiotu;
- 2) osób kierowanych do pracy za granicą, zawierający imię (imiona) i nazwisko, adres zamieszkania osoby oraz w szczególności oznaczenie podmiotu i określenie adresu siedziby podmiotu, do którego skierowano osobę do pracy za granicą, nazwę państwa pochodzenia podmiotu oraz okresy pracy.

7. Agencja zatrudnienia ma obowiązek:

- 1) przechowywać umowy, o których mowa w ust. 2, oraz umowy zawierane z pracodawcami zagranicznymi, o których mowa w ust. 5, przez okres obowiązywania umowy oraz przez 5 lat po upływie tego okresu;
- 2) poinformować na piśmie osobę kierowaną do pracy za granicą o przysługujących jej uprawnieniach, o których mowa w art. 339;
- 3) przestrzegać międzynarodowych umów, porozumień i programów dotyczących zatrudnienia wiążących Rzeczpospolitą Polską oraz obowiązujących w państwie zatrudnienia przepisów o zatrudnieniu oraz przepisów regulujących działalność agencji zatrudnienia.

8. Przepisy ust. 1–7 mają zastosowanie do wykonywania przez osoby kierowane do innej pracy zarobkowej za granicą powierzanej przez zagraniczne osoby fizyczne.

9. Kierowanie osoby za granicę do podmiotu zagranicznego w celu nabywania umiejętności praktycznych, odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową następuje na podstawie umowy, o której mowa w ust. 2.

Art. 339. Udokumentowane okresy zatrudnienia przebyte za granicą u pracodawcy zagranicznego są zaliczane do okresów pracy w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie uprawnień pracowniczych.

Art. 340. 1. Okresy zatrudnienia obywateli polskich w byłej Niemieckiej Republice Demokratycznej i byłej Czecho-słowackiej Republice Socjalistycznej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych przypadające przed dniem 1 grudnia 1991 r. są traktowane jak okresy zatrudnienia w Państwie Polskim w zakresie uprawnień pracowniczych.

2. Okres urlopu bezpłatnego udzielonego pracownikowi na okres skierowania do pracy za granicą na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych praw i obowiązków pracowników skierowanych do pracy za granicą w celu realizacji budownictwa eksportowego i usług związanych z eksportem (Dz. U. z 1990 r. poz. 259, z 1991 r. poz. 346 oraz z 1993 r. poz. 452), a także przypadający bezpośrednio po zakończeniu tego urlopu okres niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną – wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, jeżeli pracownik podjął zatrudnienie u macierzystego pracodawcy w terminie przewidzianym w tym rozporządzeniu.

3. Okres zatrudnienia za granicą pracownika, który nie pozostawał w stosunku pracy przed skierowaniem do pracy za granicą na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2, jest traktowany jak okres zatrudnienia w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie uprawnień pracowniczych. Dotyczy to także pracownika, któremu udzielono urlopu bezpłatnego na okres skierowania do pracy za granicą, a który nie podjął pracy u macierzystego pracodawcy po zakończeniu pracy za granicą lub podjął pracę u macierzystego pracodawcy, lecz po upływie terminu przewidzianego w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2.

4. Udokumentowane okresy zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej za granicą u pracodawców zagranicznych w państwach niewymienionych w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d przebyte w okresie od dnia 1 listopada 2005 r. do dnia 25 sierpnia 2006 r. są zaliczane do okresu uprawniającego do zasiłku pod warunkiem opłacenia składki na Fundusz Pracy. Przepisy dotyczące trybu opłacania składek na Fundusz Pracy przez osoby podejmujące zatrudnienie lub inną pracę zarobkową za granicą u pracodawcy zagranicznego stosuje się odpowiednio.

DZIAŁ X

OHP

Art. 341. 1. OHP są państwową jednostką budżetową nadzorowaną przez ministra właściwego do spraw pracy.

2. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw pracy w szczególności akceptuje roczne plany pracy i sprawozdania z wykonania planu pracy OHP za rok poprzedni.

3. OHP używają wizerunku orła ustalonego dla godła na zasadach określonych w ustawie z dnia 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 299).

4. OHP realizują działania na rzecz młodzieży w wieku od 14. do 30. roku życia, zwanej dalej „młodzieżą”, w celu jej wsparcia w wypełnieniu obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki oraz podejmowaniu i utrzymaniu zatrudnienia i rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Art. 342. 1. OHP realizują działania na rzecz młodzieży, która w szczególności:

- 1) jest zagrożona ryzykiem przedwczesnego opuszczenia systemu edukacji rozumianego jako realizowanie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki w ten sposób, że:
 - a) stwarza problemy wychowawcze w trakcie realizacji obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki,
 - b) ma opóźnienia w cyklu kształcenia lub nie realizuje obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki;
- 2) po spełnieniu obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki nie uczy się i nie pracuje;
- 3) pochodzi z rodzin dysfunkcyjnych;
- 4) pochodzi z rodzin, w których panują warunki socjalno-bytowe lub środowiskowe wskazujące na potrzebę instytucjonalnego wsparcia materialnego, pedagogicznego lub psychologicznego;
- 5) potrzebuje wsparcia w podjęciu decyzji edukacyjno-zawodowej lub przygotowania do aktywnego zachowania na rynku pracy.

2. Realizując działania na rzecz młodzieży w zakresie kształcenia i wychowania oraz zatrudnienia i przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, OHP w szczególności:

- 1) prowadzą działania środowiskowe mające na celu rozpoznanie problemów i identyfikację młodzieży wymagającej wsparcia oraz prowadzą jej rekrutację do objęcia wsparciem;
- 2) diagnozują indywidualne potrzeby młodzieży i planują dla niej formy wsparcia;
- 3) realizują działania wspierające rozwój osobisty i integrację społeczną młodzieży, w tym działania opiekuńcze, wychowawcze, profilaktyczne i socjalizacyjne;
- 4) ułatwiają młodzieży realizację obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki do 18. roku życia oraz umożliwiają jej nabycie kwalifikacji zawodowych, w tym:
 - a) kierują do pracodawców lub zatrudniają w celu odbycia przygotowania zawodowego,
 - b) zapewniają pomoc wychowawców i pedagogów w okresie nauki;
- 5) umożliwiają młodzieży nabycie dodatkowej wiedzy i umiejętności potrzebnych na rynku pracy, oferując pozaszkolne zajęcia edukacyjne lub kierując na szkolenia oraz kwalifikacyjne kursy zawodowe;
- 6) prowadzą pośrednictwo pracy oraz poradnictwo zawodowe na rzecz młodzieży zgodnie z przepisami art. 81 i art. 87 ust. 1–4;
- 7) współpracują ze szkołami podstawowymi, ponadpodstawowymi, uczelniami, jednostkami samorządu terytorialnego, stowarzyszeniami oraz fundacjami w zakresie realizacji poradnictwa zawodowego, w tym promowania uczenia się przez całe życie oraz działań informacyjnych dotyczących wsparcia skierowanego do osób do 30. roku życia;
- 8) prowadzą ocenę skuteczności i efektywności działań realizowanych na rzecz młodzieży objętej wsparciem;
- 9) realizują działania dotyczące prowadzenia współpracy z organizacjami i instytucjami zagranicznymi oraz organizowania międzynarodowej współpracy i wymiany młodzieży.

3. OHP prowadzą pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES zgodnie z przepisami art. 86, art. 91 i art. 98.

4. Realizując działania, o których mowa w ust. 2 pkt 2–5 i 9, OHP mogą zapewnić młodzieży, w ramach posiadanej bazy lokalowej, nieodpłatnie pobyt całodobowy z zakwaterowaniem i wyżywieniem oraz opieką wychowawczą.

5. W celu realizacji działań, o których mowa w ust. 2 pkt 4, OHP przekazują informację o przewidywanej liczbie miejsc nauki dla młodzieży objętej wsparciem do organów prowadzących szkoły i placówki do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy.

6. Kształcenie młodzieży w OHP jest realizowane z uwzględnieniem jedności procesu dydaktycznego i wychowawczego oraz respektowania indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników.

7. Dobór formy, kierunku i poziomu kształcenia młodzieży w OHP odbywa się z uwzględnieniem:

- 1) wieku, wykształcenia, cech psychofizycznych i zainteresowań młodzieży;
- 2) dostępnej oferty kształcenia i szkolenia;
- 3) szans na uzyskanie zatrudnienia po zakończeniu kształcenia.

8. Młodzież na każdym etapie kształcenia w OHP może korzystać z informacji zawodowej, usług poradnictwa zawodowego oraz pośrednictwa pracy świadczonych przez jednostki OHP.

9. OHP mogą objąć wsparciem młodzież:

- 1) uczęszczającą do szkół podstawowych z oddziałami przysposabiającymi do pracy, jeżeli najpóźniej w roku rozpoczęcia zajęć przewidzianych programem osoba objęta wsparciem OHP ukończy 14 lat;
- 2) uczęszczającą do szkół podstawowych dla dorosłych, jeżeli najpóźniej w roku rozpoczęcia zajęć przewidzianych programem osoba objęta wsparciem OHP ukończy 15 lat oraz ma opóźnienie w cyklu kształcenia lub nie rokuje ukończenia szkoły podstawowej kształcącej dzieci i młodzież albo ma uwarunkowania psychofizyczne lub trudną sytuację życiową – ograniczającą możliwość nauki w szkole podstawowej kształcącej dzieci i młodzież;
- 3) realizującą przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników u pracodawców;
- 4) spełniającą obowiązek nauki przez uczęszczanie na kwalifikacyjne kursy zawodowe.

10. OHP mogą udzielić pomocy osobie, która przez okres co najmniej ostatnich 12 miesięcy przed ukończeniem 18. roku życia była objęta wsparciem opiekuńczo-wychowawczym OHP i nie uzyskała kwalifikacji zawodowych. W takim przypadku OHP mogą udzielić pomocy w formie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego do ukończenia 30. roku życia przez osobę objętą wsparciem oraz mogą zaproponować jej udział w szkoleniach, kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub innych pozaszkolnych formach uzyskiwania wiedzy lub umiejętności w celu zdobycia kwalifikacji zawodowych lub zatrudnienia.

11. OHP w porozumieniu z osobą, o której mowa w ust. 10, mogą skierować ją do PUP, który w uzgodnieniu z OHP po zarejestrowaniu takiej osoby jako bezrobotnego kieruje ją do odpowiedniej formy pomocy.

12. Ośrodki szkolenia zawodowego OHP, centra kształcenia i wychowania OHP oraz jednostki organizacyjne OHP podległe wojewódzkim komendantom OHP zapewniające uczestnikom dostęp do Internetu podejmują działania zabezpieczające uczestników przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instalują i aktualizują oprogramowanie zabezpieczające.

13. Do ośrodków szkolenia zawodowego OHP, centrów kształcenia i wychowania OHP oraz jednostek organizacyjnych OHP podległych wojewódzkim komendantom OHP przepisy ustawy z dnia 27 października 2017 r. o Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1768) stosuje się odpowiednio, z tym że przewidziane w tych przepisach kompetencje organu prowadzącego szkołę przysługują odpowiednio wojewódzkim komendantom OHP i Komendantowi Głównemu OHP.

Art. 343. 1. OHP, realizując działania na rzecz młodzieży, współpracują w szczególności:

- 1) ze szkołami i placówkami systemu oświaty, organami prowadzącymi szkoły i kuratorami oświaty, publicznymi służbami zatrudnienia, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, związkami wyznaniowymi, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, kuratorami sądowymi, wymiarem sprawiedliwości, jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową;
- 2) z pracodawcami i organizacjami pracodawców, organizacjami pozarządowymi oraz środowiskami lokalnymi zaangażowanymi w pracę z młodzieżą.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1 pkt 1, współpracują ze sobą w zakresie realizacji działań przez OHP.

Art. 344. 1. OHP wykonują swoje działania ustawowe pod zwierzchnictwem i nadzorem Komendanta Głównego OHP przy pomocy Komendy Głównej OHP.

2. Komendant Główny OHP jest zwierzchnikiem i nadzoruje wojewódzkich komendantów OHP, dyrektorów centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorów ośrodków szkolenia zawodowego OHP. Komendant Główny OHP sprawuje zwierzchnictwo oraz nadzór nad OHP.

3. Komendantowi Głównemu OHP podlegają:

- 1) wojewódzkie komendy OHP odpowiadające za realizację zadań OHP na terenie województwa;
- 2) centra kształcenia i wychowania OHP odpowiadające za kształcenie młodzieży o charakterze ponadwojewódzkim;
- 3) ośrodki szkolenia zawodowego OHP odpowiadające za organizację i prowadzenie szkoleń zawodowych o charakterze ponadwojewódzkim.

4. Stanowisko Komendanta Głównego OHP może zajmować osoba:

- 1) korzystająca z pełni praw publicznych;
- 2) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) wobec której nie orzeczono prawomocnie zakazu, o którym mowa w art. 39 pkt 2 lub 2aa ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, lub zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi.

5. Komendanta Głównego OHP powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw pracy.

6. Komendant Główny OHP powołuje i odwołuje:

- 1) zastępców Komendanta Głównego OHP;
- 2) wojewódzkich komendantów OHP i ich zastępców;
- 3) dyrektorów centrów kształcenia i wychowania OHP;
- 4) dyrektorów ośrodków szkolenia zawodowego OHP.

7. Do osób, o których mowa w ust. 6, przepis ust. 4 stosuje się.

8. Do Komendanta Głównego OHP oraz osób wymienionych w ust. 6 przepisy art. 4, art. 5 ust. 1 pkt 2, art. 10 ust. 1 i 3 oraz art. 14 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2025 r. poz. 499) stosuje się odpowiednio, z tym że oświadczenie majątkowe:

- 1) Komendant Główny OHP – składa ministrowi właściwemu do spraw pracy;
- 2) zastępcy Komendanta Głównego OHP, wojewódzcy komendanci OHP oraz ich zastępcy, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP – składają Komendantowi Głównemu OHP.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, Komendant Główny OHP pozyskuje nieodpłatnie dane z Krajowego Rejestru Karnego w celu stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 4 pkt 2.

10. Komendant Główny OHP za uprzednią zgodą ministra właściwego do spraw pracy tworzy, łączy i likwiduje jednostki, o których mowa w ust. 3.

11. Komendant Główny OHP może wydawać akty o charakterze wewnętrznym obejmujące funkcjonowanie Komendy Głównej OHP oraz innych jednostek OHP.

Art. 345. 1. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do:

- 1) pracowników Komendy Głównej OHP – dokonuje Komendant Główny OHP;
- 2) wojewódzkich komendantów OHP i ich zastępców, dyrektorów centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorów ośrodków szkolenia zawodowego OHP – dokonuje Komendant Główny OHP;
- 3) pracowników wojewódzkiej komendy OHP – dokonuje wojewódzki komendant OHP;
- 4) pracowników centrum kształcenia i wychowania OHP – dokonuje dyrektor centrum kształcenia i wychowania OHP;
- 5) pracowników ośrodka szkolenia zawodowego OHP – dokonuje dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego OHP.

2. Pracodawcą dla pracowników Komendy Głównej OHP jest Komenda Główna OHP.

3. Pracownik OHP podczas pełnienia obowiązków służbowych lub w związku z ich pełnieniem korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 346. Do zadań Komendanta Głównego OHP należy:

- 1) ustalanie kierunków działalności i strategii rozwoju OHP;
- 2) koordynowanie i nadzorowanie realizacji zadań OHP;
- 3) inicjowanie i nadzorowanie realizacji programów i projektów na rzecz młodzieży, w tym współfinansowanych z funduszy Unii Europejskiej;
- 4) koordynowanie realizacji zadań związanych z refundowaniem pracodawcom kosztów wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń;
- 5) przedkładanie do akceptacji ministrowi właściwemu do spraw pracy rocznych planów pracy OHP i sporządzanie sprawozdania z ich wykonania, a także udostępnianie informacji niezbędnych do sporządzenia okresowych ocen w ramach nadzoru i kontroli nad całością gospodarki finansowej OHP, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 6) zatwierdzanie rocznych planów pracy i planów finansowych podległych jednostek;
- 7) realizowanie polityki kadrowej oraz płacowej i tworzenie strategii rozwoju kadr w OHP;
- 8) nadzorowanie dysponowania środkami finansowymi oraz mieniem będącym w zarządzie OHP;
- 9) określanie w regulaminie organizacyjnym szczegółowej organizacji i zakresu działania komórek organizacyjnych Komendy Głównej OHP;
- 10) akceptuje regulaminy organizacyjne jednostek, o których mowa w art. 344 ust. 3;
- 11) określanie wzorcowych struktur organizacyjnych jednostek OHP podległych Komendantowi Głównemu OHP;
- 12) inicjowanie i prowadzenie przedsięwzięć naukowo-badawczych i wdrożeniowych w obszarze rynku pracy, edukacji oraz wychowania;
- 13) zawieranie porozumień z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami oraz innymi instytucjami i partnerami społecznymi działającymi na rynku pracy, edukacji oraz wychowania;
- 14) zawieranie porozumień i umów z instytucjami i organizacjami zagranicznymi w sprawach dotyczących współpracy z OHP;
- 15) powoływanie w OHP zespołów zadaniowych, doradczych i opiniodawczych, określając ich nazwę, skład, zakres i tryb działania.

Art. 347. 1. OHP działają zgodnie z rocznym planem pracy oraz planem finansowym jednostki, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

2. Komendant Główny OHP przedstawia ministrowi właściwemu do spraw pracy do zatwierdzenia projekt rocznego planu pracy na dany rok, nie później niż do dnia 30 listopada roku poprzedniego. Do dnia zatwierdzenia planu OHP działają na podstawie projektu tego planu.

3. Komendant Główny OHP w terminie do dnia 30 marca każdego roku przedstawia ministrowi właściwemu do spraw pracy do akceptacji sprawozdanie z realizacji planu pracy dotyczące roku poprzedniego.

4. Komendant Główny OHP przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy do dnia 20. każdego miesiąca miesięczną informację finansową o realizacji refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników za poprzedni miesiąc z wyszczególnieniem refundacji, o których mowa w art. 348 ust. 1.

5. Komendant Główny OHP, w celu zapewnienia realizacji młodzieży wsparcia i efektywnego wykorzystania zasobów, monitoruje i koordynuje wykorzystanie bazy dydaktyczno-wychowawczej i mienia OHP, w szczególności miejsc umożliwiających młodzieży nieodpłatny pobyt całonocowy z zakwaterowaniem.

6. Minister właściwy do spraw pracy może powierzyć OHP dodatkowe zadania z zakresu określonego ustawą na rzecz osób w wieku od 18. do 30. roku życia, o ile wymaga tego sytuacja na rynku pracy.

7. Środki Funduszu Pracy w OHP przeznacza się na finansowanie zadań, o których mowa w art. 300 ust. 3 pkt 4, 8, 10–12, 14, 16, 24–27, 29 i 30 oraz ust. 5 pkt 12.

Art. 348. 1. OHP mogą dokonywać z Funduszu Pracy refundacji kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego z uwzględnieniem wykazu zawodów, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 23, do wysokości najniższych stawek określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 191 § 3 i art. 195 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, obowiązujących w okresie, za który jest dokonywana refundacja na podstawie umowy zawartej z pracodawcą.

2. Refundacji, o której mowa w ust. 1, za młodocianych pracowników zatrudnionych w OHP dokonują wojewódzkie komendy OHP. Informacja o dokonanych refundacjach udzielana jest zgodnie z art. 347 ust. 4.

3. Refundacja, o której mowa w ust. 1, udzielana podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, stanowi pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

4. Komendant Główny OHP lub wojewódzki komendant OHP mogą prowadzić kontrole realizacji umów o refundację wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń zawartych z pracodawcami w miejscu odbywania przygotowania zawodowego przez młodocianych pracowników lub w siedzibie podmiotu działającego w imieniu pracodawcy w zakresie rozliczania tych umów.

5. Do kontroli, o której mowa w ust. 4, przepisy rozdziałów 1–4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) stosuje się odpowiednio.

6. Wniosek o zawarcie umowy o refundację wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń złożony przez pracodawcę, który nie realizuje zaleceń pokontrolnych Komendanta Głównego OHP lub wojewódzkiego komendanta OHP, pozostawia się bez rozpoznania.

7. W przypadku przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 4, przez wojewódzkiego komendanta OHP, przekazuje on Komendantowi Głównemu OHP w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli, o której mowa w ust. 4, wraz z wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych nadzorem lub kontrolą.

8. Komendant Główny OHP przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do dnia 28 lutego informację o realizacji w roku poprzednim kontroli, o których mowa w ust. 4, wraz z wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych nadzorem lub kontrolą.

Art. 349. 1. Pracodawca zatrudniający młodocianych pracowników może wystąpić z wnioskiem o zawarcie umowy o refundację wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń, zwanym dalej „wnioskiem o zawarcie umowy o refundację”, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) zatrudnia młodocianych pracowników w zawodach określonych w wykazie zawodów, o którym mowa w art. 32 ust. 1 pkt 23;
- 2) posiada kwalifikacje instruktora praktycznej nauki zawodu określone w przepisach wydanych na podstawie art. 120 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe lub osoba prowadząca zakład pracy w imieniu pracodawcy, lub osoba zatrudniona u pracodawcy posiada te kwalifikacje.

2. Pracodawca zatrudniający wyłącznie młodocianych pracowników może wystąpić z wnioskiem o zawarcie umowy o refundację dotyczącym maksymalnie 3 młodocianych pracowników, a pracodawca zatrudniający także pracowników niebędących młodocianymi pracownikami może wystąpić z wnioskiem o zawarcie umowy o refundację dotyczącym młodocianych pracowników w liczbie nieprzekraczającej trzykrotnej liczby zatrudnionych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy na czas nieokreślony niebędących młodocianymi pracownikami.

3. Liczba młodocianych pracowników, o której mowa w ust. 2, może być zwiększona do maksymalnie 3 młodocianych pracowników przypadających na jednego instruktora praktycznej nauki zawodu.

4. Właściwa wojewódzka komenda OHP rozpatruje wnioski o zawarcie umowy o refundację zgodnie z kolejnością ich wpływu, do wyczerpania limitów środków Funduszu Pracy określonych w planie finansowym Funduszu Pracy na dany rok, i w terminie 30 dni od dnia wpływu kompletnego wniosku o zawarcie umowy o refundację zawiadamia pracodawcę o sposobie jego rozpatrzenia.

5. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku o zawarcie umowy o refundację wojewódzka komenda OHP zawiera z pracodawcą umowę o refundację wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń.

6. Za okres powtarzania roku nauki przez młodocianego pracownika nie przysługuje refundacja, o której mowa w art. 348 ust. 1.

7. Pracodawca może wystąpić z wnioskiem o zawarcie umowy o refundację pod warunkiem zadeklarowania zatrudnienia na podstawie umowy o pracę przez okres co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu przygotowania zawodowego każdego młodocianego pracownika, którego dotyczy wniosek o zawarcie umowy o refundację.

8. OHP pozostawia bez rozpoznania złożony przez pracodawcę wniosek o zawarcie umowy o refundację, jeżeli pracodawca w okresie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia tego wniosku, z przyczyn dotyczących zakładu pracy nie wywiązał się z deklaracji 6-miesięcznego zatrudnienia co najmniej 50 % młodocianych pracowników, którzy ukończyli w tym czasie przygotowanie zawodowe. Zatrudnienie co najmniej 50 % młodocianych pracowników, którzy ukończyli w tym czasie przygotowanie zawodowe, jest weryfikowane przez złożenie oświadczenia pracodawcy o zatrudnieniu młodocianych pracowników po zakończeniu przygotowania zawodowego przez okres co najmniej 6 miesięcy w okresie 24 miesięcy poprzedzających dzień złożenia tego wniosku.

9. Pracodawca, o którym mowa w ust. 8, może wystąpić z kolejnym wnioskiem o zawarcie umowy o refundację po upływie 12 miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 8.

10. W przypadku gdy pracodawcą dla młodocianych pracowników zatrudnianych w celu przygotowania zawodowego są OHP, składają one wniosek o przyznanie refundacji. Przepisów ust. 2–5 oraz 7–9 nie stosuje się.

Art. 350. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb refundowania pracodawcom ze środków Funduszu Pracy wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanych wynagrodzeń, w szczególności:

- 1) elementy wniosku o zawarcie umowy o refundację oraz rodzaje dołączanych do niego informacji,
- 2) terminy składania wniosku,
- 3) elementy opinii do wniosku złożonego przez pracodawcę o zawarcie umowy o refundację,
- 4) elementy wniosku OHP o przyznanie refundacji,
- 5) elementy umowy o refundację,
- 6) elementy wniosku o zwrot poniesionych kosztów przez pracodawcę

– mając na względzie zapewnienie młodocianym pracownikom właściwych warunków odbywania przygotowania zawodowego i konieczność zapewnienia zgodności udzielania pomocy z warunkami dopuszczalności pomocy *de minimis*.

Art. 351. 1. Komendant Główny OHP, wojewódzcy komendanci OHP, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP odpowiednio do realizowanych zadań wynikających z ustawy jako administratorzy danych osobowych przetwarzają dane osobowe osób fizycznych ubiegających się o wsparcie lub korzystających ze wsparcia OHP, w celu realizacji zadań ustawowych, w tym weryfikacji uprawnień i danych, zapewnienia pomocy określonej w ustawie, prowadzenia postępowań kontrolnych, realizacji obowiązków sprawozdawczych i obowiązków w zakresie statystyki publicznej oraz określania planów dalszych działań. Dla celów sprawozdawczych, statystycznych oraz w celu określenia planów dalszych działań dane przetwarzane przez Komendanta Głównego OHP, wojewódzkich komendantów OHP, dyrektorów centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorów ośrodków szkolenia zawodowego OHP w systemach teleinformatycznych podlegają pseudonimizacji lub anonimizacji.

2. W celu realizacji zadań wynikających z ustawy wojewódzcy komendanci OHP, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP są administratorami danych osobowych osób ubiegających się o wsparcie lub korzystających ze wsparcia OHP. Wojewódzcy komendanci OHP, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP odpowiednio do realizowanych zadań wynikających z ustawy jako administratorzy danych osobowych gromadzą informacje lub dokumenty w sprawie form pomocy i wsparcia określonych w ustawie w formie dokumentów elektronicznych oraz dokumentów papierowych lub ich odwzorowań cyfrowych.

3. Wojewódzki komendant OHP oraz dyrektor centrum kształcenia i wychowania OHP jako administratorzy danych przetwarzają następujące dane osobowe osób fizycznych ubiegających się o wsparcie lub korzystających ze wsparcia OHP:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo albo obywatelstwa;
- 3) numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres do doręczeń i adres zamieszkania;
- 5) wykształcenie;

- 6) ukończone szkoły i szkolenia;
- 7) szkoła, klasa i rodzaj oddziału, gdzie odbywa lub odbywała się ostatnio nauka;
- 8) pracodawca, u którego odbywa się lub odbywało się ostatnio, lub zostało ukończzone przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników w formie:
 - a) przyuczenia do wykonywania określonej pracy,
 - b) nauki zawodu;
- 9) zawody wyuczone, zawody wykonywane, kwalifikacje cząstkowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz zawód, w którym osoba ta chciałaby pracować;
- 10) poziom znajomości języków obcych;
- 11) posiadane uprawnienia zawodowe;
- 12) rodzaj i stopień niepełnosprawności, jeżeli dotyczy;
- 13) okresy zatrudnienia z podaniem nazwy pracodawcy, zajmowanego stanowiska pracy, wymiaru czasu pracy i podstawy wykonywania pracy;
- 14) kierunki szkoleń, którymi osoba jest zainteresowana, oraz możliwości podejmowania pracy;
- 15) informacja o oświadczeniu o wyrażeniu zgody lub jej braku na przetwarzanie danych osobowych wraz z ich zakresem na podstawie przepisów Unii Europejskiej o sieci EURES;
- 16) numer rachunku płatniczego, jeżeli posiada;
- 17) adres elektroniczny i numer telefonu osoby, jeżeli posiada;
- 18) informacje o liczbie, rodzaju, zakresie i wartości, o ile możliwe jest jej ustalenie, pomocy udzielonej tej osobie przez OHP oraz jej przyjęciu albo odmowie jej przyjęcia;
- 19) informacje o pomocy udzielonej przez:
 - a) publiczne służby zatrudnienia w zakresie określonym w ustawie przekazywane przez ministra właściwego do spraw pracy lub te służby,
 - b) jednostki organizacyjne pomocy społecznej w zakresie danych o przynależności do rodziny o dochodach nieprzekraczających dochodu uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
 - c) jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w zakresie danych o przebywaniu w pieczy zastępczej lub opuszczaniu pieczy zastępczej, określonym w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przekazywane przez ministra właściwego do spraw rodziny lub te jednostki;
- 20) informacje gmin, podmiotów prowadzących szkoły lub organów systemu oświaty o nierealizowaniu obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki w zakresie określonym w art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

4. Dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego OHP jako administrator danych przetwarza następujące dane osobowe osób fizycznych ubiegających się o wsparcie lub korzystających ze wsparcia OHP:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – datę i miejsce urodzenia, rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) adres do doręczeń i adres zamieszkania;
- 4) wykształcenie;
- 5) adres elektroniczny i numer telefonu, jeżeli je posiadają.

5. Wojewódzcy komendanci OHP, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP, udostępniają Komendantowi Głównemu OHP dane, o których mowa w ust. 3 i 4, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 342 ust. 2 pkt 1, 3, 5, 6 i 9.

6. Wojewódzcy komendanci OHP oraz dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP jako administratorzy danych udostępniają dyrektorowi ośrodka szkolenia zawodowego OHP dane osobowe, o których mowa w ust. 3, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań, o których mowa w art. 342 ust. 2 pkt 5.

7. Dane osobowe przetwarzane przez OHP, o których mowa w ust. 3 i 4, podlegają zabezpieczeniom polegającym co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w poufności.

8. Spełnienie zabezpieczeń, o których mowa w ust. 7, zapewniają w przypadku pracowników:

- 1) Komendy Głównej OHP – Komendant Główny OHP;
- 2) wojewódzkiej komendy OHP – wojewódzki komendant OHP;
- 3) centrum kształcenia i wychowania OHP – dyrektor centrum kształcenia i wychowania OHP;
- 4) ośrodka szkolenia zawodowego OHP – dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego OHP.

9. Dane osobowe mogą być przetwarzane przez podmioty, o których mowa w ust. 8, które zapewniają niezbędne środki techniczne i organizacyjne służące zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzanych danych osobowych oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), w tym:

- 1) posiadają możliwość identyfikacji osoby uzyskującej informacje oraz zakresu, daty i celu ich uzyskania;
- 2) posiadają zabezpieczenia uniemożliwiające wykorzystanie informacji niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) zapewniają, że dostęp do danych osobowych jest nadzorowany i rejestrowany zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

10. Dane osobowe osób fizycznych, o których mowa w ust. 3 i 4, są przetwarzane przez OHP przez okres 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym zakończono ubieganie się o wsparcie lub udzielanie wsparcia.

11. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 10, zostanie wytoczone powództwo lub zostanie wszczęte postępowanie, okres przetwarzania, o którym mowa w ust. 10, przedłuża się do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania.

12. Na wniosek Komendanta Głównego OHP, wojewódzkiego komendanta OHP, dyrektora centrum kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektora ośrodka szkolenia zawodowego OHP, w celu zapewnienia dostępu do informacji niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań OHP, udostępniane są nieodpłatnie następujące kategorie danych, w tym dane osobowe młodzieży, przetwarzane przez:

- 1) ministra właściwego do spraw pracy i publiczne służby zatrudnienia – dane osób fizycznych, o których mowa w ust. 3, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1–6, 12–15, 17 i pkt 19 lit. a;
- 2) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – dane osób fizycznych, o których mowa w ust. 3, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 4 i pkt 19 lit. b;
- 3) Państwową Inspekcję Pracy – informacje o realizacji zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, oraz kontroli przestrzegania przepisów o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług;
- 4) jednostki organizacyjne pomocy społecznej – dane osób fizycznych, o których mowa w ust. 3, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 4 i pkt 19 lit. b;
- 5) jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – dane osób fizycznych, o których mowa w ust. 3, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 4 i pkt 19 lit. c;
- 6) gminy, podmioty prowadzące szkoły lub organy systemu oświaty – dane osób fizycznych, o których mowa w ust. 3, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 4, 6, 7 i 20;
- 7) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – dane określone w art. 50 ust. 14 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

13. W celu realizacji przez OHP zadań, o których mowa w art. 342 ust. 2 pkt 4, 5 i 7, gmina lub podmiot prowadzący szkoły obowiązani są przekazać do właściwej ze względu na teren działalności wojewódzkiej komendy OHP informacje o młodzieży nierealizującej obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, w zakresie określonym w art. 35 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

14. Komendant Główny OHP, wojewódzki komendant OHP, dyrektor centrum kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektor ośrodka szkolenia zawodowego OHP udostępniają na wniosek, w niezbędnym zakresie, przetwarzane dane osobowe osób fizycznych ubiegających się o wsparcie lub korzystających ze wsparcia OHP:

- 1) ministrowi właściwemu do spraw pracy w celu realizacji jego zadań, o których mowa w art. 25 ust. 1, dane osób fizycznych, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 15, 18 i pkt 19 lit. c;
- 2) dyrektorowi WUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 32 ust. 1 pkt 1–14, 20–22, 27 i 31, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 15 i 18;
- 3) dyrektorowi PUP w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 38 ust. 1, w tym weryfikacji prawa do świadczeń i udzielania pomocy określonej w ustawie, w zakresie określonym w ust. 3 pkt 1, 3, 15, 18 i pkt 19 lit. c.

15. Dane, o których mowa w ust. 14, są udostępniane na wniosek podmiotów, o których mowa w ust. 14, dotyczący określonej osoby fizycznej.

16. W przypadku wniosków składanych z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych przepis ust. 15 stosuje się wobec podmiotów, o których mowa w ust. 14, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają możliwość identyfikacji osoby uzyskującej informacje oraz zakresu, daty i celu ich uzyskania;
- 2) posiadają zabezpieczenia, szczególnie środki techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie informacji niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) zapewniają, że dostęp do danych osobowych jest nadzorowany i rejestrowany zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- 4) zapewniają, że przetwarzanie – udostępnianie danych osobowych odbywa się zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Art. 352. Minister właściwy do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zadania OHP w zakresie kształcenia i wychowania oraz zatrudnienia i przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, strukturę i zadania wojewódzkich komend OHP, centrów kształcenia i wychowania OHP, ośrodków szkolenia zawodowego OHP oraz zadania kierowników wskazanych jednostek, mając na względzie zapewnienie efektywności i skuteczności realizacji zadań przez OHP.

Art. 353. 1. Komendant Główny OHP może przeprowadzać w jednostkach OHP kontrole w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy, wydatkowania środków Funduszu Pracy oraz innych przepisów prawa.

2. Do kontroli, o której mowa w ust. 1:

- 1) przepisy rozdziałów 1 i 2, z wyjątkiem art. 48, oraz rozdziałów 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej stosuje się odpowiednio;
- 2) przepisy art. 348 ust. 8 stosuje się.

DZIAŁ XI

Nadzór i kontrola

Art. 354. Wojewoda sprawuje nadzór, o którym mowa w art. 30 ust. 1, w szczególności przez:

- 1) badanie dokumentów i danych, niezbędnych do sprawowania nadzoru;
- 2) wykonywanie niezbędnych do celów nadzoru odpisów, wyciągów z dokumentów lub kserokopii oraz zestawień i obliczeń sporządzonych na podstawie dokumentów;
- 3) przeprowadzanie oględzin obiektów i pomieszczeń oraz obserwację przebiegu czynności objętych nadzorem;
- 4) żądanie od pracowników jednostki kontrolowanej udzielania informacji w formie ustnej i pisemnej w związku z czynnościami nadzorczymi;
- 5) wzywanie i przesłuchiwanie świadków;
- 6) zwracanie się o wydanie opinii przez biegłych i specjalistów z zakresu rynku pracy.

Art. 355. 1. Wojewoda może przeprowadzać kontrolę w jednostkach kontrolowanych.

2. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, przepisy rozdziałów 1 i 2, z wyjątkiem art. 48, oraz rozdziałów 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej stosuje się odpowiednio.

Art. 356. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim nadzoru, o którym mowa w art. 30 ust. 1, oraz kontroli, o której mowa w art. 355 ust. 1, wraz z wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych nadzorem lub kontrolą.

Art. 357. 1. Minister właściwy do spraw pracy może przeprowadzać w publicznych służbach zatrudnienia, OHP oraz innych podmiotach kontrole w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy lub wydatkowania środków Funduszu Pracy.

2. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, przepisy rozdziałów 1 i 2, z wyjątkiem art. 48, oraz rozdziałów 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej stosuje się odpowiednio.

Art. 358. 1. Wojewoda lub minister właściwy do spraw pracy, w wyniku przeprowadzonych kontroli, o których mowa w art. 355 ust. 1 i art. 357 ust. 1, mogą przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia pokontrolne.

2. Jednostka kontrolowana może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne umotywowane zastrzeżenia.

3. Wojewoda lub minister właściwy do spraw pracy, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawiają stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

4. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń jednostka kontrolowana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody lub ministra właściwego do spraw pracy, o którym mowa w ust. 3, powiadamia wojewodę lub ministra właściwego do spraw pracy o realizacji zaleceń pokontrolnych.

5. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń jednostka kontrolowana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody lub ministra właściwego do spraw pracy, o którym mowa w ust. 3, powiadamia wojewodę lub ministra właściwego do spraw pracy o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

6. W przypadku stwierdzenia istotnych nieprawidłowości w realizacji zadań ustawowych, w szczególności w zakresie stosowania form pomocy przez urzędy pracy, wojewoda lub minister właściwy do spraw pracy niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamiają o stwierdzonych nieprawidłowościach marszałka województwa lub starostę.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, marszałek województwa lub starosta powiadamiają ministra właściwego do spraw pracy lub wojewodę o podjętych czynnościach w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych nieprawidłowościach.

Art. 359. 1. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych wojewody lub ministra właściwego do spraw pracy, o których mowa w art. 358 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości do 2-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

2. Karę pieniężną wymierza wojewoda lub minister właściwy do spraw pracy w drodze decyzji administracyjnej, biorąc pod uwagę rozmiar, stopień i społeczną szkodliwość stwierdzonych nieprawidłowości.

3. Od kary pieniężnej nieuiszczonej w terminie pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

4. Egzekucja kary pieniężnej wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 3, następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 360. 1. Starosta może przeprowadzać kontrolę przyznanej formy pomocy w zakresie prawidłowości realizacji zawartej umowy i wydatkowania środków zgodnie z przeznaczeniem.

2. Do kontroli, o której mowa w ust. 1, przepisy rozdziałów 1 i 2, z wyjątkiem art. 48, oraz rozdziałów 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej stosuje się odpowiednio.

3. Starosta w wyniku przeprowadzonej kontroli, o której mowa w ust. 1, może przekazać jednostce kontrolowanej zalecenia pokontrolne.

4. Jednostka kontrolowana może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich pisemne umotywowane zastrzeżenia.

5. Starosta w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

6. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń jednostka kontrolowana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska starosty, o którym mowa w ust. 5, powiadamia starostę o realizacji zaleceń pokontrolnych.

7. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń jednostka kontrolowana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska starosty, o którym mowa w ust. 5, powiadamia starostę o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

8. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych starosty, o których mowa w ust. 3, podlega karze pieniężnej w wysokości do 2-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia.

9. Karę pieniężną wymierza starosta w drodze decyzji administracyjnej, biorąc pod uwagę rozmiar, stopień i społeczną szkodliwość stwierdzonych nieprawidłowości.

10. Od kary pieniężnej nieuiszczonej w terminie pobiera się odsetki za zwłokę w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

11. Egzekucja kary pieniężnej wraz z odsetkami, o których mowa w ust. 10, następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

12. Starosta przekazuje wojewodzie w terminie do dnia 31 stycznia informację o realizacji w roku poprzednim kontroli, o której mowa w ust. 1, wraz z wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych nadzorem lub kontrolą.

13. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do dnia 28 lutego informację o realizacji w roku poprzednim kontroli, o której mowa w ust. 1, wraz z wynikami i oceną, zawierającą w szczególności ocenę poprawności merytorycznej i formalnej zadań objętych nadzorem lub kontrolą.

Art. 361. 1. Minister właściwy do spraw pracy może zlecić wybranemu podmiotowi przeprowadzenie operacyjnego audytu zewnętrznego w zakresie gospodarowania środkami Funduszu Pracy.

2. Operacyjny audyt zewnętrzny przeprowadza podmiot niezależny od PUP, posiadający odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie z zakresu audytu lub dysponujący osobami uprawnionymi do przeprowadzenia audytu.

3. Audytor zewnętrzny ma prawo wglądu do dokumentów związanych z przeprowadzaniem audytu, w tym zawartych na informatycznych nośnikach danych, oraz do wykonywania z nich kopii, odpisów, wyciągów, zestawień lub wydruków.

4. PUP, w których przeprowadzany jest operacyjny audyt, są obowiązane na żądanie audytora zewnętrznego udzielać informacji i wyjaśnień oraz potwierdzać zgodność z oryginałem kopii dokumentów, ich odpisów, wyciągów, zestawień i wydruków.

5. Z przeprowadzonego operacyjnego audytu zewnętrznego jest sporządzane sprawozdanie zawierające opis ustalonego stanu faktycznego oraz jego ocenę, a także zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania PUP.

6. Sprawozdanie z przeprowadzonego operacyjnego audytu zewnętrznego stanowi podstawę wystąpienia przez ministra właściwego do spraw pracy do zarządu powiatu z wnioskiem o opracowanie programu naprawczego.

DZIAŁ XII

Przepisy karne

Art. 362. 1. Kto, bez wymaganego wpisu do rejestru agencji zatrudnienia prowadzi agencję zatrudnienia, świadcząc usługi w zakresie pracy tymczasowej lub pośrednictwa pracy,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 100 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, świadcząc usługi w zakresie pracy tymczasowej lub pośrednictwa pracy, nie spełnia warunku, o którym mowa w art. 305 ust. 3.

3. Kto, świadcząc usługi, o których mowa w art. 305 ust. 2 lub art. 306, pobiera od osoby, dla której poszukuje zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, oraz osoby zatrudnionej lub niebędącej pracownikiem agencji pracy tymczasowej lub której udziela pomocy w wyborze lub zmianie zawodu, miejsca pracy, kierunku kształcenia lub szkolenia, a także w planowaniu rozwoju zawodowego, dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 338 ust. 3 pkt 16,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

4. Tej samej karze podlega, kto, świadcząc usługi, o których mowa w art. 305 ust. 2 lub art. 306, nie przestrzega zakazu dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne, światopogląd lub ze względu na przynależność związkową.

5. Kto, świadcząc usługę, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. a, nie kieruje osoby do pracy za granicą bezpośrednio do pracodawcy zagranicznego lub bezpośrednio do zagranicznej osoby fizycznej powierzającej jej inną pracę zarobkową, lub nie zawiera z tą osobą pisemnej umowy, o której mowa w art. 338 ust. 2, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 338 ust. 3 lub nie prowadzi wykazów, o których mowa w art. 338 ust. 6, lub nie przedstawia pisemnego tłumaczenia umowy, o którym mowa w art. 338 ust. 4,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

6. Kto, świadcząc usługę, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. a, nie zawiera z pracodawcą zagranicznym pisemnej umowy, o której mowa w art. 338 ust. 5, lub zawiera tę umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 338 ust. 5,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

7. Kto, świadcząc usługę, o której mowa w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. b:

- 1) nie kieruje cudzoziemca do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bezpośrednio do podmiotów prowadzących działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub
- 2) nie zawiera z cudzoziemcem umowy, o której mowa w art. 337 ust. 2, lub
- 3) zawiera z cudzoziemcem umowę niezgodnie z warunkami określonymi w art. 337 ust. 3, lub
- 4) nie przedstawia cudzoziemcowi pisemnego tłumaczenia umowy, o którym mowa w art. 337 ust. 4, lub
- 5) nie przedstawia cudzoziemcowi lub podmiotowi, do którego agencja zatrudnienia kieruje cudzoziemców do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, pisemnej informacji, o której mowa w art. 337 ust. 5, lub
- 6) nie prowadzi wykazów, o których mowa w art. 337 ust. 6

– podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

Art. 363. Kto, od osoby kierowanej do podmiotu w celu nabywania umiejętności praktycznych, w szczególności odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową, pobiera dodatkowe opłaty inne niż wymienione w art. 338 ust. 3 pkt 16,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

Art. 364. Kto, kierując osobę za granicę do podmiotu zagranicznego w celu nabywania umiejętności praktycznych, odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową, nie zawiera z tą osobą umowy, o której mowa w art. 338 ust. 2 i 3,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

Art. 365. Kto, świadcząc usługi, o których mowa w art. 305 ust. 2 lub art. 306 ust. 2, osobie podejmującej za granicą pracę, pracę tymczasową oraz osobie kierowanej za granicę w celu nabywania umiejętności praktycznych, w formie odbycia praktyki absolwenckiej, praktyki lub stażu zawodowego, niebędących zatrudnieniem lub inną pracą zarobkową, nie przedstawia pisemnej informacji, o której mowa w art. 321 ust. 1 pkt 2, lub przedstawia informację niezgodną ze stanem faktycznym,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

Art. 366. 1. Kto:

- 1) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy lub nie opłaca ich w przewidzianym przepisami terminie,
- 2) nie zgłasza wymaganych danych lub zgłasza nieprawdziwe dane mające wpływ na wymiar składek na Fundusz Pracy lub udziela w tym zakresie nieprawdziwych wyjaśnień albo odmawia ich udzielenia

– podlega karze grzywny do 46 000 zł.

2. Sprawca nie podlega karze, jeżeli przed dniem rozpoczęcia kontroli w podmiocie kontrolowanym zaległe składki na Fundusz Pracy zostały opłacone w wymaganej wysokości.

Art. 367. Kto, ze względu na płeć, wiek, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, religię, światopogląd, niepełnosprawność, orientację seksualną, przekonania polityczne, przynależność związkową lub do organizacji pracodawców, odmawia zatrudnienia kandydata na wolnym miejscu zatrudnienia lub miejscu przygotowania zawodowego,

podlega karze grzywny od 3000 zł do 30 000 zł.

Art. 368. 1. Środki z tytułu orzeczonych i wyegzekwowanych kar grzywnien, o których mowa w art. 362–367, stanowią przychód Funduszu Pracy.

2. Orzeczone i wyegzekwowane kary grzywnien, o których mowa w art. 362–367, sądy przekazują bezpośrednio właściwym ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania ukaranego PUP na wyodrębniony rachunek bankowy PUP albo samorządu powiatu, w trybie i terminach określonych w przepisach dotyczących sposobu wykonywania budżetu państwa.

3. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 362–367, następuje w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544 oraz z 2025 r. poz. 620).

DZIAŁ XIII
Zmiany w przepisach

Art. 369. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 i 1841) w art. 833 § 1¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 1¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych oraz stypendiów, wypłacanych na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”.

Art. 370. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2025 r. poz. 132) w art. 9 § 1¹ otrzymuje brzmienie:

„§ 1¹. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych oraz stypendiów, wypłacanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”.

Art. 371. W ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986 i 1871) w art. 70c w ust. 11 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, o którym mowa w art. 125 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), na zasadach dotyczących kursów, lub”.

Art. 372. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1917 oraz z 2025 r. poz. 39) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 13¹ w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Okres pobierania świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, wlicza się do okresów pracy wymaganych do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674) – na takich warunkach, na jakich wlicza się okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonych w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”;

2) w art. 27 w ust. 1 wyrazy „o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”.

Art. 373. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2025 r. poz. 197) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5c w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) pobierania świadczenia integracyjnego lub stypendium w okresie odbywania szkolenia lub stażu, lub uczestnictwa w zleconych przez starostę działaniach w zakresie reintegracji społecznej, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na które został skierowany przez powiatowy urząd pracy,”;

b) uchyla się pkt 3,

c) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) pobierania stypendium na podstawie art. 234 lub art. 235 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) w okresie odbywania szkolenia lub stażu, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, na które został skierowany przez powiatowy urząd pracy,”;

2) w art. 6 w pkt 10c wyrazy „przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” zastępuje się wyrazami „ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych”;

3) w art. 37 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 374. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 163, 340 i 368) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 2 pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20) wartość pracy osoby nielegalnie zatrudnionej w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) ustalona za każdy miesiąc, w którym zostało stwierdzone nielegalne zatrudnienie, w wysokości równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym miesiącu na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), przy czym przychód powstaje na dzień stwierdzenia nielegalnego zatrudnienia;”;

2) w art. 21 w ust. 1:

a) pkt 102 i 102a otrzymują brzmienie:

„102) zwrot kosztów otrzymany przez bezrobotnego lub poszukującego pracy na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia z tytułu:

- a) przejazdu do miejsca pracy,
- b) przejazdu na badania lekarskie lub psychologiczne,
- c) przejazdu do miejsca odbywania stażu, szkolenia, zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego lub pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy,
- d) przejazdu do miejsca wykonywania prac społecznie użytecznych,
- e) zakwaterowania w miejscu pracy lub miejscu odbywania stażu lub szkolenia,
- f) przejazdu w celu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności,
- g) przejazdu do miejsca działań w zakresie reintegracji społecznej;

102a) dochody (przychody) uzyskane z tytułu:

- a) świadczeń otrzymanych przez bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach realizacji działań, o których mowa w art. 197 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, oraz przez uczestników projektów pilotażowych, o których mowa w art. 2 pkt 33 i art. 211 tej ustawy,
- b) specyficznych elementów wspierających zatrudnienie w rozumieniu w art. 2 pkt 41 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia otrzymanych przez bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach programów specjalnych w rozumieniu art. 2 pkt 31 tej ustawy,
- c) świadczeń otrzymanych w ramach bonu na kształcenie ustawiczne lub bonu na zasiedlenie, o których mowa w art. 107 ust. 3 oraz art. 208 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
- d) stypendiów otrzymanych na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz dodatków do stypendiów, o których mowa w art. 121 tej ustawy;”;

b) pkt 118 otrzymuje brzmienie:

„118) wartość nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych oraz wartość świadczeń rzeczowych, z tytułu:

- a) opłat, o których mowa w art. 103 i art. 104 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
- b) szkoleń,
- c) potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności lub uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności,
- d) badań lekarskich lub psychologicznych,
- e) ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- f) umorzenia pożyczek edukacyjnych, o których mowa w art. 111 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia

– otrzymanych na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;”;

- c) pkt 121 i 121a otrzymują brzmienie:
- „121) środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
- 121a) dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 147 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;”;
- d) pkt 151 otrzymuje brzmienie:
- „151) przychody pracownika z tytułu nielegalnego zatrudnienia w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz przychody pracownika w części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym;”;
- e) pkt 160 otrzymuje brzmienie:
- „160) kwoty składek na ubezpieczenia społeczne zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 17a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, kwoty składek na Fundusz Pracy zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 259 ust. 1 pkt 4 lit. o ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz kwoty składek na Fundusz Solidarnościowy zwolnione z obowiązku ich opłacenia zgodnie z art. 4 ust. 1a ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1848).”;
- 3) w art. 22j w ust. 10 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Przez przeciętną stopę bezrobocia w powiecie i przeciętną stopę bezrobocia w kraju, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i ust. 8, rozumie się przeciętną stopę bezrobocia w powiecie i przeciętną stopę bezrobocia w kraju ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 255 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia w roku bezpośrednio poprzedzającym rok, w którym wystąpiło zdarzenie określone w ust. 9.”;
- 4) w art. 23 w ust. 1 pkt 55c otrzymuje brzmienie:
- „55c) wypłaconych, dokonanych lub postawionych do dyspozycji wypłat, świadczeń oraz innych należności z tytułu nielegalnego zatrudnienia w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia w części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym;”;
- 5) w art. 26ha w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) wynagrodzenie wypłacane w okresie 6 miesięcy od dnia zatrudnienia przez podatnika organizującego praktyki zawodowe dla studentów danej uczelni pracownikowi będącemu absolwentem studiów w tej uczelni zatrudnionemu za pośrednictwem akademickiego biura karier, o którym mowa w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, prowadzonego przez tę uczelnię.”.

Art. 375. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473 i 1933) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 44zzzb w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) mogą przystąpić osoby, które ukończyły staż, o którym mowa w art. 119 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), jeżeli program stażu uwzględniał wymagania określone w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego;”;
- 2) w art. 92q w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) osoby prawne, osoby fizyczne oraz publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, organizacje pracodawców oraz związki zawodowe, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 440), prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową.”.

Art. 376. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 589, 1089 i 1230) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 29 uchyla się ust. 3c;
- 2) w art. 39 w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „Przepisy art. 29 ust. 3–3be, 3d–3g oraz 6–14 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 377. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278 i 340) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12 w ust. 1 pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) wartość pracy osoby nielegalnie zatrudnionej w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) ustalona za każdy miesiąc, w którym zostało stwierdzone nielegalne zatrudnienie w wysokości równowartości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym miesiącu na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), przy czym przychód powstaje na dzień stwierdzenia nielegalnego zatrudnienia;”;
- 2) w art. 16 w ust. 1 pkt 57c otrzymuje brzmienie:
„57c) wypłaconych, dokonanych lub postawionych do dyspozycji wypłat, świadczeń oraz innych należności z tytułu nielegalnego zatrudnienia w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia w części, w jakiej pracodawca nie ujawnił ich właściwym organom państwowym;”;
- 3) w art. 16j w ust. 10 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„Przez przeciętną stopę bezrobocia w powiecie i przeciętną stopę bezrobocia w kraju, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i ust. 8, rozumie się przeciętną stopę bezrobocia w powiecie i przeciętną stopę bezrobocia w kraju ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 255 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia w roku bezpośrednio poprzedzającym rok, w którym wystąpiło zdarzenie określone w ust. 9.”;
- 4) w art. 18ee w ust. 5 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) wynagrodzenie wypłacane w okresie 6 miesięcy od dnia zatrudnienia przez podatnika organizującego praktyki zawodowe dla studentów danej uczelni pracownikowi będącemu absolwentem studiów w tej uczelni zatrudnionemu za pośrednictwem akademickiego biura karier, o którym mowa w art. 49 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, prowadzonego przez tę uczelnię.”.

Art. 378. W ustawie z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2020 r. poz. 1680) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Osobom spełniającym warunki do uzyskania statusu bezrobotnego i prawa do zasiłku dla bezrobotnych, określone w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), przysługuje świadczenie przedemerytalne, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 421 i 620), jeżeli posiadają okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat były zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w zakładach wymienionych w załącznikach nr 2 i 3 do niniejszej ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.”;
- 2) uchyla się art. 6a i art. 6b.

Art. 379. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, 858, 1089, 1165, 1494 i 1961) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) osobie niepełnosprawnej bezrobotnej lub niepełnosprawnej poszukującej pracy – oznacza to osobę niepełnosprawną bezrobotną lub niepełnosprawną poszukującą pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620);”;
- 2) w art. 11 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu ma prawo korzystać z form pomocy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, zwanej dalej „ustawą o rynku pracy”.
2. Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących form pomocy określonych w ustawie o rynku pracy:
1) szkoleń, a także sfinansowania potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności oraz uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności, o których mowa w art. 99, art. 101 i art. 102 ustawy o rynku pracy;
2) bonu na kształcenie ustawiczne, o którym mowa w art. 107 ustawy o rynku pracy;

- 3) stażu, o którym mowa w art. 114 i art. 119 ustawy o rynku pracy;
 - 4) prac interwencyjnych, o których mowa w art. 135 ustawy o rynku pracy;
 - 5) badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 1 ustawy o rynku pracy;
 - 6) zwrotu kosztów przejazdu, o których mowa w art. 206 ust. 1, 3 i 4 ustawy o rynku pracy;
 - 7) zwrotu kosztów zakwaterowania, o których mowa w art. 206 ust. 2 ustawy o rynku pracy;
 - 8) bonu na zasiedlenie, o którym mowa w art. 208 ustawy o rynku pracy;
 - 9) robót publicznych, o których mowa w art. 136 ustawy o rynku pracy.”;
- 3) w art. 35a w ust. 1 pkt 6a otrzymuje brzmienie:
- „6a) finansowanie z Funduszu wydatków na formy pomocy określone w ustawie o rynku pracy, w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu;”.

Art. 380. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 2 uchyla się lit. f²;
- 2) w art. 6 w ust. 1:
 - a) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) osobami pobierającymi zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie integracyjne lub stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub uczestnictwa w zleconych przez starostę działaniach w zakresie reintegracji społecznej, na które zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy, zwanymi dalej „bezrobotnymi”;”;
 - b) uchyla się pkt 9b,
 - c) po pkt 9b dodaje się pkt 9c w brzmieniu:

„9c) osobami niepełnosprawnymi zarejestrowanymi w powiatowym urzędzie pracy jako poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu pobierającymi stypendium na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) w okresie odbywania szkolenia lub stażu, na które zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy;”;
- 3) w art. 9 ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9, 9a, 9c, 11 i 12, obowiązkowo podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli nie mają innych tytułów rodzących obowiązek ubezpieczeń społecznych.”;
- 4) w art. 13:
 - a) uchyla się pkt 9b,
 - b) po pkt 9b dodaje się pkt 9c w brzmieniu:

„9c) osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9c – od dnia nabycia prawa do stypendium do dnia utraty prawa do niego;”;
- 5) w art. 16:
 - a) ust. 1e otrzymuje brzmienie:

„1e. W przypadku stwierdzenia nielegalnego zatrudnienia w rozumieniu art. 2 pkt 14 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia lub zaniżenia podstawy wymiaru składek pracowników, składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe od wynagrodzenia z tytułu nielegalnego zatrudnienia oraz od części nieujawnionego wynagrodzenia nie obciążają ubezpieczonego i opłacane są w całości z własnych środków przez płatnika składek.”;
 - b) uchyla się ust. 9b,
 - c) po ust. 9b dodaje się ust. 9c w brzmieniu:

„9c. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9c, finansują w całości powiatowe urzędy pracy z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.”;

- 6) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1–3, 5, 6, 9, 9a, 9c i 10–12a, obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.”;
- 7) w art. 18 w ust. 4:
a) uchyla się pkt 9,
b) po pkt 9 dodaje się pkt 9a:
„9a) osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9c – stanowi kwota stypendium,”;
- 8) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1–4, 6–9a, 9c, 11, 12, 19–23, ust. 2, 2a i 2d, duchownych będących członkami zakonów lub klasztorów oraz osób współpracujących, o których mowa w art. 8 ust. 11, należy do płatnika składek.”;
- 9) w art. 50:
a) w ust. 14 część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”,
b) w ust. 14a część wspólna otrzymuje brzmienie:
„– w zakresie niezbędnym do realizacji zadań określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”,
c) ust. 15 otrzymuje brzmienie:
„15. Zakład udostępnia powiatowym urzędом pracy i wojewódzkim urzędом pracy, w postaci elektronicznej, wykaz obejmujący dane osób ubezpieczonych, wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 9, 9a i 9c, które w poprzednim miesiącu zostały zgłoszone do ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego, także z innych tytułów – w terminie do 10 dnia roboczego następnego miesiąca.”,
d) w ust. 16 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
„4) datę powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych lub ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu niż wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 9, 9a i 9c;
5) datę wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych lub z ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu niż wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 9, 9a i 9c.”;
- 10) w art. 98 w ust. 1 wyrazy „podlega karze grzywny do 5000 złotych” zastępuje się wyrazami „podlega karze grzywny do 46 000 złotych”.

Art. 381. W ustawie z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 776, 863 i 1593) w art. 25 w ust. 6 w pkt 2 lit. g otrzymuje brzmienie:

- „g) łącznie nie więcej niż trzech zatrudnionych bezrobotnych – zarejestrowanych w urzędzie pracy, przy czym okres zarejestrowania w urzędzie pracy bezrobotnego musi trwać co najmniej 6 miesięcy w okresie bezpośrednio poprzedzającym jego zatrudnienie.”.

Art. 382. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) w art. 27 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

- „5. W przypadku zawarcia przez starostę umowy, o której mowa w ust. 1, w okresie jej obowiązywania nie stosuje się form pomocy określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”.

Art. 383. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1095) w art. 28 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

- „Okres pobierania świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, wlicza się do okresów pracy wymaganych do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz do okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – na takich warunkach, na jakich wlicza się okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 384. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2024 r. poz. 977 i 1544) w art. 17 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W sprawach o wykroczenia przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–27b ustawy z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 236), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 465 ust. 1a ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, 1222 i 1688 oraz z 2025 r. poz. 619), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 27–28b ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 73), w sprawach o wykroczenia określone w art. 8e ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2024 r. poz. 1773), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 10 ustawy z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta oraz w niektóre inne dni (Dz. U. z 2025 r. poz. 301), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 362–365 i art. 367 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), w sprawach o wykroczenia określonych w art. 84 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 621), a także w sprawach o inne wykroczenia związane z wykonywaniem pracy zarobkowej, jeżeli ustawa tak stanowi, oskarżycielem publicznym jest inspektor pracy.”.

Art. 385. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 239) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 37 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Finansowanie z Funduszu Pracy świadczeń, o których mowa w ust. 4, odbywa się jak dla poszukujących pracy, o których mowa w art. 2 pkt 24 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”;

- 2) w art. 40 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Finansowanie z Funduszu Pracy kosztów, o których mowa w ust. 3, może odbywać się przez okres i w wysokości przewidzianych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia, z tym że finansowanie części wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne jest dokonywane na zasadach określonych dla prac interwencyjnych.”.

Art. 386. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 257) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) odbywania szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej przez osobę pobierającą stypendium w okresie odbywania tego szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub przez inny podmiot kierujący;”;

- 2) w art. 5 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) pracodawca, u którego osoba pobierająca stypendium odbywa staż lub szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych, lub jednostka, w której osoba pobierająca stypendium odbywa szkolenie lub uczestniczy w działaniach w zakresie reintegracji społecznej – w stosunku do osoby pobierającej stypendium w okresie odbywania tego stażu, szkolenia, przygotowania zawodowego dorosłych lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy lub przez inny podmiot kierujący;”;

- 3) w art. 9 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kwota otrzymanego za ten miesiąc stypendium – dla ubezpieczonych będących osobami pobierającymi stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej, na które zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący”.

Art. 387. W ustawie z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2025 r. poz. 173) w art. 2 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) przy wykonywaniu przez bezrobotnego prac społecznie użytecznych, o których mowa w art. 142 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620);”.

Art. 388. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o restrukturyzacji zobowiązań koncesyjnych operatorów stacjonarnych publicznych sieci telefonicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1700) w art. 7 w ust. 2:

- 1) uchyla się pkt 3;
- 2) w pkt 5 uchyla się lit. a.

Art. 389. W ustawie z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 423) w art. 6 w ust. 3 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) odbyła staż, o którym mowa w art. 114 i art. 119 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), obejmujący wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem działalności rolniczej.”.

Art. 390. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 83) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) długotrwale bezrobotnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),”;
- 2) w art. 2 pkt 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8) zatrudnieniu wspieranym – oznacza to udzielanie wsparcia o charakterze doradczym i finansowym osobie, o której mowa w art. 1, w utrzymaniu aktywności zawodowej umożliwiającej podjęcie zatrudnienia, prac społecznie użytecznych w rozumieniu przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej lub podjęcie działalności gospodarczej;

9) zasiłku dla bezrobotnych – oznacza to zasiłek, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;
- 3) w art. 9a ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Centrum może realizować działania w zakresie reintegracji społecznej bezrobotnych służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, o których mowa w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

2. Realizacja działań, o których mowa w ust. 1, oraz ich finansowanie odbywa się, zgodnie z umową, o której mowa w art. 200 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;
- 4) w art. 13:
 - a) w ust. 5 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Zakończenie realizacji programu następuje w okresie do 6 miesięcy po dniu, w którym uczestnik objęty programem podjął zatrudnienie lub inną pracę zarobkową w rozumieniu przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia, założył lub przystąpił do spółdzielni socjalnej lub podjął działalność gospodarczą, albo w dniu, w którym upłynął okres uczestnictwa w zajęciach w Centrum, o którym mowa w art. 15.”;
 - b) ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Po zakończeniu uczestnictwa w zajęciach w Centrum kierownik Centrum wydaje uczestnikowi zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w zajęciach i umiejętności nabyte w ramach reintegracji zawodowej i społecznej, a dodatkowo w przypadku osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 5, przekazuje zaświadczenie do powiatowego urzędu pracy.”;
- 5) w art. 15b w ust. 1:
 - a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) prac społecznie użytecznych na zasadach określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”;
 - b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) rzecznictwa, poradnictwa zawodowego, psychologicznego i społecznego dla osób realizujących prace społecznie użyteczne w rozumieniu przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia, podejmujących zatrudnienie, działalność gospodarczą, zakładających lub przystępujących do spółdzielni socjalnej.”;
- 6) w art. 16 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku podjęcia działalności, o której mowa w ust. 1a, przysługują uprawnienia, o których mowa w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;

7) w art. 18:

a) w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) staże, o których mowa w art. 114 i art. 119 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”,

b) ust. 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7. Klub integracji społecznej może realizować działania w zakresie reintegracji społecznej bezrobotnych służące kształtowaniu aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym, o których mowa w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

8. Realizacja działań, o których mowa w ust. 7, oraz ich finansowanie odbywa się zgodnie z umową, o której mowa w art. 200 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 391. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 619) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17c ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W razie urodzenia dziecka przez kobietę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych w okresie, o którym mowa w art. 225 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), lub w ciągu 30 dni po jego zakończeniu, lub w okresie przedłużenia zasiłku dla bezrobotnych na podstawie art. 225 ust. 2 tej ustawy, świadczenie rodzicielskie przysługuje jednemu z rodziców w wysokości różnicy między kwotą świadczenia rodzicielskiego a kwotą pobieranego przez kobietę zasiłku dla bezrobotnych pomniejszonego o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych.”;

2) w art. 23 w ust. 10 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) ministrowi właściwemu do spraw pracy – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o status bezrobotnego lub zasiłek dla bezrobotnych.”.

Art. 392. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 i 1572) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) osoba zatrudniona – osobę pozostającą w zatrudnieniu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) lub prowadzącą działalność gospodarczą w rozumieniu przepisów dotyczących działalności gospodarczej;”;

2) w art. 8 w ust. 4:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) świadczenia przysługującego bezrobotnemu na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia z tytułu wykonywania prac społecznie użytecznych;”;

b) w pkt 21 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 22 w brzmieniu:

„22) świadczeń „aktywny rodzic”, o których mowa w ustawie z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858 oraz z 2025 r. poz. 619).”;

3) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podstawę do ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia, odmowy przyznania świadczenia, uchylecia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mogą stanowić:

- 1) brak współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny, o którym mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej;
- 2) odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień;
- 3) z własnej winy niepodjęcie lub przerwanie realizacji formy pomocy, lub odmowa bez uzasadnionej przyczyny propozycji prac społecznie użytecznych, w przypadkach określonych w art. 65 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
- 4) nieuzasadniona odmowa podjęcia leczenia odwykowego w zakładzie leczenia odwykowego przez osobę uzależnioną.”;

- 4) w art. 17 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.”;
- 5) w art. 23a w ust. 3 w pkt 6 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
- „7) minister właściwy do spraw pracy – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o status bezrobotnego lub zasiłek dla bezrobotnych.”;
- 6) w art. 43 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Podstawą odmowy przyznania albo ograniczenia rozmiarów pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie może być uchylenie się przez osobę lub rodzinę ubiegającą się o pomoc od poddania się przeszkoleniu zawodowemu.”;
- 7) w art. 105 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Udostępnienie informacji gromadzonych przez publiczne służby zatrudnienia, które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o przyznaniu lub wysokości świadczeń z pomocy społecznej odbywa się na zasadach określonych w art. 51 ust. 4 pkt 12 i ust. 5 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;
- 8) w art. 107 w ust. 5b pkt 13 otrzymuje brzmienie:
- „13) decyzji starosty o przyznaniu lub odmowie przyznania statusu bezrobotnego, utracie statusu bezrobotnego, o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu, wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku dla bezrobotnych, stypendium, dodatku aktywizacyjnego albo oświadczenia o pozostawaniu bezrobotnym lub poszukującym pracy;”;
- 9) w art. 108 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. W przypadku bezrobotnych podpisanie kontraktu socjalnego, w ramach którego są realizowane działania na rzecz wzmocnienia aktywności bezrobotnego, może być dokonywane na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy na zasadach określonych w art. 198 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 393. W ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 421) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:
- a) w ust. 1:
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn, lub”;
- pkt 4a i 5 otrzymują brzmienie:
- „4a) zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 60 dni od dnia ustania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, 858, 1615 i 1871 oraz z 2025 r. poz. 619 i 620), lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246), pobieranych nieprzerwanie przez okres co najmniej 365 dni, i do dnia, w którym ustało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna, ukończyła co najmniej 55 lat – kobieta oraz 60 lat – mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub
- 5) do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn, lub”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotny;
- 2) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.”

c) w ust. 4 wyrazy „ust. 3 pkt 3” zastępuje się wyrazami „ust. 3 pkt 2”,

d) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do okresu 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ust. 3, wlicza się:

- 1) okresy, za które, zgodnie z art. 220 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, prawo do tego zasiłku dla bezrobotnych nie przysługiwało;
- 2) okresy zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych podjętego w tym okresie; w przypadku gdy zatrudnienie lub inna praca zarobkowa ustanie po upływie 180-dniowego okresu, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje, jeżeli wniosek o przyznanie tego świadczenia zostanie złożony w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia ustania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.”;

2) w art. 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku osoby, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4a, do wniosku dołącza się również zaświadczenie właściwego organu potwierdzające nieprzerwane pobieranie przez okres co najmniej 365 dni świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, lub zasiłku dla opiekuna, utratę prawa do nich, a także datę ustania tego prawa.”.

Art. 394. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 66 w ust. 1:

a) po pkt 24a dodaje się pkt 24b w brzmieniu:

„24b) osoby pobierające stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej, na które zostały skierowane przez powiatowy urząd pracy, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu,”;

b) pkt 30 otrzymuje brzmienie:

„30) osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego, o którym mowa w art. 199 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), lub realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w art. 198 pkt 1 lit. b tej ustawy, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu,”;

2) w art. 73 po pkt 7a dodaje się pkt 7b w brzmieniu:

„7b) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 24b, powstaje z dniem nabycia prawa do stypendium, a wygasa z dniem utraty prawa do niego,”;

3) w art. 75:

a) po ust. 9a dodaje się ust. 9b w brzmieniu:

„9b. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 24b, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego właściwy powiatowy urząd pracy.”.

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915 oraz z 2025 r. poz. 129 i 304.

b) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Osoby, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 29 i 30, zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, realizujące indywidualny program zatrudnienia socjalnego lub indywidualny program wychodzenia z bezdomności lub ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w art. 108 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.”;

4) w art. 81 w ust. 8:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 24, pobierających zasiłek dla bezrobotnych jest kwota odpowiadająca wysokości pobieranego zasiłku dla bezrobotnych,”;

b) po pkt 5a dodaje się pkt 5b w brzmieniu:

„5b) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 24b, jest kwota odpowiadająca wysokości pobieranego stypendium,”;

5) w art. 85:

a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Za bezrobotnego pobierającego zasiłek składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza właściwy powiatowy urząd pracy.”;

b) po ust. 6a dodaje się ust. 6b w brzmieniu:

„6b. Za osobę, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 24b, pobierającą stypendium w okresie odbywania szkolenia, stażu lub uczestnictwa w działaniach w zakresie reintegracji społecznej składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza właściwy powiatowy urząd pracy.”;

6) w art. 86 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 29 i 30, opłaca ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, realizujące indywidualny program wychodzenia z bezdomności lub kierujące do uczestnictwa w zajęciach w centrum integracji społecznej lub ośrodek pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrum usług społecznych, realizujące kontrakt socjalny, o którym mowa w art. 108 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,”;

7) w art. 87 w ust. 4 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i c–i, pkt 1a, 3–8, 8b–16a, 19, 21–24 i 24b – pobierających zasiłek dla bezrobotnych lub stypendium, pkt 24a i 25 – pobierających zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne, pkt 26–30 i 32–33 oraz w art. 68 są opłacane i ewidencjonowane w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem pkt 2,”;

Art. 395. W ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1689) w art. 4 w ust. 1 w pkt 7 lit. c i d otrzymują brzmienie:

„c) bezrobotne, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),

d) posiadające prawo do zasiłku przedemerytalnego, określonego w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 421 i 620),”;

Art. 396. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 178) w art. 6 w ust. 1 w pkt 1 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) bezrobotnej, o której mowa w art. 2 pkt 1 lub 4 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), albo

b) poszukującej pracy, o której mowa w art. 2 pkt 24 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, bez zatrudnienia:

– w wieku do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia lub

– niewykonującej innej pracy zarobkowej, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”;

Art. 397. W ustawie z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2025 r. poz. 433) w art. 39 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organem opiniodawczo-doradczym dysponenta Funduszu w sprawach Funduszu jest Rada Rynku Pracy, powołana na podstawie przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 398. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712 oraz z 2025 r. poz. 321 i 368) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1:

a) w pkt 3:

– uchyla się lit. b i c,

– lit. e i f otrzymują brzmienie:

„e) prowadzenia agencji zatrudnienia zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),

f) prowadzenia działalności przez podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, zgodnie z warunkami określonymi w art. 306 ust. 3, art. 319, art. 321, art. 325 i art. 338 ust. 2 i 3 tej ustawy;”;

b) pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) ściganie wykroczeń przeciwko prawom pracownika określonych w Kodeksie pracy, wykroczeń, o których mowa w art. 362–365 i art. 367 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, oraz wykroczeń, o których mowa w art. 84 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 621), a także innych wykroczeń, gdy ustawy tak stanowią oraz udział w postępowaniu w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego;”;

2) w art. 13 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) podmioty świadczące usługi pośrednictwa pracy oraz pracy tymczasowej w rozumieniu art. 305 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia – w zakresie przestrzegania obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. d i e,

3) podmioty, o których mowa w art. 306 ust. 1, oraz podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 306 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia – w zakresie przestrzegania warunków określonych w art. 306 ust. 3, art. 319, art. 321, art. 325 i art. 338 ust. 2 i 3 tej ustawy;”;

3) w art. 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwowa Inspekcja Pracy przy realizacji zadań współdziała ze związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, organami samorządu załogi, radami pracowników, społeczną inspekcją pracy, publicznymi służbami zatrudnienia w rozumieniu przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia, Ministrem do spraw Równości oraz z organami administracji państwowej, w szczególności z organami nadzoru i kontroli nad warunkami pracy oraz organami Krajowej Administracji Skarbowej, a także z Policją, Strażą Graniczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, organami samorządu terytorialnego i Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.”;

b) w ust. 2 uchyla się pkt 5;

4) w art. 18 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Główny Inspektor Pracy przedstawia Sejmowi oraz Radzie Ministrów, nie później niż do dnia 30 czerwca następnego roku kalendarzowego, informacje z działalności Państwowej Inspekcji Pracy oraz coroczne sprawozdanie z jej działalności wraz z wynikającymi z tej działalności wnioskami dotyczącymi przestrzegania prawa pracy, przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 4, przez podmioty kontrolowane i organy sprawujące nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi.”;

- 5) w art. 19 w ust. 1 pkt 8 i 9 otrzymują brzmienie:
- „8) powiadamianie marszałka właściwego województwa o stwierdzonych przypadkach naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
 - 9) powiadamianie właściwego starosty o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia przez podmiot kontrolowany oraz przepisów o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 6) w art. 37:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie stwierdzenia w toku kontroli wykroczenia polegającego na naruszeniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz przepisach ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie określonym w art. 10 ust. 1 pkt 4, inspektor pracy prowadzi postępowanie mandatowe lub występuje z wnioskiem do sądu o ukaranie osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości.”;
 - b) w ust. 2 w pkt 4 wyrazy „bezrobotnego lub przez podmiot kontrolowany przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy” zastępuje się wyrazami „podmiot kontrolowany przepisów o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz przepisów o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej”;
 - c) w ust. 3:
 - w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) stwierdzonych przypadkach naruszenia warunków prowadzenia agencji zatrudnienia określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”;
 - pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wojewodę – o stwierdzonych przypadkach naruszenia:

 - a) przepisów o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej związanych z zatrudnianiem cudzoziemców lub powierzaniem im innej pracy zarobkowej,
 - b) obowiązków, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. d i f, przez podmiot, któremu udzielono akredytacji do prowadzenia pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES określonej w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia, z wyłączeniem stwierdzenia naruszenia przez ten podmiot warunku, o którym mowa w art. 306 ust. 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;
- 7) w art. 63 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Okres pobierania świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, wlicza się do okresów pracy wymaganych do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – na takich warunkach, na jakich wlicza się okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 399. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438) w art. 5 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) bez uzasadnionej przyczyny, przyjęcia propozycji prac społecznie użytecznych, o których mowa w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia”.

Art. 400. W ustawie z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 1199 oraz z 2025 r. poz. 39 i 321) w art. 12 w ust. 1a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) nawiązanie stosunku pracy na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy z osobą, która ukończyła w Agencji staż w rozumieniu art. 2 pkt 44 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”.

Art. 401. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 409) w art. 73 w ust. 3 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Okres pobierania świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, wlicza się do okresów pracy wymaganych do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz do okresów zatrudnienia w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – na takich warunkach, na jakich wlicza się okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, określonych w przepisach o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”.

Art. 402. W ustawie z dnia 19 grudnia 2008 r. o postępowaniu kompensacyjnym w podmiotach o szczególnym znaczeniu dla polskiego przemysłu stoczniowego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1696) w art. 123:

- 1) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracownicy stoczni, w okresie trwania stosunku pracy po wszczęciu postępowania kompensacyjnego oraz po rozwiązaniu lub wygaśnięciu tego stosunku pracy, są objęci, przez okres 6 miesięcy, programem, o którym mowa w art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), zwanym dalej „programem zwolnień monitorowanych”, o ile nie podejmą w tym okresie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.”;

- 2) w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Działania te obejmują w szczególności udzielanie pomocy w zakresie usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, organizacji staży, przyznania środków na podjęcie działalności gospodarczej, doradztwa w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej, refundacji podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy utworzonego dla osób, o których mowa w ust. 1, skierowanych na to stanowisko przez Agencję.”;

- 3) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. W przypadku powierzenia realizacji działań w ramach programu zwolnień monitorowanych powiatowemu urzędowi pracy, szkolenia, staże, przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, refundacja podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy utworzonego dla osób, o których mowa w ust. 1, skierowanych na to stanowisko przez Agencję, są realizowane na zasadach ustalonych dla bezrobotnych i poszukujących pracy, określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1. W okresie 6 miesięcy od dnia rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, uczestnikom szkoleń i staży organizowanych przez urząd pracy nie przysługują stypendia, o których mowa w ustawie wymienionej w ust. 1.”.

Art. 403. W ustawie z dnia 19 czerwca 2009 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę (Dz. U. z 2016 r. poz. 734) w art. 17 w ust. 3 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przepisy art. 247 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) stosuje się odpowiednio.”.

Art. 404. W ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5:

- a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W przypadku niepełnoletniego praktykanta, który ukończył szkołę ponadpodstawową i spełnia obowiązek nauki przez uczęszczanie na praktykę zgodnie z art. 36 ust. 12 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.¹⁸⁾), umowa może być zawarta na okres nie dłuższy niż do ukończenia przez niego 18. roku życia.”;

- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zawarcie kolejnej umowy między praktykantem a tym samym podmiotem przyjmującym na praktykę jest możliwe tylko na łączny okres, o którym mowa w ust. 4, a w przypadku:

- 1) praktykanta, o którym mowa w ust. 4a, który nie ukończył 18. roku życia – na okres nie dłuższy niż do ukończenia 18. roku życia;
- 2) praktykanta, o którym mowa w ust. 4a, który ukończył 18. rok życia – na okres, o którym mowa w ust. 4.”;

- 2) w art. 7 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. W przypadku praktykanta, o którym mowa w art. 5 ust. 4a, podmiot przyjmujący na praktykę wystawia na piśmie zaświadczenie o rodzaju wykonywanej pracy i umiejętnościach nabytych w czasie odbywania praktyki zawierające informację o liczbie godzin praktyki zrealizowanej w poszczególnych miesiącach.”;

- 3) po art. 7 dodaje się art. 7a w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Podmiotowi przyjmującemu na praktykę będącemu pracodawcą, który zawarł umowę z praktykantem, o którym mowa w art. 5 ust. 4a, przysługuje dofinansowanie kosztów praktyki w wysokości 250 zł za każdy pełny miesiąc praktyki, jeżeli praktyka została zrealizowana w wymiarze co najmniej 120 godzin miesięcznie.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 854, 1562, 1635 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 619 i 620.

2. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania praktykanta, w drodze decyzji, po stwierdzeniu spełnienia warunków określonych w ust. 1.

3. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, jest przyznawane na wniosek pracodawcy złożony w terminie 3 miesięcy od dnia ukończenia praktyki przez praktykanta.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, dołącza się:

- 1) kopię umowy;
- 2) kopię zaświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 2.

5. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, jest finansowane ze środków Funduszu Pracy.

6. Środki, o których mowa w ust. 5, są przekazywane na wyodrębniony rachunek bankowy urzędu wojewódzkiego.

7. Wojewoda otrzymane środki na dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje na wyodrębniony rachunek bankowy gminy.

8. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, udzielane podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 pkt 17 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 468), stanowi pomoc *de minimis* lub pomoc *de minimis* w rolnictwie udzielaną w zakresie i na zasadach określonych w bezpośrednio obowiązujących aktach prawa Unii Europejskiej dotyczących pomocy w ramach zasady *de minimis* lub pomocy w ramach zasady *de minimis* w rolnictwie.”.

Art. 405. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1488 oraz z 2025 r. poz. 28) w art. 33 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Osoby pobierające stypendia sportowe, o których mowa w art. 5, art. 31 ust. 1 i 2, art. 32 ust. 1, art. 32a ust. 1, art. 32b ust. 1 oraz art. 32c ust. 1, są stypendystami sportowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350 i 620), a okres ich pobierania zalicza się do okresu zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) oraz do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze.”.

Art. 406. W ustawie z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2024 r. poz. 1175 i 1871) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 w pkt 4 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) form pomocy określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620) oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia i instytucje szkoleniowe, oraz form pomocy oferowanych przez inne podmioty działające na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i przeciwdziałania bezrobociu,”;

- 2) w art. 8 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dostępu i warunków korzystania z form pomocy określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia i instytucje szkoleniowe oraz form pomocy oferowanych przez inne podmioty działające na rzecz zatrudnienia, rozwoju zasobów ludzkich i przeciwdziałania bezrobociu.”.

Art. 407. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, 743 i 858) w art. 51 w ust. 5 uchyla się pkt 1.

Art. 408. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 450) w art. 5 w ust. 4 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– mogą wykonywać swój zawód w zakładzie leczniczym także na podstawie umowy zawartej przez podmiot leczniczy prowadzący ten zakład z agencją zatrudnienia, o której mowa w art. 305 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”.

Art. 409. W ustawie z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 654, 1473, 1635 i 1717) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 7a ust. 10d otrzymuje brzmienie:

„10d. Marszałek województwa oraz upoważnione przez niego osoby przetwarzają dane osobowe pracodawców zawarte we wniosku, o którym mowa w ust. 6, i dane osobowe pracowników, o których mowa w ust. 1, w zakresie wynikającym z ust. 7. Przetwarzanie danych osobowych może następować w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 7 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), zwanej dalej „ustawą o rynku pracy”.”;

- 2) w art. 17 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Pożyczka edukacyjna, o której mowa w art. 111 ustawy o rynku pracy, może zostać umorzona w całości lub w części wraz odsetkami, jeżeli na skutek powodzi.”;
- 3) w art. 18 ust. 1–2a otrzymują brzmienie:
„1. Przyznane środki na podjęcie działalności gospodarczej, o których mowa w art. 147 ustawy o rynku pracy, środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, o których mowa w art. 161 ustawy o rynku pracy, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, o których mowa w art. 154 ust. 1–3 ustawy o rynku pracy, środki na utworzenie stanowiska pracy oraz finansowanie kosztów wynagrodzenia, o których mowa w art. 167 ustawy o rynku pracy, mogą zostać umorzone w całości lub w części wraz z odsetkami, jeżeli miejsca pracy uległy zniszczeniu na skutek powodzi.
2. Osobom, którym umorzono środki przyznane na podjęcie działalności gospodarczej lub na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, w związku z utratą miejsca pracy na skutek powodzi, przysługuje prawo ponownego złożenia wniosku o przyznanie środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.
2a. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się warunku niewykonywania działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i niepozostawania w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej w okresie ostatnich 12 miesięcy.”;
- 4) w art. 18a ust. 1–4 otrzymują brzmienie:
„1. Pożyczki, o których mowa w art. 172 ust. 3–5 ustawy o rynku pracy, mogą zostać umorzone w całości lub w części wraz z odsetkami na wniosek pożyczkobiorcy, jeżeli stanowiska pracy utworzone dzięki pożyczce uległy zniszczeniu na skutek powodzi.
2. Pożyczki, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o rynku pracy, mogą zostać umorzone w całości lub w części wraz z odsetkami na wniosek pożyczkobiorcy, jeżeli działalność gospodarcza prowadzona na terenie obszaru wskazanego w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2 na skutek powodzi nie może być kontynuowana lub jeżeli możliwość jej prowadzenia uległa istotnemu ograniczeniu, w szczególności gdy:
1) lokal, w którym prowadzona była działalność gospodarcza, uległ całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu lub
2) towary podlegające sprzedaży w ramach prowadzonej działalności uległy całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu, lub
3) środki trwale zakupione ze środków pochodzących z pożyczki uległy całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu.
3. Wniosek o umorzenie pożyczki, o którym mowa w ust. 1 lub 2, pożyczkobiorca składa do pośrednika finansowego, o którym mowa w art. 173 ust. 1 ustawy o rynku pracy, w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2.
4. Minister właściwy do spraw pracy dokonuje umorzenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, w zakresie pożyczek, o których mowa w art. 172 ust. 3–5 ustawy o rynku pracy, oraz pożyczek, o których mowa w art. 172 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, udzielonych ze środków Funduszu Pracy, na podstawie wniosków o umorzenie pożyczki. Wnioski o umorzenie pożyczek podlegają zaopiniowaniu przez pośredników finansowych i Bank Gospodarstwa Krajowego.”;
- 5) art. 18b otrzymuje brzmienie:
„Art. 18b. Zawiesza się terminy i okresy, o których mowa w art. 165 ust. 1 pkt 3, art. 166 ust. 4, art. 169 ust. 4 pkt 3 i 4, ust. 5 pkt 2 oraz ust. 10 ustawy o rynku pracy, w stosunku do osób, które otrzymały z Funduszu Pracy środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej oraz utraciły zatrudnienie w wyniku wystąpienia powodzi, oraz do spółdzielni socjalnych i przedsiębiorstw społecznych, poszkodowanych w wyniku wystąpienia powodzi, posiadających siedzibę lub prowadzących działalność na terenie gmin wskazanych w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2, na okres wskazany w tych przepisach. Starosta weryfikuje przesłanki, o których mowa w umowie, nie biorąc pod uwagę okresu zawieszenia.”;
- 6) w art. 19:
a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
„1. Starosta, na wniosek poszkodowanego bezrobotnego, przyznaje prawo do świadczenia w wysokości zasiłku dla bezrobotnych, o której mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy o rynku pracy, finansowanego z Funduszu Pracy, za okres poprzedzający dzień zarejestrowania się poszkodowanego bezrobotnego w powiatowym urzędzie pracy, przypadający w okresie wskazanym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2, nie dłuższy jednak niż 30 dni, jeżeli opóźnienie w rejestracji było spowodowane powodzią, a poszkodowany bezrobotny spełnia warunki określone w art. 218 ustawy o rynku pracy.

2. W przypadku gdy świadczenie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje bezrobotnemu za okres krótszy niż 30 dni, jest wypłacane w kwocie 1/30 wysokości zasiłku dla bezrobotnych, o której mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy o rynku pracy, za każdy dzień przysługiwania.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Poszkodowanym bezrobotnym, którzy utracili prawo do zasiłku dla bezrobotnych w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2 z powodu upływu okresu jego pobierania, przysługuje od dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2 prawo do zasiłku dla bezrobotnych przez okres 30 dni w wysokości zasiłku otrzymywanego w ostatnim miesiącu przysługiwania prawa, pod warunkiem niezaistnienia zawartych w ustawie o rynku pracy ustawowych przyczyn utraty statusu bezrobotnego.”,

c) uchyla się ust. 5;

7) w art. 20 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Starosta może, w trybie określonym dla prac interwencyjnych, o których mowa w przepisach ustawy o rynku pracy, biorąc pod uwagę zakres i skalę zniszczeń u pracodawcy spowodowanych powodzią oraz możliwości utrzymania przez pracodawcę miejsc pracy, dokonywać ze środków Funduszu Pracy zwrotu, przez okres do 12 miesięcy, poniesionych przez pracodawcę kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia skierowanych bezrobotnych zamieszkałych na obszarze gmin lub miejscowości określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 1 ust. 2, w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie iloczynu dwukrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę i liczby zatrudnionych bezrobotnych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, pod warunkiem że pracodawca nie zmniejszy w tym okresie liczby zatrudnionych pracowników w stosunku do stanu na dzień podpisania umowy o refundację – jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym wystąpiła powódź.”;

8) w art. 21:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Starosta może, w trybie określonym dla prac interwencyjnych, o których mowa w przepisach ustawy o rynku pracy, biorąc pod uwagę zakres i skalę zniszczeń u pracodawcy spowodowanych powodzią oraz możliwości utrzymania przez pracodawcę miejsc pracy, dokonywać ze środków Funduszu Pracy zwrotu, przez okres do 12 miesięcy, poniesionych przez pracodawcę, którego zakład został zniszczony na skutek powodzi, kosztów na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne zatrudnianych pracowników, w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie iloczynu dwukrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę i liczby zatrudnionych pracowników, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, pod warunkiem że pracodawca nie zmniejszy w tym okresie liczby zatrudnionych pracowników w stosunku do stanu na dzień podpisania umowy o refundację – jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia roku następującego po roku, w którym wystąpiła powódź.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do organizowania prac, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy o robotach publicznych, o których mowa w ustawie o rynku pracy, z wyłączeniem zasad udzielania pomocy publicznej.”;

9) w art. 23 w ust. 9b zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Przetwarzanie danych osobowych może następować w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 1 i 7 ustawy o rynku pracy.”;

10) w art. 33 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Świadczeń uzyskanych w związku z powodzią nie wlicza się do przychodu w rozumieniu ustawy o rynku pracy, od wysokości którego uzależniona jest możliwość uzyskania statusu bezrobotnego.”.

Art. 410. W ustawie z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 5) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego ze środków Funduszu Pracy w okresie obowiązywania umowy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, o której mowa w art. 156 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), lub”;

2) w art. 5:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) finansowane ze środków Funduszu świadczenie na częściowe zaspokojenie wynagrodzenia za czas przestoju ekonomicznego, do wysokości 100 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, zwiększonego o wysokość składek na ubezpieczenia społeczne należnych od pracownika, w wysokości proporcjonalnej do przestoju ekonomicznego, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika,”

b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) finansowane ze środków Funduszu świadczenie na częściowe zrekompensowanie wynagrodzenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy, do wysokości 100 % zasiłku, o którym mowa w art. 224 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, zwiększonego o wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, należnych od pracownika, w wysokości proporcjonalnej do obniżonego wymiaru czasu pracy pracownika, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy pracownika przed jego obniżeniem,”

3) w art. 28 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów nie wydaje rozporządzenia, o którym mowa w ust. 3, jeżeli jego wydanie ograniczyłoby wykonywanie bieżących zadań w zakresie ochrony roszczeń pracowniczych finansowanych z Funduszu oraz w zakresie aktywności zawodowej, wspierania zatrudnienia oraz rynku pracy finansowanych z Funduszu Pracy.”

Art. 411. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (Dz. U. z 2023 r. poz. 2257) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Pośrednictwo pracy prowadzą agencje zatrudnienia, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), zwanej dalej „ustawą o rynku pracy”, oraz powiatowe urzędy pracy.”

2) w art. 19 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Agencja zatrudnienia przyjmuje od armatora ofertę pracy na statku, jeżeli oferta nie dyskryminuje kandydatów do pracy i nie narusza zasady, o której mowa w art. 83 ust. 11 ustawy o rynku pracy, sprawdza, czy wśród osób zainteresowanych podjęciem pracy na statku są kandydaci spełniający wymagania armatora określone w tej ofercie oraz informuje armatora, czy może skierować do niego odpowiednich kandydatów do pracy na statku, a w przypadku ich braku może poinformować o innych agencjach zatrudnienia prowadzących pośrednictwo pracy.”

3) w art. 22 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku pośrednictwa pracy dla osób poszukujących pracy na statku o obcej przynależności agencja zatrudnienia zawiera z:

- 1) osobą zainteresowaną podjęciem pracy na statku pisemną umowę, spełniającą wymagania określone w art. 338 ust. 3 ustawy o rynku pracy;
- 2) armatorem, do którego zamierza kierować osoby do pracy, pisemną umowę, spełniającą wymagania określone w art. 338 ust. 5 ustawy o rynku pracy.”

Art. 412. W ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2023 r. poz. 140) w art. 34 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) bezrobotnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),
- 3) osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonyjących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”

Art. 413. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933 oraz z 2025 r. poz. 619) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36:

a) ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Uczeń, który ukończył szkołę ponadpodstawową przed ukończeniem 18. roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do uczelni, na kwalifikacyjny kurs zawodowy albo na praktykę absolwencką, o której mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich (Dz. U. z 2018 r. poz. 1244 oraz z 2025 r. poz. 620).”

b) ust. 15 otrzymuje brzmienie:

„15. Dyrektorzy publicznych i niepublicznych szkół ponadpodstawowych, pracodawcy, o których mowa w ust. 9 pkt 2, osoby kierujące podmiotami prowadzącymi kwalifikacyjne kursy zawodowe lub podmioty przyjmujące na praktykę absolwentką, są obowiązani powiadomić wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której mieszka absolwent szkoły podstawowej, który nie ukończył 18 lat, o przyjęciu go do szkoły albo w celu przygotowania zawodowego albo na kwalifikacyjny kurs zawodowy albo na praktykę absolwentką, w terminie 14 dni od dnia przyjęcia absolwenta, oraz informować tego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o zmianach w spełnianiu obowiązku nauki przez absolwenta szkoły podstawowej, w terminie 14 dni od dnia powstania tych zmian.”;

2) w art. 45 w ust. 11 w pkt 3 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) pozytywną opinię wojewódzkiej rady rynku pracy o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),”;

3) w art. 68 w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) uzyskaniu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, oraz”;

4) w art. 117 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) publiczne służby zatrudnienia i Ochotnicze Hufce Pracy, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową, a także agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, organizacje pracodawców oraz związki zawodowe, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową i posiadające akredytację, o której mowa w art. 118,”;

5) w art. 118 w ust. 8a zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Akredytację na kształcenie ustawiczne prowadzone w formie kwalifikacyjnego kursu zawodowego mogą uzyskać podmiot prowadzący działalność oświatową, o której mowa w art. 170 ust. 2, a także publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, organizacje pracodawców oraz związki zawodowe, o których mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową, które prowadziły kwalifikacyjne kursy zawodowe lub prowadziły, na podstawie odrębnych przepisów, edukację pozaszkolną w zakresie zawodu lub zawodów odpowiadających zawodowi lub zawodom określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, przez okres co najmniej 3 lat.”;

6) w art. 168 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Szkoła, o której mowa w ust. 4 pkt 6 lit. a, prowadząca kształcenie zawodowe, może zostać wpisana do ewidencji, jeżeli osoba zgłaszająca szkołę do ewidencji przedstawi opinię wojewódzkiej rady rynku pracy o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;

7) w art. 178 w ust. 3 w pkt 3 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) opinię wojewódzkiej rady rynku pracy o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w art. 8 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”.

Art. 414. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, 1871 i 1897 oraz z 2025 r. poz. 619) w art. 49 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W uczelni może działać akademickie biuro karier, do którego zadań należy w szczególności:

- 1) dostarczanie studentom i absolwentom studiów informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 2) zbieranie, klasyfikowanie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk;
- 3) prowadzenie bazy danych studentów i absolwentów uczelni zainteresowanych znalezieniem pracy;
- 4) pomoc pracodawcom w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów na wolne miejsca pracy oraz staże zawodowe;
- 5) pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy.”.

Art. 415. W ustawie z dnia 31 stycznia 2019 r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1051) w art. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) emeryturach i rentach – oznacza to emerytury, renty rodzinne, renty inwalidzkie oraz renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym renty szkoleniowe, określone w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o ubezpieczeniu społecznym rolników, o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, uposażenia w stanie spoczynku określone w przepisach prawa o ustroju sądów powszechnych, o prokuraturze oraz o Sądzie Najwyższym, renty szkoleniowe i renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, renty z tytułu niezdolności do pracy określone w przepisach o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach, emerytury pomostowe określone w przepisach o emeryturach pomostowych, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne określone w przepisach o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych, zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne określone w przepisach o świadczeniach przedemerytalnych, renty socjalne określone w przepisach o rencie socjalnej, a także renty strukturalne określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz okresowe emerytury kapitałowe określone w przepisach o emeryturach kapitałowych;”.

Art. 416. W ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) w art. 2 w ust. 2 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

- „11) ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620);”.

Art. 417. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 94 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) bezrobotnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),
3) osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonujących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;”;

- 2) w art. 96 w ust. 2 w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:

- „a) bezrobotnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,
b) osób poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu lub niewykonujących innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;”.

Art. 418. W ustawie z dnia 11 września 2019 r. o pracy na statkach rybackich (Dz. U. z 2023 r. poz. 1330) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) agencja zatrudnienia – agencję zatrudnienia, o której mowa w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620);”.

Art. 419. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 313 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Stosowanie przepisów ust. 1–3 nie powoduje utraty uprawnień bezrobotnych, określonych w przepisach ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620).”;

- 2) w art. 314:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dowódca jednostki wojskowej, na wniosek żołnierza, zawiadamia na piśmie właściwy powiatowy urząd pracy o terminie zwolnienia żołnierza z czynnej służby wojskowej nie później niż na 30 dni przed tym terminem.”;

¹⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1248, 1585, 1871 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Na podstawie informacji zawartych w zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, powiatowy urząd pracy przedstawia żołnierzowi zwolnionemu z czynnej służby wojskowej propozycje odpowiedniego zatrudnienia, wykonywania prac interwencyjnych, robót publicznych lub szkolenia – na zasadzie pierwszeństwa.”;

- c) w ust. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Osoby te zawiadamiają właściwy powiatowy urząd pracy o zwolnieniu z odbywania tej służby na 30 dni przed terminem jej zakończenia.”;

- 3) w art. 322 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– uwzględniając klasyfikację zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 29 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz konieczność zagwarantowania równości stron umowy oraz zapewnienia sprawności postępowania w zakresie wypłacania ekwiwalentu.”.

Art. 420. W ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 22¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 22¹. 1. Obywatel Ukrainy, który przebywa legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, może zarejestrować się oraz zostać uznany jako bezrobotny albo poszukujący pracy, o którym mowa w art. 2 pkt 1 albo 24 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia. Do obywateli Ukrainy, o których mowa w zdaniu pierwszym, nie stosuje się warunku określonego w art. 2 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przepisy działu VI ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia stosuje się odpowiednio.”;

- 2) uchyla się art. 22i;

- 3) w art. 24 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ochotnicze Hufce Pracy mogą realizować zadania, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, na rzecz obywateli Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, i którzy ukończyli 15 lat i nie ukończyli 25 lat.”.

Art. 421. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 113 i 1635) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2:

- a) w pkt 6 lit. a–c otrzymują brzmienie:

„a) bezrobotnego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620),

b) długotrwale bezrobotnego, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,

c) poszukującego pracy, o którym mowa w art. 2 pkt 24 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, bez zatrudnienia:

– w wieku do 30. roku życia oraz po ukończeniu 50. roku życia lub

– niewykonywającego innej pracy zarobkowej, o której mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”;

- b) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) zatrudnieniu – należy przez to rozumieć zatrudnienie, o którym mowa w art. 2 pkt 51 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia.”;

- 2) w art. 22 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) Funduszu Pracy na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia,”.

Art. 422. W ustawie z dnia 16 listopada 2022 r. o systemie teleinformatycznym do obsługi niektórych umów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1661) w art. 2 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dostęp do Systemu następuje za pośrednictwem systemu teleinformatycznego umożliwiającego wnoszenie wniosków w postaci elektronicznej do publicznych służb zatrudnienia, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 7 lit. a ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620), lub systemu Punktu Informacji dla Przedsiębiorcy, o którym mowa w art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541 oraz z 2024 r. poz. 1841), po uwierzytelnieniu.”.

DZIAŁ XIV

Przepisy epizodyczne, przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 423. Minister właściwy do spraw pracy przekazuje samorządom powiatów w latach 2025 i 2026 środki Funduszu Pracy na dofinansowanie kosztów wynagrodzeń, o których mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, oraz składek na ubezpieczenia społeczne od wypłaconego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników PUP realizujących zadania określone w ustawie, o którym mowa w art. 280 ust. 1, w wysokości 14 % kwoty środków ustalonej dla województw na rok budżetowy na realizację projektów EFS+, zgodnie z art. 270 ust. 1 i 2.

Art. 424. 1. Dane osobowe zgromadzone i przetwarzane w centralnym rejestrze, o którym mowa w art. 4 ust. 4a ustawy uchylanej w art. 460, stają się danymi zgromadzonymi i przetwarzanymi na podstawie art. 49 ust. 1.

2. Dane osobowe zgromadzone i przetwarzane w rejestrach danych wojewódzkich urzędów pracy, o których mowa w art. 4 ust. 5f pkt 1 ustawy uchylanej w art. 460, stają się danymi zgromadzonymi i przetwarzanymi na podstawie art. 48 ust. 1–3.

3. Dane osobowe zgromadzone i przetwarzane w rejestrach danych powiatowych urzędów pracy, o których mowa w art. 4 ust. 5f pkt 2 ustawy uchylanej w art. 460, stają się danymi zgromadzonymi i przetwarzanymi na podstawie art. 47 ust. 1–3.

4. Dane osobowe zgromadzone i przetwarzane przez Ochotnicze Hufce Pracy, Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy, wojewódzkich komendantów Ochotniczych Hufców Pracy, dyrektorów centrów kształcenia i wychowania oraz dyrektorów ośrodków szkolenia zawodowego przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się danymi zgromadzonymi i przetwarzanymi na podstawie art. 351 ust. 1–4.

Art. 425. 1. Do dnia powołania Rady Rynku Pracy, wojewódzkich rad rynku pracy i powiatowych rad rynku pracy na podstawie przepisów niniejszej ustawy, zadania tych rad wykonują Rada Rynku Pracy, wojewódzkie rady rynku pracy i powiatowe rady rynku pracy, działające w składzie i na zasadach określonych w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

2. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy zostaną powołani przewodniczący konwentów, o których mowa w art. 15 ust. 1–3.

Art. 426. 1. Do dnia 31 grudnia 2025 r. WUP właściwy ze względu na siedzibę instytucji szkoleniowej prowadzi rejestr instytucji szkoleniowych.

2. Rejestr instytucji szkoleniowych jest jawny i może być prowadzony w formie elektronicznej.

3. Minister właściwy do spraw pracy przetwarza informacje o instytucjach szkoleniowych wpisanych do rejestru instytucji szkoleniowych przekazane przez WUP.

4. Instytucja szkoleniowa oferująca szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy może uzyskać zlecenie finansowane ze środków publicznych na prowadzenie tych szkoleń po wpisie do rejestru instytucji szkoleniowych.

5. Instytucja szkoleniowa może ubiegać się o wpis do rejestru instytucji szkoleniowych po złożeniu wniosku o wpis wraz z informacją o:

- 1) tematyce prowadzonych szkoleń i przygotowania zawodowego dorosłych;
- 2) kadrze dydaktycznej;
- 3) bazie lokalowej, jej wyposażeniu i środkach dydaktycznych;
- 4) metodach oceny jakości szkoleń;
- 5) liczbie bezrobotnych i poszukujących pracy objętych szkoleniami i przygotowaniem zawodowym dorosłych w okresie ostatniego roku;
- 6) pomocy udzielonej nieodpłatnie uczestnikom i absolwentom szkolenia lub przygotowania zawodowego dorosłych, polegającej na informowaniu o sytuacji na rynku pracy i zapotrzebowaniu na kwalifikacje.

6. WUP zawiadamia w postaci papierowej lub elektronicznej instytucję szkoleniową o dokonany wpis do rejestru instytucji szkoleniowych oraz przekazuje tę informację ministrowi właściwemu do spraw pracy.

7. Wpis do rejestru instytucji szkoleniowych jest bezpłatny.

8. WUP wykreśla instytucję szkoleniową z rejestru instytucji szkoleniowych:

- 1) na wniosek instytucji szkoleniowej;
- 2) w przypadku stwierdzenia prawomocnym wyrokiem naruszenia przepisów ustawy uchylanej w art. 460 lub niniejszej ustawy;
- 3) w przypadku zakończenia działalności przez instytucję szkoleniową.

9. Instytucja szkoleniowa ma obowiązek informować WUP o zmianie siedziby, otwarciu i likwidacji oddziałów lub filii.

10. Do dnia 31 grudnia 2025 r. szkolenia, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 1 i 2 i art. 107 ust. 3 pkt 1, oraz szkolenia finansowane w ramach pożyczki edukacyjnej, o której mowa w art. 111, prowadzą podmioty wpisane do rejestru instytucji szkoleniowych.

11. Rejestr instytucji szkoleniowych, o którym mowa w art. 20 ustawy uchylanej w art. 460, staje się rejestrem instytucji szkoleniowych, o których mowa w ust. 1.

12. Instytucje szkoleniowe w rozumieniu ustawy uchylanej w art. 460 stają się instytucjami szkoleniowymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 427. 1. Dodatki do wynagrodzenia dla pracowników powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy, przyznane do dnia wejścia w życie ustawy, są wypłacane pracownikom PUP i WUP oraz pracownikom OHP na zasadach określonych w dotychczasowych przepisach, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

2. Przyznając pierwszy dodatek motywacyjny, o którym mowa w art. 283, kierujący komórką organizacyjną uwzględnia wypłaty dodatków do wynagrodzeń przyznanych niektórym pracownikom na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 460, w okresie, za który dodatek motywacyjny jest przyznawany.

Art. 428. 1. Wojewódzkie urzędy pracy oraz powiatowe urzędy pracy, o których mowa w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się odpowiednio WUP oraz PUP, w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy i wicedyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy oraz dyrektorzy powiatowych urzędów pracy i ich zastępcy, o których mowa w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się odpowiednio dyrektorami WUP i ich zastępcami oraz dyrektorami PUP i ich zastępcami, w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 429. 1. Komenda Główna Ochotniczych Hufców Pracy, wojewódzkie komendy Ochotniczych Hufców Pracy, centra kształcenia i wychowania oraz ośrodki szkolenia zawodowego, o których mowa w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się odpowiednio Komendą Główną OHP, wojewódzkimi komendami OHP, centrami kształcenia i wychowania OHP oraz ośrodkami szkolenia zawodowego OHP, w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Komendant Główny Ochotniczych Hufców Pracy, wojewódzcy komendanci Ochotniczych Hufców Pracy, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego, o których mowa w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się odpowiednio Komendantem Głównym OHP, wojewódzkimi komendantami OHP, dyrektorami centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorami ośrodków szkolenia zawodowego OHP, w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 430. Doradcy EURES niespełniający w dniu wejścia w życie ustawy warunku, o którym mowa w art. 91 ust. 3 pkt 2, mogą być nadal zatrudnieni na stanowisku doradcy EURES pod warunkiem, że posiadają znajomość języka niemieckiego lub francuskiego.

Art. 431. 1. Pracownik powiatowego urzędu pracy lub Ochotniczego Hufca Pracy zatrudniony w dniu wejścia w życie ustawy na stanowisku pośrednika pracy – stażysty staje się młodszym doradcą do spraw zatrudnienia, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1.

2. Pracownik powiatowego urzędu pracy lub Ochotniczego Hufca Pracy zatrudniony w dniu wejścia w życie ustawy na stanowisku pośrednika pracy staje się doradcą do spraw zatrudnienia lub starszym doradcą do spraw zatrudnienia, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 lub 3.

3. Pracownik wojewódzkiego urzędu pracy lub powiatowego urzędu pracy, lub pracownik Ochotniczego Hufca Pracy zatrudniony w dniu wejścia w życie ustawy na stanowisku doradcy zawodowego – stażysty staje się młodszym doradcą zawodowym, o którym mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1.

4. Pracownik wojewódzkiego urzędu pracy lub powiatowego urzędu pracy, lub Ochotniczego Hufca Pracy zatrudniony w dniu wejścia w życie ustawy na stanowisku doradcy zawodowego staje się doradcą zawodowym lub starszym doradcą zawodowym, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 2 lub 3.

5. Inni niż wymienieni w ust. 1–4 pracownicy wojewódzkiego urzędu pracy, powiatowego urzędu pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy, o których mowa w przepisach ustawy uchylanej w art. 460, z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się pracownikami odpowiednio WUP, PUP oraz OHP, w rozumieniu niniejszej ustawy.

6. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Komendant Główny OHP, zastępcy Komendanta Głównego OHP, wojewódzcy komendanci OHP i ich zastępcy, dyrektorzy centrów kształcenia i wychowania OHP oraz dyrektorzy ośrodków szkolenia zawodowego OHP dostosują się do zakazów określonych w art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz złożą pierwsze oświadczenie o stanie majątkowym ministrowi właściwemu do spraw pracy albo Komendantowi Głównemu OHP.

Art. 432. 1. Minister właściwy do spraw pracy dostosuje systemy teleinformatyczne, wprowadzone i rozwijane przez tego ministra w publicznych służbach zatrudnienia, do wymagań określonych w ustawie w okresie 2 lat od dnia jej wejścia w życie.

2. Minister Sprawiedliwości dostosuje system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 3a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, do wykonywania zadań określonych niniejszą ustawą w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3, są wykonywane w sposób zgodny z dotychczasowymi przepisami do czasu dostosowania systemów teleinformatycznych do przepisów ustawy, z uwzględnieniem ust. 1 i 5.

4. Minister właściwy do spraw pracy, marszałek województwa oraz PUP pozyskują nieodpłatnie dane określone w art. 51 ust. 1 pkt 5 lit. b zawarte w rejestrze, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, po wdrożeniu przez Ministra Sprawiedliwości rozwiązań technicznych dostosowujących ten rejestr do wykonywania przepisów niniejszej ustawy.

5. Minister Sprawiedliwości ogłasza w swoim dzienniku urzędowym oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu obsługującego tego ministra komunikat określający termin wdrożenia rozwiązań technicznych dostosowujących rejestr, o którym mowa w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, do wykonywania przepisów niniejszej ustawy. Komunikat ogłasza się w terminie co najmniej 30 dni przed dniem wdrożenia rozwiązań technicznych określonym w tym komunikacie.

6. Konta założone na portalu www.praca.gov.pl stają się indywidualnymi kontami.

Art. 433. 1. Postępowania w sprawach indywidualnych, wszczęte i niezakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie ustawy, są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do postępowań, o których mowa w art. 18e, art. 18j, art. 18l, art. 18m, art. 18na i art. 19ia ustawy uchylanej w art. 460, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

3. Do postępowań w sprawie zwrotu środków Funduszu Pracy wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, niewykorzystanych, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości, wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy.

4. Roszczenia powiatowego urzędu pracy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, o których mowa w art. 76 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 460, przedawnione w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, wygasają z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

5. Roszczenia, o których mowa w art. 76 ust. 2–4 ustawy uchylanej w art. 460, nieprzedawnione w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy, ulegają przedawnieniu zgodnie z art. 251.

6. W przypadku osoby, która utraciła status bezrobotnego albo poszukującego pracy na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 na wskazany w tej ustawie okres, ponowne nabycie statusu bezrobotnego albo poszukującego pracy może nastąpić w wyniku ponownej rejestracji, po upływie okresu wskazanego w ustawie uchylanej w art. 460, przy spełnieniu warunków wynikających z niniejszej ustawy.

7. W stosunku do osób posiadających status bezrobotnego w dniu wejścia w życie ustawy okres, o którym mowa w art. 63 ust. 1, liczy się od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 434. 1. Wnioski o udzielenie form pomocy, o których mowa w art. 40 ust. 2e i 3a, art. 40b, art. 42, art. 42a, art. 47, art. 53a, art. 55, art. 60aa, art. 60c, art. 62, art. 66l i art. 66m ustawy uchylanej w art. 460, złożone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pozostawia się bez rozpoznania.

2. Do wniosków o udzielenie form pomocy, o których mowa w art. 12 ust. 6, art. 40 ust. 1, art. 40a, art. 45, art. 48, art. 48a, art. 51, art. 51a, art. 53, art. 56, art. 57a, art. 59–59c, art. 60a, art. 60b, art. 60d, art. 61, art. 61b, art. 66c, art. 66n i art. 73a ustawy uchylanej w art. 460, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy niniejszej ustawy.

3. Do oceny wniosków o udzielenie form pomocy, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 460, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy. Umowy na podstawie wniosków o udzielenie form pomocy, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 460, niezawarte do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zawierane są na podstawie przepisów niniejszej ustawy.

4. Jeżeli z ustawy wynika konieczność złożenia wraz z wnioskiem o udzielenie wsparcia innego oświadczenia niż wymagane przepisami ustawy uchylanej w art. 460, starosta wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku o wymagane oświadczenie.

Art. 435. 1. Umowy i porozumienia zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 460 są wykonywane na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Umowa zawarta na podstawie art. 109e ust. 2 ustawy uchylanej w art. 460 obowiązuje w brzmieniu dotychczasowym do dnia zawarcia aneksu do umowy na podstawie przepisów niniejszej ustawy. Bank Gospodarstwa Krajowego opracuje regulamin udzielania pożyczek, o którym mowa w art. 191 pkt 6, na podstawie przepisów niniejszej ustawy w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. Umowy o refundację wynagrodzeń wypłacanych młodocianym pracownikom oraz składek na ubezpieczenia społeczne, które zostały zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są realizowane na dotychczasowych zasadach określonych w przepisie art. 12 ust. 6 ustawy uchylanej w art. 460.

Art. 436. 1. Zasiłki, stypendia i dodatki aktywizacyjne przyznane przed dniem wejścia w życie ustawy są wypłacane w wysokości i przez okresy wynikające z dotychczasowych przepisów.

2. Osoby, będące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w okresie nieprzysługiwania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w art. 75 ust. 1 i 2 ustawy uchylanej w art. 460, nabywają prawo do zasiłku w wysokości i na okresy wynikające z dotychczasowych przepisów.

3. Zasiłki przyznane na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 podlegają waloryzacji na podstawie niniejszej ustawy.

4. Zasiłki przyznane do dnia 31 grudnia 2009 r. nie podlegają waloryzacji.

5. PUP może wypłacać zasiłki, stypendia i dodatki aktywizacyjne przyznane przed dniem wejścia w życie ustawy w sposób wynikający z dotychczasowych przepisów.

Art. 437. Świadczenia przysługujące osobie podlegającej ubezpieczeniu społecznemu rolników, z którą stosunek pracy lub stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy i która nie jest uprawniona do zasiłku, przyznane na podstawie art. 62 ustawy uchylanej w art. 460, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są finansowane w wysokości i przez okresy wynikające z dotychczasowych przepisów.

Art. 438. 1. Świadczenia szkoleniowe, przyznane na podstawie art. 70 ust. 6 ustawy uchylanej w art. 460, przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są wypłacane w wysokości i przez okresy wynikające z dotychczasowych przepisów.

2. W okresie pobierania świadczenia szkoleniowego, o którym mowa w ust. 1, osoba nie może zarejestrować się w PUP jako bezrobotny.

Art. 439. Okres pobierania stypendium przyznanego na podstawie art. 53g ust. 1 ustawy uchylanej w art. 460 wlicza się do okresu pracy wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień pracowniczych oraz okresów składkowych w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 440. 1. Instrumenty rynku pracy lub usługi rynku pracy, określone w ustawie uchylanej w art. 460, do których skierowanie nastąpiło albo których realizacja rozpoczęła się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są realizowane na zasadach i przez okres wynikający z dotychczasowych przepisów.

2. Indywidualne plany działania określone w art. 34a ustawy uchylanej w art. 460, których przygotowanie albo realizacja rozpoczęły się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, są realizowane na zasadach i przez okres wynikający z dotychczasowych przepisów.

3. PUP są obowiązane niezwłocznie dostosować indywidualne plany działania, o których mowa w ust. 2, jeżeli przewidziane w nich działania nie zostały określone jako formy pomocy w ustawie, a ich realizacja jeszcze się nie rozpoczęła.

Art. 441. Minister właściwy do spraw pracy przygotowuje i przedkłada Radzie Ministrów sprawozdanie za rok 2024 z realizacji Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 460, na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 442. Agencja zatrudnienia przedstawia marszałkowi województwa informację określoną w art. 19f ustawy uchylanej w art. 460, za rok 2024 na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 443. Nabór wniosków oraz zawieranie, realizacja i rozliczanie umów o finansowanie działań w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2025 odbywa się na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 444. Okres przechowywania danych, o którym mowa w art. 4 ust. 5e ustawy uchylanej w art. 460, może ulec skróceniu do 10 lat, licząc od dnia 1 stycznia roku następującego po roku, w którym dana osoba osiągnęła wiek emerytalny lub nastąpił jej zgon.

Art. 445. 1. Do dnia uzyskania adresu do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, podmiot zamierzający prowadzić agencję zatrudnienia podaje we wniosku o wpis do rejestru agencji zatrudnienia adres do doręczeń, a marszałek województwa doręcza pisma agencji zatrudnienia na ten adres. Po uzyskaniu adresu do doręczeń elektronicznych agencja zatrudnienia wnosi do marszałka województwa wniosek o zmianę wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia, a marszałek województwa zmienia wpis niezwłocznie.

2. Wpisy do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia i certyfikaty o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, uprawniające do świadczenia pośrednictwa pracy albo pracy tymczasowej, wydane agencjom zatrudnienia przez marszałka województwa na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 460, zachowują ważność do czasu wykreślenia podmiotu z rejestru agencji zatrudnienia.

3. Wpisy do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia i certyfikaty o dokonaniu wpisu podmiotu do rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia, uprawniające do świadczenia doradztwa personalnego i poradnictwa zawodowego, wydane agencjom zatrudnienia przez marszałka województwa na podstawie przepisów ustawy uchylanej w art. 460, tracą ważność z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Podmioty, które w dniu wejścia w życie ustawy posiadają wpis do rejestru agencji zatrudnienia, są obowiązane przechowywać wszystkie dokumenty niezbędne do wykazywania spełnienia warunków wymaganych do wykonywania działalności objętej wpisem do rejestru agencji zatrudnienia przez cały okres posiadania wpisu do tego rejestru oraz przez okres 3 lat od dnia wykreślenia podmiotu z rejestru.

5. Podmioty zagraniczne, które nie posiadają wpisu do rejestru agencji zatrudnienia, są obowiązane w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy do uzyskania wpisu do rejestru agencji zatrudnienia.

6. Podmioty wpisane do rejestru agencji zatrudnienia, świadczące usługę, o której mowa w art. 305 ust. 3, przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) nie podlegają warunkowi, o którym mowa w art. 305 ust. 3;
- 2) składają wniosek o zmianę wpisu, o którym mowa w art. 313 ust. 2, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy w celu kontynuowania świadczenia usługi, o której mowa w art. 305 ust. 3, do tego wniosku nie dołączają oświadczenia, o którym mowa w art. 313 ust. 3 pkt 1;
- 3) nie podlegają przepisom dotyczącym obligatoryjnego ponownego sprawdzenia przez marszałka województwa warunków prowadzenia agencji zatrudnienia, o których mowa w art. 307, w związku ze złożeniem wniosku o zmianę wpisu w rejestrze agencji zatrudnienia.

7. Podmioty świadczące usługi w zakresie wskazanym w art. 305 ust. 2 pkt 1 lit. c składają wniosek o wpis do rejestru agencji zatrudnienia, o którym mowa w art. 309 ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 446. Do świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w art. 17c ustawy zmienianej w art. 391, do którego prawo powstało przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 17c ust. 6 ustawy zmienianej w art. 391 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 447. Do świadczeń przyznanych na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 mają zastosowanie przepisy ustaw zmienianych w art. 374 i art. 381 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 448. Przepis art. 9 § 1¹ ustawy zmienianej w art. 370, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do egzekucji wszczętych po wejściu w życie niniejszej ustawy w postępowaniach egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i niezakończonych przed tym dniem.

Art. 449. Nienależnie pobrane świadczenia przyznane na podstawie ustawy uchylanej w art. 460, po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają egzekucji i zabezpieczeniu w trybie przepisów ustawy zmienianej w art. 370, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 450. 1. Do osób pobierających stypendium w okresie odbywania studiów podyplomowych, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 9b ustawy zmienianej w art. 380, w zakresie podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 380 w brzmieniu dotychczasowym.

2. Do wypadków zaistniałych podczas pobierania stypendium w okresie odbywania studiów podyplomowych, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 386, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 386 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 451. W 2025 r. wysokość obowiązkowej składki na Fundusz Pracy określa ustawa budżetowa na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy uchylanej w art. 460.

Art. 452. 1. W 2025 r., od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z ustalonych na rok 2025 na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej PUP realizują zadania określone w art. 300 ust. 2.

2. W 2025 r., od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z ustalonych na rok 2025 na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań WUP realizują zadania określone w art. 300 ust. 3 pkt 1, 2, 4, 6–10, 12, 14–17, 19–21, 23, 24, 26, 27, 29 i 30.

3. W 2025 r., od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z ustalonych na rok 2025 na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie innych fakultatywnych zadań PUP realizują zadania określone w art. 300 ust. 3 pkt 1, 2, 4, 8, 10, 12–14, 16–19, 21, 23, 24, 26–30, 32 i 33.

4. W 2025 r., od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z ustalonych na rok 2025 na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 dla Ochotniczych Hufców Pracy kwot środków Funduszu Pracy na finansowanie zadań, OHP realizują zadania określone w art. 300 ust. 3 pkt 4, 8, 10, 12, 14, 16, 24–27, 29 i 30 oraz ust. 5 pkt 12.

5. W 2025 r., od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, z ustalonych na rok 2025 na podstawie ustawy uchylanej w art. 460 dla wojewodów kwot środków Funduszu Pracy, wojewodowie realizują zadania określone w art. 300 ust. 3 pkt 4, 10, 24 i 26.

6. W 2025 r., od dnia wejścia w życie ustawy, z wyodrębnionej na rok 2025 z kwoty środków wynikającej z planu finansowego Funduszu Pracy na finansowanie w roku 2025 innych fakultatywnych zadań, kwoty środków na finansowanie zadań ministra właściwego do spraw pracy, minister właściwy do spraw pracy realizuje zadania określone w art. 300 ust. 3 pkt 3–5, 10, 16, 19, 20, 22–24, 26, 27 i 29–31.

7. W 2025 r. rezerwa Funduszu Pracy, o której mowa w art. 267 ust. 2, pozostająca w dyspozycji ministra właściwego do spraw pracy, stanowi 15 % środków na finansowanie form pomocy dla samorządów powiatów.

Art. 453. W 2025 r. środki Krajowego Funduszu Szkoleniowego są wydatkowane zgodnie z priorytetami przyjętymi na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 7 lit. h oraz i ustawy uchylanej w art. 460, a także zgodnie z podziałem środków dokonany na podstawie art. 109 ust. 2d i 2e–2n ustawy uchylanej w art. 460.

Art. 454. W 2025 r. do finansowania z Funduszu Pracy kosztów, o których mowa w art. 281 ust. 1, stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 455. Do projektów realizowanych na podstawie art. 109f ustawy uchylanej w art. 460 stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 456. 1. Program aktywizacyjny dla cudzoziemców realizowany na podstawie art. 62d–62g ustawy uchylanej w art. 460, w 2025 r. jest finansowany na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Program aktywizacyjny dla osób niepełnosprawnych lub opiekunów osób niepełnosprawnych realizowany na podstawie art. 62h ustawy uchylanej w art. 460, w 2025 r. jest finansowany na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Dofinansowanie kosztów szkolenia z języka polskiego dla obywateli Ukrainy realizowane na podstawie art. 22i ustawy zmienianej w art. 420 jest finansowane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 457. Minister właściwy do spraw pracy realizuje w 2025 r. badania rynku pracy oraz badania dotyczące realizacji form pomocy, a także prowadzi analizy, upowszechnia ich wyniki, w tym prowadzi coroczną analizę wskaźników efektywności zatrudnieniowej i kosztowej podstawowych form pomocy za 2025 r., na podstawie wskaźników określonych w ustawie uchylanej w art. 460.

Art. 458. W sprawach o świadczenia lub inne formy wsparcia uzależnione od dochodu ustalanego na podstawie przepisów o pomocy społecznej, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy art. 8 ust. 4 pkt 22 ustawy zmienianej w art. 392.

Art. 459. 1. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 4 ust. 2, art. 12 ust. 8, art. 16, art. 23 ust. 13, art. 36 ust. 8, art. 46 ust. 6 i 6a, art. 53 ust. 9, art. 69b ust. 7 i art. 71 ust. 8 ustawy uchylanej w art. 460, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 26 ust. 5, art. 350, art. 352, art. 14, art. 29 ust. 3, art. 160, art. 171, art. 124, art. 133 i art. 256 ust. 5,
- 2) art. 35 ust. 5 ustawy uchylanej w art. 460, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 98 i art. 113,
- 3) art. 108 ust. 3 i art. 109 ust. 11 ustawy uchylanej w art. 460, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 277,
- 4) art. 49 ust. 2 i 4 ustawy zmienianej w art. 380, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 49 ust. 2 i 4 ustawy zmienianej w art. 380

– jednak nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 20 ust. 9 ustawy uchylanej w art. 460, zachowują moc do dnia 31 grudnia 2025 r.;
- 2) art. 322 ustawy zmienianej w art. 419, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 322 ustawy zmienianej w art. 419 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 460. Traci moc ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2025 r. poz. 214).

Art. 461. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 392 pkt 2 lit. b oraz art. 458, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;
- 2) art. 106, art. 128 ust. 2, art. 203 oraz art. 300 ust. 3 pkt 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Duda*